

ATLAS OF PARLIAMENTARY DIPLOMACY 2024

ແຜນທີ່ຍຸດທະສາດ ການຫຼຸດລັດຖະສະພາ 2024

ATLAS OF PARLIAMENTARY DIPLOMACY

2024

CONTENTS

ສາລະບານ

INTRODUCTION P. 7

ບົດແນະນຳ P. 61

1

P.9 - P.31

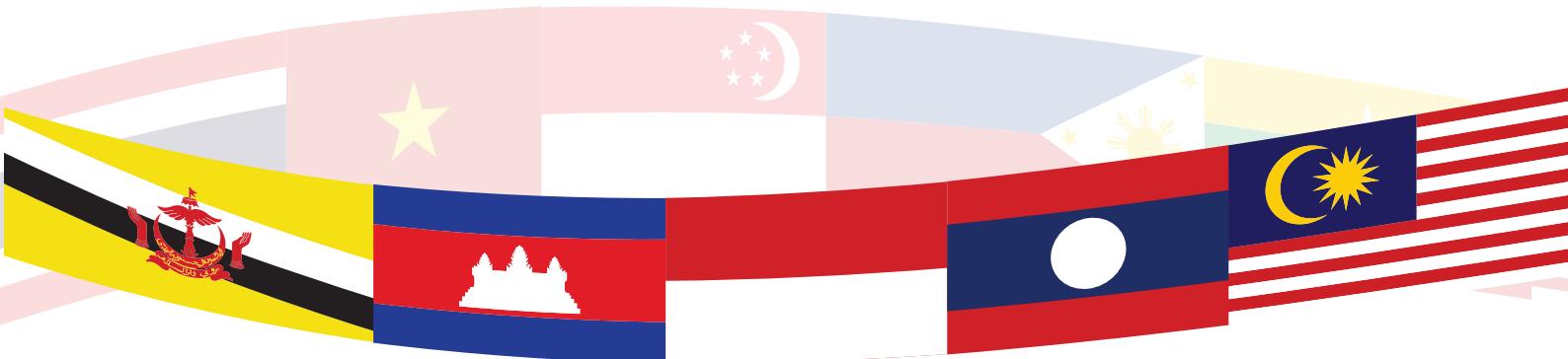
ASEAN CONNECTIVITY

P.10	1.1 Road and Rail Connectivity
P.10	1.1.1 Overview of Lao PDR from Land-Locked to Land-Linked
P.13	1.1.2 Kuala Lumpur-Singapore High-Speed Rail (HSR)
P.16	1.2 Electricity Network Connectivity
P.18	1.2.1 JUMPP Action Plan
P.18	1.2.2 Lao PDR-Thailand-Malaysia-Singapore Power Integration Project (LTMS-PIP)
P.21	1.2.3 Components of the ASEAN Power Grid
P.22	1.3 Internet Cable System Connectivity
P.23	1.3.1 Lao PDR and the Strengthening Cross-Border Connectivity
P.25	1.3.2 Malaysia-Cambodia-Thailand (MCT) Submarine Cable System
P.29	1.3.3 Asia Link Cable

P.63 - P.87

ການເຊື່ອມຈອດອາຊຸງ

P.64	1.1 ການເຊື່ອມຈອດທາງລົດ ແລະ ທາງລົດໄຟ
P.64	1.1.1 ພາບລວມຂອງ ສປປ ລາວ ຈາກປະເທດທີ່ບໍ່ມີທາງອອກສູ່ທະເລ ສູ່ປະເທດທີ່ເຊື່ອມຈອດທາງບົກ
P.67	1.1.2 ໂຄງການລົດໄຟຄວາມໄວສູງຈາກກົວລຳເປົ້າສິງກາໂປ (HSR)
P.70	1.2 ການເຊື່ອມຕໍ່ເຄືອຂ່າຍໄຟຟ້າ
P.71	1.2.1 ແຜນປະຕິບັດງານ JUMPP
P.71	1.2.2 ໂຄງການເຊື່ອມໄໂຢງພະລັງງານໄຟຟ້າລາວ-ໄທ-ມາເລເຊຍ-ສິງກະໂປ (LTMS-PIP)
P.75	1.2.3 ອົງປະກອບຂອງຕາຂ່າຍໄຟຟ້າອາຊຸງ
P.76	1.3 ການເຊື່ອມຈອດລະບົບສາຍອິນເຕີເນັດ
P.78	1.3.1 ສປປ ລາວ ແລະ ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງການເຊື່ອມຈອດຂ້າມຊາຍແດນ
P.80	1.3.2 ໂຄງການເຄເບີນໃຕ້ນໍ້າລະຫວ່າງມາເລເຊຍ-ກຳປຸເຈຍ-ໄທ
P.84	1.3.3 ໂຄງການສາຍເຄເບີນເຊື່ອມຕໍ່ອາຊີ

2

P.33 - P.46

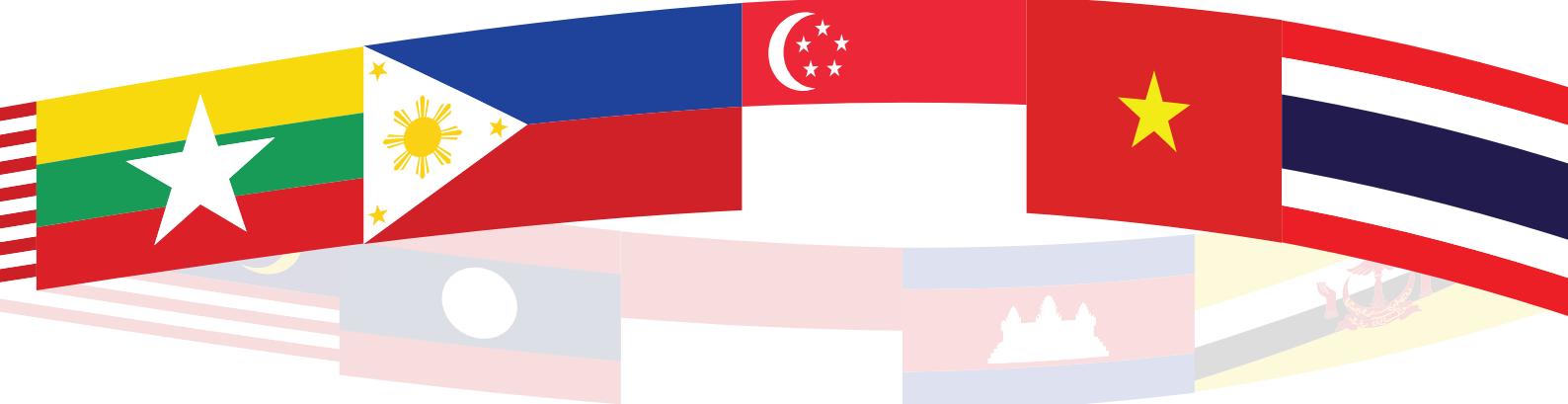
INCLUSIVE GROWTH

P.34	2.1 Economic Diversity and Digital Growth
P.34	2.1.1 Figures on ASEAN's Economic Diversity
P.35	2.1.2 Digital Economy
P.36	2.1.3 Personal Data Protection
P.38	2.2 Economic Growth and Decarbonisation
P.40	2.3 Taxation and Public Services
P.41	2.4 Preparing for the Future: Education 4IR and Ageing Populations
P.41	2.4.1 Education in ASEAN for an Inclusive 4th Industrial Revolution
P.45	2.4.2 Preparing for Ageing Populations

P.89 - P.103

ການເຕີບໂຕແບບກວມລວມ

P.90	2.1 ຄວາມໝາງໝາຍທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງຕິຈິຕອນ
P.90	2.1.1 ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຄວາມໝາງໝາຍຂອງເສດຖະກິດອາຊຸງ
P.91	2.1.2 ເສດຖະກິດຕິຈິຕອນ
P.92	2.1.3 ການປຶກປ້ອງຂໍ້ມູນສ່ວນບຸກຄົນ
P.95	2.2 ການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດ ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນກາກບອນ
P.97	2.3 ການເຕັບອາກອນ ແລະ ການບໍລິການສາຫະລະນະ
P.100	2.4 ການກະກຽມສໍາລັບອະນາຄົດ: ການສຶກສາ 4IR ແລະ ປະຊາກອນຜູ້ສູງອາຍຸ
P.100	2.4.1 ການສຶກສາໃນອາຊຸງເພື່ອການປະຕິວັດອຸດສາຫະກຳ ຄັ້ງທີ 4 ແບບທົ່ວເຖິງ
P.102	2.4.2 ການກະກຽມສໍາລັບປະຊາກອນຜູ້ອາຍຸສູງ

3

P.49 - P.58

P.105 - P.113

THE ROLE OF AIPA AND ITS MEMBER PARLIAMENTS

- P.49** **3.1** AIPA Mechanisms and Processes
- P.50** **3.2** AIPA Committees
- P.51** **3.3** AIPA Resolutions
- P.52** **3.4** Resolution Implementation by AIPA Member Parliaments
  - 3.4.1** Cambodia: AIPA Digital Law Library
  - 3.4.2** Lao PDR: Fostering Engagement with Young People
- P.55** **ANNEX:** VIENTIANE DECLARATION ON THE ADOPTION OF THE MASTER PLAN ON ASEAN CONNECTIVITY 2025

ພາລະບົດຫາດຂອງໄອປາ ແລະ ບັນດາສະມາຊິກລັດຖະສະພາ

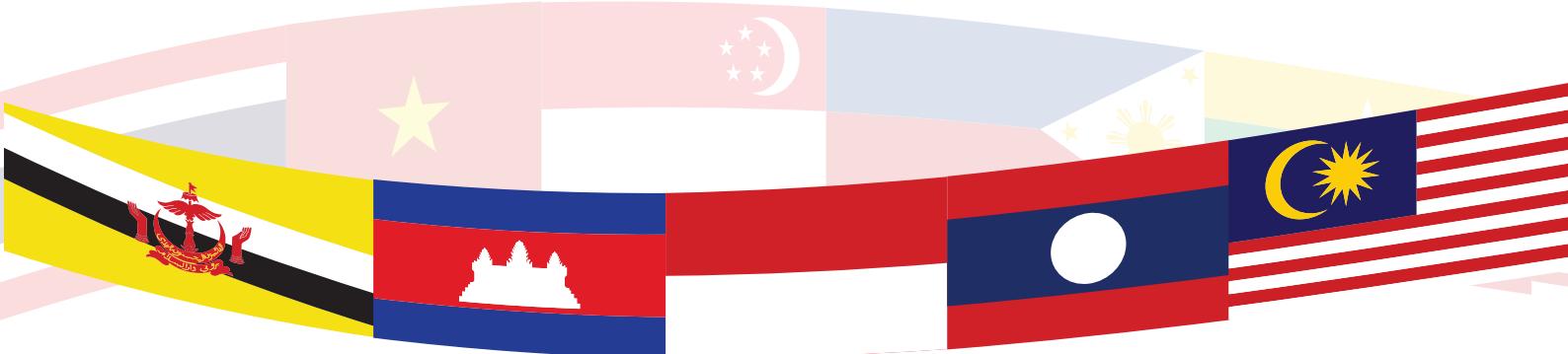
- P.105** **3.1** ບັນດາກິນໄກ ແລະ ຂະບວນການຂອງໄອປາ
- P.107** **3.2** ບັນດາກໍາມາທີການຂອງໄອປາ
- P.108** **3.3** ບັນດາມະຕິຂອງກອງປະຊຸມໄອປາ
- P.109** **3.4** ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມະຕິຂອງບັນດາສະມາຊິກລັດຖະສະພາໄອປາ
  - 3.4.1** ກຳປູເຈຍ: ຫໍສະໜຸດກິດໝາຍດີຈິຕອນຂອງໄອປາ
  - 3.4.2** ສປປ ລາວ: ການສົ່ງເສີມການມືສ່ວນຮ່ວມຂອງໄວໜຸ່ມ
- P.111** **3.4.2** ສປປ ລາວ: ການສົ່ງເສີມການມືສ່ວນຮ່ວມຂອງໄວໜຸ່ມ
- P.112** **ເອກະສານຊ້ອນຫ້າຍ:** ຖະແຫຼງການວຽງຈັນກ່ຽວກັບການຮັບຮອງເອົາແຜນແມ່ນີ້ດີ ວ່າດ້ວຍການເຊື່ອມຈອດອາ ຊຽນ 2025

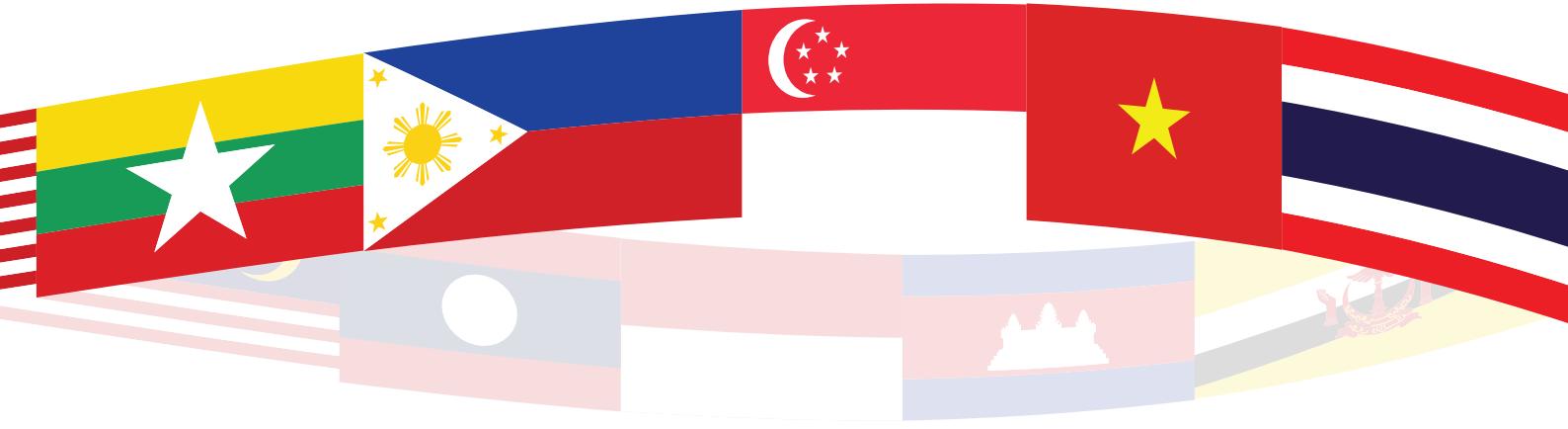
THE WORK OF PCASIA

P.58 - P.59

ວຽກງານຂອງສູນລັດຖະສະພາແຫ່ງອາຊີ PCASIA

P.114 - P.116

INTRODUCTION

During his acceptance speech at the 44th AIPA General Assembly in Jakarta, President of the National Assembly of the Lao People's Democratic Republic and the incoming President of AIPA H.E. Xaysomphone Phomvihane announced that "*The Role of Parliaments in Enhancing Connectivity and Inclusive Growth of ASEAN*" would be the theme of the 45th AIPA.

He highlighted some priority areas of improved connectivity that could be addressed such as "transport, telecommunication, energy, and other sectors to facilitate trade, investment, production, services, tourism, and people-to-people linkages." On the economic front, he noted the additional "aim to enhance economic connectivity and integration within ASEAN and with other regions to ensure ASEAN's economic resilience, equitable development, and to narrow the development gap, ultimately improving the livelihoods of the people and leaving no one behind."

In this context, this Atlas of Parliamentary Diplomacy 2024 aims to contribute to fruitful discussions that will take place in Vientiane during the 45th AIPA General Assembly on aspects of this timely theme. As such, the volume, which is the forth in PCAsia's atlas series, is composed of three chapters including figures and maps on (1) ASEAN Connectivity, (2) Inclusive Growth, and (3) The Role of AIPA and Its Member Parliaments. The texts within each chapter are meant to share a variety of diverse perspectives from its individual contributors that parliamentarians can consider when addressing the challenges and opportunities that they confront, as representatives of the people of ASEAN.

As a training institution and longstanding partner of the National Assembly of Lao PDR, PCAsia has the mandate to contribute to the capacity development of AIPA Member Parliaments according to the MoU signed at the initiative of the AIPA Secretary General and endorsed by successive resolutions of the AIPA General Assembly. For this reason, the parliamentary staff from AIPA Member Parliaments, in particular those from the Secretariat of the National Assembly of Lao PDR, who joined the Programme on Parliamentary Diplomacy training that took place in Vientiane in 2023, have contributed to this Atlas. Their articles can be found in the chapter on ASEAN Connectivity.

As H.E. Xaysomphone Phomvihane explained during his acceptance speech in Jakarta, the success of the 45th AIPA General Assembly requires support and cooperation amongst various stakeholders. Through this Atlas, PCAsia is pleased to play a role in this, facilitated by the confidence of AIPA Member Parliaments. Specifically, this Atlas on Parliamentary Diplomacy 2024 hopes to contribute to the support of parliamentarians to achieve the goal of the General Assembly in Vientiane "to strengthen the role of AIPA in driving ASEAN's efforts towards fostering a united, inclusive, and resilient ASEAN community, while also enhancing regional connectivity and integration."

Prasnar YI
Executive Director
Parliamentary Centre of Asia

High Speed Bullet Train connects Vientiane and Kunming (Photo: yunnanexploration.com)

1

ASEAN CONNECTIVITY

The Vientiane Declaration on the Adoption of the Master Plan on ASEAN Connectivity 2025 was issued on 6 September 2016.¹ Its goal is to achieve a seamlessly and comprehensively connected and integrated ASEAN that will promote competitiveness, inclusiveness, and a greater sense of community.

Given the dynamic environment in which ASEAN Connectivity takes place, it is crucial to consider the emerging trends that will influence the ASEAN Connectivity 2025 agenda. These include: a doubling of the number of ASEAN households that are part of the “consuming class” over the next 15 years; the challenge of improving productivity to sustain economic progress as growth in the size of the workforce starts to slow; the movement of 90 million more people to cities within ASEAN by 2030; the need for infrastructure spending to more than double from the historical levels; the challenge of equipping the world’s third-largest labour force with the skills needed to support growth and inclusiveness; the emergence of disruptive technologies; the opportunity to transform natural resource efficiency in the region; and the imperative to understanding the implications for ASEAN as the world shifts towards a multipolar global power structure.

MPAC 2025 will focus on five strategic areas to achieve this vision:

- Sustainable infrastructure
- Digital innovation
- Seamless logistics
- Regulatory excellence
- People mobility

Source: Executive summary of MPAC 2025

Connectivity in ASEAN encompasses the physical (e.g., transport, ICT, and energy), institutional (e.g., trade, investment, and services liberalisation), and people-to-people linkages (e.g., education, culture, and tourism) that are the foundational supportive means to achieving the economic, political-security, and socio-cultural pillars of an integrated ASEAN Community.

¹ Full text in Annex 1.

1.1 ROAD AND RAIL CONNECTIVITY

1.1.1 OVERVIEW OF LAO PDR FROM LAND-LOCKED TO LAND-LINKED

By Phonlavan Vilaythong, Dalany Inthathilath, and Keomany Sakanthong

CONTEXT

The Lao People's Democratic Republic (Lao PDR) is a land-locked country, and so depends on neighbouring countries' infrastructure to import and transport its goods. As a result, the success or failure of Laos relies on the efficiency of these countries' infrastructure networks. Laos' international logistics system of the "sea-road" combination passes through the Danang port in Vietnam, and through Thailand, which leads to high production and logistics costs [1].

The road network of Laos has historically been susceptible to climate change risks, and the growing threat of natural disasters, including extreme heat, flooding and landslides, has increased the need for emergency repair. A reasonable portion of the road network is therefore in poor condition. Seasonal closures are frequent due to surface conditions, deficient drainage systems, floods, and landslides. The potential impacts of this situation are expected to increase due to expanding economic activities in agricultural production, manufacturing, logistics services, and tourism [2].

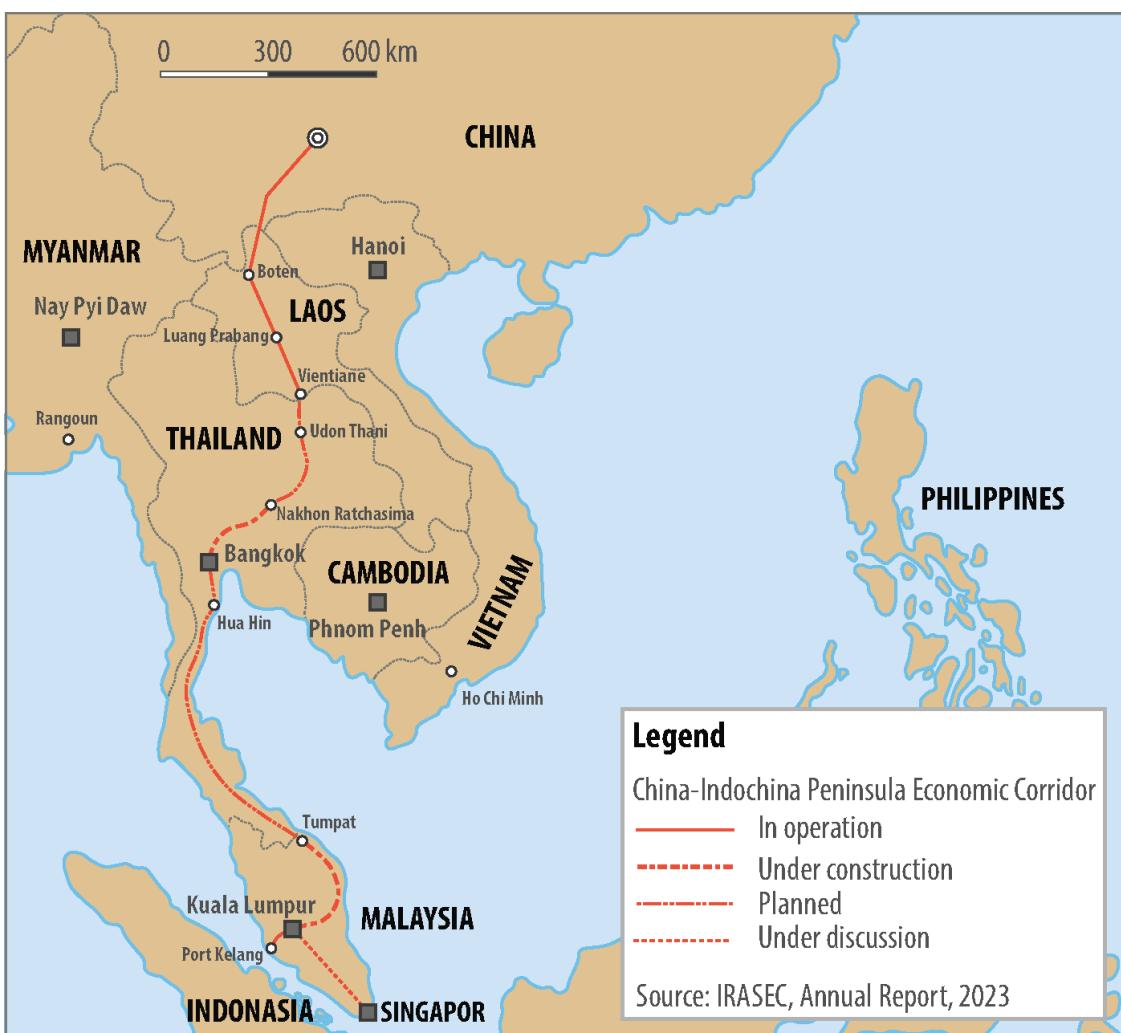
PROJECT BENEFITS

Given these circumstances, the Lao-China Railway is helping to transform the Lao PDR from a land-locked country to a land-linked connected economy. The railway connects Vientiane with China, enabling it to better integrate economically with other countries in the region [2]. The railway as a new mode of transport is fundamentally altering the economic geography and the logistics environment in the country, but the success of the railway will depend on the availability of efficient and modern logistics services, some of which are currently missing. Such services will need to reliably and cost-effectively link the economy to the railway, making the rail corridor attractive for freight transport in and out of Lao PDR. This is especially important for the railway to attract cargo flows from other modes of transport [2]. The tourism industry can also benefit, greatly from an increase in demand for passenger rail traffic [2].

Overall, Lao's tourism industry stands to benefit greatly from an increase in demand for passenger rail traffic, which is expected to account for the majority of train traffic by 2030. To further this benefit the Lao government can consider methods to simplify border clearance procedures to minimise delays, providing public transport facilities, and improving tourist attractions [4].

China-Indochina Peninsula Economic Corridor

KEY CONSIDERATIONS

The overall success of the railway depends on attracting enough cargo and passenger traffic, which will require a shift of transit flows between China and ASEAN toward rail. Currently, trade flows between China and ASEAN rely mainly on maritime routes [3]. The transportation via the Lao-China Railway for export and import is expected to be particularly attractive for goods such as cloth materials, electronics, chemical fertiliser, rubber, and fruit, which can involve countries in ASEAN such as Laos, Thailand, Malaysia, Vietnam, Cambodia, and Singapore [2].

To take maximum advantage of the new railway, the Lao government can consider undertaking bold policy reforms to facilitate trade, improve connectivity, and simply doing business. These reforms have the potential to contribute to making the country more attractive as a new investment destination and link it to major production and consumption areas in China and ASEAN. For example, Lao PDR could develop into a logistics hub, while targeted investments in agriculture and tourism could result in new export opportunities [3]. To ensure the safety for the operation of the railway in terms of both cargo and passengers, the Lao PDR security forces are charged with protecting and maintaining security along the rail route [4].

The ability to provide smooth transit services will be key in confirming the corridor's value-for-money and making it an attractive option for the transport of goods between parts of ASEAN countries and China. For example, allowing customs declarations to be submitted electronically and adopting the railway consignment note to act as transit documents could improve the effectiveness of the transit system for goods and the appeal of the Lao-China Railway.

PROGRESS TO-DATE

The Lao-China Railway Co., Ltd. (LCRC) between the Lao People's Democratic Republic (Lao PDR) and the People's Republic of China (PRC), continues to increase its capacity with the procurement of a new electric multiple unit (EMU) train in September (2023). The added EMU will accommodate the growing number of train passengers and support Visit Laos Year 2024. Since its opening in December 2021, the railway has transported more than 3 million passengers and exported around 5.4 million tons of goods, which include fruits, potato flour, barley, rubber, beer, iron ore, concentrated iron ore, and chemical fertilizer. The volume of goods exported this year increased by 138%, compared to the same period last year.

Source: Greater Mekong Subregion Updated 21-09-23

In response to the increased demand for rail travel, the LCR has proactively taken steps to enhance its services. The railway saw a remarkable 103.7% increase in passenger traffic in 2023, with over 1.75 million passengers traveling from January to September. To improve efficiency and accommodate the growing demand, the company introduced a new electric multiple-unit (EMU) train and launched an app for Android and IOS for ticket purchasing. Beyond domestic transport within Laos, the LCR has successfully connected Vientiane Capital, Laos, to Kunming, the capital of southwest China's Yunnan province, in April last year. In late 2023, the rail operator also launched the route between Vientiane Capital and Beijing, the capital of China.

Source: Laotian Times 23-01-24

Construction of a now completed segment of the Lao-China railway along the Mekong River in Northern Laos (Photo: Ashley Westerman/NPR, 26 April 2019)

EMU train at Vientiane Station (Photo by Dominik Landwehr)

1.1.2 KUALA LUMPUR-SINGAPORE HIGH-SPEED RAIL (HSR)

By Johari Abdul Ghani

PROJECT BACKGROUND

Malaysia's government is under sudden pressure to revive a multibillion-dollar high-speed rail (HSR) link to Singapore, after the nation's king-in-waiting said it should be brought back, sparking public debate on the project three years after it was shelved.

The link, originally mooted in 2016, aimed to provide a 90-minute direct rail connection between Malaysia's capital Kuala Lumpur and Singapore.

Source: South China Morning Post 19 December 2023

Singapore's Prime Minister Lee Hsien Loong and former Malaysian Prime Minister Najib Razak after the signing ceremony of the high-speed rail link in July 2016. (Photo: AFP)

1

ASEAN CONNECTIVITY
ROAD AND RAIL CONNECTIVITY

The Kuala Lumpur-Singapore High-Speed Rail (HSR) was cancelled in December 2020 in part due to the multibillion-dollar price tag despite its potential to become the pivotal, final piece in a Beijing-backed puzzle of high-speed rail lines connecting southern China to Singapore [5].

Johor ruler Sultan Ibrahim Iskandar, who assumed his duties as Malaysia's king in January 2024, said in an interview with Singapore's The Straits Times that reviving the HSR would be a priority of his five-year term [6].

Malaysia's decision to cancel the estimated USD 17 billion project has left it lagging behind some of its regional peers in rail connectivity and speed. "If the project is financially viable, the private sector could easily pay and fund it. But if it is not, then the project would not go ahead, irrespective of who owns what assets or which alignment is best."

PROJECT BENEFITS

The Kuala Lumpur-Singapore High-Speed Rail (HSR) is a proposed railway project that seeks to link Kuala Lumpur, Malaysia's capital city, with Singapore, one of the most important financial hubs in Southeast Asia. The HSR line will span approximately 350 kilometres, with multiple stops along the way, including major cities such as Seremban, Melaka, and Muar.

The HSR project is anticipated to have a significant positive impact on the Malaysian economy, helping to:

- Enhance connectivity between Malaysia and Singapore, allowing faster and more convenient travel for both business and pleasure. The approximately 90-minute reduction in travel time between Kuala Lumpur and Singapore is anticipated to increase cross-border commerce, tourism, and investments.
- Catalyse tourism growth by attracting more international visitors to Malaysia. In addition, improved access to renowned destinations along the HSR route, such as Melaka, will increase tourist spending and benefit local businesses.
- Foster greater economic integration and connectivity between Malaysia and Singapore, creating opportunities for collaboration in various sectors. Enhanced connectivity will facilitate the movement of goods, services, and skilled labour, fostering cross-border investments and joint ventures.

The construction and operation of the HSR will generate many employment opportunities in various industries, including engineering, transportation, hospitality, and tourism. This infrastructure initiative has the potential to stimulate employment and contribute to local economic development.

The Kuala Lumpur-Singapore High Speed Rail

KEY CONSIDERATIONS

Even though the Kuala Lumpur-Singapore HSR project presents Malaysia with potential benefits, it is essential to consider a number of critical factors before making any final decisions. Important considerations include:

- Cost and Financing: The Kuala Lumpur-Singapore HSR is a significant infrastructure project that requires substantial investment. It is crucial to carefully consider the financial implications, including construction, operation, and maintenance costs. Exploring numerous financing options, such as public-private partnerships or international collaborations, can help alleviate the burden on public funds.
- Environmental Impact: The construction and operation of the HSR may have environmental consequences, including land acquisition, noise pollution, and carbon emissions. Conducting thorough environmental assessments and instituting mitigation measures will be vital to minimising any adverse effects and ensuring sustainable development.
- Regulatory Framework: Establishing a robust regulatory framework that governs the HSR initiative is essential. This includes addressing cross-border cooperation issues, operational standards, safety protocols, and dispute-resolution mechanisms. In addition, cooperation between Malaysian and Singaporean authorities will be crucial in ensuring the smooth and efficient operation of the HSR.

1.2 ELECTRICITY NETWORK CONNECTIVITY

CONTEXT

While tensions in the South China Sea and the Burmese crisis are present in Southeast Asian news, few media outlets talk about the rivalry between major powers gradually taking hold in the Mekong River basin region. This continental Southeast Asian region comprises six countries, five of which are part of ASEAN (Myanmar, Laos, Thailand, Cambodia and Vietnam), and link China, the sixth, to the warm seas.

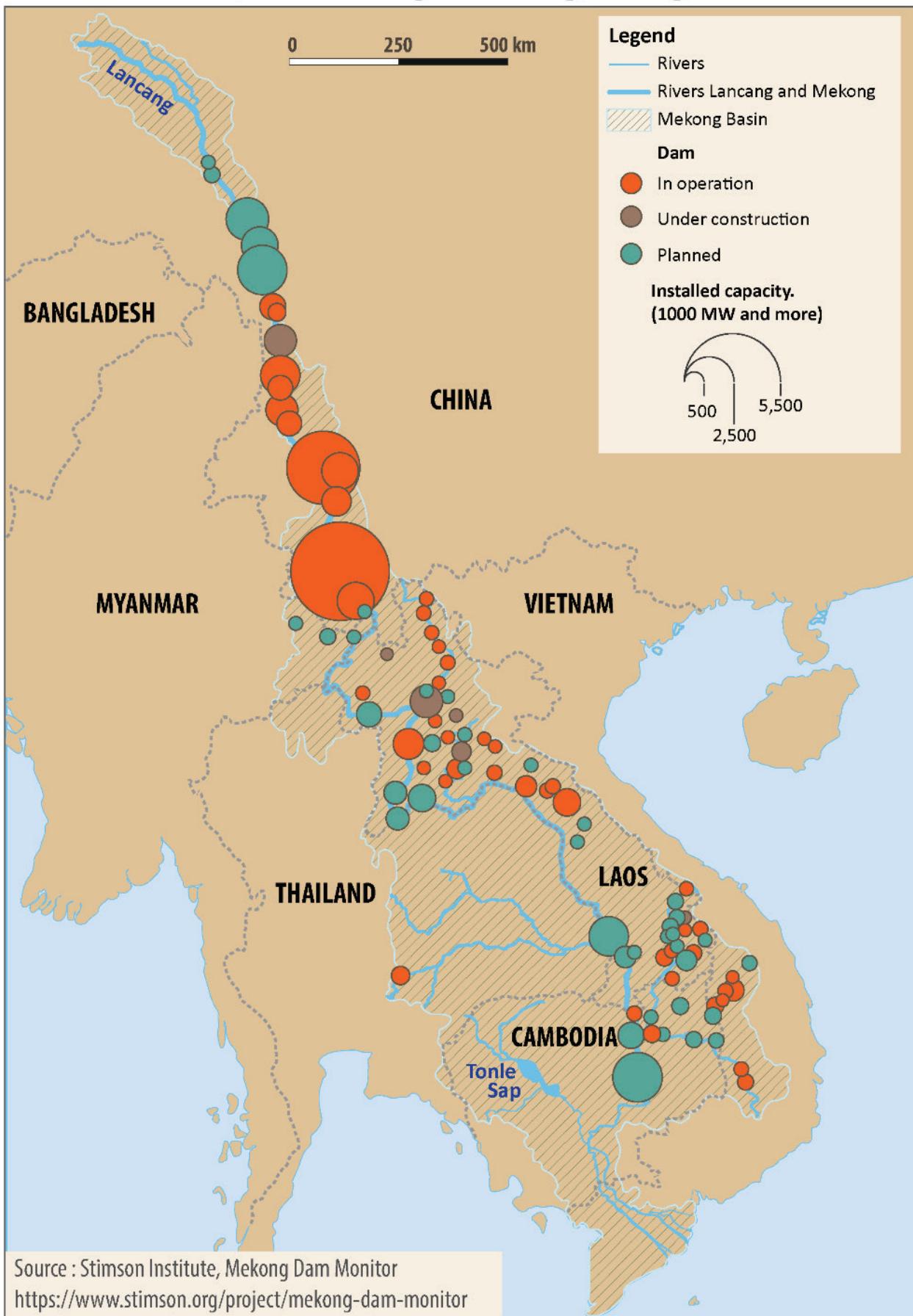
In recent years, the Mekong Basin has become a strategic region where China and the United States are engaged in a muted but very real competition, with an interplay of institutions established by China and the United States/Japan to manage the resources of the Mekong River.

Source: Cooperation and rivalries in the Mekong Basin, IRASEC, 2023)

Steung Hav Power Plant, Sihanoukville, Cambodia

Rivers, Rivers Lancang and Mekong, Mekong Basin

1.2.1 JUMPP ACTION PLAN

OVERVIEW

On April 6, Japan and the United States, together with the Mekong countries, announced the JUMPP Action Plan at the Friends of the Mekong Senior Officials Meeting held in Vientiane, the Lao People's Democratic Republic.

JUMPP is an initiative launched by Japan and the United States in 2019 to maintain and promote a more sustainable energy sector and quality energy infrastructure development that meet the needs of the people of the Mekong, bearing in mind that the electricity demand is soaring in the Mekong countries due to rapid economic growth.

The announced JUMPP Action Plan contains various technical assistance programs that Japan and the United States will implement over the next few years based on the needs of the Mekong region.

The Action Plan includes various technical cooperation projects by Japan, including the “Project for Integrated Energy Master Plan towards Sustainable Carbon Neutral Society” for Laos, which was launched in February this year (2023).

Japan will contribute to the strengthening of the energy sector and decarbonisation in the Mekong region through technical assistance in cooperation with the United States and the Mekong countries.

Source: Release of the Japan-U.S. Mekong Power Partnership (JUMPP) Action Plan, MOFA Japan April 6, 2023

1.2.2 LAO PDR-THAILAND-MALAYSIA SINGAPORE POWER INTEGRATION PROJECT (LTMS-PIP)

By Teangorn Homphouvong, Khamvilay Chanthavong, and Pakaluck Phommyxay

INTRODUCTION

The Lao PDR-Thailand-Malaysia-Singapore Power Integration Project (LTMS-PIP) is the first multilateral cross-border electricity trade involving four ASEAN countries, and serves as a pathfinder towards realising the broader ASEAN Power Grid (APG) vision of multilateral electricity trading beyond neighbouring countries in the region. An MOU was signed between the Lao PDR, Thailand and Malaysia on 21 September 2016 at the 34th ASEAN Ministers of Energy Meeting (AMEM) held in Myanmar for the implementation of Phase 1. Singapore started importing renewable energy from Laos through Thailand and Malaysia on 23 June 2022.

The project accounted for more than 170,000 megawatt hours of electricity imported to Singapore from Lao PDR from 23 June to 31 October that year, and this flow of electricity was “stable” (November 2022).

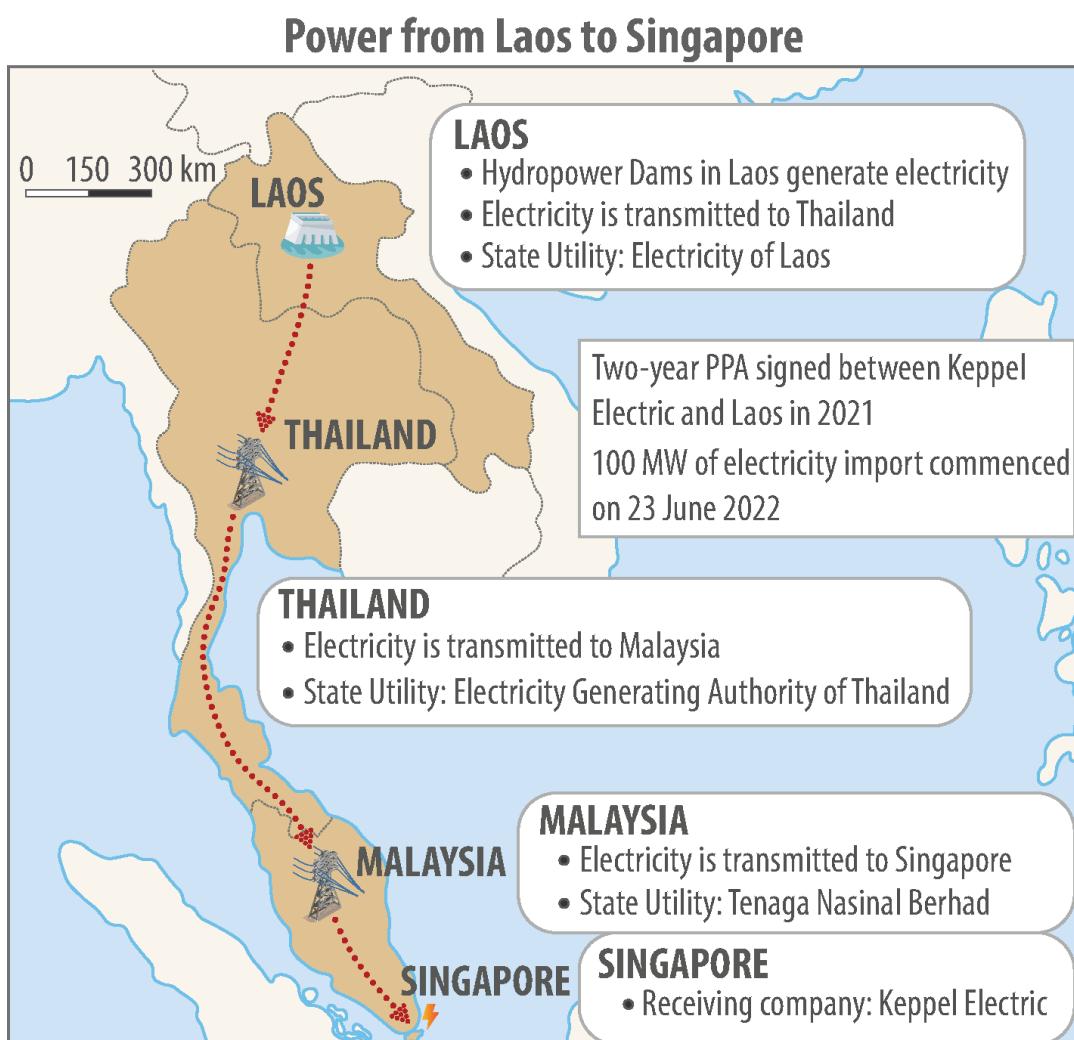
IMPLEMENTATION

The project had an implementation schedule in two phases:

- Phase 1: 2018-2019 (LTM-PIP) Power Trade of up to 100 MW between Lao PDR and Malaysia via Thailand only utilising existing networks and interconnections.
- Phase 2: 2020 and beyond (LTMS-PIP) Expansion to include Singapore with a second interconnection cable between Singapore and Malaysia back in service.

Benefits of the LTMS-PIP.

1. The LTMS-PIP can benefit all four countries, by facilitating the development of a regional market for electricity trading, promoting investments, and enhancing regional electricity supply security and cost-competitiveness. This would help to drive the development and deployment of low carbon energy solutions in the region.
2. The LTMS-PIP advances sustainability goals by tapping on the abundance of renewable energy from the region, to advance sustainable energy goals to progressively decarbonise electricity generation and diversify energy supply.
3. The project supports the broader ASEAN Power Grid vision, as it creates the opportunity to trade electricity beyond neighbouring borders and enhance energy resilience. The ASEAN Power Grid also aims to promote clean and renewable energy integration in the region.

Source: Beatrice Riingen, former intern, ISEAS, September 2022

CHALLENGES AND OBSTACLES

Since the LTMS-PIP is the first such project in the ASEAN region, there are still many challenges and obstacles, especially the problems related to coordination relations. Laos has limited room to manoeuvre given that China owns the Laotian high voltage network and also faces challenges and obstacles due to a lack of experts in the field required to manage the system when there are problems related to finances, legal/regulatory issues, technology, and harmonisation of standards. Each country's financial system mechanisms are different, making budgeting and spending difficult. Regulations and legal frameworks are still inconsistent, making the implementation mechanisms difficult and often delayed.

CONCLUSION

"At the third LTMS Ministerial Meeting held on 15 September 2022, Ministers from the four countries issued a joint statement that welcomed further discussions on enhancements and future plans to support multilateral power trade" according to the Minister for Trade and Industry of Singapore, Gan Kim Yong.

The benefits of the grid could be fully realised via a robust multilateral energy trade system with harmonised grid codes, ironed-out wheeling charges, and a regional coordinator. This can provide opportunities to tap low-carbon and renewable energy sources in the region and contributes towards economic development and improved energy security and stability.

To overcome long-standing technical and institutional challenges, countries in the Greater Mekong Subregion can also look towards the benefits to be gained from further cooperation.

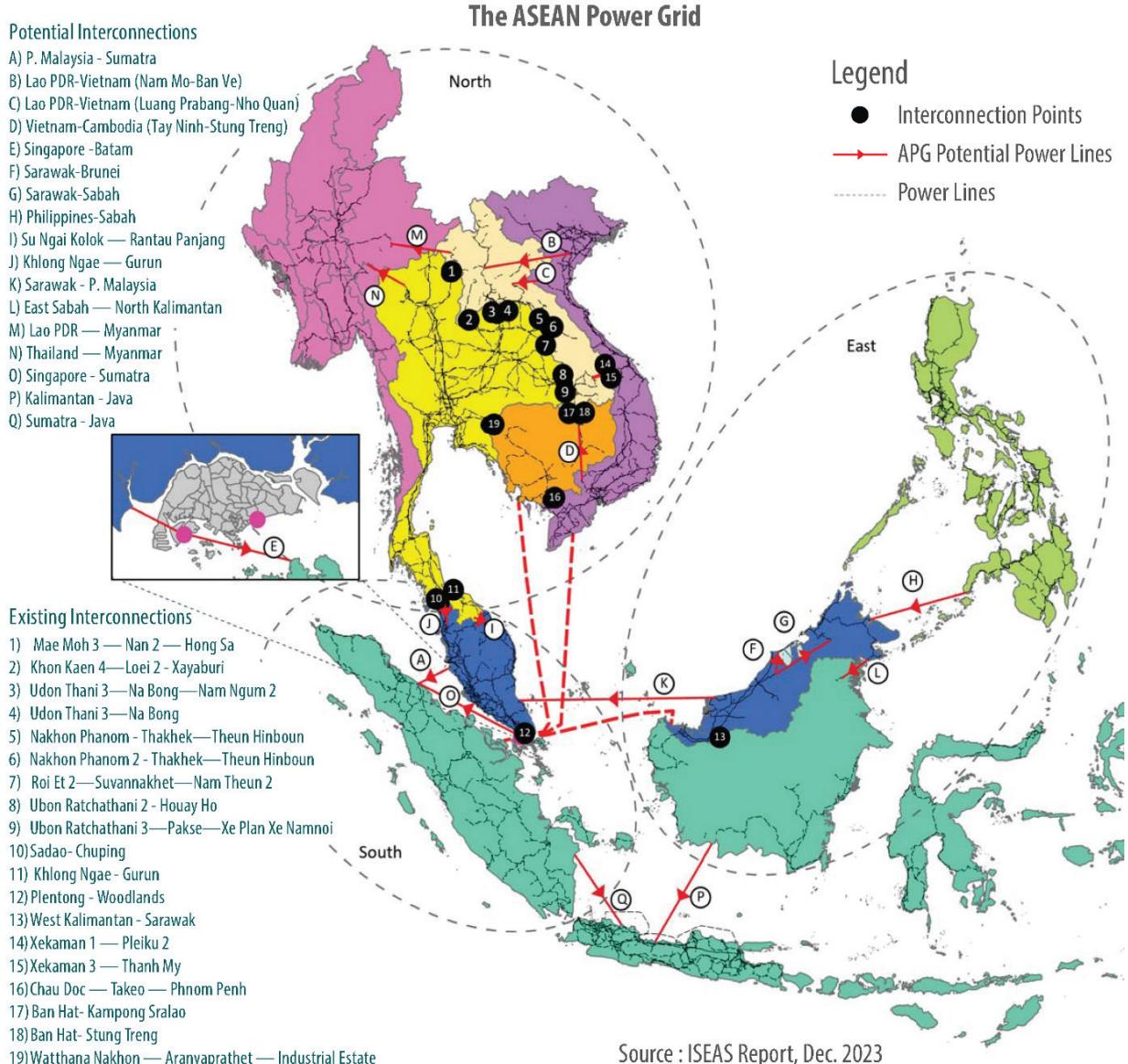

The Nam Ou 1 hydropower plant of the Nam Ou River Cascade Hydropower Project in Luang Prabang, Laos (Photo by KAIKEO SAIYASANE / Xinhua via AFP)

PROGRESS UPDATE

In 2020, more than 80 % of new capacity was from renewables, but to date (22-02-2024), only eight out of 18 key interconnections planned under the ASEAN Power Grid (APG) have been completed. Most are bilateral arrangements.

1.2.3 COMPONENT OF THE ASEAN POWER GRID

1
ASEAN CONNECTIVITY
ELECTRICITY NETWORK CONNECTIVITY

ASEAN power sources

	Solar	Offshore Wind	Onshore Wind	Biomass	Hydro	Geothermal
Viet Nam	844	322.1	31.1	8.6	35	0.3
Thailand	3,509	29.6	32.4	18	15	
Singapore	0.3		0.3			
Philippines	122.5	69.4	3.5	0.2	10.5	4
Myanmar	5,310	53.3	2.4	1	40.4	
Malaysia	337			4.2	28	
Lao PDR	983	589	11.9	1.2	26	0.1
Indonesia	2,898	88.8	19.6	43.3	94.6	29.5
Cambodia	1,597		2.5		10	
Brunei	1.9				0.1	

Source: IRENA (2022), Renewable Energy Outlook for ASEAN: Towards a Regional Energy Transition - 2nd Edition

1.3 INTERNET CABLE SYSTEM CONNECTIVITY

BACKGROUND

In the physical World Wild Web, now made up of more than 500 submarine communication cables, Southeast Asia plays a key role in data exchange, whether at the regional level or beyond the continent, toward North America and Europe. While the American Internet giants have been helping to relaunch cable projects on the Transpacific Road since 2011, Southeast Asia is also the subject of new Beijing-developed infrastructure projects within the framework of the Belt and Road Initiative, contributing towards making this region a theatre of Sino-American rivalry.... As an attractive region, giving rise to both new economic prospects and geopolitical tensions, Southeast Asia could thus become a new centre of gravity in digital networks.

Source: Camille Morel, IRASEC, 2023; Tele geography

CLMV countries have been investing in building a network of national and cross-border terrestrial fibre-optic cables and connected with giga-level capacity mainly along the national road network.

...However, these systems are being used for traditional telecommunications services rather than for internet data traffic, due to the lack of routing policies for intercountry internet traffic exchange and a hierarchy of the Tier-1 operators, which means a tendency for greater dependence on the submarine cables networks.

With increasing demand for high-speed and high-quality data transmissions, the expansion of terrestrial networks' capacity and the routing of internet traffic through the terrestrial networks are needed.

Although all [Cambodia-Laos-Myanmar-Vietnam (CLMV)] countries are connected by fibre-optic cables, the point-to-point method is used rather than the integration method, resulting in high costs and low network utilization due to a lack of common principles for traffic management at the point of border crossing.

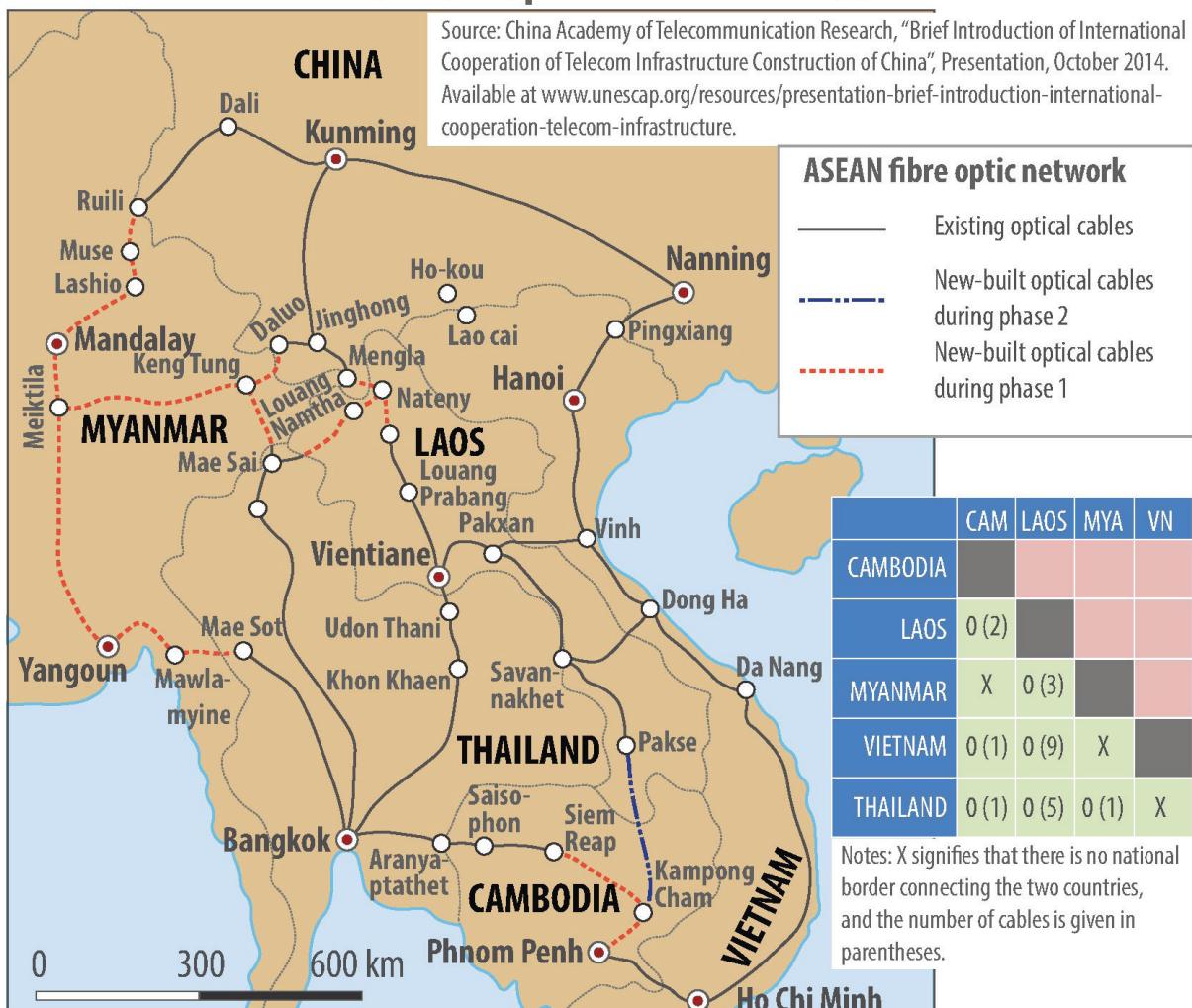
Source: In-Depth Study on the Design and Implementation Plan of Internet Exchange Points in CLMV Countries, by Yeong Ro LEE and Chang Yong SON, UN ESCAP, January 2021

CROSS-BORDER FIBRE-OPTIC NETWORKS IN CLMV COUNTRIES:

- Cambodia-Lao PRD (2.5Gbps capacity)
- Cambodia-Thailand: Poipet, Cambodia and Aranyaprathet District, Sa Keao, Thailand
- Cambodia-Vietnam: Phnom Penh, Cambodia and Ho Chi Minh City, Vietnam (10Gbps)
- Cambodia-Thailand-Vietnam: As part of GMS-ISN (2.5Gbps)
- Lao PDR-China: Cross the border at Boten (2Gbps)
- Lao PDR-Myanmar: Three points of connection
- Lao PDR-Thailand: Vientiane, Lao PDR and Udon Thani, Thailand (5Gbps), and Savannakhet, Lao PDR and Mukdahan, Thailand (2Gbps)

- Lao PDR-Vietnam: Dansavanh, Lao PDR and Lao Bao, Vietnam (5Gbps), and Namphao, Lao PDR and Cau Treo, Vietnam (5Gbps)
- Lao PDR-Vietnam-China-Malaysia-Singapore-Thailand: As part of the China-Southeast Asia Cable Project (2.5 Gbps)

Terrestrial fibre-optic links in CLMV countries

1.3.1 LAO PDR AND THE STRENGTHENING CROSS-BORDER CONNECTIVITY

By Vathsana Sivanhkham, Chanthala Xayavong, and Nisan Sithongdeng

INTRODUCTION

The digital divide continues to widen as gaps in the accessibility and affordability of broadband Internet connectivity grow. While high-income economies are leveraging broadband to create value-added services and products and achieve socioeconomic progress, low-income economies are being left further behind.

There are five points of interconnection across Lao PDR's border with Thailand (for a total of 5.7Gbps), nine with Vietnam (3.3Gbps), three across the Chinese border (770Mbps), two with Cambodia, and three with Myanmar. There are at least six Internet Service Providers in Lao PDR – the Lao Telecommunications Company with 5.7Gbps of international capacity, Star Telecom Lao with 2.6Gbps, Enterprise of Telecommunications Lao (ETL) with 2.4Gbps, VimpelCom with 1.1Gbps, Sky with 910Mbps, and Planet with 310Mbps. Lao PDR's primary intercontinental gateway is via the Asia-America Gateway submarine cable station located in Vung Tau, Vietnam. It also accesses the Asia Pacific Gateway and South-East Asia-Middle East-Western Europe cable systems via the landing station in Da Nang, Vietnam.

The Lao National Internet Center was established in 2010 in accordance with the National Socio-Economic Development Plan to advance socioeconomic development and transform Lao PDR from a landlocked country into a land-linked country. An Internet Exchange Points (IXPs) LANIX, which currently has seven Internet Service Provider (ISP) members, was also established. Additionally, Lao PDR and China deployed a fibre pair along the railroad to connect Vientiane, Lao PDR with Kunming, China.

CHALLENGES

An efficient and effective fixed-broadband infrastructure consists of an integrated network of both cross-border terrestrial connections and submarine cable landing stations. But while new submarine cable projects become operational and terrestrial fibre-optic networks continue to be built, continued efforts are necessary to interconnect Laos and neighbouring countries. Considering the high risk of natural disasters in the sub-region, enhancing the efficient use of fibre-optic cables and the resilience of the sub-regional network should take precedence.

Although Laos has seen rapid growth in the mobile broadband segment, insufficient wired network infrastructure and inefficient Internet traffic management have contributed to a relatively high-cost structure and low broadband subscriptions. Affordability is one main barrier: many Lao citizens still cannot pay for the high cost of internet, USD 53.41 per month for fixed broadband on average. In comparison, neighbouring Cambodia and Thailand have average internet rates of USD 33.17 and USD 23.30 per month, respectively. Furthermore, rural communities, often isolated by Laos's mountainous terrain and a lack of paved roads, experience large technology gaps: just 0.3% of these households have fixed broadband.

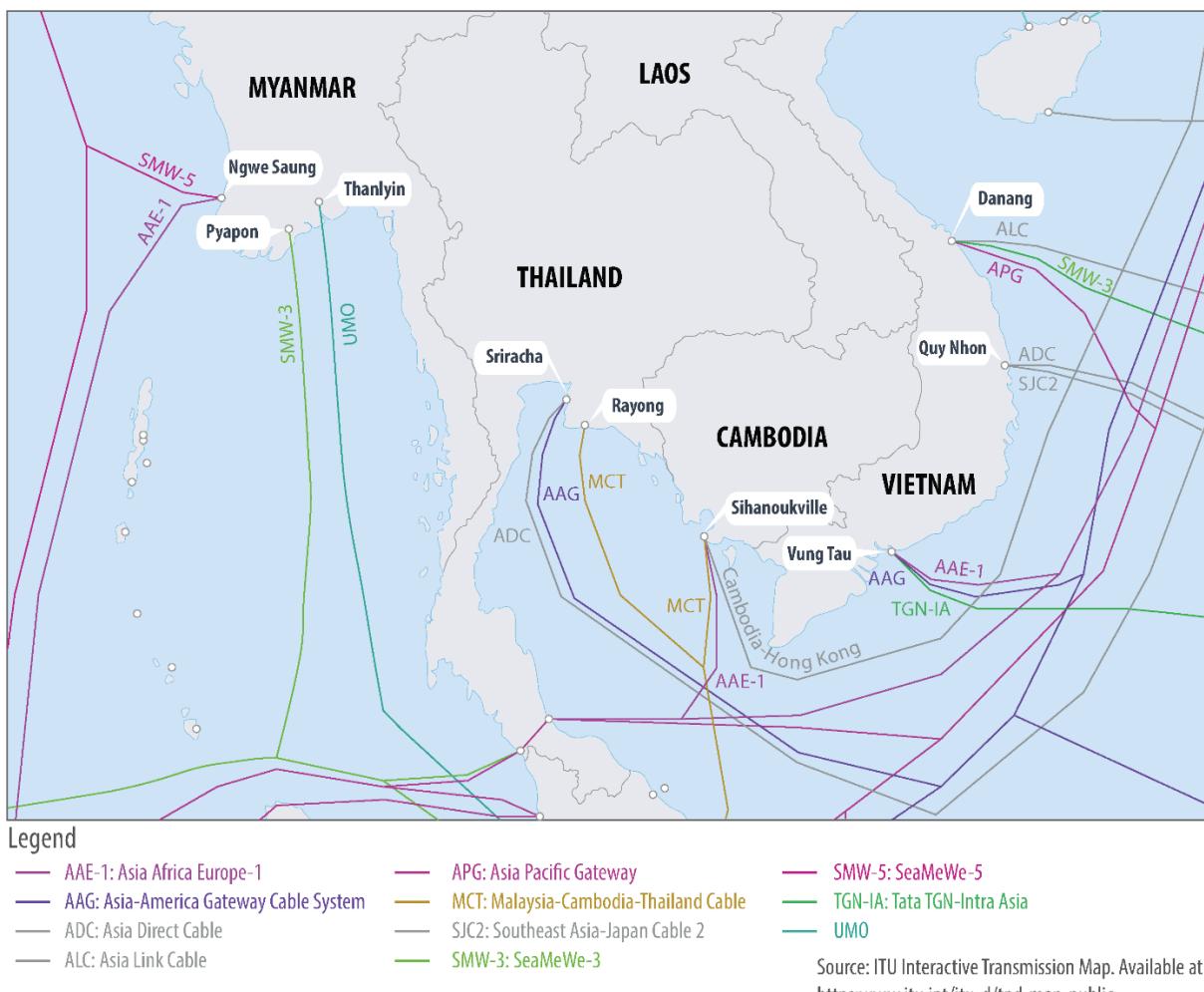
CONSIDERATIONS

In contrast with the number of new submarine cable projects, terrestrial fibre-optic networks to interconnect Laos and our neighbours appear to be less of a priority. However, expanding the capacity of domestic fibre-optic networks and developing a robust intraregional backbone network that is resilient to disasters are necessary for the increase in access, affordability and quality of broadband in country. Most of the international data traffic in country is exchanged via foreign Internet exchange points typically located at points of presence of higher-tier global Internet Service Providers with interregional and global communications networks. Since there is no mutually-agreed policy for traffic management between countries, Internet traffic is handled and exchanged between Internet Service Providers on a case-by-case basis.

The lack of efficient Internet traffic management is another serious issue in the ASEAN sub region that is affecting the affordability and quality of Internet services. Thus, it is necessary to promote the intraregional exchange of traffic by establishing neutral and open Internet Exchange Points in the country, and introducing a mutually-beneficial routing policy that is applicable to Cambodia, Lao PDR, Myanmar and Vietnam. Additionally, policy harmonisation and multinational cooperation for Internet traffic management and assessment are necessary for reducing transit/peering costs and improving broadband quality.

Submarine cable network in CLMV countries

1.3.2 MALAYSIA-CAMBODIA-THAILAND (MCT) SUBMARINE CABLE SYSTEM

By Mr Mohd Zulhelmi bin Syafuddin Tan, Mrs Nuraini binti Roslan, and Mr Tengku Muhammad Aiezuddin Shah bin Tengku Iskandar Abu Bakar

The Malaysia-Cambodia-Thailand (MCT) Submarine Cable System project aims to create one of the highest-capacity cable systems across ASEAN. This network will connect Malaysia, Cambodia, and Thailand with a total capacity exceeding 30 Tbps and support 100G Ethernet Technology.

This project is jointly built by companies including Telekom Malaysia (Malaysia), Telcotech (Cambodia), and Symphony Communication Public Company Limited (Thailand), spanning 1,300 km. The MCT cable connects Cherating in Malaysia, Sihanoukville in Cambodia, and Rayong in Thailand, with further access to Indochina countries like Laos, Myanmar, and Vietnam via terrestrial links. This high-speed submarine cable infrastructure was launched in 2017 to provide greater benefits in commercial services.

MCT submarine cable

Source: Submarine Cable Map, "Malaysia-Cambodia-Thailand (MCT) Cable".

Available at <https://www.submarinemap.com/#/submarine-cable/malaysia-cambodia-thailand-mct-cable>.

The network benefits neighbouring countries by increasing international bandwidth between major cities in ASEAN and the rest of the world, from Southeast Asia to the United States. It enables enhanced economic integration, specifically within the ASEAN Economic Community (AEC), through improved infrastructure and communications connectivity. Additionally, the MCT project will contribute to faster, more reliable, and affordable communications within participating countries. For Cambodia, the consortium project with Thailand and Malaysia will provide open access to licensed operators in each participating country, resulting in greater efficiency and reduced tariffs in the region. For Thailand, it enhances interconnectivity, and for Malaysia, it gives a major boost to the country's aspiration to be the Heart of Digital ASEAN, as Malaysia becomes the most attractive target in ASEAN due to its location, domestic demand, and stability. Consequently, internet content players in the region can be further attracted to Malaysia.

In addition to the project's benefits, there are a number of issues arising from the MCT initiative that require further attention. The central issue to focus on is the delays in

submarine cable repairs. To reduce operational risk and the impact on cable investments in Malaysia, these delays in submarine cable repairs can be minimised by allowing an exemption from the Cabotage Policy, which has been in effect since January 1, 1980, following amendments to the Merchant Shipping Ordinance 1952 (MSO 1952). Section 65KA MSO 1952 restricts domestic shipping to Malaysian Registered Vessels only. The use of Foreign Registered Vessels can only be considered if the Malaysian Registered Vessel is unable to meet the demands of certain sectors subject to the terms and conditions set by the Minister of Transport [7].

As the cable operator prefers to mobilise the nearest available ship with suitable capability (depending on water depth, weather conditions, sea conditions, etc.) when a cable fault occurs, a nearest foreign flagged cable ship might be the best choice in the absence of domestic registered vessels, requiring the cable operator to apply for a Domestic Shipping License (DSL). To obtain a DSLE, the exemption for DSL, an application for Domestic Consent Letter (DCL) must first be made and obtained.

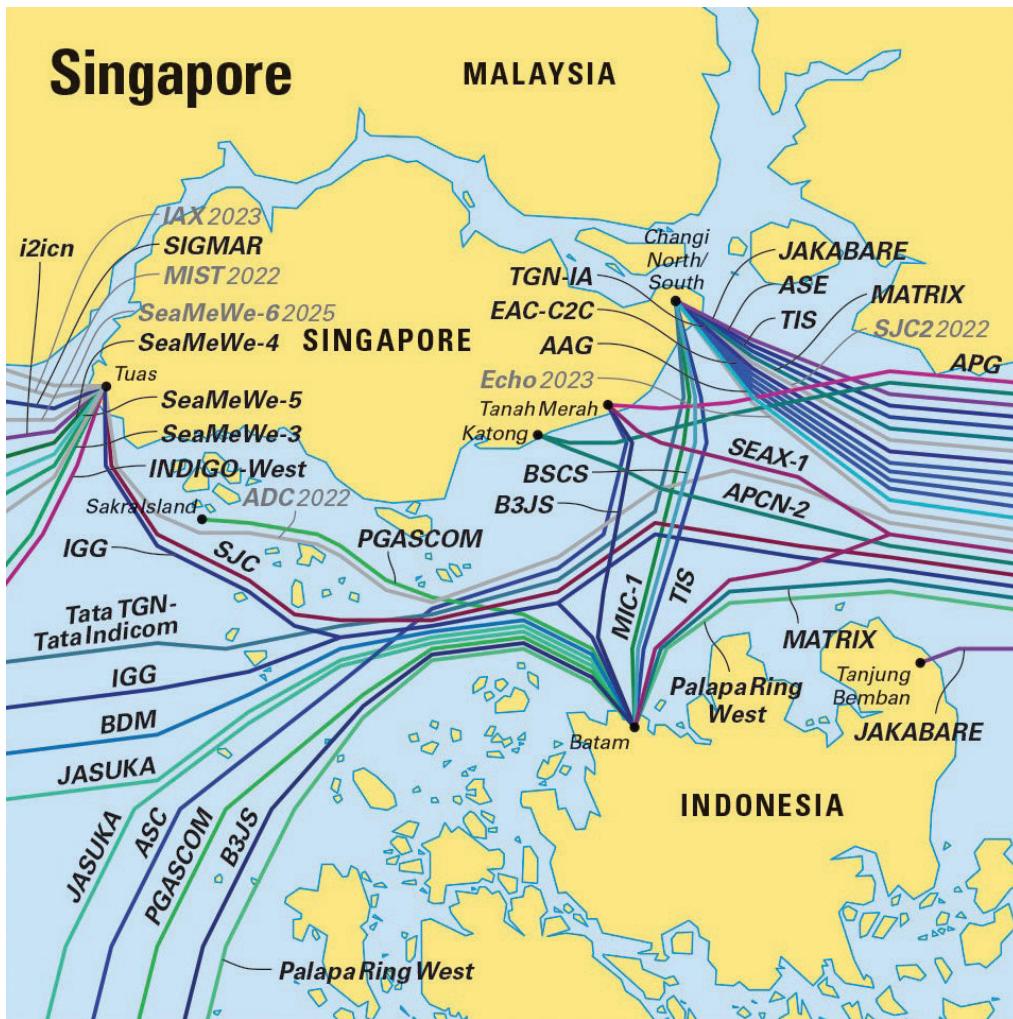
According to a claim from a source, the resulting average 27-day permitting process is almost four times longer than the one-week period considered to be the global best practice. This causes delays compared to neighbouring countries such as Vietnam with a 12-day processing period, Singapore with a 19-day processing period, and the Philippines with a 20-day processing period; the Malaysian practice regarding DSLE is still longer [8]. Additionally, if there are any disputes between the cable operators and MASA, a mediation process will be initiated, causing further delays that could accumulate to about 100 days [9]. This is because foreign-flagged vessels selected for submarine cable repairs must be endorsed by the Malaysian Ship Owners Association (MASA) through a consent letter. MASA then has to confirm that no locally registered vessel is capable of handling the required function. This means MASA has the power to block the issuance of DCL, resulting in the non-issuance of the DSLE.

Exempting submarine cable repairs from the Cabotage Policy could help minimise delays and reduce the impact on Malaysian cable investments. The project could be made more efficient by allowing non-Malaysian-flagged vessels with suitable capabilities to perform repair work without the need for lengthy permitting processes. Resolving this issue would help to improve the MCT project's effectiveness and ensure the submarine cable infrastructure is repaired and maintained on time.

In a source reported on March 2024, Malaysia have announced revoking the cabotage policy for cable repair works, which exempted submarine cable maintenance vessels from applying for DSL in two months' time. The cabotage policy exemption for non-Malaysian vessels conducting undersea cable repairs has been reinstated by the present government as part of an effort to spur the growth of the digital economy. Following this decision by the Cabinet, the Ministry of Transport would take the appropriate steps to see through its gazetting process. In addition to that, the process of applying for a DSL has been simplified, and it will be processed within three days [10].

As Malaysia has acted to review this policy, other ASEAN countries also need to compromise on their cabotage rules to expedite the implementation of the ASEAN Single Shipping Master Plan [11]. The lack of improvement in the current practice may hinder economic integration amid the competition for economic growth among ASEAN Member States. Therefore, it is imperative for ASEAN to focus on shipping and trade integration to improve trade and negotiation within the region.

Submarine cables serving South East Asia in 2022

1.3.3 ASIA LINK CABLE

By Marie Loraine G. Ayson-Inton, and Cris Angelica S. Acosta

Prior to the COVID-19 pandemic, the domestic digital economy makes up between 2% and 9% of GDP based on a World Bank's study of 16 national economies across Asia and the Pacific, Europe, and North America. For a digitally dependent economy, however, the digital economy's contribution ranges from 17% to 35% of GDP per economy, with the services sectors being more digitised than other sectors. Looking to the future and Southeast Asia, the report produced by Google, Temasek and Bain reiterates that Southeast Asia's digital economy is forecasted to expand to USD 363 billion by 2025. Thus, the region's digital economy is expected to have grown 20% year over year starting in 2022. Such growth has been accelerated by the pandemic.

This progress is in line with the Asia-Pacific Economic Cooperation [APEC] Connectivity Blueprint for 2015-2025 adopted during the APEC Economic Leaders' Meeting in 2014, in Beijing, China which embodies the aspiration of APEC economies for a seamlessly connected and integrated Asia-Pacific region by strengthening physical, institutional, and people-to-people connectivity.

Specific efforts in this regard often take into account recommendations from the ASEAN Digital Masterplan 2025 set forth during the first ASEAN Digital Minister's Meeting in January 2021, and the ASEAN Digital Transformation Agenda to Accelerate ASEAN's Economic Recovery and Digital Economy Integration from the 53rd ASEAN Economic Ministers' Meeting in September 2021. These aim to transform ASEAN into a leading digital economic bloc powered by secure and transformative digital services and technologies.

For economies to obtain the benefits of the digital economy, however, most of the groundwork rests on the reforms that will be established at the country level. Digital technologies and platforms can lead to better results and its benefits spread more widely, if governments consider pursuing the following:

1. Formulate plans for utilising digitisation, facilitating innovation, and developing a digital business start-up ecosystem;
2. Adopt a flexible policy and regulatory environment that can nurture growth and innovation;
3. Upgrade education and labour market policies;
4. Improve infrastructure connectivity and services;
5. Improve trade and logistics systems; and
6. Broaden e-payment availability options and harmonise different national norms and standards while reducing risk of fraud and establishing consumer protection.

Efforts to mainstream the digital economy to the overall economy by providing the legal framework have been initiated in the Philippine House of Representatives through the following proposed measures: the Internet Transactions Act, the Digital Payments Act, the Creative Industries Act, the Open Access Policy on Telecommunications Act, the National Digital Careers Act, and the Inclusion of ICT in Basic Education Act, among others.

Through these measures, the submarine cables project entitled Asia Link Cable (ALC) was entered into by a group of Communication Service Providers (CSPs) which was led by China Telecom and Singtel. Philippines, Hong Kong, Singapore, Brunei, Hainan, and China will be connected through ALC. It is anticipated that by the third calendar quarter of 2025, the construction will be completed. Due to the speed with which information could be exchanged, the use of submarine cables proved a catalyst for globalisation and international engagement because they significantly reduced communication times between continents.

Meanwhile, it is also important to look at threats and risks in pursuing submarine cable projects. To name a few:

1. Seismic activity: Cables are prone to earthquakes and turbidity currents due to the location of the Philippines as it is in the Ring of Fire. Major earthquakes can damage multiple cables in the region;
2. Vessel anchoring: Ship's anchors may hit the subsea cables which could lead to disabling of internet and voice connectivity, as well as leave the tourism industry in disarray;
3. Climate change: With climate change exacerbating extreme weather events, there is an increasing trend toward hardening the sites, such as raising the first floor of a Cable Landing Station (CLS) to protect against flooding; thus, the site must be chosen carefully;
4. Geopolitical tensions: There has been an increasing concern about deliberate attacks on subsea cables. Vital cables might be disabled or destroyed by adversaries; and
5. Maritime and territorial disputes: Countries must obtain permits for deployment and cable repairs from multiple jurisdictions including China, Taiwan, and other claimants; and
6. Undelivered project promises: If this transpires, it could lead to monetary loss as there have been reports of non-fulfilment of commercial promises.

Nevertheless, the advantages and benefits in the successful construction of submarine cables outweigh the risks and threats, especially in the economic front as the Philippines is now one of the most promising digital economies in Asia. The Philippines is considered as becoming a rising hub for Trans-Pacific and Intra-Asia submarine cable networks, with open policies and regulations, improved market competition, various international connectivity and data centres. This is in line with the statement of President Ferdinand Marcos that digitalisation could bring significant benefits and help the Philippines stay ahead in a rapidly changing world. With it, the country can improve efficiency, increase access to information and services, drive economic growth, enhance competitiveness, and improve governance.

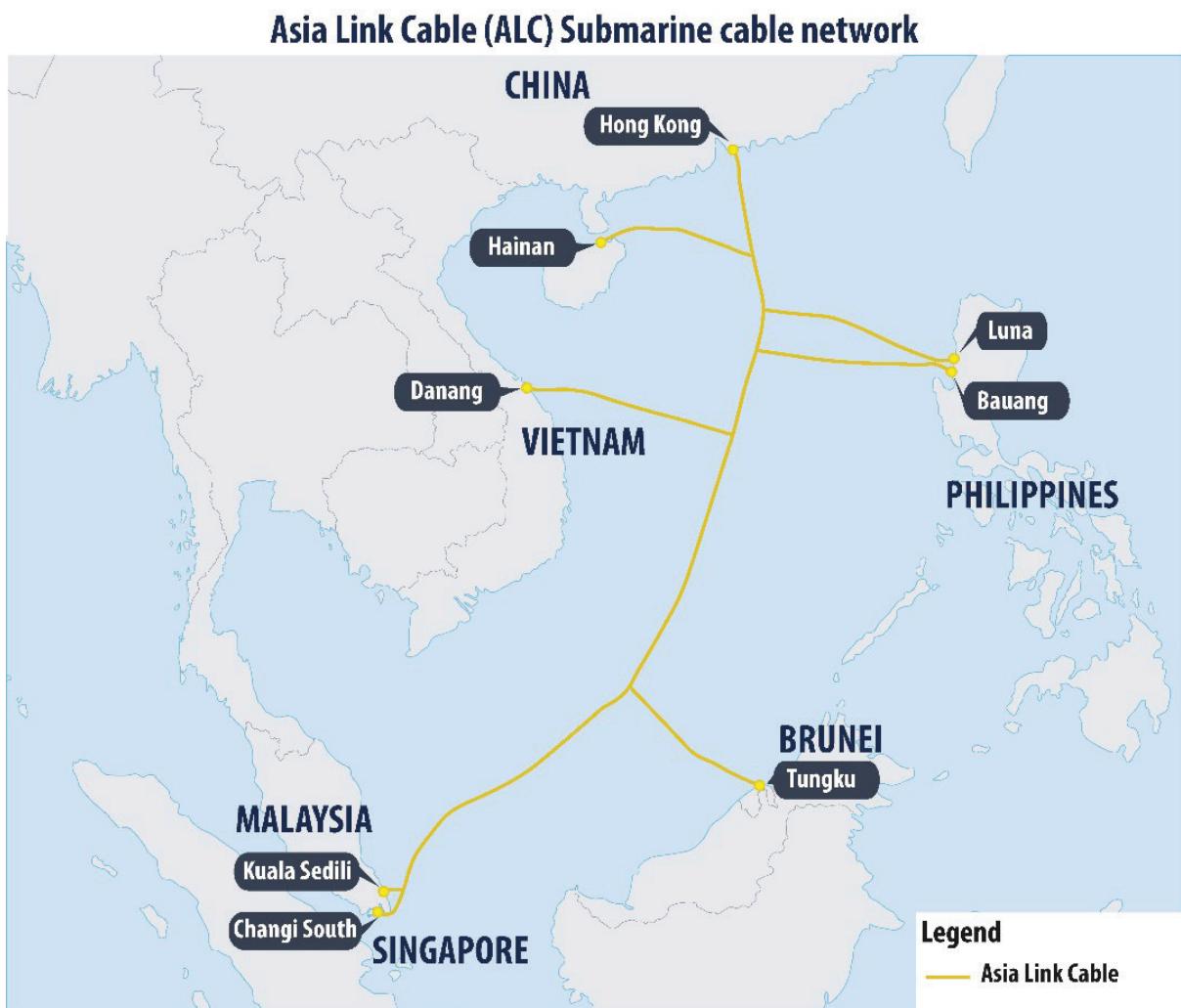

TECHNICAL SPECIFICATIONS

The Asia Link Cable (ALC) is approximately 6,000 km in length, connecting Hong Kong SAR China and Singapore as its trunk, with branches into the Philippines, Brunei Darussalam and Hainan, China.

The ALC cable system will have a minimum eight fibre pairs, with 18 Tbps/Fibre Pair minimum trunk design capacity, adding more capacity and diversity to existing networks in the region. The ALC project is expected to cost USD 300 million. The ALC consortium comprises China Telecom Global Limited (CTG), Globe Telecom, Inc. (Globe), DITO Telecommunity Corporation (DITO), Singapore Telecommunications Limited (Singtel), Unified National Networks Sdn Bhd (UNN), FPT Telecom (Vietnam), and Malaysia Telecom. HMN Technologies Co., Limited (HMN Tech) was awarded as the system supplier and is expected to complete the construction of ALC by the third quarter of 2025.

Source: Submarine Cable Networks ALC Intra-Asia

Source: Telegeography, <https://www.submarinecablemap.com/submarine-cable/asia-link-cable-alc>

Above Luang Prabang (Photo: Pauline Tan)

2

INCLUSIVE GROWTH

BACKGROUND

While the global SDG indicator framework does not directly measure inclusive growth, it includes a number of elements relevant to the concept, including related indicators of economic growth and environmental sustainability which is important from a temporal equality perspective. SDG 8 addresses full employment and decent work; SDG 16 aims to build just and peaceful societies; SDG 10 addresses reducing inequalities by closing socio-economic gaps within and across nations, generations and households; SDG 5 aims to reduce gaps between men and women; SDG 1 and SDG 2 aspire to build a more caring community that protects vulnerable population groups and provides for their most basic needs. Thus, linkages between SDG 8 and other SDGs are several and taken together are consistent with the concept of inclusive growth.

Beyond the 2030 Agenda, there are several dashboards, indicators or analytical approaches that set out to measure inclusive growth or elements of inclusive growth. For instance, increasing economic inclusion is set as one of the goals of the ADB Strategy 2020. In its framework for inclusive growth, the ADB (2014) defines inclusive growth as economic growth with equality of opportunity. Their indicator framework proposes a set of 35 indicators centred on poverty, social inclusion, social safety and governance...

The definition of inclusive growth must, therefore, go beyond equal participation and consider how the benefits are shared equally...Thus, inclusive growth is defined as equal and non-discriminatory opportunities, for everyone, to both participate in the economy and to benefit from economic growth with consideration of environmental sustainability and emphasis on gender equality.

Source: UNCTAD SDG Pulse - Stark contrasts in inclusive growth - progress towards equal opportunities needed everywhere

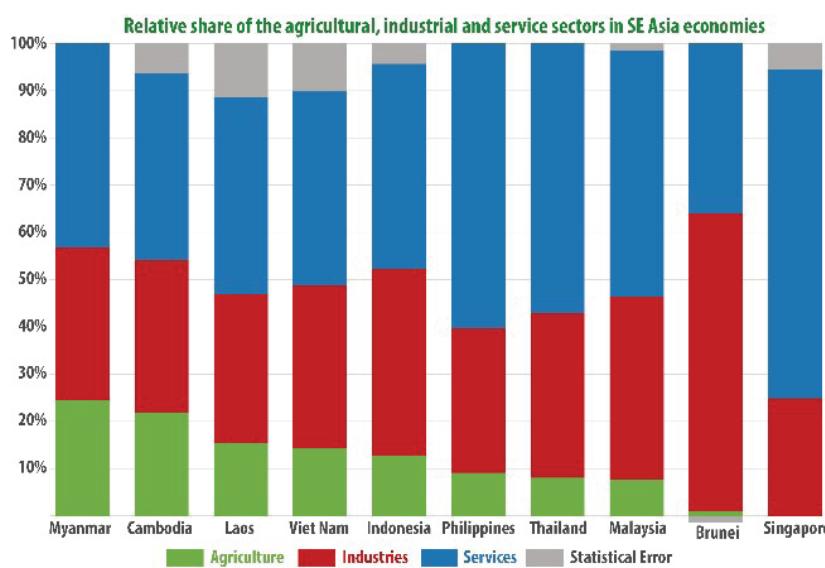
2.1 ECONOMIC DIVERSITY AND DIGITAL GROWTH

2.1.1 FIGURES ON ASEAN'S ECONOMIC DIVERSITY

Figures on national economy and composition by sector

Countries	Population	Gross Domestic Product (GDP)	GDP per capita
Viet Nam	99.5M	\$408.7B	\$4,109
Thailand	66.1M	\$495.3B	\$7,494
Singapore	5.6M	\$466.7B	\$82,794
Philippines	111.6M	\$404.3B	\$3,624
Myanmar	55.8M	\$60.9B	\$1,093
Malaysia	32.7M	\$407B	\$12,448
Lao PDR	7.4M	\$15B	\$2,022
Indonesia	275.7M	\$1.3T	\$4,778
Cambodia	16.8M	\$29.6B	\$1,758
Brunei	445K	\$16.7B	\$37,446

Source: ASEAN Statistical Yearbook 2023

Source: IMF

ASEAN import and export figures

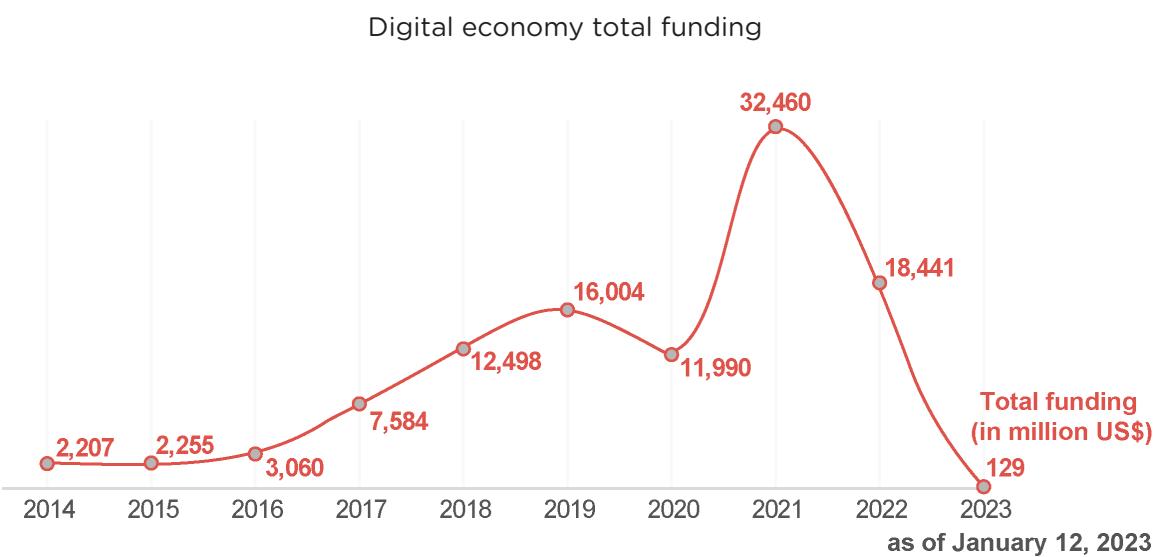
	Export of goods (US\$ million)	Import of goods (US\$ million)	Trade in goods balance (US\$ million)	Growth rate of exports of goods(%)	Growth rate of imports of goods (%)	Share of intra-ASEAN trade in goods (%)
Brunei	14,007.3	9,333.2	4,674.1	22.3	29.1	38.7
Cambodia	20,750.5	29,997.8	-9,247.3	22.4	17.7	28.1
Indonesia	291,979.1	237,447.2	54,531.9	26.1	21	21
Laos	9,563.9	7,615.9	1,948.0	24.2	29.4	60
Malaysia	357,295.6	298,534.4	58,761.3	19.4	25.3	27.1
Myanmar	16,964.8	17,384.0	-419.2	19.8	21.5	40.8
Philippines	78,929.7	145,102.4	-66,172.7	5.8	8.3	24.9
Singapore	514,873.7	475,243.7	39,630.0	12.7	17	25.7
Thailand	287,165.3	305,122.8	-17,957.5	5.8	13.4	21.7
Viet Nam	370,909.2	358,788.8	12,120.3	10.5	8.5	11.1

Source: ASEAN Stat (2022)

2.1.2 DIGITAL ECONOMY

By Prof. Michel Foucher

Sources: Horizon ASEAN, n° 41, January 2023, Singapore; "e-Economy SEA 2022, Through the waves, towards a sea of opportunity, Google, Temasek and Bain

The digital economy in Southeast Asia is growing rapidly, by around 20% a year until 2025. The market is estimated at USD 200 billion (3.9% of regional GDP), rising to USD 390 billion by 2025 and USD 1,000 billion by 2030. Growth is driven by the tourism, transport and delivery (shopping, meals), e-commerce, online media and financial services sectors. This growth outstrips that of the rest of the world (4.9% in 2023).

The market is driven by a young, urban and connected population. There are 460 million online users.

A nascent but increasingly important issue for investors, regulators and consumers alike, ESG (environmental, social and governance) considerations are taking hold in ASEAN's digital sector.

The boom in the digital economy poses a number of fiscal challenges in terms of revenue erosion and tax equality, at a time when ASEAN countries are posting very low levels of public revenue in relation to GDP (14.2% in 2022). Regional taxation is in the process of being established (through the extension of VAT and taxes on goods and services). However, ASEAN shows little regional integration in terms of digital regulation.

The question of a direct taxation system for digital service providers remains at the heart of discussions, with the forthcoming entry into force of the OECD-G20 Inclusive Framework already signed by six ASEAN countries - Indonesia, Malaysia, the Philippines, Singapore, Thailand and Vietnam.

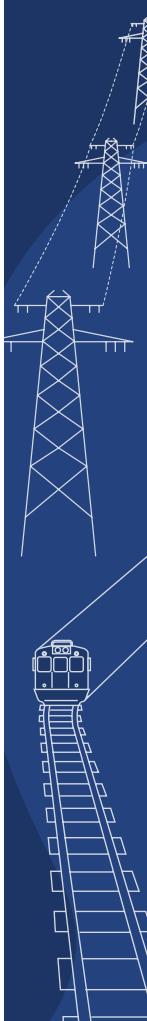
2.1.3 PERSONAL DATA PROTECTION

By Prasnar Yi

The Internet, hallmark of the digital age, was introduced through the World Wide Web (also known as the Web) project in 1989 and became available to the general public in 1993 [12]. Since then, it has undergone a significant transformation, driven by advances in technology. However, the digital revolution has only been in effect for just over a decade, undergoing a significant transformation with the advent of new technologies that have the potential to be both transformative and disruptive [13], encompassing social media, blockchain, cryptocurrencies, non-fungible tokens (NFT), artificial intelligence (AI), the Internet of Things (IoT), Big Data, 3D technology, and the 4th Industrial Revolution (4IR, also known as Industry 4.0).

The exponential growth of technology is resulting in a significant increase in the quantity of personal data available online, which is giving rise to a number of concerns regarding the protection of individual privacy. This phenomenon is paradoxical in that, while personal data is valuable for the protection of individual rights and the advancement of the digital economy, it also gives rise to concerns about its exploitation for commercial [14], criminal [15] and State purposes [16]. Personal data protection in the digital age is a complex challenge, particularly at the international level, due to the cross-border nature of digital data [17]. In response to this, in 2016 the European Union (EU) adopted the General Data Protection Regulation (GDPR) [18]. The GDPR is a new European legal framework that harmonises the rules on the protection and transfer of personal data for all EU Member States, with the aim of providing effective personal data protection, establishing the GDPR three main requirements [19]: Strengthening the rights of individuals; making those involved in data processing more accountable; and intensifying cooperation between protection authorities. The GDPR applies to both public and private organisations, regardless of location [20]. Indeed, its worldwide territorial scope [21] requires compliance with the regulation whether or not the processing of personal data takes place in the EU [22]. This encompasses organisations processing personal data within the EU, as well as data controllers or data processors established outside the EU processing the data of people residing in the EU [23].

The ASEAN Member States are no exception to the need for personal data protection regulation, nor to the extraterritorial impact of the GDPR [24]. Given the importance of trade between ASEAN and Europe, it is becoming essential for businesses in ASEAN Member States to comply with EU regulations, which came into force in 2018 [25]. The six largest ASEAN Member States (ASEAN-6 or ASEAN-six economies) – Indonesia, Malaysia, the Philippines, Singapore, Thailand and Vietnam – have already adopted and amended their national data protection laws in line with the GDPR and international norms, such as the Organisation for Economic Cooperation and Development (OECD) Privacy Guidelines updated in 2013 [26]. Indonesia enacted the Personal Data Protection Law (PDP Law) on 17 October 2022, which will come into force on 17 October 2024 [27]. Malaysia has its Personal Data Protection Act 2010 (PDPA) and a suite of subsidiary legislation, including the Personal Data Protection Standards Act 2015 and the General Code of Practice on the Protection of Personal Data 2022 [28]. In October 2022, amendments to the PDPA were presented to

Parliament, and was passed by the Dewan Negara (Malaysia's Senate) on 31 July 2024 [29]. The Philippines Parliament enacted its Data Privacy Act (DPA) in 2012. Since 2022, amendments to the DPA have been under discussion. Singapore has had its Personal Data Protection Act (PDPA) for the private sector since 2012, and subsequently amended a Personal Data Protection Amendment Act in 2020 [30]. A separate legal framework governs data for the public sector [31], namely the Public Sector Governance Act 2018 and the Government's Instruction Manual (Instruction Manual 8) on Intelligent Systems Technology and Management. The Parliament of Thailand adopted its Personal Data Protection Act (PDPA) in 2019, with its full implementation occurring from June 2022, a delay attributed to the impact of the global pandemic [32]. Vietnam has just published its first comprehensive data protection legislation, the Personal Data Protection Decree (PDPD) on 17 April 2023 [33]. It came into force on 1 July 2023, without any transition period [34].

The other ASEAN Member States are responding to the challenges of the digital age, reflecting the specific political, economic, and social circumstances that prevail in each nation, and moving forward at different paces. The Parliament of Cambodia enacted its Electronic Commerce Law and Consumer Protection Law in November 2019. In early 2021, the commencement of the draft law on personal data protection [35] was announced in line with the government's vision of a digital society laid out in the Cambodia Digital Economy and Social Policy Framework 2021-2035 [36], and the completion of its first version in 2022 [37], with the law expected to be finalised by the end of 2025 [38]. In the meantime, between April 2020 and January 2024, Cambodia made significant legislative advancements, particularly with the enactment of 12 Sub-Decrees and 2 Prakas [39]. Laos has established a first regulatory framework [40] on electronic data in general, comprising the Electronic Data Protection Law of 2012, the Cybercrime Law of 2015, the Electronic Data Protection Law of 2017, and the Instructions on the Implementation of the Electronic Data Protection Law of 2018. Myanmar has, at the present time, only dispersed provisions in various pieces of legislation [41], including: the Citizens' Privacy and Security Protection Law 2017, the Financial Institutions Law 2016, the Competition Law 2015, the Telecommunications Law 2013, and the Electronic Transactions Law 2004.

While the GDPR represents a comprehensive legal framework that harmonises the rules on the protection of personal data and its circulation for all Member States of the European Union, at present, there is no comparable framework at the ASEAN level. Indeed, the EU is a supranational organisation, where States delegate powers and competences to a supranational European institution; in collaboration with the representatives of EU governments in the Council, the European Parliament bears responsibility for the adoption of EU legislation [42]. ASEAN is an organisation that relies on a modus operandi called the "ASEAN Way" – which is based upon the full sovereignty of Member States, non-interference in the internal affairs of other States, and decision-making by consensus. Although the ASEAN Inter-Parliamentary Assembly (AIPA) is the centre of communication and information among Member Parliaments, it has no legislative decision power over ASEAN and its Members, though its General Assembly can adopt non-binding resolutions and recommendations by consensus [43]. Moreover, its AIPA Caucus aims to be a mechanism to develop common legislative initiatives with the objective of harmonising the laws of ASEAN Member States [44].

In acknowledgement of the pivotal role of digital technology for the economic and social development of its Member States, following its modus operandi and law-making process [45], ASEAN adopted a framework on the protection of personal data in 2016, that established a set of guiding principles for the implementation of measures at national and regional levels, with the objective of promoting and strengthening the protection of personal data in the region. In alignment with these objectives, ASEAN ratified the ASEAN Agreement on Electronic Commerce in 2019, which not only establishes common principles and rules to promote the growth of e-commerce in the region, but also aims to create an environment of trust and confidence in the use of Electronic Commerce. Furthermore, the ASEAN Comprehensive Recovery Framework (ACRF) and its Implementation Plan, adopted in November 2020, is a consolidated exit strategy from the worldwide COVID-19 pandemic. It identifies e-commerce as a priority area within the broader strategy of accelerating an inclusive digital transformation in the region. In complement of these crucial agreements for the digital economy, ASEAN has continued its endeavours with the adoption in 2018 of the ASEAN Digital Data Governance Framework and the ASEAN Digital Integration Framework followed.

AIPA and its Member Parliaments are working to complement these efforts with the promotion of proactive parliamentary diplomacy in advancing digital transformation for inclusive social protection, strengthened digital literacy and digital security, and providing enhanced access to government information and services in a manner consistent with laws regarding personal data protection. At the 42nd General Assembly, held via video conference on 23-25 August 2021, the Legislative Council of Brunei Darussalam in Bandar Seri Begawan, as host parliament, chose “Forging Parliamentary Cooperation in Digital Inclusion towards ASEAN Community 2025”, as the official theme of the meeting, and sponsored the Resolution on Enhancing Cybersecurity and Data Protection Towards a Resilient Cyberspace in ASEAN, which was subsequently adopted [46]. Another notable example includes the Resolution on Enhancing Digital Transformation for Inclusive Social Protection put forth by the Parliaments of Cambodia [47], the Philippines and Vietnam and subsequently ratified by all Member Parliaments at the 43rd AIPA General Assembly in Phnom Penh.

2.2 ECONOMIC GROWTH AND DECARBONISATION

By Prof. Michel Foucher

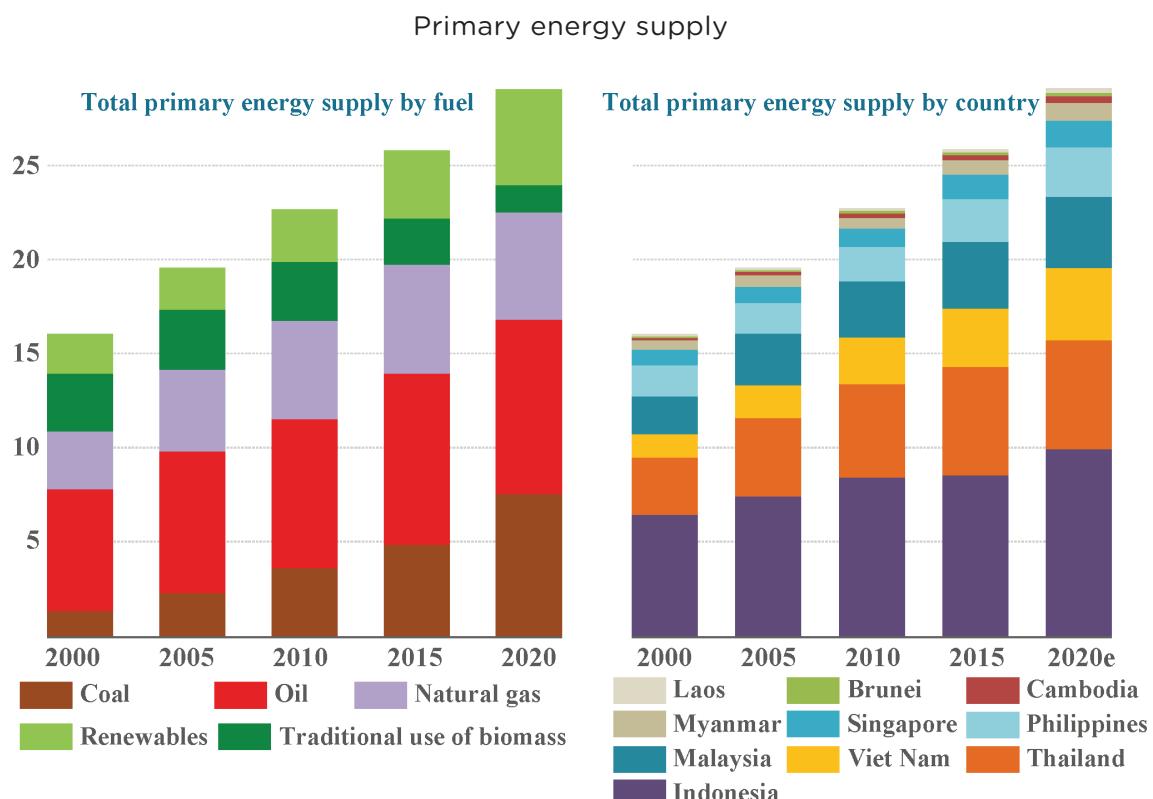
Source: REPORT CSIS Clean energy and decarbonization in SE Asia CSIS May 2023

SOUTHEAST ASIA

Southeast Asian nations face the daunting task of maintaining economic growth targets and meeting the energy needs of growing populations while also adhering to ambitious carbon neutrality pledges. Across the region, governments are confronted with growing energy demand that is likely to require major investments not only in solar, wind, and other renewables but also in hydrocarbons. If the latter is not provided via natural gas, countries are likely to prolong their dependence on coal, which would undermine both their goals. There is an opportunity for international

partners such as the United States to deepen bilateral and multilateral cooperation across the region by promoting more transparent, sustainable, and high-quality energy infrastructure development and financing.

Coal is entrenched in Southeast Asia's immediate future, with coal-fired power plants accounting for more than 40% of the region's power generation. Many regional governments had bet on liquefied natural gas (LNG) as a cost-effective bridge between their current reliance on coal and an eventual transition to renewables. Burning LNG produces far fewer greenhouse gases (GHG) than coal and was expected to be considerably cheaper—and thus more feasible—than an immediate switch to renewables. However, the ongoing conflict in Ukraine has made LNG prices more volatile. Southeast Asian countries are being outbid by European nations that must now replace the natural gas they were previously importing from Russia. Southeast Asian states are therefore not expected to import as much LNG as they had originally intended. Most natural gas added to the energy mix in Southeast Asia will likely be used to meet growing demand rather than replace existing coal usage.

Source: IEA 2022

LAO PDR

Laos's energy mix consists of 66% hydropower, 33% fossil fuels, and 1% solar. Under its revised national determined contributions, Laos has committed to reducing emissions by 60% compared to BAU projections by 2030 and reaching net-zero emissions by 2050. Its target is to achieve 30% of energy consumption from renewables by 2025. Two components of its energy transition are its National Green Growth Strategy and upcoming Climate Change Strategy, which detail the country's sectors of focus but lack clear implementation plans. In a reversal of global trends,

Laos has turned to coal in the past decade to minimise the amount of power it imports and to address dry-season shortages. The share of electricity generated from coal rose from 0% in 2014 to above 40% in 2019. Carbon dioxide emissions also grew five times faster from 2015 to 2019 than they did in the previous 50 years. At the current levels of investment and planning, Laos is unlikely to reach its net-zero goals on time.

Extremely well situated for hydropower, Laos has billed itself as the “battery of Southeast Asia.” There are almost 80 dams in the country, and more are planned along the Mekong River and its tributaries. More than 90% of the country’s electricity is generated by hydropower, and more than 66% of its current hydropower capacity is exported. The rapid development of dams has contributed to Laos’s increasing debt levels, much of which is owed to China.

The Lao PDR-Thailand-Malaysia-Singapore Power Integration Project, which exports hydropower from Laos to Singapore, was established in June 2022. It is the first renewable energy import pipeline into Singapore and serves as a pathfinder toward developing a framework for multilateral electricity trading on a subregional basis through the Association of Southeast Asian Nations (ASEAN) power grid. Although the power integration project was hailed as a milestone, multiple studies have shown that further hydropower development on the Mekong will negatively impact ecosystems, reduce soil fertility and rice production, and displace local populations.

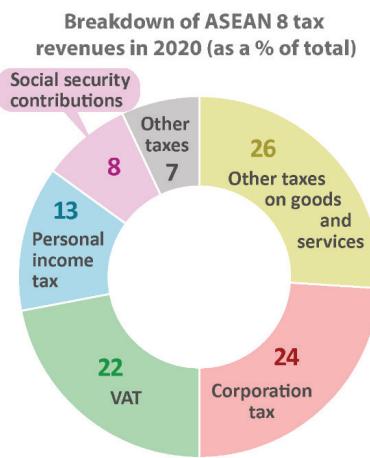
Laos is also looking to grow its solar, wind, and geothermal capacity by 2030 but will require significant foreign investment to avoid further coal-fired power expansion. A new wind power project that is expected to begin commercial operations in 2025 will export and sell electricity to Vietnam as Asia’s first cross-border wind project. Construction also began in 2022 on Laos’s first large-scale solar farm, which is expected to supply power to state-owned utility Électricité du Laos under a 30-year power purchase agreement.

2.3 TAXATION AND PUBLIC SERVICES

By Prof. Michel Foucher

Source: Horizon ASEAN 2023

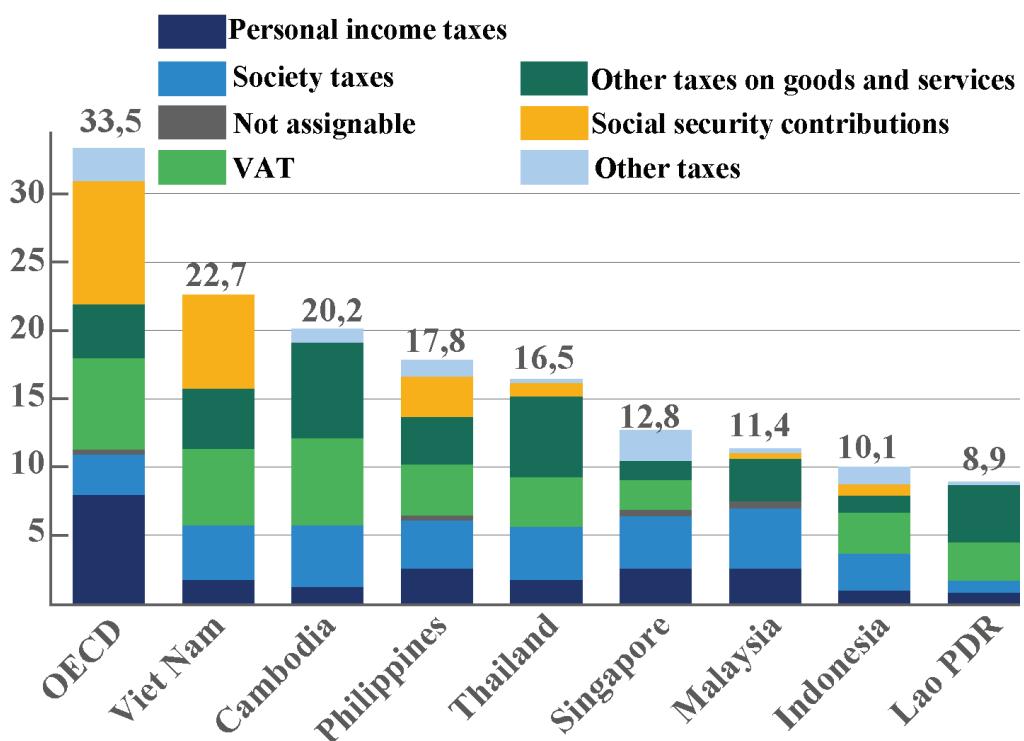
Since 2020, tax revenues in ASEAN countries have plummeted, even though USD 914 billion was injected with measures to combat the COVID-19 pandemic, according to data from the Asian Development Bank (ADB). Excluding Brunei Darussalam, the main sources of tax revenue in ASEAN are: VAT and other taxes on goods and services, which account for 48% of tax revenue; corporate income tax (24%); and personal income tax (13%).

According to an IMF study, a minimum tax/GDP ratio of 15% is required to support accelerated economic growth. Four countries (Singapore, Malaysia, Indonesia and Laos) have a lower ratio. Singapore is an exception, due to other sources of revenue. The OECD ratio is 34%.

This weakness is worrying given the region's investment needs, particularly in infrastructure (estimated at USD 210 billion/year). Against a backdrop of regional trade integration, ASEAN countries have focused more on trade facilitation than on tax harmonisation. Finally, the use of taxation to address environmental issues is still low in the region, whereas the reform of energy subsidies could, according to the BasD, mobilise substantial public revenues to achieve the Sustainable Development Goals.

Sources of tax revenue by percent

Source: OECD (2022), Revenue Statistics in Asia and the Pacific

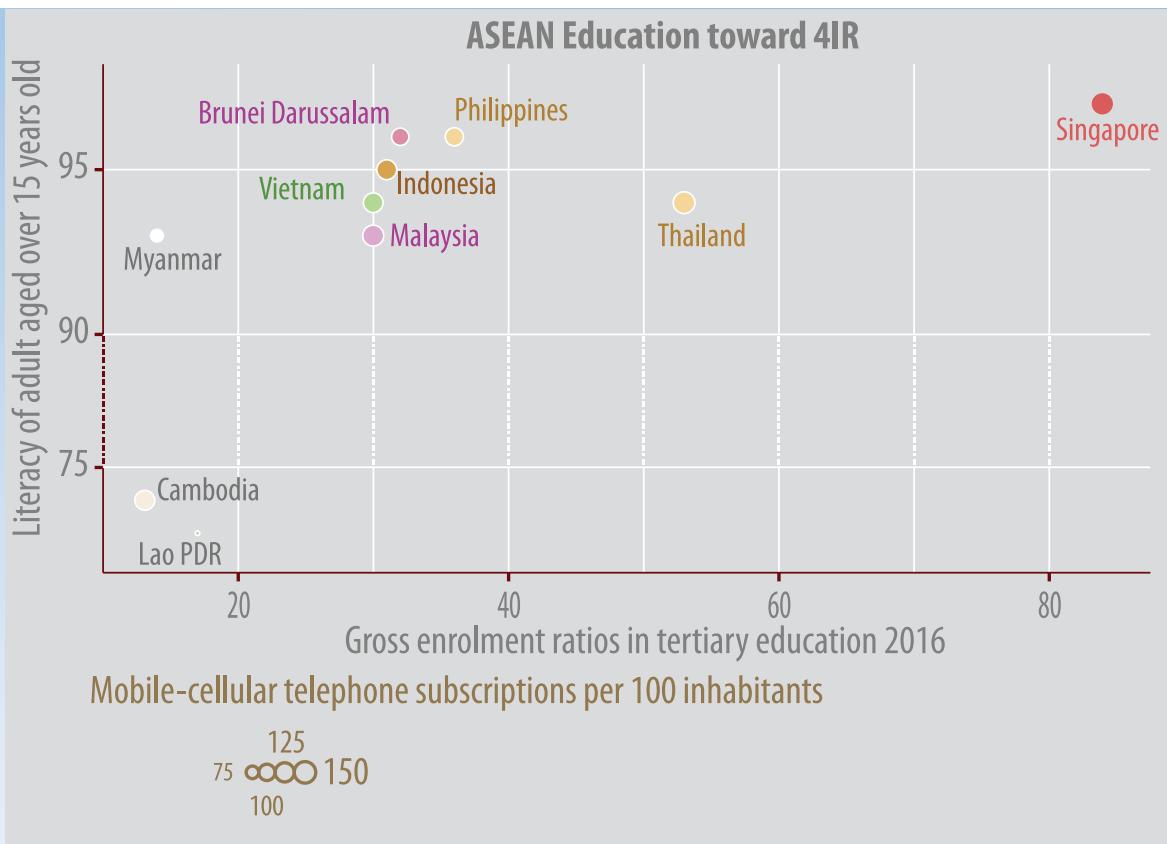
2.4 PREPARING FOR THE FUTURE: EDUCATION 4IR AND AGEING POPULATIONS

2.4.1 EDUCATION IN ASEAN FOR AN INCLUSIVE 4TH INDUSTRIAL REVOLUTION

By Hisham Mousar

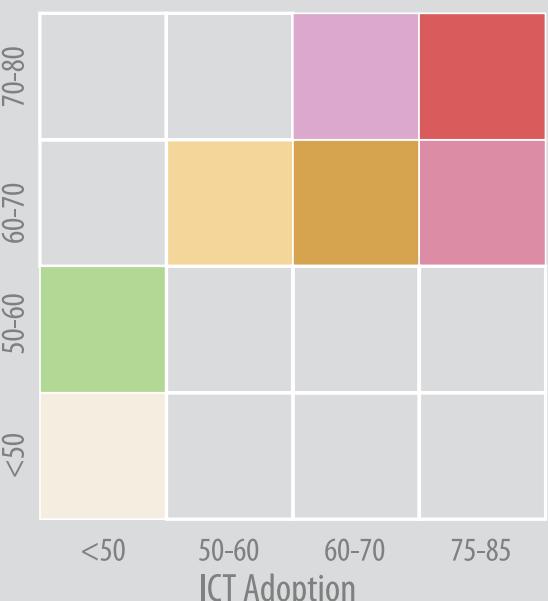
The 10 ASEAN States are aware that the challenges of the 4IR require an education strategy adapted to the new generation. The integration of ICT into education

Legend

Global Competitiveness Index 4.0 (GCI-2018)

The program for International Student Assessment (PISA): Average score of 15-year-old students' scholastic performance on math, science and reading
551.7

- Countries excluded from PISA ranking report
- Country with NA data related to assessment

has become an essential mechanism that can improve the quality of teaching and learning while addressing issues of inclusion, equality and quality [48].

In this context, the key subjects on which the Programme for International Student Assessment (PISA) ranking is based, namely reading, mathematics and science, are particularly relevant to those who wish to look at the state of education in relation to this Revolution. In the latest Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD) PISA survey published in 2022, Singapore surpasses the rest of the world, outperforming Japan, Korea, Estonia, Switzerland and Canada. By prioritising its human resources, Singapore today is a dynamic and diverse global centre of trade, finance and transport. Its transformation from “third world to first world” in a generation is a major success story in Asia [49, 50].

The other ASEAN countries in the latest PISA ranking are Vietnam and Brunei Darussalam. While Vietnamese students performed roughly on average with the OECD’s mean score in mathematics, the trends of PISA results suggest that the skills of assessed Bruneian students remain a bit below average in terms of international standards.

Other ASEAN countries did not participate in the 2022 survey but deserve mention, such as Malaysia, which took the initiative in the early 1990s to introduce the use of ICT in primary and secondary education. Malaysian government spending on primary and secondary education, expressed as a percentage of GDP, has been the highest in East Asia since 1980. In 2011, the amount spent (3.8% of GDP or 16% of total public expenditure) was comparable to that of the most lauded systems such as Singapore, Japan and Korea [51]. The Smart School Roadmap and the ICT in Education Policy 2010 have enabled the development of a basic ICT infrastructure and the integration of ICT into the teaching and learning process [52].

The current trajectory of Indonesia also points to a promising development. The OECD report of 2018 states that: “[I]f Indonesia can keep up that pace of improvement, its children born today have a realistic chance to match the science performance of their peers in the industrialised world by 2030, the year for which the United Nation’s Sustainable Development Goals expect every student to benefit from quality education [53]”.

Despite levels of government spending on education, enrolment, infrastructure development and curriculum improvement equivalent to those of the region’s developed economies, Malaysian students were behind lower-income Vietnam, which had the highest rate of expenditure on education expressed as a percentage of GDP in ASEAN [54].

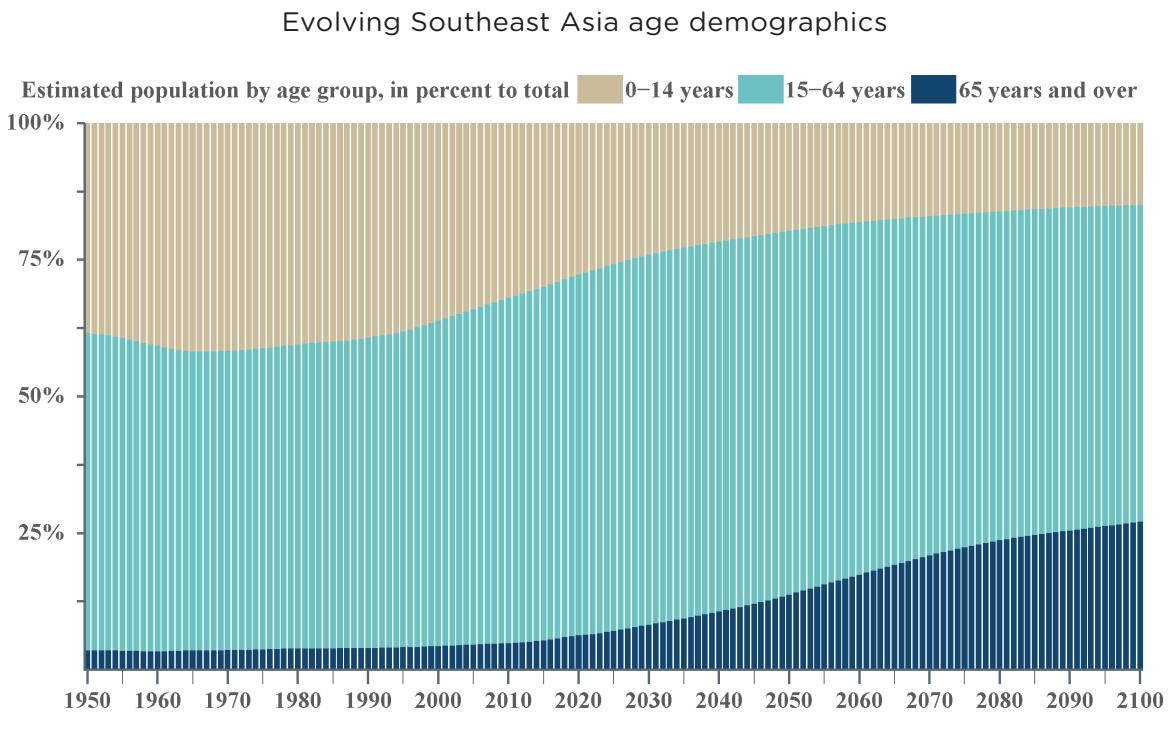
Coinciding with the COVID-19 pandemic, Lao PDR has developed the Education and Sports Sector Development Plan 2021-25. Its overall objective is to develop human resources with knowledge, skills and values to be a quality workforce that can meet the demands of a growing and sustainable economy. The plan focuses on reducing disparities among girls and boys, ethnic groups, the rich and the poor, particularly across disadvantaged districts [55].

Demonstrating the continued inter-parliamentary commitment to these issues within the COVID and post-COVID regional context, AIPA Member Parliaments adopted the Resolution on Promoting Inclusive Digital ASEAN to Empower MSMES and

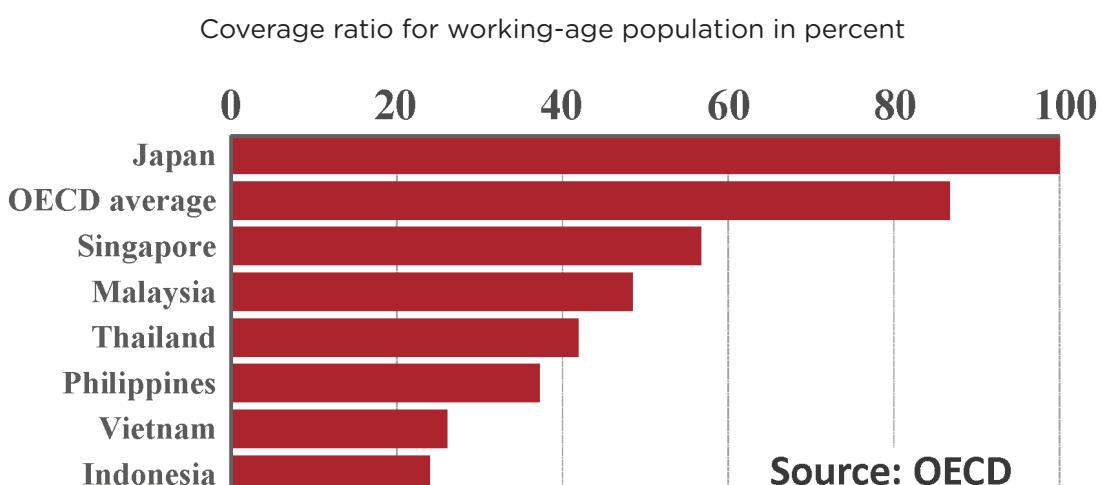
Strengthen the ASEAN Economic Integration as introduced by Brunei Darussalam and Malaysia in 2021, and the Resolution on Enhancing Digital Transformation for Inclusive Social Protection, which was introduced by Cambodia, the Philippines and Vietnam the following year [56].

2.4.2 PREPARING FOR AGEING POPULATIONS

Southeast Asia is experiencing rapid demographic ageing, with the proportion of the population of working age (15–64) predicted to stop growing. This is already the case in Thailand since 2013 and Vietnam since 2014, although the region's most populous country, Indonesia, is not expected to be affected before 2030.

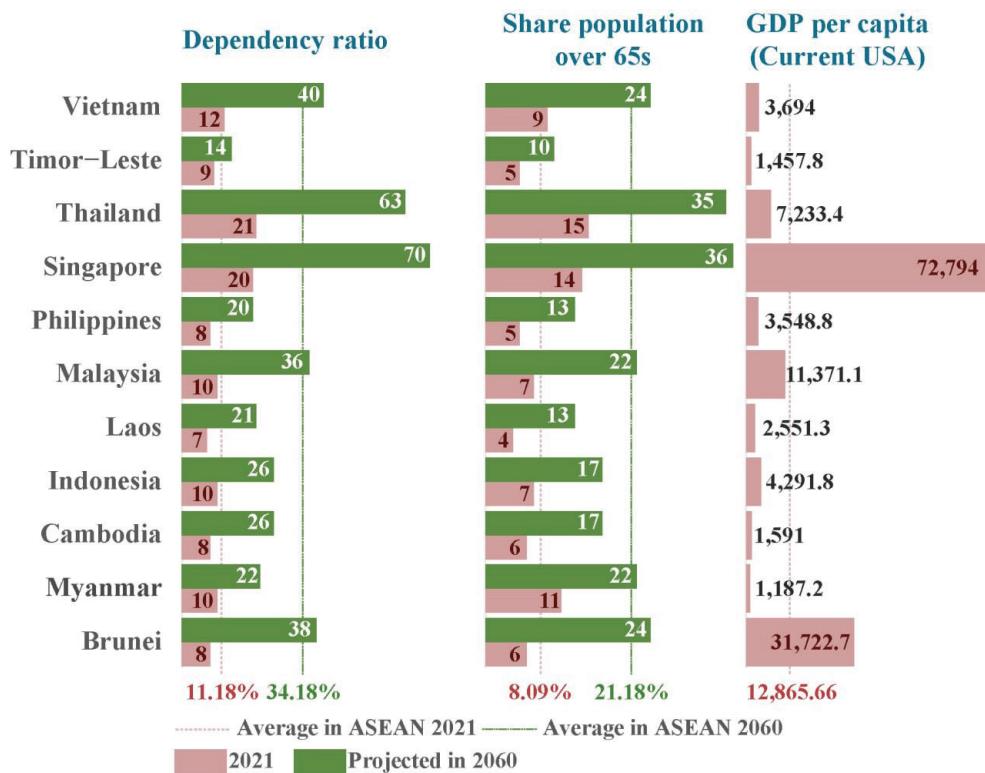

While demographics have driven economic growth in the region, social safety nets remain inadequate in many of the region's countries; only a quarter of the working-age population is covered by public pension systems.

Thailand, Vietnam, and Malaysia, in particular, are at risk of falling into the middle-income trap due to a combination of economic and demographic dynamics. The burden of an ageing population, while influenced by the structural, institutional, and cultural characteristics of these countries, could be transformed into a longevity dividend through the implementation of targeted structural policies.

Dependency ratio, population share and GDP per capita

Source: Source : Vieillir avant de s'enrichir ? Perspectives et enjeux économiques du vieillissement de la population en Thaïlande, au Vietnam et en Malaisie (Grégoire Darcy) IRASEC 2023 (Getting old before getting rich? Economic prospects and challenges of an aging population in Thailand, Vietnam and Malaysia)

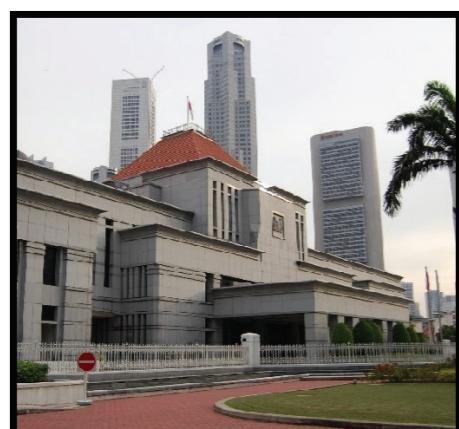
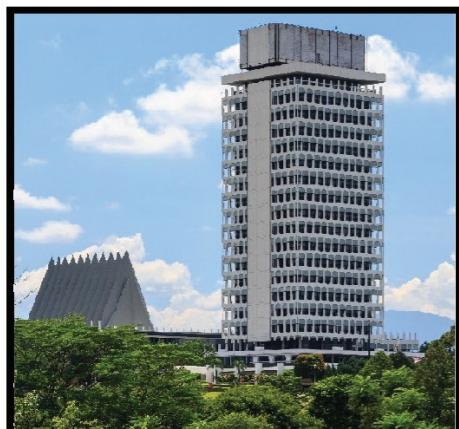
LONGEVITY DIVIDEND

The longevity dividend are the gains that can be realised if increases in life expectancy are matched by health improvements in how we age and changes in our individual behaviours and social norms so as to achieve healthy, longer, purposeful and productive lives. Such changes in how we age can bring about a longevity dividend at the individual, economic and social level.

Source: What is a longevity dividend? <https://profandrewjscott.com/what-is-the-longevity-dividend>

National flags of the ASEAN Member States, Bangsaen Beach, Thailand (Photo: Beach boy 2024) @shutterstock

3

THE ROLE OF AIPA AND ITS MEMBER PARLIAMENTS

By Mario Pandu Dewono

The mission of the ASEAN Inter-parliamentary Assembly (AIPA) is to formulate enabling parliamentary measures to achieve the goals of ASEAN integration, foster inter-parliamentary cooperation based on multilateralism, and promote rules-based policies on sustainable, resilient and inclusive development. AIPA offers parliamentary contributions to ASEAN integration, including to the acceleration of the establishment of the ASEAN Community and coordinates the parliamentary joint efforts to bring about action and timely response. Key aspects of Parliamentary Diplomacy in the region take place using AIPA's mechanisms and processes for drafting and adopting AIPA Resolutions, through which Parliaments work to harmonise their representation, legislation and oversight efforts in response to shared challenges in the current geo-political context.

3.1 AIPA MECHANISMS AND PROCESSES

PLENARY MECHANISMS

The proceedings of AIPA take place within the framework of plenary sessions as described below:

- First Plenary Session: The First Plenary Session of the AIPA General Assembly typically serves as the opening session, setting the tone for the entire assembly. Key components include: Opening Ceremony; Adoption of the Agenda; Election of Officials; Statements of Head of the AIPA Member Delegations, Observers, and Guests.
- Second Plenary Session: Presentation of Country Reports by AIPA Member Parliaments and Deliberation of Draft Resolutions
- Third Plenary Session: Discussion and approval of report

AIPA GENERAL ASSEMBLY

The AIPA General Assembly (GA) is the highest policy-making body of AIPA. The GA allows the representatives of AIPA Member Parliaments to propose Resolutions which encapsulate parliamentary initiatives and inputs for policy formulation to the respective governments of ASEAN countries to work together on common regional concerns. GA Meetings also provide opportunities for Member Parliaments to discuss specific matters and formulate decisions aligned with the aims and purposes of AIPA.

NATIONAL AIPA SECRETARIATS

Each Member Parliament has an established AIPA National Secretariat or other relevant office tasked to:

- a. Serve as national focal point and repository of information on all AIPA matters
- b. Coordinate the implementation of AIPA programmes
- c. Coordinate and support the preparations of the General Assembly
- d. Promote AIPA identity and awareness at the national level and contribute to ASEAN Community building
- e. Maintain regular contacts with the Secretariat of AIPA
- f. Disseminate the approved resolutions by the General Assembly to their respective parliaments and governments to promote their implementation
- g. Inform the AIPA Secretariat of any action taken by their respective parliaments and governments on resolutions approved, policy and legislative initiatives adopted by the General Assembly.

AIPA CAUCUS MEETINGS

The annual Caucus is a time for AIPA Member Parliaments to discuss the progress made on the previous year's resolutions. The progress report relating to the adopted AIPA resolutions from the previous year is prepared by AIPA Secretariat and made available here: <https://aipasecretariat.org/elements/aipa-caucus-report>.

3.2 AIPA COMMITTEES

The General Assembly may establish Standing, Study and Ad hoc committees or sub-committees of a standing committee on specific matters to implement the decisions in consonance with the aims and purposes of AIPA [57].

AIPA STANDING COMMITTEES

The Standing Committees are integral parts of AIPA's General Assembly structure, playing a crucial role in the deliberation of the resolutions referred to them, and shall recommend for adoption by the General Assembly those that, in their judgment, formulate solutions to address problems of common interest with the goal of delivering timely action and response by AIPA Member Parliaments.

The Standing Committees during the General Assembly are:

- a. Committee on Women Parliamentarians of AIPA (WAIPA)
- b. Committee on Political Matters
- c. Committee on Economic Matters
- d. Committee on Social Matters
- e. Committee on Organizational Matters
- f. Committee on Young Parliamentarians of AIPA (YPA)
- g. Committee on Joint Communique.

The committees shall study, deliberate on, and act upon the resolutions referred to them, and shall recommend for adoption by the General Assembly those that, in their judgment, shall formulate solutions to address problems of common interest with the goal of delivering timely action and response by AIPA Member Parliaments.

Source: AIPA Guiding Rules and Procedures for the Hosting of the AIPA General Assembly

AIPA EXECUTIVE COMMITTEE

AIPA's Executive Committee consists of three delegates from each Member Parliament, and the President of AIPA is simultaneously the chair of the Executive Committee. Its main power is to decide on membership of AIPA, as well as agenda-setting [58].

As noted in Article 11, paragraphs 2(a) and 2(c) of the AIPA Statutes:

2(a): The Executive Committee may meet at least three (3) months prior to the General Assembly.

2(c): The Executive Committee members may, by way of circulating documents or through video conferencing, prepare the programme, agenda and otherrelevant matters pertaining to the General Assembly.

Upon the approval of the General Assembly, the agenda proposed by the Executive Committee shall be discussed in detail by the committees established by the General Assembly [59].

3.3 AIPA RESOLUTIONS

The preparation, drafting, and submission of AIPA Resolutions follow the process described below:

PREPARATION

The initiating body (a Member Parliament or the AIPA Secretariat) conducts research. This process should consist of these steps:

- a. Collect information and facts
- b. Carefully check the facts and verify the data used
- c. Note or recommend primary sources used that can be reviewed for background information and context, as well as precedents in the AIPA Resolutions Database (<https://aipasecretariat-dms.org/home>)

EXPLANATORY NOTE

Every AIPA Draft Resolution shall be accompanied by an Explanatory Note. The Explanatory Note is the background information on the proposed AIPA Draft Resolution. It serves as an Executive Summary of sorts. It is also intended for use in the committee meeting of the General Assembly. As a preview document, it does not form part of the Resolution, as adopted.

SUBMISSION

The AIPA Draft Resolutions from each Member Parliament shall be submitted through email by the National Secretariat of AIPA Member Parliaments to the AIPA Secretariat through the Secretary General of AIPA.

Resolution No 39GA/2018/Org/06 with the title “Resolution on the Submission of the Draft Resolutions of AIPA Member Parliaments” requires AIPA Member Parliaments to submit draft resolutions to the AIPA Secretariat at least six (6) weeks prior to the General Assembly so that the National Secretariats of the AIPA Member Parliaments can prepare and work more efficiently.

The resolution also requires that any proposed resolution submitted less than six (6) weeks before the General Assembly shall be considered as a submission not for the upcoming General Assembly, but for the one after that, because AIPA Member Parliaments are required to resubmit their proposed draft resolutions by the deadline.

However, any AIPA Member Parliament may request the inclusion of an emergency Draft Resolution in the agenda of the AIPA General Assembly. The submission must be made at least seventy-two (72) hours before the meeting of the Executive Committee. Only one emergency draft resolution will be included by the Executive Committee in the agenda of the General Assembly.

3 For Emergency resolutions, submission shall be through a letter signed by the Speaker of the submitting AIPA Member Parliament.

Draft Resolutions should then be deliberated in corresponding Committee Meetings where it shall consequently recommend adoption by consensus, which in their judgment, shall formulate solutions to address problems of common interest. When consensus cannot be achieved, the draft resolution is dropped from the discussion, and may be re-submitted.

3.4 RESOLUTION IMPLEMENTATION BY AIPA MEMBER PARLIAMENTS

Because AIPA resolutions are advisory and not legally binding, it is up to each Member Parliament to consider how matters from the adopted resolutions can be integrated into the national laws and policies, and how those laws and policies will be monitored.

This section provides a brief summary of the concrete courses of action taken to implement an AIPA resolution in two specific cases, by the Parliaments of Cambodia and Lao PDR, respectively.

3.4.1 CAMBODIA: AIPA DIGITAL LAW LIBRARY

Resolution Number	RES.43GA/2022/Org/13
Resolution Title	Resolution on the Establishment of AIPA Digital Law Library
Proponent of the Resolution	Cambodia
Subject Category	Organisational
Year Adopted	2022

The Resolution on the Establishment of AIPA Digital Law Library was initiated by The National Assembly of the Kingdom of Cambodia, and adopted during the 43rd AIPA General Assembly in 2022.

As with other AIPA resolutions proposed by the Cambodian Parliament, the research and drafting of the resolution and attached explanatory note was done by the ad hoc committees (MPs) in charge of content with support from the task force assigned to support the relevant standing committee.

Following the 2022 AIPA General Assembly, according to Cambodian practice, the adopted RES.43GA/2022/Org/13 was forwarded to the government via the Ministry of Foreign Affairs. In some cases resolutions can also be copied to the Council of Ministers.

Actions taken by the Cambodian Parliament to implement the resolution are as follow:

1. A bilateral meeting was convened on 23 July 2023, with H.E. Suos Yara, Member of the National Assembly of Cambodia and the AIPA Secretariat, where both sides discussed matters related to the establishment of the AIPA Digital Law Library.
2. In preparation for the Task Force Meeting on the Establishment of the Digital Law Library and Enhancement of the Guidelines of AIPA Engagement with Externals, the AIPA Secretariat convened a preparatory meeting with the National Secretariats of AIPA Member Parliaments on 10 January 2024.
3. The First Meeting of the AIPA Task Force on the Establishment of the AIPA Digital Law Library and Enhancement of Guidelines of AIPA's Engagement with Externals was held from 16 to 19 January 2024. More than 25 parliamentarians and parliamentary staff across the region gathered in Jakarta, Indonesia for the meeting, which was chaired by Hon. Sanya Praseuth, Member of the National Assembly of Lao PDR. Participants discussed the establishment of the Digital Law Library and Enhancement of the AIPA Guidelines with Externals.
4. In preparation for the second day of the Task Force Meeting, the AIPA Secretariat had a briefing with Hon. Dr. Ly Chheng, Head of the Cambodia Delegation, Member of the National Assembly of the Kingdom of Cambodia on 18 January 2024.
5. Starting in 2023, The National Assembly of Cambodia has taken the initiative to develop a mobile application through which the AIPA Digital Law Library can be accessed. A working group within each respective Member Parliament is now responsible for sharing new pieces of legislation with the AIPA Secretariat, who play a coordination role to upload the content to the mobile application.

3.4.2 LAO PDR: FOSTERING ENGAGEMENT WITH YOUNG PEOPLE

Resolution Number	RES.43GA/2022/Soc/04
Resolution Title	Resolution On Fostering Engagement with Young People Through a Sustainable, Resilient, And Prosperous ASEAN Community
Proponent of the Resolution	AIPA Secretariat, AIPA Member Parliaments
Subject Category	Social
Year Adopted	2022

The Resolution on Fostering Engagement with Young People through a Sustainable, Resilient, and Prosperous ASEAN Community was initiated by AIPA Secretariat and AIPA Member Parliaments, and adopted during the 43rd AIPA General Assembly in 2022.

Aligned with this vision, the National Assembly of Lao PDR has taken a number of supportive steps, involving both legislation and the Parliament's own engagement.

Because more than half of the population of the Lao PDR is young, the Lao Parliament has undertaken the adoption and amending of laws to support the area of youth development consistent with AIPA Resolution RES.43GA/2022/Soc/04. These steps include:

1. Issued the Lao Youth and Adolescent Development Strategy 2021-2030, to promote youth engagement and participation in contributing to all national development works and activities
2. Adoption of the Law on Lao Revolutionary Youth Organization
3. Adoption of the Law on Lao Youth (2023)
4. Adoption of the Law on Lao Youth and Adolescents
5. Young National Assembly (NA) deputies of Vietnam and Laos held talks in Vientiane on December 23 as part of the two countries' Solidarity and Friendship Year 2022
6. Amendment in 2023 of the Law on the Protection of the Rights and Interests of Children

These take place in the context of the current Ninth Legislature of the Lao National Assembly, where they are 13 young parliamentarians under the age of 45, or 7.92% of the total members. The Parliament has also established the Young National Assembly to oversee and promote youth activities.

ANNEX: VIENTIANE DECLARATION ON THE ADOPTION OF THE MASTER PLAN ON ASEAN CONNECTIVITY 2025

6 SEPTEMBER 2016

WE, the Heads of State/Government of the Member States of the Association of Southeast Asian Nations (hereinafter referred to as ASEAN), namely, Brunei Darussalam, the Kingdom of Cambodia, the Republic of Indonesia, the Lao Peoples Democratic Republic, Malaysia, the Republic of the Union of Myanmar, the Republic of the Philippines, the Republic of Singapore, the Kingdom of Thailand and the Socialist Republic of Vietnam, on the occasion of the 28th ASEAN Summit in Vientiane, Lao Peoples Democratic Republic;

REAFFIRMING the vision of ASEAN Leaders to build an ASEAN Community that will contribute to a more competitive, resilient and well-connected ASEAN;

RECALLING the Master Plan on ASEAN Connectivity adopted by ASEAN Leaders in Ha Noi, Vietnam, on 28 October 2010. **RECALLING FURTHER** the Kuala Lumpur Declaration on ASEAN 2025: Forging Ahead Together signed by all ASEAN Leaders at the 27th ASEAN Summit in Kuala Lumpur, Malaysia in November 2015 which adopted the ASEAN Community Vision 2025, the ASEAN Political-Security Community Blueprint 2025, the ASEAN Economic Community Blueprint 2025 and the ASEAN Socio-Cultural Community Blueprint 2025;

RECOGNISING that enhancing ASEAN Connectivity would continue to benefit all ASEAN Member States, through improved physical, institutional and people-to-people linkages, by promoting greater competitiveness, prosperity, inclusiveness and sense of Community;

EMPHASISING the importance of the Master Plan on ASEAN Connectivity 2025 in building the ASEAN Community as well as in supporting the implementation of the ASEAN Political-Security Community Blueprint 2025, the ASEAN Economic Community Blueprint 2025, the ASEAN Socio-Cultural Community Blueprint 2025, ASEAN sectoral work plans, and the Initiative for ASEAN Integration (IAI) Work Plan III, as well as in enhancing synergies with other sub-regional and inter-regional frameworks;

COMMENDING the work of the ASEAN Connectivity Coordinating Committee in developing the Master Plan on ASEAN Connectivity 2025 with the relevant ASEAN Sectoral Bodies and the ASEAN Secretariat;

EXPRESSING appreciation for the support shown by our Dialogue Partners and external parties towards the Master Plan on ASEAN Connectivity 2025 and their readiness to partner with ASEAN in the implementation of the Master Plan;

DO HEREBY:

1. **ADOPT** the Master Plan on ASEAN Connectivity 2025, which shall be an integral part of the ASEAN 2025: Forging Ahead Together;
2. **AGREE** that the Master Plan on ASEAN Connectivity 2025 will be the successor document to the Master Plan on ASEAN Connectivity adopted on 28 October 2010;
3. **RESOLVE** that ASEAN Member States as well as relevant ASEAN Organs and Bodies shall implement the Master Plan on ASEAN Connectivity 2025 in a timely and effective manner;
4. **TASK** relevant ASEAN Ministers, the Secretary-General of ASEAN, the ASEAN Connectivity Coordinating Committee, other relevant ASEAN Organs and Bodies, as well as National Coordinators and Focal Points, to coordinate closely with relevant stakeholders and to mobilise adequate resources for the implementation of the Master Plan on ASEAN Connectivity 2025; and,
5. **TASK** the ASEAN Connectivity Coordinating Committee to monitor, evaluate and report the progress and challenges of implementation of the Master Plan on ASEAN Connectivity 2025 to the ASEAN Summit on a regular basis through the ASEAN Coordinating Council in consultation with the ASEAN Political-Security Community Council, ASEAN Economic Community Council and ASEAN Socio-Cultural Community Council.

ADOPTED in Vientiane, Lao Peoples Democratic Republic this Sixth Day of September in the Year Two Thousand and Sixteen, in a single original copy, in the English Language.

Patuxai Victory Gate in Vientiane, Laos (Photo: Dan Lundberg)

THE WORK OF THE PARLIAMENTARY CENTRE OF ASIA (PCASIA)

To support regional peace, harmony and mutual understanding, PCAsia offers capacity development to Parliaments in the ASEAN region, based on the demands or requests of each Parliament.

“ PARLIAMENTARY RESEARCH TRAINING

I have had the chance to practice research skills, legislative and problem analysis, which have strengthened my productivity in successfully dealing with technical support in my workplace.

In addition, I have made new friends and participated in culture exchange with participants from other ASEAN countries.

Ms Sousada Keomany, National Assembly of the Lao People’s Democratic Republic

PCAsia further supports Parliaments to ensure that parliamentarians have access to evidence-based knowledge and research resources to support their decision-making.

“ FISCAL ANALYSIS CAPACITY TRAINING

We can continue this training again and again so my colleagues can also join it. What we want is the knowledge and the skills.

Ms Marihot, House of Representatives of Indonesia

In fact, parliamentary staff who participated in a recent intake of the PCAsia Training Programme on Parliamentary Diplomacy contributed many of the articles included in this Atlas, an example of the learning-by-doing approach employed by PCAsia.

“ PARLIAMENTARY DIPLOMACY TRAINING

The training programme has prepared me well for my current job, as I have been equipped with knowledge and practical skills to provide services and support to senators.

Besides that, I also increased my communication, problem-solving and collaboration skills.

Mr Oun Samrach, Senate of Cambodia

“ TRAINING OF TRAINERS PROGRAMME

I would like to encourage you to join the courses of PCAsia so you can learn something new and you can enhance your capacity in order to do your best in your job.

Ms Pathomporn Raksapolmuang, House of Representatives of Thailand

Seminar on Parliamentary Committee Work

Parliamentary Communications Training

Fiscal Analysis Capacity Training

Workshop on Good Governance Practices

ແຜນທີ່ຍຸດທະສາດການຫຼຸດລັດຖະສະພາ

2024

ບົດແນະນຳ

ໃນລະຫວ່າງການເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມສະມັດຊາລັດຖະສະພາລະຫວ່າງຊາດອາຊຽນ ຄັ້ງທີ 44 ທີ່ ນະຄອນຫຼວງຈາ ກາຕາ, ທ່ານ ປອ ໄຊສິມພອນ ພິມວິຫານ, ປະທານສະພາແຫ່ງຊາດ ແຫ່ງ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາ ຊື້ນລາວ ແລະ ປະທານກອງປະຊຸມໃຫຍ່ໄອປາຄັ້ງຕໍ່ໄປ ໄດ້ກ່າວປາໄສຕອບຮັບການເປັນປະທານ ພ້ອມທັງປະກາດທີ່ຂ່ອງກອງປະຊຸມ ໃຫຍ່ໄອປາ ຄັ້ງທີ 45 ພາຍໃຕ້ຫົວຂໍ້: “ ບົດບາດຂອງລັດຖະສະພາໃນການຊຸກຍູ້ການເຊື່ອມຈອດ ແລະ ການເຕີບໂຕແບບ ກວມລວມຂອງອາຊຽນ *The Role of Parliaments in Enhancing Connectivity and Inclusive Growth of ASEAN* ”.

ທ່ານຍັງໄດ້ຍົກໃຫ້ເຫັນບາງຂຶ້ງເຂດບຸລິມະສິດຂອງການປັບປຸງການເຊື່ອມຈອດທີ່ສາມາດແກ້ໄຂໄດ້ເຊັ່ນ: ການຂົນສົ່ງ, ໂທລະຄົມມະນາຄົມ, ພະລັງງານ ແລະ ຂະແໜງງານອື່ນໆ ເພື່ອອໍານວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ການຄ້າ, ການລົງທຶນການ ຜະລິດ, ການບໍລິການ, ການທ່ອງທ່ຽວ, ການເຊື່ອມໄຢງລະຫວ່າງປະຊາຊົນກັບປະຊາຊົນ. ຫາງດ້ານເສດຖະກິດທ່ານໄດ້ກ່າວ ເນັ້ນຕໍ່ມ່ວນ: ເປົ້າໝາຍເພື່ອແນໃສ່ຊຸກຍູ້ການເຊື່ອມຈອດທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ການເຊື່ອມສານກັນພາຍໃນອາຊຽນ ແລະ ກັບພາກພື້ນອື່ນໆ ເພື່ອຮັບປະກັນຄວາມຢືນຢັນຂອງເສດຖະກິດອາຊຽນ, ການພັດທະນາທີ່ສະເໜີພາບ, ເພື່ອຫຼຸດຊ່ອງຫວ່າງ ການພັດທະນາ ແລະ ສຸດທ້າຍແມ່ນປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນໃຫ້ດີຂຶ້ນຢ່າງປ່ຽນປຸງຢັ້ງຢັ້ງ ໂດຍບໍ່ເຖິງຜູ້ໄດ້ວ່າຫາຍ້ງ.

ການຕີພົມບົ້ມໃນຫົວຂ້າການທຸດລັດຖະສະພາ 2024 ເພື່ອແນໃສ່ປະກອບສ່ວນໃຫ້ແກ່ການປຶກສາຫາລືທີ່ມີໝາກຜົນ ເຊິ່ງຈະ ຈັດຂຶ້ນທີ່ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ໃນກອງປະຊຸມສະມັດຊາລັດຖະສະພາລະຫວ່າງຊາດອາຊຽນ ຄັ້ງທີ 45 ກ່ຽວກັບຫົວຂ້າຕ່າງໆ ທີ່ທັນການໃນຊ່ວງເວລານີ້. Atlas ສະບັບນີ້ ເປັນຊຸດທີ່ 4 ທີ່ຜະລິດໄດ້ບໍ່ສຸນຄົ້ນຄ້ວາລັດຖະສະພາແຫ່ງອາຊີ (PCAsia). ດັ່ງນັ້ນ, ເນື້ອໃນໃນປັ້ນຊຸດນີ້ ຈະປະກອບດ້ວຍ 3 ປິດ ລວມທັງຕົວເລາ ແລະ ແຜນທີ່: (1) ການເຊື່ອມຈອດອາຊຽນ, (2) ການເຕີບໂຕແບບກວມລວມ ແລະ (3) ບົດບາດຂອງໄອປາ ແລະ ບັນດາລັດຖະສະພາສະມາຊິກ. ເນື້ອໃນໃນແຕ່ລະ ພົດຄວາມ ແມ່ນເພື່ອແບ່ງປັນຫັດສະນະທີ່ຫຼາກຫຼາຍຈາກການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງບັນດາທ່ານທີ່ກ່ຽວ ຂ້ອງ ເຊິ່ງບັນດາສະມາຊິກ ລັດຖະສະພາສາມາດນຳມາພິຈາລະນາໄດ້ໃນເວລາແກ້ໄຂສິ່ງຫ້າຫາຍ ແລະ ໃນໂອກາດທີ່ປະເຊີນໜ້າວັບສະຖານະການຕ່າງໆ ໃນຖານະປະຊາຊົນອາຊຽນ

ໃນຖານະທີ່ເປັນສະຖາບັນການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ເປັນຄຸ້ຮ່ວມພັດທະນາທີ່ຍ້າວນນາຂອງສະພາແຫ່ງຊາດ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ, ສຸນຄົ້ນຄ້ວາລັດຖະສະພາແຫ່ງອາຊີ ມີຫັນທີ່ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການພັດທະນາຂີດຄວາມສາມາດຂອງລັດຖະສະພາ ສະມາຊິກໄອປາ ຕາມບິດບັນທຶກຄວາມເຂົ້າໃຈທີ່ໄດ້ລົງນາມຕາມຄວາມຄົດຂໍ້ລືເລີ່ມຂອງເລັກໃຫຍ່ໄອປາ ແລະ ໄດ້ຮັບ ການຮັບຮອງໄດ້ມະຕິຂອງກອງປະຊຸມສະມັດຊາລັດຖະສະພາລະຫວ່າງຊາດອາຊຽນຢ່າງຕໍ່ເນື້ອງ. ດ້ວຍເຫດນີ້, ພະນັກງານ ລັດຖະສະພາຈາກບັນດາລັດຖະສະພາສະມາຊິກໄອປາ ໂດຍສະເພາະນັກງານຈາກສະພາແຫ່ງຊາດ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ ທີ່ ເຂົ້າຮ່ວມໂຄງການຝຶກອົບຮົມການທຸດລັດຖະສະພາ (PPD) ເຊິ່ງຈັດຂຶ້ນທີ່ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ໃນປີ 2023 ທີ່ໄດ້ ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຂຽນປົດຄວາມເຂົ້າໃນປັ້ນແຜນທີ່ບຸດທະສາດເຫັນນີ້. ບົດຄວາມເຫັນນີ້ ໄດ້ບັນຈຸບຸໃນໃນບິດທີ່ 2 ກ່ຽວກັບການເຊື່ອມຈອດອາຊຽນ.

ທ່ານ ປອ ໄຊສິມພອນ ພິມວິຫານ ໄດ້ອະທິບາຍໃນລະຫວ່າງການກ່າວປາໄສຕອບຮັບ ທີ່ ນະຄອນຫຼວງຈາກາຕາ ວ່າ ຜົນສຳເລັດຂອງປະຊຸມໄອປາ ຄັ້ງທີ 45 ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການສະໜັບສະໜູນ ແລະ ການຮ່ວມມືລະຫວ່າງບັນດາພາກສ່ວນ ກ່ຽວຂ້ອງຕ່າງໆ. ສຸນຄົ້ນຄ້ວາລັດຖະສະພາແຫ່ງອາຊີ ຮູ່ສຶກເປັນກຽດທີ່ໄດ້ນີ້ບິດບາດໃນເລື່ອງນີ້ ໂດຍຜ່ານການປະກອບສ່ວນ ຂອງແຜນທີ່ບຸດທະສາດການທຸດລັດຖະສະພາເຫັນນີ້, ໂດຍໄຕ້ຮັບຄວາມໄວ້ວ່າໃຈຈາກລັດຖະສະພາສະມາຊິກ ລັດຖະສະພາ ເພື່ອບັນລຸເປົ້າໝາຍຂອງກອງປະຊຸມສະມັດຊາໃຫຍ່ໄອປາ ທີ່ຈະຈັດຂຶ້ນທີ່ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ໃນຫົວຂໍ້ “ເສີມຂະຫຍາຍບິດບາດຂອງໄອປາ ເພື່ອຊຸກຍູ້ບັນດາຄວາມພະຍາຍາມຂອງອາຊຽນ ໃນການຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມປະຊາຄົມອາຊຽນ ທີ່ ເປັນເອກະພາບ, ຮອບດ້ານ ແລະ ຍືນຍົງ. ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນ, ກໍ່ເພີ່ມທະວີການເຊື່ອມໂຢງ ແລະ ການລວມຕົວກັນໃນລະດັບ ພາກພື້ນ.”

ປຣະສານ ຍື
ຜູ້ອໍານວຍການບໍລິຫານ
ສຸນຄົ້ນຄ້ວາລັດຖະສະພາແຫ່ງອາຊີ

ລົດໄຟຫົວລຸກປິນຄວາມໄວສູງເຊື່ອມຕໍ່ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ແລະ ຄຸນໜີງ (ຮູບພາບໂດຍ: yunnanexploration.com)

1

ການເຊື່ອມຈອດອາຊຽນ

ຖະແຫຼງການວຽງຈັນ ກ່ຽວກັບການຮັບຮອງເອົາແຜນແມ່ນີດ ວ່າດ້ວຍການເຊື່ອມຈອດອາຊຽນ ປີ 2025 ສະບັບລົງວັນທີ 6 ກັນຍາ 2016¹ ໂດຍມີເປົ້າໝາຍເພື່ອບັນລຸການເຊື່ອມຈອດ ແລະ ການເຊື່ອມສານຢ່າງ ແຫ້ນແພື່ນ ແລະ ຮອບດໍານາຂອງອາຊຽນ ເຊິ່ງຈະຊ່ວຍຊຸກຍູ້ການແຂ່ງຂັນ, ການກວມລວມ ແລະ ຄວາມເປັນ ເອກະພາບຂອງປະຊາຄົມເພີ່ມຂຶ້ນ.

ເມື່ອພິຈາລະນາຈາກສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເກີດຈາກຄວາມຫຼາກຫຼາຍຈາກການເຊື່ອມຈອດອາຊຽນ ມັນ ເປັນສິ່ງທີ່ສຳຄັນໃນການພິຈາລະນາທ່າອ່ຽນພື້ນເດັ່ນທີ່ຈະມີອິດທີ່ພິນຕໍ່ວາລະການເຊື່ອມຈອດອາຊຽນ ປີ 2025 ເຊິ່ງລວມເຖິງ: ການເພີ່ມຂຶ້ນສອງເທົ່າຂອງຈໍານວນຄົດເຮືອນອາຊຽນ ເຊິ່ງເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງ ຊື່ນຊັ້ນບໍລິໂພກ ໃນອີກ 15 ປີຂ້າງໜ້າ; ສິ່ງທ້າທາຍໃນການປັບປຸງປະສິດທິພາບໃນການຜະລິດ ເພື່ອ ອັກສາຄວາມກໍາວ່າທີ່ກໍາໄດ້ກຳລັງແຮງງານ ເລີ່ມຊ້າລົງ; ການເຄື່ອນຍ້າຍປະຊາກອນ ຈໍານວນ 90 ລ້ານຄົນ ເຊິ້ມີອາຍຸຕ່າງໆພາຍໃນໃນອາຊຽນ ໃນ ປີ 2030; ຄວາມຕ້ອງການໃຊ້ຈ່າຍດ້ານພື້ນຖານໂຄງລ່າງເພີ່ມຂຶ້ນຫຼາຍກວ່າສອງເທົ່າທີ່ເຕີຍມີມາໃນອາ ດິດ; ສິ່ງທ້າທາຍໃນການສ້າງກໍາລັງແຮງງານທີ່ໃຫຍ່ເປັນອັນດັບສາມຂອງໂລກ ໃຫ້ມີທັກສະທິຈໍາເປັນໃນ ການສະໜັບສະໜູນການເຕີບໂຕ ແລະ ການລວມຕົວ; ການກໍາເນີດຄວາມບັນປວນຂອງເຕັກໂນໂລຊີ; ໂອກາດໃນການຫັນປ່ຽນຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດໃນພາກພື້ນຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ; ແລະ ຄວາມຈໍາເປັນ ໃນການສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບຜົນກະທິບຕໍ່ອາຊຽນ ໃນຂະນະທີ່ໂລກຫັນໄປສູ່ໂຄງສ້າງອໍານາດໂລກ ແບບຫຼາຍຂຶ້ວ.

ແຜນແມ່ນີດ ວ່າດ້ວຍການເຊື່ອມຈອດອາຊຽນ (MPAC) 2025 ຈະສຸມໃສ່ 5 ຂີ່ງເຂດຍຸດທະສາດ ເພື່ອ ບັນລຸວິໄສທັດ ດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- ໂຄງສ້າງພື້ນຖານແບບຍືນຍົງ.
- ນະວັດຕະກຳດິຈິຕອນ.
- ການຂົນສົ່ງແບບບໍ່ມີຮອຍຕໍ່.
- ຄວາມເປັນເລີດດ້ານກົດລະບຽບ.
- ການເຄື່ອນຍ້າຍຜູ້ຄົນ.

ແຫ່ງຂໍ້ມູນ: ບົດສະຫຼຸບສັງລວມແຜນແມ່ນີດ ວ່າດ້ວຍການເຊື່ອມຈອດອາຊຽນ (MPAC) 2025

ການເຊື່ອມຈອດໃນອາຊຽນ ກວມເອົາດໍານາກາຍປະພາບ (ເຊັ່ນ: ການຂົນສົ່ງ, ໄອຊີທີ ແລະ ພະລັງງານ), ສະ ຖາບັນ (ເຊັ່ນ: ການຄ້າເສລີ, ການລົງທຶນ, ແລະ ການບໍລິການ) ແລະ ການເຊື່ອມຕໍ່ກັບປະຊາຊົນ (ເຊັ່ນ: ການ ສຶກສາ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ການທ່ອງທ່ຽວ) ທີ່ເປັນການຊ່ວຍເຫຼືອຂັ້ນພື້ນຖານ ສູ່ການບັນລຸເສົາທ້າທາງດ້ານ ເສດຖະກິດ, ການເມືອງ-ຄວາມໜັ້ນຄົງ, ວັດທະນະທຳ-ສັງຄົມຂອງການເຊື່ອມສານປະຊາຄົມອາຊຽນ.

¹ ຂໍ້ຄວາມເຕັມຢູ່ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 1.

1.1 ການເຊື່ອມຈອດທາງລົດ ແລະ ທາງລົດໄຟ

1.1.1 ພາບລວມຂອງ ສປປ ລາວ ຈາກປະເທດທີ່ບໍ່ມີທາງອອກສູ່ທະເລ ສູ່ປະເທດທີ່ເຊື່ອມຈອດທາງບົກ

ຂຽນໂດຍ ທ່ານ ພິນລາວນ ວິໄລທອງ, ທ່ານ ນາງ ດາລານີ ອິນທາທິລາດ ແລະ ທ່ານ ນາງ ແກ້ວມະນີ ສະກັນ ທອງ.

ບໍລິບົດ

ສປປ ລາວ ເປັນປະເທດທີ່ບໍ່ມີທາງອອກສູ່ທະເລ ສະນັ້ນຕ້ອງໄດ້ອາໄສພື້ນຖານໂຄງລ່າງຂອງປະເທດເພື່ອນບ້ານ ໃນການນຳເຂົ້າ ແລະ ຂົນສິ່ງສິນຄ້າ. ດັ່ງນັ້ນ, ຄວາມສໍາເລັດ ຫຼື ຄວາມລົ້ມຫຼວຂອງປະເທດ ແມ່ນຂຶ້ນກັບປະສິດ ທີ່ພາບຂອງເຄືອຂ່າຍພື້ນຖານໂຄງລ່າງຂອງປະເທດເຫຼົ່ານີ້. ລະບົບການຂົນສິ່ງລະຫວ່າງປະເທດແບບປະສິມ ປະສານ ເສັ້ນທາງ-ທະເລ ຂອງ ສປປ ລາວ ແມ່ນຜ່ານທ່າເຮືອດາມັງຂອງຫວຽດນາມ, ຜ່ານປະເທດໄທ ແຊ່ງ ເຮັດໃຫ້ຕົ້ນທຶນການຜະລິດ ແລະ ການຂົນສິ່ງສູງຂຶ້ນ [1].

ຕາໜ່າງຖະໜົນທຶນທາງຂອງລາວ ໃນປະຫວັດສາດແມ່ນມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ການປ່ຽນແປງຂອງດິນຝ້າອາກາດ ແລະ ໄພຄຸກາມຈາກໄພທຳມະຊາດທີ່ນັບມືນັບເພີ່ມຂຶ້ນ ລວມທັງຄວາມຮັອນສູງ, ໄພນ້າຖ້ວມ ແລະ ດິນ ເຈື່ອນ ເຮັດໃຫ້ຄວາມຕ້ອງການໃນການສ້ອມແປງແບບສຸກເສີມເພີ່ມຂຶ້ນ. ດ້ວຍເຫດນັ້ນ, ຕາໜ່າງເສັ້ນທາງ ຈຳນວນໜຶ່ງແມ່ນຢູ່ໃນສະພາບທີ່ບໍ່ຄ່ອຍດີ. ການປິດເສັ້ນທາງຕາມລະດຸການ ແມ່ນເກີດຂຶ້ນເລື້ອຍໆເນື່ອງຈາກ ສະພາບໜ້າດິນ, ລະບົບລະບາຍນ້ຳທີ່ບໍ່ປົງຟິ, ນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ດິນເຈື່ອນ. ຜົນກະທົບທີ່ອາດເກີດຂຶ້ນຈາກສະຖາ ນະການເຫຼົ່ານີ້ ຄາດວ່າຈະເພີ່ມຂຶ້ນຢ້ອນການຂະຫຍາຍກິດຈະກຳທາງເສດຖະກິດໃນການຜະລິດກະສິກຳ, ການ ຜະລິດ, ການບໍລິການຂົນສິ່ງ ແລະ ການທ່ອງທ່ຽວ [2].

ຜົນປະໂຫຍດຂອງໂຄງການ

ຢ້ອນສະພາບການດັ່ງກ່າວ, ທາງລົດໄຟລາວ-ຈິນ ຈຶ່ງໄດ້ຊ່ວຍຫັນປະເທດລາວຈາກປະເທດທີ່ບໍ່ມີທາງອອກ ສູ່ທະເລເປັນປະເທດເສດຖະກິດເຊື່ອມຕໍ່ທາງບົກ. ທາງລົດໄຟເຊື່ອມຕໍ່ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນກັບ ສປ ຈິນ ເຮັດໃຫ້ການເຊື່ອມຈອດດ້ານເສດຖະກິດກັບບັນດາປະເທດໃນພາກພື້ນໄດ້ຕື່ຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ [2]. ເສັ້ນທາງລົດໄຟ ເປັນການຂົນສິ່ງຮູບແບບໃໝ່ທີ່ກຳລັງປ່ຽນແປງພື້ນຖານທາງພູມສາດດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ສະພາບເວັດລ້ອມ ດ້ານການຂົນສິ່ງໃນປະເທດ ແຕ່ຄວາມສໍາເລັດຂອງທາງລົດໄຟຈະຂຶ້ນກັບຄວາມພ້ອມຂອງການບໍລິການຂົນສິ່ງ ທີ່ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ຄວາມທັນສະໄໝ ເຊິ່ງບາງຢ່າງຍັງຂາດຫາຍໄປໃນປັດຈຸບັນ. ການບໍລິການດັ່ງກ່າວ ຈະ ຕ້ອງມີຄວາມໜ້າເຊື້ອຖື ແລະ ຄຸມຄ່າກັບຕົ້ນທຶນ ດ້ວຍການເຊື່ອມຕໍ່ເສດຖະກິດເຂົ້າກັບທາງລົດໄຟ ເຮັດໃຫ້ ການນຳໃຊ້ເສັ້ນທາງລົດໄຟ ເປັນທີ່ໜ້າສິນໃຈສໍາລັບການຂົນສິ່ງສິນຄ້າເຂົ້າ-ອອກ ສປປ ລາວ. ນີ້ແມ່ນສິ່ງສໍາຄັນ ຫຼາຍ ໂດຍສະເພາະສໍາລັບເສັ້ນທາງລົດໄຟ ເພື່ອດຶງດູດການໃຫລວງຂອງສິນຄ້າຈາກຮູບແບບການຂົນສິ່ງອື່ນໆ [2]. ອຸດສາຫະກຳການທ່ອງທ່ຽວຢັ້ງສາມາດໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ຈາກຄວາມຕ້ອງການການ ຈະລາຈອນທາງລົດໄຟທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ [2].

ໂດຍລວມແລ້ວ, ອຸດສາຫະກຳການທ່ອງທ່ຽວຂອງລາວ ຈະໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຢ່າງຫຼວງຫຼາຍຈາກຄວາມຕ້ອງການ ໃຊ້ບໍລິການທາງລົດໄຟທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ເຊິ່ງຄາດວ່າຈະກວມເອົາການສັນຈອນທາງລົດໄຟເປັນສ່ວນໃຫຍ່ ໃນປີ 2030. ເພື່ອເພີ່ມຜົນປະໂຫຍດໃນສ່ວນນີ້ ລັດຖະບານລາວສາມາດພິຈາລະນາວິທີການຕ່າງໆ ເພື່ອແກ້ໄຂຂຶ້ນຕອນທີ່ ຊັບຊ້ອນໃນການຜ່ານແດນໃຫ້ໜ້ອຍລົງ, ຫຼຸດຄວາມຊັກຊ້າ, ສະໜອງສິ່ງອໍານວຍຄວາມສະດວກໃນການຂົນ ສິ່ງສາຫາລະນະ ແລະ ການປັບປຸງສະຖານທີ່ທ່ອງທ່ຽວ [4].

ແລວທາງເສດຖະກິດຈິນ-ແຫ້ມອືນດຸຈິນ

ຂໍຄວນພິຈາລະນາທີ່ສໍາຄັນ

ຜົນສໍາເລັດຂອງທາງລົດໄຟໂດຍລວມ ແມ່ນຂຶ້ນຢູ່ກັບການດຶງດູດການສັນຈອນສິນຄ້າ ແລະ ຜູ້ໂດຍສານຢ່າງໝຽງໆ, ເຊິ່ງຈະຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການທັນປ່ຽນການຂົນສົ່ງລະຫວ່າງຈົນກັບອາຊຽນໄປສູ່ທາງລົດໄຟ. ໃນປະຈຸບັນ, ການຄ້າລະ ຫວ່າງຈົນກັບອາຊຽນ ແມ່ນອີງໃສ່ເສັ້ນທາງທະເລເປັນຕົ້ນຕໍ່ [3]. ການຂົນສົ່ງຜ່ານທາງລົດໄຟຈິນ-ລາວ ເພື່ອສື່ງອອກ ແລະ ນໍາເຂົ້າຄາວວ່າຈະມີຄວາມດຶງດູດໃຈເປັນພິເສດຕໍ່ສິນຄ້າເຊັ່ນ: ຜ້າແພ, ເຄື່ອງເອເລັກໂຕຣນິກ, ຝຸ່ນຄົມີ, ປາງ ພາລາ ແລະ ຫາກໄມ້ ເຊິ່ງອາດກ່ຽວຂ້ອງກັບບັນດາປະເທດໃນອາຊຽນເຊັ່ນ ລາວ, ໄທ, ມາເລເຊຍ, ຫວຽດນາມ, ກໍາປຸເຈຍ ແລະ ສິງກະໂປ [2].

ເພື່ອນໍາໃຊ້ຜົນໄດ້ຮັບສູງສຸດຈາກທາງລົດໄຟສາຍໃໝ່ ລັດຖະບານລາວ ສາມາດພິຈາລະນາດໍາເນີນການປະຕິຮູບນະ ໂຍບາຍຢ່າງມີໄຫວພືບ ເພື່ອອໍານວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ການຄ້າ, ປັບປຸງການເຊື່ອມຈອດ ແລະ ເຮັດທຸລະກິດແບບໜ່າຍດາຍ. ການປະຕິຮູບເຫຼົ່ານີ້ ມີຄວາມສາມາດບໍ່ມີຊ່ອນໃນການເຮັດໃຫ້ປະເທດມີຄວາມດຶງດູດການລົງທຶນ ໃໝ່ ແລະ ເຊື່ອມໂຍງກັບເຂດການຜະລິດ ແລະ ບໍລິໂພກຕົ້ນຕໍ່ຂອງຈົນ ແລະ ອາຊຽນ. ຕົວຢ່າງ, ສປປ ລາວ ສາມາດພັດທະນາເປັນສູນກາງການຂົນສົ່ງ ໃນຂະນະທີ່ການລົງທຶນເປົ້າໝາຍໃນຂະເໜັງກະສິກຳ ແລະ ການທ່ອງທ່ຽວ ສາ ມາດສິ່ງຜົນໃຫ້ມີໂຄກາດໃນການສື່ອອກໃໝ່ງ [3]. ເພື່ອຮັບປະກັນຄວາມປອດໄພໃຫ້ແກ່ການດໍາເນີນງານເສັ້ນທາງລົດໄຟທັງດ້ານສິນຄ້າ ແລະ ຜູ້ໂດຍສານ, ກໍາລັງປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບຂອງສປປ ລາວ ໄດ້ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບຕໍ່ວຽກງານປ້ອງກັນ ແລະ ຮັກສາຄວາມປອດໄພຕະຫຼອດເສັ້ນທາງລົດໄຟ [4].

ຄວາມສາມາດໃນການໃຫ້ການບໍລິການຂົນສົ່ງທີ່ສະດວກ ຈະເປັນປັດໄຈສໍາຄັນໃນການຢັ້ງຢືນຄຸນຕ່າຂອງແລວເສດຖະກິດ ແລະ ການເຮັດໃຫ້ມັນເປັນທາງເລືອກທີ່ດຶງດູດໃຈໃນການຂົນສົ່ງສິນຄ້າລະຫວ່າງປະເທດອາຊຽນ

ກັບຈິນ. ຕົວຢ່າງ, ອະນຸຍາດໃຫ້ສາມາດສື່ງໃນແຈ້ງພາສີທາງເອເລັກໂຕູນິກ ແລະ ນໍາໃຊ້ໃບສິ່ງສິນຄ້າທາງລົດໄຟ ມາຮັດເປັນເອກະສານຜ່ານແດນ ສາມາດປັບປຸງປະສິດທິພາບຂອງລະບົບການຂຶ້ນສື່ງສິນຄ້າ ແລະ ການຕີ່ງດູດຂອງທາງລົດໄຟລາວ-ຈິນ.

ຄວາມຄົບໜ້າເຖິງປະຈຸບັນ

ບໍລິສັດ ທາງລົດໄຟ ລາວ-ຈິນ ຈຳກັດ (LCRC) ລະຫວ່າງ ສປປ ລາວ ແລະ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາຊົນຈິນ ສືບຕໍ່ເພີ່ມທະວີຄວາມອາດສາມາດຂອງຕິນດ້ວຍການຈັດຊື້ທີ່ວ່ານໍວຍລົດໄຟຫຼາຍສາຍໃໝ່ເພີ່ມ (EMU) ໃນເດືອນກັນຍາ 2023. ການເພີ່ມການບໍລິການ EMU ຈະຮອງຮັບຈຳນວນຜູ້ໂດຍສານທາງລົດໄຟທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ຮອງຮັບປີທ່ອງທ່ຽວລາວ ປີ 2024. ນັບແຕ່ເປີດໃຫ້ບໍລິການໃນເດືອນທັນວາ 2021 ທາງລົດໄຟໄດ້ຂຶ້ນສື່ງຜູ້ໂດຍສານຫຼາຍກວ່າ 3 ລ້ານຄືນ ແລະ ສິ່ງອອກສິນຄ້າ ປະມານ 5,4 ລ້ານໂຕນ ເຊິ່ງລວມມີໝາກໄມ້, ແປ້ງມັນຕົ້ນ, ເຂົ້າບາລ, ປາງພາລາ, ເບຍ, ແຮ້ເຫຼັກ, ແຮ້ເຫຼັກເຂັ້ມຊັ້ນ ແລະ ປຸ່ຍຄົມ. ປະລິມານການສິ່ງອອກສິນຄ້າໃນບິນ໌ ເພີ່ມຂຶ້ນ 138% ເມື່ອທຽບໃສ່ໄລຍະດຽວກັນຂອງປີຜ່ານມາ.

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: Greater Mekong Subregion Updated 21-09-23

ເພື່ອຕອບສະໜອງຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການທາງລົດໄຟທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ບໍລິສັດ LCR ໄດ້ດຳເນີນການເຄື່ອນໄຫວຢ່າງຕັ້ງໜ້າເພື່ອຍົກລະດັບການບໍລິການ. ລົດໄຟມີປະລິມານຜູ້ໂດຍສານເພີ່ມຂຶ້ນເຖິງ 103,7% ໃນປີ 2023 ໂດຍມີຜູ້ໂດຍສານຫຼາຍກວ່າ 1,75 ລ້ານຄືນເຕີນທາງແຕ່ເດືອນມັງກອນທາເດືອນກັນຍາ. ເພື່ອປັບປຸງປະສິດທິພາບ ແລະ ຮອງຮັບຄວາມຕ້ອງການທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ບໍລິສັດໄດ້ນຳສະເໜີລົດໄຟພ້າຫຼາຍຫ່ວຍ (EMU) ໃຫມ່ ແລະ ເປີດຕົວ app ທີ່ໃຊ້ສໍາລັບ Android ແລະ IOS ໃນການຊື້ບັນ. ນອກເຫຼືອຈາກການຂຶ້ນສື່ງພາຍໃນປະເທດລາວແລ້ວ ບໍລິສັດ LCR ໄດ້ເຊື່ອມຕໍ່ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນປະເທດລາວຫາຄຸນໜຶງ ເມື່ອງເອກຂອງແຂວງຢູ່ນນານທາງພາກຕາເວັນຕິກສຽງໃຫ້ອງຈິນ ໃນເດືອນເມສາປີກາຍນີ້. ໃນທ້າຍປີ 2023 ຜູ້ປະກອບການທາງລົດໄຟ ຍັງໄດ້ເປີດເສັ້ນທາງລະຫວ່າງນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ແລະ ນະຄອນຫຼວງປັກກັງຂອງຈິນ

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: Laotian Times 23-01-24

ລົດໄຟ EMU ທີ່ ສະຖານີນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ (ຮູບພາບໂດຍ ທ່ານ Dominik Landwehr)

1.1.2 ໂຄງການລົດໄຟຄວາມໄວສູງຈາກກົວລາລໍາເປີຫາສິງກະໂປ (HSR)

ໂດຍ ທ່ານ AbdulJohari Abdul Ghani

ຄວາມເປັນມາຂອງໂຄງການ

ລັດຖະບານມາເລເຊຍ ຕີກຢູ່ພາຍໃຕ້ຄວາມກົດດັນຢ່າງກະທັນທັນ ທີ່ຈະຝຶ່ນພູທາງລົດໄຟຄວາມໄວສູງ ທີ່ມີມູນຄ່າຫຼາຍຕີ່ໂດລາທີ່ເຊື່ອມຕໍ່ສິງກະໂປຄືນ ຫຼັງຈາກທີ່ວ່າທີ່ເຈົ້າຊີວິດອີງຕໍ່ໄປຂອງປະເທດໄດ້ກ່າວວ່າ ໂຄງການດັ່ງກ່າວຄວນນຳກັບມາຝຶ່ນພູໃໝ່ ເຮັດໃຫ້ມີການໂຕວາທີ່ຂອງມວນຊີນກ່ຽວກັບໂຄງການນີ້ 3 ປີ ຫຼັງຈາກທີ່ຖືກໂຈະ.

ເສັ້ນທາງເຊື່ອມຕໍ່ດັ່ງກ່າວ, ໃນເບື້ອງຕົ້ນໄດ້ວາງແຜນໄວ້ໃນປີ 2016 ເພື່ອແນໃສ່ສ້າງເສັ້ນທາງລົດໄຟເຊື່ອມຕໍ່ໂດຍກົງລະຫວ່າງນະຄອນຫຼວງກົວລາລໍາເປີຂອງມາເລເຊຍ ແລະ ສິງກະໂປ ໂດຍໃຊ້ເວລາ 90 ນາທີ.

ແຫ່ງຂໍ້ມູນ: South China Morning Post 19, 12, 2023

ນາຍົກລັດຖະມົນຕີສິງກະໂປ ທ່ານ Lee Hsien Loong ແລະ ອະດີດນາຍົກລັດຖະມົນຕີມາເລເຊຍ ທ່ານ Najib Razak ຫຼັງຈາກພິທີລົງນາມໃນໂຄງການເຊື່ອມຕໍ່ທາງລົດໄຟຄວາມໄວສູງ ໃນເດືອນກຳລະກົດ 2016. ຮູບພາບ: AFP

ໂຄງການລົດໄຟຄວາມໄວສູງກົວລາລໍາເປີ-ສິງກະໂປ (HSR) ໄດ້ຖືກຍົກເລີກໃນເດືອນທັນວາ 2020 ສ່ວນຫົ່ງມາຈາກລາຄາໃນການສ້າງຫຼາຍຕີ່ໂດລາ ເຖິງວ່າຈະມີທ່າແຮງທີ່ຈະກາຍມາເປັນຈຸດສຳຄັນ, ສຸດທ້າຍແລ້ວໃນປີດສະຫນາເສັ້ນທາງລົດໄຟຄວາມໄວສູງທີ່ປັກກຳໜຸນຫຼັງ ຊຶ່ງເຊື່ອມຕໍ່ລະຫວ່າງພາກໃຕ້ຂອງຈົມກັບສິງກະໂປ [5].

ເຈົ້າຄອງນະຄອນ Johor, ທ່ານ Sultan Ibrahim Iskandar, ເຊິ່ງເຂົ້າຮັບຫນ້າທີ່ໃນຖານະເຈົ້າຊີວິດຂອງມາເລເຊຍ ໃນເດືອນມັງກອນ 2024, ໄດ້ກ່າວໃນການສໍາພາດກັບໜັງສີພິມ The Straits Times ຂອງສິງກະໂປວ່າ ການຝຶ່ນຝູໂຄງການເສັ້ນທາງລົດໄຟຄວາມໄວສູງ ຈະເປັນວຽກບຸລິມະສິດທຳອິດໃນໄລຍະເວລາດຳລົງຕໍ່າໆແຫ່ງ 5 ປີຂອງລາວ [6].

ການຕັດສິນໃຈຂອງມາເລເຊຍ ທີ່ຈະຍົກເລີກໂຄງການທີ່ມີມຸນຄ່າໂຄງການປະມານ 17 ຕື້ໂດລາສະຫະລັດ ສິ່ງຜົນໃຫ້ມາເລເຊຍຢັ້ງຕາມໜູ້ປະເທດອື່ນງານໃນພາກພື້ນທາງດ້ານການເຊື່ອມຈອດ ແລະ ຄວາມໄວຂອງທາງລົດໄຟ. ຖ້າໂຄງການດັ່ງກ່າວມີຄວາມສາມາດດ້ານການເງິນ, ພາກເອກະຊົນສາມາດຈ່າຍ ແລະ ຈັດຫາທຶນໄດ້ຢ່າງຕາຍ. ແຕ່ເຖົ່ານີ້ແມ່ນແບບນັ້ນ, ໂຄງການເຖິງກ່າວຈະບໍ່ສາມາດເດີນຫນ້າຕໍ່າ ບໍ່ວ່າໄຟເປັນເຈົ້າຂອງຊັບສິນໃດໜີ້ ການວາງແນວທາງ ໄດ້ທີ່ດີທີ່ສຸດ.”

ຜົນປະໂຫຍດຂອງໂຄງການ

ລົດໄຟຄວາມໄວສູງຈາກກົວລາລໍາເປີ-ສິງກາໂປ (HSR) ເປັນໂຄງການລົດໄຟທີ່ພະຍາຍາມເຊື່ອມຕໍ່ກົວລາລໍາເປີ ເມື່ອງໜູວັງຂອງມາເລເຊຍກັບສິງກະໂປ ເຊິ່ງເປັນໜຶ່ງໃນສູນກາງທາງການເງິນທີ່ສໍາຄັນທີ່ສຸດໃນອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້. ເສັ້ນທາງລົດໄຟຄວາມໄວສູງນີ້ ຈະກວມເອົາປະມານ 350 ກິໂລແມັດ ໂດຍມີຈຸດພັກຈອດໝາຍບ່ອນຕະຫຼອດເສັ້ນທາງ ລວມທັງເມືອງໃຫຍ່ງເຊັ່ນ ແຊເລມບັນ, ມະລະກາ ແລະ ມົວ.

ຄາດວ່າໂຄງການເສັ້ນທາງລົດໄຟຄວາມໄວສູງ ຈະສິ່ງຜົນກະທົບທີ່ດີທີ່ເສດຖະກິດຂອງມາເລເຊຍ, ໂດຍຊ່ວຍໃຫ້:

- ຂະຫຍາຍການເຊື່ອມຈອດລະຫວ່າງມາເລເຊຍ ແລະ ສິງກະໂປ ຈະຊ່ວຍໃຫ້ການເດີນທາງ ເພື່ອທຸລະກິດ ແລະ ພັກຜ່ອນ ມີຄວາມສະດວກກ່ຽວຂ້ອງໄວຂຶ້ນ. ການຫຼຸດເວລາການເດີນທາງລະຫວ່າງກົວລາລໍາເປີ ແລະ ສິງກະໂປ ລົງປະມານ 90 ນາທີ ຄາດວ່າຈະເພີ່ມທະວີການຄ້າ, ການທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ການລົງທຶນຂໍ້ມາຊາຍແດນຂຶ້ນ.
- ກະຕຸ້ນການຂະຫຍາຍຕົວຂອງການທ່ອງທ່ຽວ ດ້ວຍການດຶງດູນນັກທ່ອງທ່ຽວຕ່າງປະເທດເຂົ້າມາມາເລເຊຍໝາຍຂຶ້ນ. ນອກຈາກນັ້ນ, ການປັບປຸງການເຂົ້າເຖິງສະຖານທີ່ທີ່ມີຊື່ສຽງຕາມເສັ້ນທາງລົດໄຟຄວາມໄວສູງເຊັ່ນ ມະລະກາ ຈະຊ່ວຍເພີ່ມການໃຊ້ຈ່າຍຂອງນັກທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ເປັນປະໂຫຍດຕໍ່ທຸລະກິດທ້ອງຖິ່ນ.
- ຊູກຍຸ້ການເຊື່ອມໄໂງທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ການເຊື່ອມຈອດລະຫວ່າງມາເລເຊຍ ແລະ ສິງກະໂປ ໃຫ້ໝາຍຂຶ້ນ, ສ້າງໂອກາດໃນການຮ່ວມມືໃນຂະແໜງການຕ່າງໆ. ການເພີ່ມທະວີການເຊື່ອມຈອດຈະອໍານວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ການເຄື່ອນຍ້າຍສິນຄ້າ, ການບໍລິການ, ແຮງງານທີ່ມີສິນມີ, ສິ່ງເສີມການລົງທຶນຂໍ້ມາຊາຍແດນ ແລະ ການລົງທຶນຮ່ວມ.

ການກໍ່ສ້າງ ແລະ ການດຳເນີນງານຂອງໂຄງການເສັ້ນທາງລົດໄຟຄວາມໄວສູງ ຈະສ້າງໂອກາດໃນການຈ້າງງານໝາຍໃນອຸດສາຫະກຳຕ່າງໆ, ລວມທັງວິສະວະກຳ, ການຂົນສົ່ງ, ການຕ້ອນຮັບ ແລະ ການທ່ອງທ່ຽວ. ຄວາມຄິດລືລົ່ມດ້ານພື້ນຖານໂຄງລ່າງນີ້ ມີທ່າແຮງທີ່ສາມາດກະຕຸ້ນການຈ້າງງານ ແລະ ເປັນການປະກອບສ່ວນໃຫ້ແກ່ການພັດທະນາເສດຖະກິດທ້ອງຖິ່ນ.

ເສັ້ນທາງລົດໄຟຄວາມໄວສູງກົວລາລໍາເປີ-ສິງກາໄປ

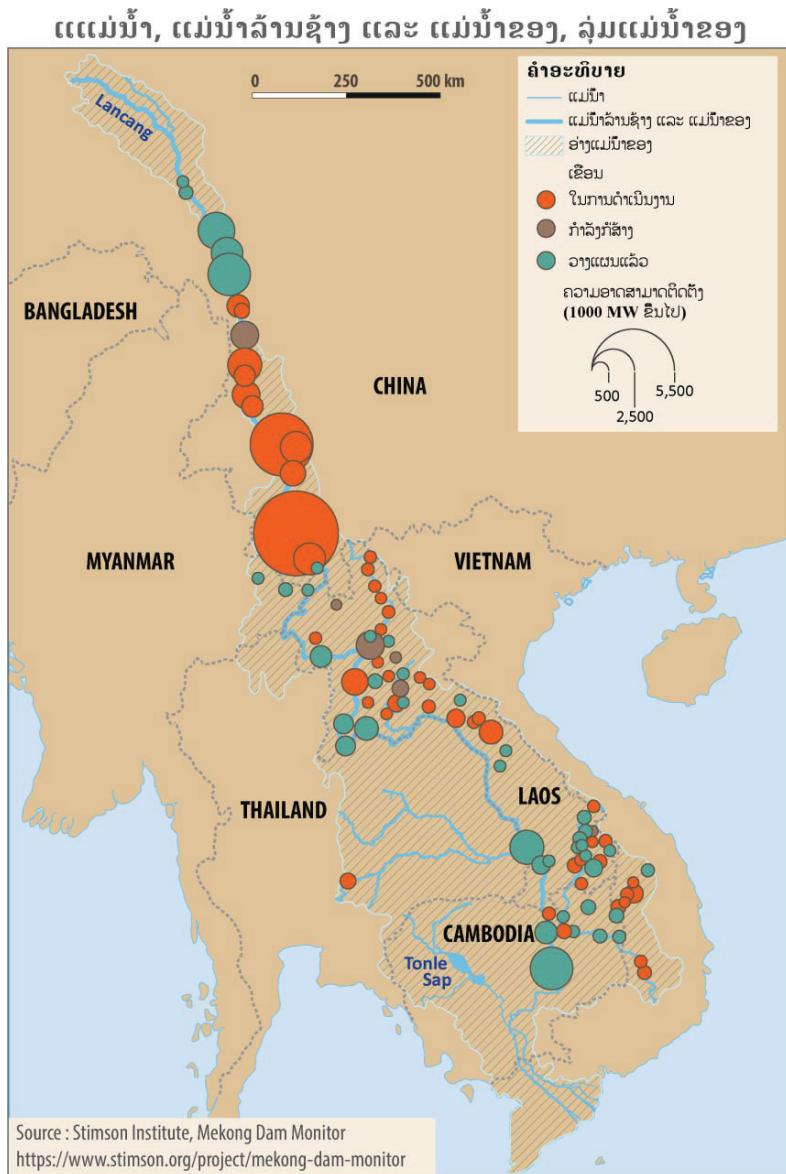

ຂໍຄວນພິຈາລະນາທີ່ສໍາຄັນ

ເຖິງແມ່ນວ່າໂຄງການເສັ້ນທາງລົດໄຟຄວາມໄວສູງກົວລາລໍາເປີ-ມາເລເຊຍ ສະເໜີທ່າແຮງເປັນປະໂຫຍດຫຼາຍ ຢ່າງທີ່ມາເລເຊຍຈະທີ່ໄດ້ຮັບ ແຕ່ກໍມີຄວາມຈໍາເປັນຕ້ອງພິຈາລະນາປັດໃຈສໍາຄັນອື່ນໆປະກອບ ກ່ອນທີ່ຈະຕັດ ສິນໃຈຂັ້ນສຸດທ້າຍ. ຂໍຄວນພິຈາລະນາທີ່ສໍາຄັນ ປະກອບມີ:

- ດ້ານຕົ້ນທຶນ ແລະ ການເງິນ: ໂຄງການເສັ້ນທາງລົດໄຟຄວາມໄວສູງກົວລາລໍາເປີ-ມາເລເຊຍ ເປັນໂຄງການ ພັ້ນຖານໂຄງລ່າງທີ່ສໍາຄັນທີ່ຕ້ອງການການລົງທຶນທີ່ຫຼວງຫຼາຍ. ມັນເປັນສິ່ງສໍາຄັນຫຼາຍທີ່ຈະຕ້ອງພິຈາລະນາ ຢ່າງລະມັດລະວັງກ່ຽວກັບຜົນກະທົບທາງດ້ານການເງິນ ລວມທັງການກໍ່ສ້າງ, ການດຳເນີນງານ ແລະ ຄ່າ ໃຊ້ຈ່າຍໃນການບໍາລຸງຮັກສາ. ການສໍາຫຼວດທາງເລືອກທາງການເງິນທີ່ມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍເຊັ່ນ: ການຮ່ວມມື ລະຫວ່າງພາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນ ຫຼື ການຮ່ວມມືລະຫວ່າງປະເທດ ສາມາດຊ່ວຍຫຼຸດຜ່ອນພາລະຂອງ ກອງທຶນສາຫາລະນະ.
- ຜົນກະທົບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ: ການກໍ່ສ້າງ ແລະ ການດຳເນີນງານໂຄງການເສັ້ນທາງລົດໄຟຄວາມໄວສູງ ອາດຈະສື່ງຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ລວມທັງການຍິດຄອງທີ່ດິນ, ມີນລະພິດທາງສຽງ ແລະ ການປ່ອຍ ກາສກາບອນ. ການດຳເນີນການປະເມີນສະພາບແວດລ້ອມຢ່າງຮອບຄອບ ແລະ ສ້າງມາດຕະການຫຼຸດ ຜ່ອນຜົນກະທົບຈະເປັນສິ່ງສໍາຄັນ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຜົນຮ້າຍແຮງທີ່ຈະຕາມມາພາຍຫຼັງ ແລະ ຮັບປະກັນການ ພັດທະນາແບບຍືນຍົງ.
- ກອບຂອງລະບຽບການ: ການສ້າງກອບລະບຽບການທີ່ເຂັ້ມແຂງ ທີ່ຄຸມຄອງການລືລົ່ມໂຄງການເສັ້ນທາງ ລົດໄຟຄວາມໄວສູງທີ່ເປັນສິ່ງທີ່ສໍາຄັນ ຊຶ່ງລວມເຖິງການແກ້ໄຂບັນຫາການຮ່ວມມືຂໍາມຊາຍແດນ, ມາດຕະຖານການດຳເນີນງານ, ລະບຽບການດ້ານຄວາມປອດໄພ ແລະ ກົນໄກການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງ. ນອກຈາກນີ້, ການຮ່ວມມືລະຫວ່າງອໍານາດການປົກຄອງຂອງມາເລເຊຍ ແລະ ສິງກະໂປ ຈະມີຄວາມສໍາຄັນຫຼາຍໃນ ການຮັບປະກັນການດຳເນີນງານໂຄງການເສັ້ນທາງລົດໄຟຄວາມໄວສູງ ໃຫ້ມີຄວາມສະດວກ ແລະ ມີປະສິດທິຜົນ.

1.2 ការផ្តើមតំបន់ខាងក្រោម

ແຫຼງຂໍ້ມູນ: ການຮ່ວມມື ແລະ ການແຂ່ງຂັນໃນລຸ່ມແມ່ນ້າຂອງ, IRASEC, 2023)

បໍລິບັດ

ໃນຂະນະທີ່ຄວາມເຄັ່ງຕຶງໃນທະເລຈິນໄຕ້ ແລະ ວິກິດການໃນມຽນມາ ທີ່ມີອອກຄ່າວໃນເອເຊຍຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້, ມີພຽງສື່ມວນຊົນບໍ່ຫຼາຍແຫ່ງເວົ້າເຖິງການແຂ່ງຂັນລະຫວ່າງປະເທດມະຫາອຳນາດທີ່ຄ່ອຍງໆເຂົ້າມາຢີດຄອງໃນພາກພື້ນລຸ່ມແມ່ນ້າຂອງ. ໃນພາກພື້ນອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້ນີ້ປະກອບດ້ວຍ 6 ປະເທດ, ຊຶ່ງ 5 ປະເທດມາຈາກພາກພື້ນອາຊຽນ (ມຽນມາ, ລາວ, ໄທ, ກຳປຸເຈຍ ແລະ ຫວຽດນາມ) ແລະ ເຊື່ອມຕໍ່ຈິນ ເຊິ່ງເປັນປະເທດທີ່ 6 ເຊົ້າສູ່ເຂດທະເລອຸນ.

ໃນຊູມປີມໍ່ງມານີ້, ເຮດລຸ່ມແມ່ນ້າຂອງໄດ້ກາຍເປັນເຂດຍຸດທະສາດທີ່ຈິນ ແລະ ອາເມລິກາ ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການແຂ່ງຂັນແບບງຽບງ ແຕ່ເທົ່າຈີງແລວເປັນການແຂ່ງຂັນທີ່ຈິງຈັງ ໂດຍມີການຮ່ວມມືກັນຂອງສະຖາບັນທີ່ສ້າງຂັ້ນໂດຍຈິນ ແລະ ອາເມລິກາ/ຢື່ປຸນ ເພື່ອຄຸ້ມຄອງຂັບພະຍາກອນແມ່ນ້າຂອງ.

1.2.1 ໂຄງການລົດໄຟຄວາມໄວສູງຈາກກົວລາລໍາເປີຫາສິງກະໂປ (HSR)

ພາບລວມ

ວັນທີ 6 ເມສາ, ຍິ່ງປຸນ ແລະ ອາມເລີກາ ຮ່ວມກັບປະເທດລຸ່ມແມ່ນ້ຳຂອງ ໄດ້ປະກາດແຜນການດໍາເນີນງານ ໂຄງການ JUMPP ຢູ່ທີ່ກອງປະຊຸມເຝື່ອນມິດເຈົ້າໜ້າທີ່ອາວຸໂສລຸ່ມແມ່ນ້ຳຂອງ ຈັດຂຶ້ນທີ່ນະຄອນຫຼວງ ວຽງຈັນ, ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ.

ໂຄງການ JUMPP ເປັນໂຄງການລົດເລີ່ມທີ່ເປີດໄຕໂດຍຍິ່ງປຸນ ແລະ ສະຫະລັດອາມເຮົາ ໃນປີ 2019 ເພື່ອຮັກສາ ແລະ ສໍາເສີມຂະແໜງພະລັງງານແບບຍືນຍົງ ແລະ ການຝັດທະນາພື້ນຖານໂຄງລ່າງພະລັງງານ ທີ່ມີຄຸນນະພາບທີ່ຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການຂອງປະຊາຊົນໃນຂຶ້ງເຂດແມ່ນ້ຳຂອງ ໄດ້ດຳນິງເຖິງ ຄວາມຕ້ອງການໄຟຟ້າຂອງປະເທດລຸ່ມແມ່ນ້ຳຂອງ ທີ່ກຳລັງເພີ່ມຂຶ້ນສູງ ເນື່ອງຈາກການເຕີບໂຕທາງເສດຖະກິດຢ່າງວ່ອງໄວ.

ແຜນປະຕິບັດງານ JUMPP ທີ່ປະກາດປະກອບມີໂຄງການຂ່າວຍເຫຼືອດ້ານວິຊາການຕ່າງໆທີ່ຍິ່ງປຸນ ແລະ ສະຫະລັດ ຈະຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນ 2-3 ປີ້າງໜ້າ ໂດຍອີງໃສ່ຄວາມຕ້ອງການຂອງພາກພື້ນແມ່ນ້ຳຂອງ. ແຜນປະຕິບັດງານດັ່ງກ່າວ ລວມມີໂຄງການຮ່ວມມືດ້ານວິຊາການຕ່າງໆຂອງຍິ່ງປຸນ, ລວມທັງ "ໂຄງການ ແຜນແມ່ບົດພະລັງງານປະສົມປະສານ ສູ່ສັງຄົມກາກບອນທີ່ເປັນກາງແບບຍືນຍົງ" ສໍາລັບປະເທດລາວ, ເຊິ່ງໄດ້ເປີດຕົວໃນເດືອນ ຖຸນພາ ປີ 2023.

ຍິ່ງປຸນ ຈະປະກອບສ່ວນເພີ່ມທະວີຄວາມເຂັ້ມແຂງຂອງຂະແໜງພະລັງງານ ແລະ ການຫຼຸດການປ້ອຍ ກາກບອນໃນພາກພື້ນແມ່ນ້ຳຂອງ ໂດຍຜ່ານການຂ່າວຍເຫຼືອດ້ານເຕັກນິກັດວິທີການຮ່ວມມືກັບສະຫະລັດ ອາມເລີກາ ແລະ ບັນ ດາປະເທດລຸ່ມແມ່ນ້ຳຂອງ.

ແຫ່ງຂໍ້ມູນ: ການເຜີຍແພແຜນປະຕິບັດງານການເປັນຄຸ້ຮ່ວມມືດ້ານພະລັງງານແມ່ນ້ຳຂອງ-ຍິ່ງປຸນ-ສະຫະລັດ (JUMPP), ກະຊວງການຕ່າງປະເທດຍິ່ງປຸນ, ວັນທີ 6 ເມສາ 2023

1.2.2 ໂຄງການເຊື່ອມໄຍງພະລັງງານໄຟຟ້າລາວ-ໄທ-ມາເລເຊຍ-ສິງກະໂປ (LTMS-PIP)

ຊຽນໂດຍ ທ່ານ ນາງ ແຕງອອນ ຫອມພຸວັນ, ທ່ານ ພັຕ ຄໍາວິໄລ ຈັນທະວົງ ແລະ ທ່ານ ນາງ ປະກາລັກ ພິມມີໄຊ

ບົດແນະນຳ

ໂຄງການເຊື່ອມໄຍງພະລັງງານໄຟຟ້າ ລາວ-ໄທ-ມາເລເຊຍ-ສິງກະໂປ (LTMS-PIP) ເປັນການຄ້າໄຟຟ້າຂ້າມ ພິມແດນລະດັບພາກພື້ນແຫ່ງທໍາອິດ ທີ່ມີ 4 ປະເທດອາຊຽນກ່ຽວຂ້ອງ ໂດຍເຮັດໜ້າທີ່ເປັນຕົວເບີກທາງໄປ ສ່ວນບັນລຸການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວິໄສທັດຕາຂ່າຍໄຟຟ້າອາຊຽນ (APG) ທີ່ກວ້າງຂຶ້ນຂອງການຄ້າຂ່າຍ ໄຟຟ້າຫຼາຍຝ່າຍ, ນອກເຫີ່ອຈາກປະເທດເຝື່ອນບ້ານໃນພາກພື້ນ. ໄດ້ມີການເຊັ່ນບົດບັນທຶກຄວາມເຂົ້າໃຈ ລະຫວ່າງ ສປປ ລາວ, ໄທ ແລະ ມາເລເຊຍ ໃນວັນທີ 21 ກັນຍາ 2016 ທີ່ກອງປະຊຸມ AMEM ຄັ້ງທີ 34 ທີ່ ປະເທດມຽນມາ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໄລຍະທີ 1. ສິງກະໂປ ເລີ່ມນໍາເຂົ້າພະລັງງານທິດແທນຈາກ ສປປ ລາວ ໂດຍຜ່ານປະເທດໄທ ແລະ ມາເລເຊຍ ໃນວັນທີ 23 ມິຖຸນາ 2022.

ໂຄງການດັ່ງກ່າວ ໄດ້ກວມເອົາຫຼາຍກວ່າ 170,000 ເມກາວັດຂອງພະລັງງານໄຟຟ້າ ທີ່ນຳເຊົ້າສິງກະໂປຈາ ສປປ ລາວ ຕັ້ງແຕ່ວັນທີ 23 ມິຖຸນາ ຫາວັນທີ 31 ຕຸລາ ໃນປີນັ້ນ ແລະ ການໃຫ້ຂອງກະແສໄຟຟ້ານີ້ມີ "ສະຖານະພາບ" (ເດືອນພະຈິກ 2022).

ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ໂຄງການດັ່ງກ່າວ ໄດ້ວາງແຜນການປະຕິບັດງານເປັນ 2 ໄລຍະຄື:

- ໄລຍະທີ 1: 2018-2019 (LTM-PIP) ການຄ້າພະລັງງານໄຟຟ້າເຖິງ 100 MW ລະຫວ່າງ ສປປ ລາວ ແລະ ມາເລເຊຍ ຜ່ານປະເທດໄທ ໂດຍນຳໃຊ້ເຕືອຂ່າຍ ແລະ ການເຊື່ອມຕໍ່ລະຫວ່າງກັນທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ.
- ໄລຍະທີ 2: ປີ 2020 ຂຶ້ນໄປ (LTMS-PIP) ການຂະຫຍາຍສາຍເຄເບີນເຊື່ອມຕໍ່ອອກໃຫ້ສິງກະໂປດ້ວຍສາຍເຄເບີນເຊື່ອມຕໍ່ຕາຂ່າຍສາຍທີ 2 ລະຫວ່າງສິງກະໂປ ແລະ ມາເລເຊຍ ທີ່ກັບມາໃຫ້ບໍລິການອີກຄັ້ງ.

ຜົນປະໂຫຍດຂອງໂຄງການ LTMS-PIP.

1. ໂຄງການ LTMS-PIP ສາມາດໃຫ້ຜົນປະໂຫຍດທັງ 4 ປະເທດ, ໂດຍການອໍານວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ການຝັດທະນາຕະຫຼາດການຄ້າໄຟຟ້າໃນພາກພື້ນ, ສິ່ງເສີມການລົງທຶນ, ເສີມຂະຫຍາຍຄວາມປອດໄພດ້ານການສະໜອງໄຟຟ້າໃນພາກພື້ນ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນການແຂ່ງຂັ້ນດ້ານຕົ້ນທຶນ. ສິ່ງດັ່ງກ່າວຈະຊ່ວຍຊຸກຍຸການຝັດທະນາ ແລະ ການນຳໃຊ້ມາດຕະການແກ່ໄຂພະລັງງານກາກບອນຕໍ່ໃນພາກພື້ນ.
2. ເປົ້າໝາຍຄວາມຍືນຍົງຂອງໂຄງການ LTMS-PIP ໂດຍນຳໃຊ້ຄວາມອຸດິມສົມບູນຂອງພະລັງງານທີ່ດີແທນທີ່ມີຢ່າງຫຼວງຫຼາຍຈາກພາກພື້ນ, ເພື່ອກ້າວໄປສູ່ເປົ້າໝາຍດ້ານພະລັງງານແບບຍືນຍົງຂອງພວກເຮົາ ໃນການຄ່ອຍງຸດການປ່ອຍກາກບອນໃນການຜະລິດໄຟຟ້າຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ແລະ ເຮັດໃຫ້ການສະໜອງພະລັງງານມີຄວາມໜູນໜາຍ.
3. ໂຄງການດັ່ງກ່າວນີ້ ສະໜັບສະໜູນວິໄສທັດດ້ານຕາຂ່າຍໄຟຟ້າຂອງອາຊຽນທີ່ກວ້າງຂັ້ນ, ເປັນການສ້າງໂອກາດໃນການຄ້າຂ່າຍໄຟຟ້ານອກຊາຍແດນປະເທດໃກ້ຄຽງ ແລະ ເສີມຂະຫຍາຍຄວາມຍົດຢູ່ນັ້ນດ້ານພະລັງງານ. ໂຄງການຕາຂ່າຍໄຟຟ້າອາຊຽນ ຍັງມີຈຸດປະສົງເພື່ອຊຸກຍຸການເຊື່ອມໄບຢະພະລັງງານທີ່ສະອາດ ແລະ ພະລັງງານທີ່ດີແທນໃນພາກພື້ນ.

ໂຄງການເຊື່ອມໄຟຟ້ານີ້ທຶນ 2 ໃນເຂດອະນຸພາກພື້ນແມ່ນ້ອຂອງ (GMS) ໃນ ສປປ ລາວ (ຮູບພາບ: ທະນາຄານຝັດທະນາອາຊີ)

1

ການຮັບອອກຈາກລາຍງານ

ພະລັງນາມຈາກລາວໄປຫາສິງກະໂປ

Source: Beatrice Riingen, former intern, ISEAS, September 2022

ສິ່ງທ້າທາຍ ແລະ ອຸປະສັກ

ເນື່ອງຈາກໂຄງການ LTMS-PIP ເປັນໂຄງການທຳອິດໃນພາກພື້ນອາຊຽນ ຈຶ່ງຍັງມີສິ່ງທ້າທາຍ ແລະ ອຸປະສັກ ຫຼາຍຢ່າງ ໂດຍສະເພາະແມ່ນບັນຫາທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການພົວພັນປະສານງານ. ທ່າງການລາວ ມີພື້ນທີ່ຈໍາກັດໃນ ການປະຕິບັດງານ ຍ້ອນວ່າ ຈິນເປັນເຈົ້າຂອງເຄືອຂ່າຍໄຟຟ້າແຮງສູງຂອງລາວ ແລະ ຍັງປະເຊີນກັບສິ່ງທ້າທາຍ ແລະ ອຸປະສັກຕ່າງໆ ຍ້ອນຂາດຜູ້ຊ່ວງຊານທາງດ້ານວິຊາການທີ່ຈໍາເປັນ ໃນການຈັດການກັບລະບົບເມື່ອມີບັນຫາ ດ້ານການເງິນ, ດ້ານກົດໝາຍ/ລະບຽບການ, ເທັກໂນໂລຊີ ແລະ ການປະສົມກົມກຽວຂອງມາດຕະຖານ. ກົນໄກ ລະບົບການເງິນຂອງແຕ່ລະປະເທດມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນ, ເຮັດໃຫ້ການວາງແຜນງົບປະມານ ແລະ ການໃຊ້ຈ່າຍ ມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ. ລະບຽບການ ແລະ ກອບກົດໝາຍຍັງບໍ່ສອດຄ່ອງ ເຮັດໃຫ້ກົນໄກການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມີ ຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ ແລະ ມັກຈະຊັກຊ້າ.

ສະຫຼຸບ

ທ່ານລັດຖະມົນຕີກະຊວງການຄ້າ ແລະ ອຸດສາຫະກຳສິງກະໂປ, ທ່ານ Gan Kim Yong ໄດ້ກ່າວວ່າໃນ “ກອງປະຊຸມຄະນະລັດຖະມົນຕີ LTMS ຄັ້ງທີ 3 ເຊິ່ງຈັດຂຶ້ນໃນວັນທີ 15 ກັນຍາ 2022, ບັນດາລັດຖະມົນຕີ ຈາກ 4 ປະເທດ ໄດ້ອກກະຊວງການຮ່ວມສະແດງຄວາມຍືນດີຕໍ່ການປິກສາຫາລືເພີ່ມເຕີ່ມ ກ່ຽວກັບການປັບ ປຸງ ແລະ ວາງແຜນໃນອະນາຄົດ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການຄ້າພະລັງງານຫຼາຍຝ່າຍ”.

ຜົນປະໂຫຍດຂອງຕາຂ່າຍໄຟຟ້າສາມາດຮັບຮູ້ໄດ້ຢ່າງເຕັມສ່ວນ ຜ່ານລະບົບການຄ້າພະລັງງານຫຼາຍຝ່າຍທີ່ເຂັ້ມແຂງ ທີ່ມີລະຫັດຕາຂ່າຍໄຟຟ້າທີ່ສອດຄ່ອງກັນ, ຄ່າບໍລິການລົ້ງເຫຼົກທີ່ຫັກອອກ ແລະ ຜູ້ປະສານງານພາກເັັນ. ສິ່ງເຫຼື່ອນີ້ ສາມາດສະໜອງໄອກາດໃນການເຂົ້າເຖິງແຫຼ່ງພະລັງງານທີ່ມີກາກບອນຕໍ່າ ແລະ ການທິດແກນໃນພາກເັັນ ແລະ ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດ ແລະ ປັບປຸງຄວາມໝັ້ນຄົງ ແລະ ສະຖຽນລະພາບດ້ານພະລັງງານ.

ເພື່ອຜ່ານຜ່າສິ່ງທ້າທາຍດ້ານເຕັກນິກ ແລະ ສະຖາບັນທີ່ມີມາຍາວນານ, ບັນດາປະເທດໃນເຂດອະນຸພາກເັັນແມ່ນ້ຳຂອງ ຄວນຄໍານິງເຖິງຜົນປະໂຫຍດທີ່ຈະໄດ້ຮັບຈາກການຮ່ວມມືໃນຕໍ່ໜ້າ.

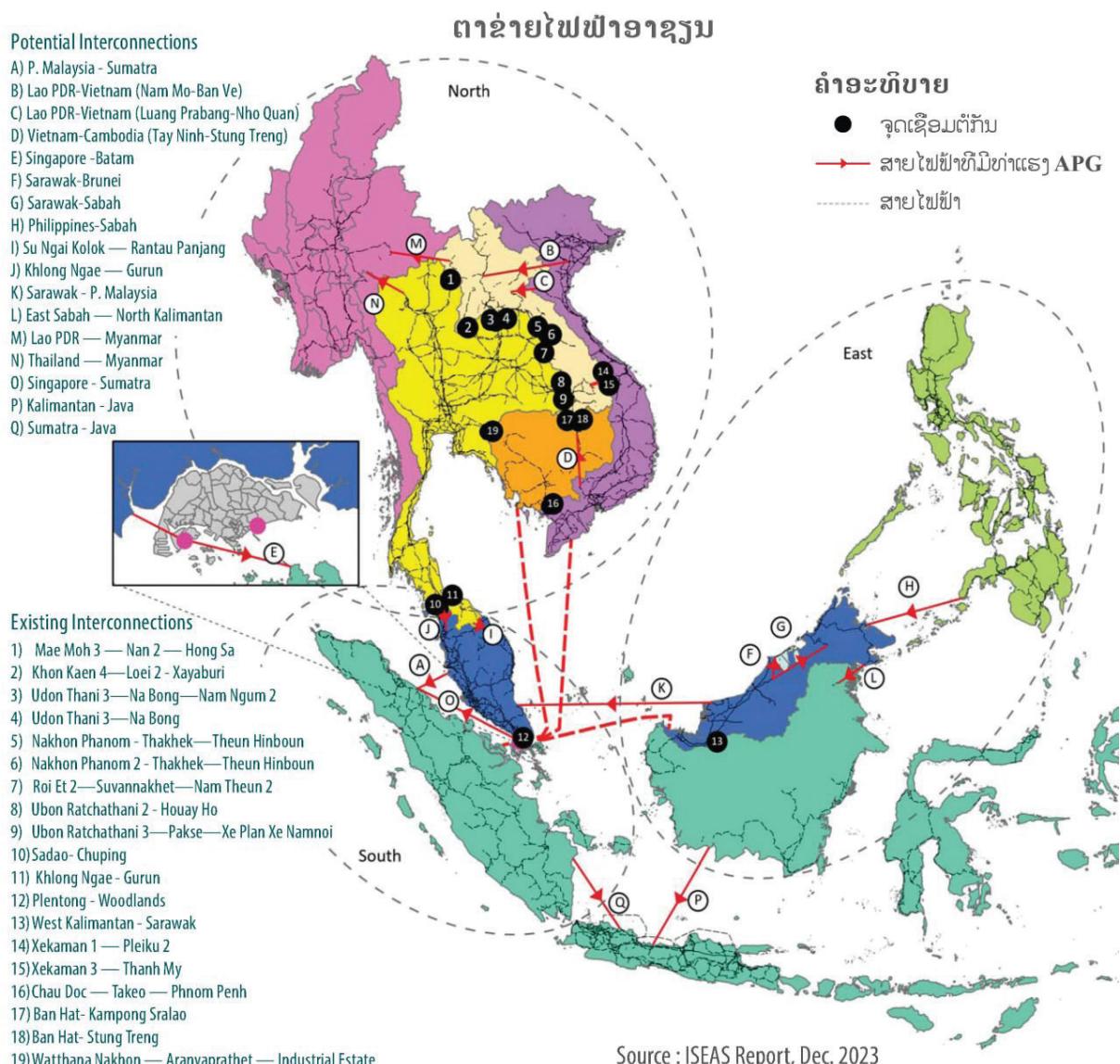
ເຂື້ອນໄຟຟ້າ ນ້ຳອຸ 1 ຂອງໂຄງການເຂື້ອນໄຟຟ້າພະລັງງານນ້ຳອຸ ທີ່ນະຄອນຫຼວງພະບາງ, ສປປ ລາວ (ຮູບພາບໂດຍ: ໄກ່ແກ້ວ ໄຊຍະເສນ / Xinhua ຜ່ານ AFP) @shutterstock

ຄວາມຄົບໜ້າຂອງໂຄງການ

ໃນປີ 2020 ກໍາລັງການຜະລິດໃໝ່ຫຼາຍກວ່າ 80% ມາຈາກແຫຼ່ງພະລັງງານທິດແກນ, ແຕ່ມາຮອດປັດຈຸບັນໃນວັນທີ 22 ກຸມພາ 2024, ມີພຽງ 8 ໃນ 18 ແຜນການເຊື່ອມຕໍ່ທີ່ສໍາຄັນຕາມທີ່ວາງໄວ້ ພາຍໃຕ້ໂຄງການຕາຂ່າຍໄຟຟ້າອາຊຽນ (APG) ເທົ່ານັ້ນທີ່ໄດ້ສໍາເລັດ. ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນການບໍລິຫານຈັດການແບບສອງຝ່າຍ.

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ເຄືອຂ່າຍໄຟຟ້າ LTMS PIP, ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: Fulcrum 22, 2, 2024

1.2.3 ອົງປະກອບຂອງຕາຂ່າຍໄຟຟ້າອາຊຽນ

1
ການເຊື່ອມອາຊຽນ
ພະລັງງານ

ແຫຼ່ງພະລັງງານຂອງອາຊຽນ

	ແສງຕາເວັນ	ລົມນອກຝັ້ງ	ລົມເທິງຝັ້ງ	ຊີວະມວນ	ໄຮໂດຣ	ຄວາມຮັດນິຕິດິນ
Viet Nam	844	322.1	31.1	8.6	35	0.3
Thailand	3,509	29.6	32.4	18	15	
Singapore	0.3		0.3			
Philippines	122.5	69.4	3.5	0.2	10.5	4
Myanmar	5,310		2.4	1	40.4	
Malaysia	337	53.3		4.2	28	
Lao PDR	983		11.9	1.2	26	0.1
Indonesia	2,898	589	19.6	43.3	94.6	29.5
Cambodia	1,597	88.8	2.5		10	
Brunei	1.9				0.1	

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: IRENA (2022), ການຄາດຄະເນພະລັງງານທົດແທນສໍາລັບອາຊຽນ: ກ້າວໄປສ່ວນຫັນປຸນພະລັງ ການໃນລະດັບພາກພື້ນ-ສະບັບທີ 2

1.3 ການເຊື່ອມຈອດລະບົບສາຍອິນເຕີເນັດ

ປະຫວດຄວາມເປັນມາ

ໃນໄລຍະຄວາມເປັນຈິງຂອງລະບົບສື່ສານໄລກ, ປະຈຸບັນໄດ້ມີຫຼາຍກວ່າ 500 ສາຍແຕເບີນສື່ສານໃຕ້ນໍ້າ, ອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້ ໄດ້ມີບົດບາດສໍາຄັນໃນການແລກປ່ຽນທາງດ້ານຂໍ້ມູນ ບໍ່ວ່າຈະເປັນລະດັບພາກພື້ນ ຫຼື ຈົນຕຶງທະວີບອາເມລິກາເໜືອ ແລະ ເອີຣີບ. ໃນຂະນະທີ່ບໍລິສັດອິນເຕີເນັດຢັກໃຫຍ່ໃນອາເມລິກາ ໄດ້ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອໃນການເປີດໂຕທາງໂຄງການແຕເບີນຄືນໃໝ່ ໃນໂຄງການທາງໜູວັງຂໍ້າມມະຫາສະໜຸດ ໃນປີ 2011, ອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້ ຍັງເປັນເປົ້າໝາຍຂອງໂຄງການພັດທະນາພື້ນຖານໂຄງລ່າງໃໝ່ຂອງປັກກິງ ພາຍໃຕ້ຂອບຄວາມຄົດລີເລີ່ມໜຶ່ງແລວທາງໜຶ່ງເສັ້ນທາງ ເຊິ່ງມີສ່ວນເຮັດໃຫ້ພາກພື້ນນີ້ກາຍເປັນບ່ອນແຂ່ງຂັນລະຫວ່າງຈິນ ແລະ ອາເມລິກາ.... ໃນຖານະທີ່ເປັນພາກພື້ນທີ່ໜ້າດຶງດູດເຮັດໃຫ້ມີຄວາມບໍ່ມີຊອນທາງດ້ານເສດຖະກິດໃຫມ່ ແລະ ຄວາມເຕັ້ງຕຶງທາງພູມສາດດ້ານການເມືອງ, ອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້ ອາດກາຍເປັນສູນກາງໃໝ່ແຫ່ງການດຶງດູດທາງດ້ານເຄືອຂ່າຍດີໃຕອນ.

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: Camille Morel, IRASEC, 2023; Tele geography

ບັນດາສິ່ງຫ້າຫາຍ

1

ປະເທດຕ່າງໆໃນກຸ່ມປະເທດລຸ່ມແມ່ນ້ຳຂອງ CLMV ໄດ້ລົງທຶນໃນການສ້າງເຄືອຂ່າຍແຕເບີນໄຍແກ້ວນໍາແສ່ພາກພື້ນດິນລະດັບຊາດ ແລະ ຂໍາມຊາຍແດນ ຊຶ່ງສ່ວນໃຫຍ່ເຊື່ອມຕໍ່ກໍາລັງສາມາດບັນຈຸລະດັບກິກະບົດຕາມແລວທາງໜູວັງແຫ່ງຊາດ.

ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ລະບົບເຫຼົ່ານີ້ໄດ້ຖືກນຳໃຊ້ສໍາລັບໃຫ້ບໍລິການການສື່ສານແບບດັ່ງເດີມຫຼາຍກວ່າເປັນການຮັບສິ່ງຂໍ້ມູນຜ່ານອິນຕາເນັດ, ເນື່ອງຈາກວ່າຂາດນະໂຍບາຍການການກຳນົດເສັ້ນທາງ ສໍາລັບການແລກປ່ຽນການຮັບສິ່ງຂໍ້ມູນຜ່ານອິນເຕີເນັດລະຫວ່າງປະເທດ ແລະ ລໍາດັບຊັ້ນຂອງຜູ້ໃຫ້ບໍລິການລະດັບ Tier-1, ເຊິ່ງໝາຍເຖິງແນວໂນມ້າທີ່ຈະເພື່ອຄ່າຍລະບົບແຕເບີນໃຕ້ນ້ຳຫຼາຍຂຶ້ນ.

ເນື່ອງຈາກມີຄວາມຕ້ອງການໃນການຮັບສິ່ງຂໍ້ມູນທາງອິນເຕີເນັດຄວາມໄວສູງ ແລະ ການຮັບສິ່ງຂໍ້ມູນທີ່ມີຄຸນນະພາບເພີ່ມຂຶ້ນ, ຈຶ່ງຈໍາເປັນຕ້ອງຂະຫຍາຍລະບົບຂົດຄວາມສາມາດຂອງເຄືອຂ່າຍພາກພື້ນດິນ ແລະ ການກຳນົດເສັ້ນທາງການຮັບສິ່ງຂໍ້ມູນອິນເຕີເນັດຜ່ານເຄືອຂ່າຍພາກພື້ນດິນ.

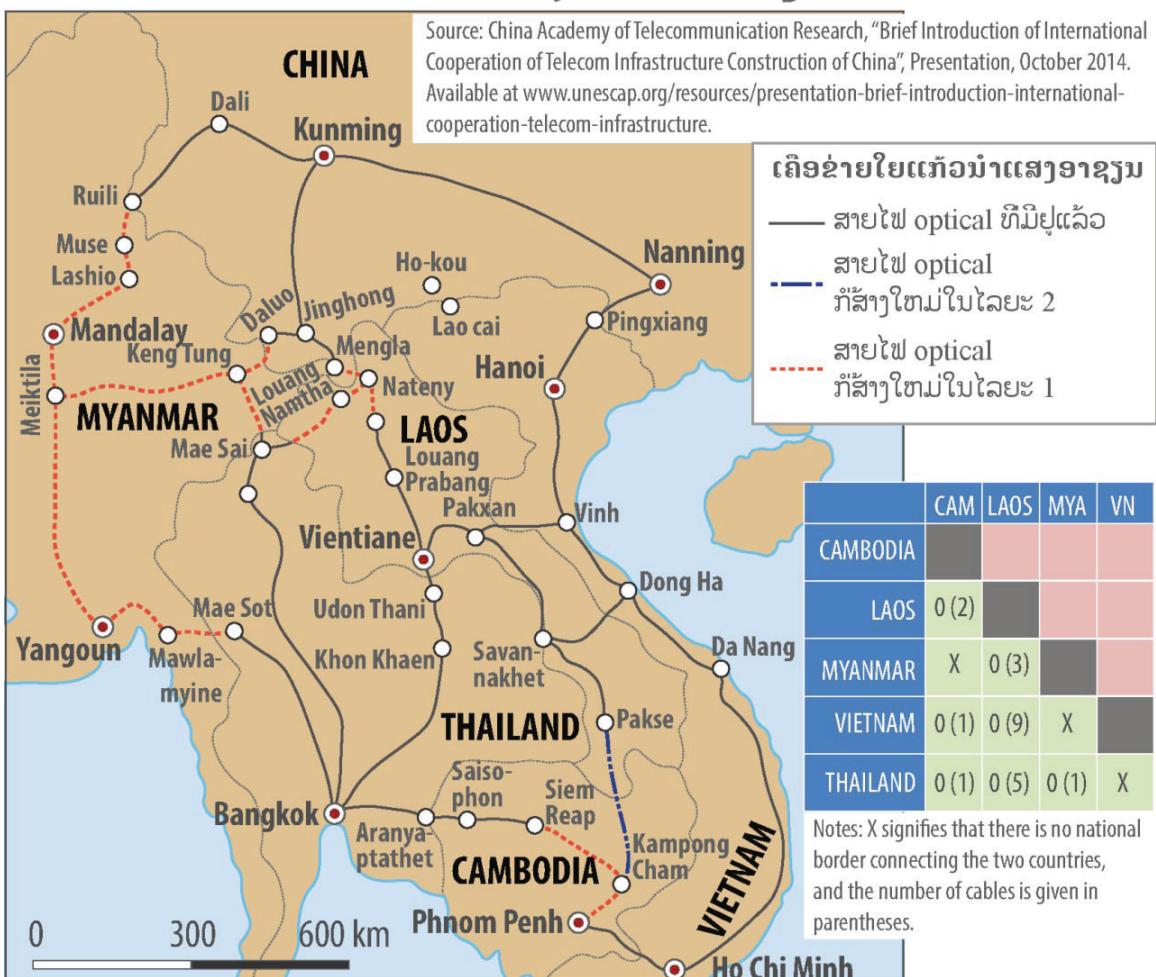
ເຖິງແມ່ນວ່າບັນດາປະເທດ CLMV (ກຳປູເຈຍ-ລາວ-ມຽນມາ-ຫວຽດນາມ) ຫຼັງໝົດຈະເຊື່ອມຕໍ່ກັນດ້ວຍສາຍແຕເບີນໄຍແກ້ວນໍາແສງ, ແຕ່ຈະໃຊ້ວິທີເຊື່ອມຕໍ່ຈຸດຕໍ່ຈຸດຫຼາຍກວ່າວິທີການລວມເຂົ້າກັນ ສິ່ງຜົນໃຫ້ມີຕົ້ນທຶນສູງ ແລະ ການນຳໃຊ້ລະບົບໜ້ອຍ ເນື່ອງຈາກຂະເຫຼັກການລວມໃນບໍລິຫານການຮັບສິ່ງໃນຈຸດຂໍ້າມຊາຍແດນ.

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: In-Depth Study on the Design and Implementation Plan of Internet Exchange Points in CLMV Countries, by Yeong Ro LEE and Chang Yong SON, UN ESCAP, January 2021

ເຄືອຂ່າຍສາຍໄຍ້ແກ້ວຂໍາມຊາຍແດນຢູ່ໃນບັນດາປະເທດ ກຳປຸເຈຍ, ລາວ, ມຽນມາ, ຫວຽດນາມ:

- ກຳປຸເຈຍ-ສປປ ລາວ (ຄວາມສາມາດຈຸ 2.5 Gbps)
- ກຳປຸເຈຍ-ໄທ: ດ້ານປອຍເປົດ, ປະເທດກຳປຸເຈຍ ແລະ ເມືອງອາລັນຍາປຣາເຫດ, ສະແກ້ວ, ໄທ
- ກຳປຸເຈຍ-ຫວຽດນາມ: ພະນິມເປັນ, ກຳປຸເຈຍ ແລະ ໄຮຈີມິນ, ຫວຽດນາມ (10 Gbps)
- ກຳປຸເຈຍ-ໄທ-ຫວຽດນາມ ຊື່: ເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງ GMS-ISN (2.5)
- ສປປ ລາວ-ຈີນ: ຂໍ້າມຊາຍແດນບໍ່ແຕ່ນ (2Gbps)
- ສປປ ລາວ-ມຽນມາ: ເຊື່ອມຕໍ່ 3 ຈຸດ
- ສປປ ລາວ-ໄທ: ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ສປປ ລາວ ແລະ ອຸດອນທານີ, ໄທ (5Gbps), ແລະ ສະຫວັນນະເຂດ, ສປປ ລາວ ແລະ ມຸກາດຫານ, ໄທ (2Gbps)
- ສປປ ລາວ ແລະ ຫວຽດນາມ: ແດນສະຫວັນ, ສປປ ລາວ ແລະ ລາວບາວ, ຫວຽດນາມ (5Gbps), ແລະ ນັ້ນພາວ, ສປປ ລາວ ແລະ ກົວຈາວ, ຫວຽດນາມ (5Gbps).
- ສປປ ລາວ-ຫວຽດນາມ-ຈີນ-ມາເລເຊຍ-ສິງກະໂປ-ໄທ: ເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງໂຄງການເຄີບີນຈິນ-ອາຊີ ຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້ (2.5Gbps).

ລະບົບສາຍໄຍ້ແກ້ວພາກພື້ນດິນເຊື່ອມຕໍ່ລະຫວ່າງບັນດາປະເທດ CLMV

1.3.1 ສປປ ລາວ ແລະ ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງການເຊື່ອມຈອດຂ້າມຊາຍແດນ

ໂດຍ: ທ່ານ ນາງ ວາດສະໜາ ສິດາຄຳ, ທ່ານ ນາງ ຈັນທະນາ ໄຊຍະວົງ ແລະ ທ່ານ ນິກສັນ ສີທອງແດງ

ບົດແນະນຳ

ຊ່ອງຫວ່າງຄວາມບໍ່ເຫົາທຽມທາງດ້ານດິຈິຕອນຍັງສືບຕໍ່ກວ້າຂຶ້ນຢ່າງຕໍ່ເນື້ອງ ເນື້ອງຈາກວ່າຊ່ອງວ່າງໃນການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນການເຊື່ອມຕໍ່ອິນເຕີເນັດບອດແບນມີຂຶ້ນ ໃນຂະນະທີ່ປະເທດທີ່ມີລາຍໄດ້ສູງກໍລັງໃຊ້ປະໂຫຍດຈາກບອດແບນ ເພື່ອສ້າງມຸນຄ່າເພີ່ມໃນການບໍລິການ ແລະ ຜະລິດຕະພັນ ແລະ ບັນລຸເບົ້າໝາຍຄວາມກ້າວໜ້າດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມ ແຕ່ໃນປະເທດທີ່ມີລາຍໄດ້ຕໍ່າຖືກຖື້ມໄວເບື້ອງຫຼັງ.

ສປປ ລາວ ມີຈຸດເຊື່ອມຕໍ່ຊາຍແດນກັບໄທ 5 ຈຸດ (ລວມ 5.7 Gbps), 9 ຈຸດ ຮ່ວມກັບ ສສ ຫວຽດນາມ, 3 ຈຸດ ຊາຍແດນ ສປ ຈີນ, (770 Mbps), 2 ຈຸດ ກັບກຳປູເຈຍ ແລະ 3 ຈຸດ ກັບມຽນມາ. ໃນ ສປປ ລາວ ມີຜູ້ໃຫ້ບໍລິການອິນເຕີເນັດ ຢ່າງໜ້ອຍ 6 ບໍລິສັດ - ບໍລິສັດລາວໂທລະຄົມ ທີ່ມີຄວາມໄວລະດັບສາກົນທີ່ 5.7 Gbps, ລາວສະຕາໂທລະຄົມລາວ ດ້ວຍກໍາລັງຄວາມໄວ 2.6 Gbps, ລັດວິສະຫະກິດລາວໂທລະຄົມ (ETL) ດ້ວຍຄວາມໄວທີ່ 2.4 Gbps, ບໍລິສັດວິບເປີຄອມ ດ້ວຍຄວາມໄວທີ່ 1.1 Gbps, ບໍລິສັດສະກາຍທີ່ 910 Mbps, ບໍລິສັດແພູນເນັດ ທີ່ 310 Mbps. ປະຕຸຂໍ້າມທະວີບຫຼັກຂອງ ສປປ ລາວ ແມ່ນຜ່ານສະຖານີປະຕຸເຄີຍໃຕ້ນ້ຳອາເມລິກາ-ອາຊີ ຕັ້ງຢູ່ ວົງເຕີ, ສສ ຫວຽດນາມ. ນອກຈາກນີ້, ຍັງສາມາດເຂົ້າເຖິງປະຕຸອາຊີປາຊີ່ຟິກ ແລະ ລະບົບເຄີຍອາຊີຕາເວັນອອກກາງ-ເອີຣິບຕາເວັນຕົກ ຜ່ານສະຖານີພາກພື້ນດິນ ທີ່ ດານັງ, ສສ ຫວຽດນາມ.

ສູນອິນເຕີເນັດເຫັ່ງຊາດຂອງລາວ ໄດ້ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນໃນປີ 2010 ຕາມແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ເພື່ອຊູກຍຸການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ການທັນປ່ຽນ ສປປ ລາວ ຈາກປະເທດທີ່ບໍ່ມີທາງອອກສູ່ທະເລ ສູ່ປະເທດທີ່ມີການເຊື່ອມຈອດທາງບິກ. ນອກຈາກນີ້, ຍັງໄດ້ມີການຕິດຕັ້ງຈຸດແລກປ່ຽນອິນເຕີເນັດ (IXPs) LANIX, ຊຶ່ງໃນປະຈຸບັນມີບໍລິສັດໃຫ້ການບໍລິການທີ່ເປັນສະມາຊິກ ຈຳນວນ 7 ບໍລິສັດ (ISP). ນອກຈາກນີ້, ສປປ ລາວ ແລະ ສປ ຈີນ ຍັງໄດ້ຕິດຕັ້ງສາຍໄຍ້ຄຸ້ລຽບຕາມເສັ້ນທາງລົດໄຟ ເພື່ອເຊື່ອມຕໍ່ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ສປປ ລາວ ກັບ ຄຸນມີງ, ສປ ຈີນ.

ບັນດາສິ່ງທ້າທາຍ

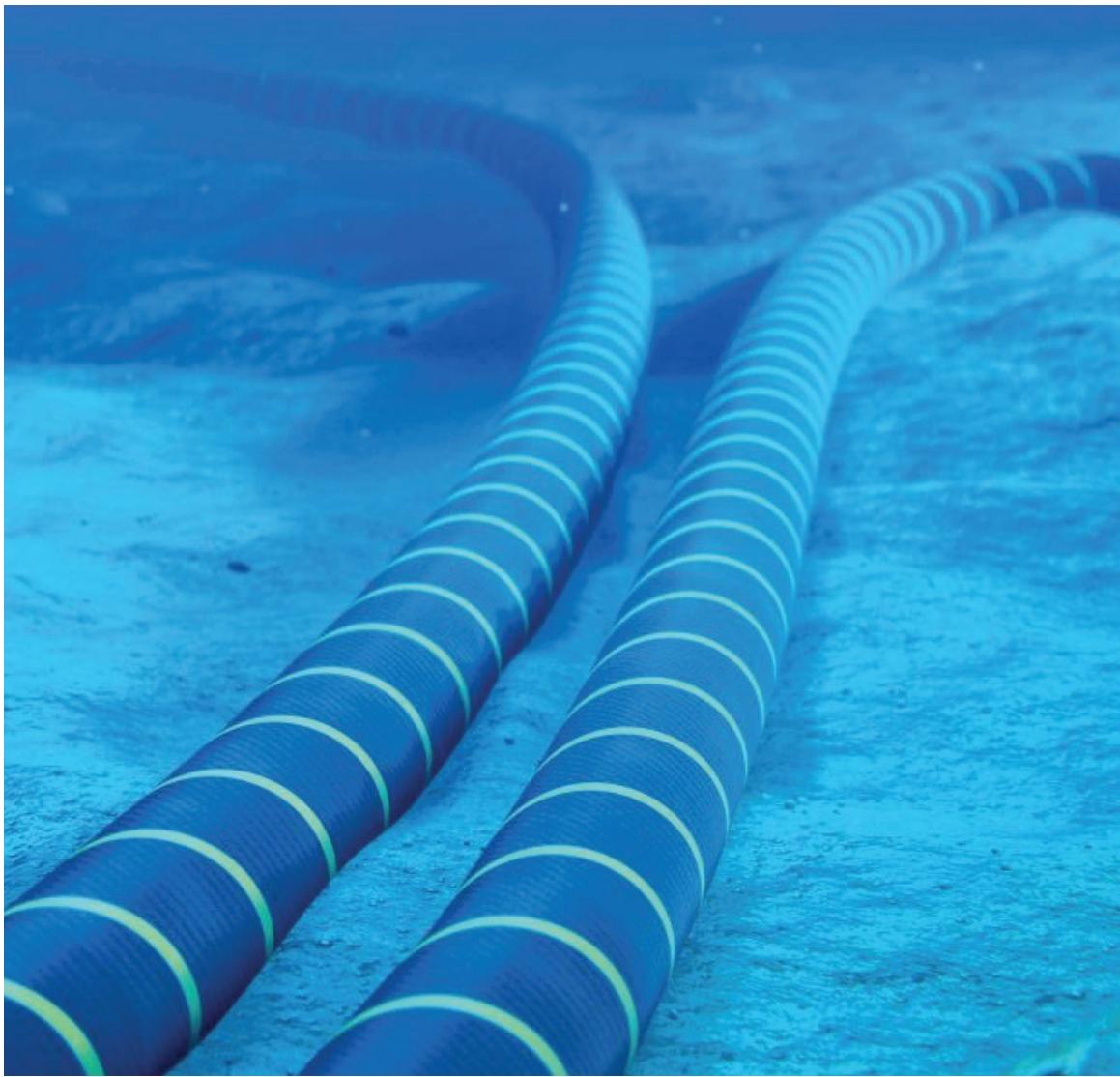
ໂຄງລ່າງພື້ນຖານບອດແບນຄົງທີ່ທີ່ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນ ປະກອບດ້ວຍເຄືອຂ່າຍເຊື່ອມໄຍງ້ທັງທາງພາກພື້ນດິນຂ້າມຊາຍແດນ ແລະ ສະຖານີປະຕຸເຄີຍໃຕ້ນ້ຳ. ແຕ່ໃນຂະນະທີ່ໂຄງການເຄີຍໃຕ້ນ້ຳໃໝ່ຢູ່ເລີ່ມດຳເນີນການໄດ້ ແລະ ເຄືອຂ່າຍສາຍໄຍ້ແກ້ວທາງພາກພື້ນດິນຍັງຄົງຖືກສ້າງຂຶ້ນຕໍ່ໄປ ດ້ວຍຄວາມພະຍາຍາມຢ່າງຕໍ່ເນື້ອງມີຄວາມຈໍາເປັນໃນການເຊື່ອມຕໍ່ລະຫວ່າງ ສປປ ລາວ ແລະ ປະເທດເພື່ອນບ້ານ ເມື່ອພິຈາລະນາເຖິງຄວາມສ່ຽງສ່ຽງທີ່ຈະເກີດໄພພິພັດທາງທຳມະຊາດໃນອະນຸພາກພື້ນ, ການເພີ່ມປະສິດທິພາບການໃຊ້ສາຍເຄີຍໄຍ້ແກ້ວນນໍາແສງ ແລະ ຄວາມຢືນຢັນຂອງເຄືອຂ່າຍອະນຸພາກພື້ນມີຄວາມສໍາຄັນເປັນອັນດັບຫຼັງ.

ເຖິງແມ່ນວ່າ ຕະຫຼາດບອດແບນມີຖືໃນ ສປປ ລາວ ຈະເຕີບໂຕຢ່າງໄວວາ ແຕ່ໂຄງສ້າງພື້ນຖານເຄືອຂ່າຍແບບໃຊ້ສາຍທີ່ບໍ່ປ່ຽງພໍ ແລະ ການຈັດການການຮັບສ້າງຂໍ້ມູນອິນເຕີເນັດທີ່ບໍ່ມີປະສິດທິພາບ ສິ່ງຜົນໃຫ້ໂຄງສ້າງທີ່ມີຕົ້ນທຶນຂ່ອນຂ້າງສູງ ແລະ ອັດຕາການສະໜັກບອດແບນຕໍ່າ. ຄວາມສາມາດໃນການຈໍາເປັນຫຼົງໃນອຸປະສົກສໍາຄັນ: ປະຊາຊົນລາວ ສ່ວນຫຼາຍຍັງບໍ່ສາມາດຈໍາເຍຄ່າອິນເຕີເນັດທີ່ລາຄາສູງໄດ້, ໂດຍສະເລ່ຍແລ້ວບອດແບນຄົງທີ່ທີ່ 53.41 ໂດລາຕໍ່ເດືອນ. ໂດຍທຽບກັບປະເທດເພື່ອນບ້ານ: ກຳປູເຈຍ ແລະ ໄທ ມີອັດຕາຄ່າອິນເຕີເນັດ

ສະເລ່ຍທີ 33.17 ໂດລາ ແລະ 23.30 ໂດລາຕໍ່ເດືອນຕາມລຳດັບ. ຢິ່ງໄປກວ່ານີ້, ໃນຊຸມຊືນຊົນນະບົດ ແມ່ນມັກຈະຖືກກິດຂວາງຈາກພູມສັນຖານທີ່ເປັນພູ ແລະ ບໍ່ມີເສັ້ນຫາງຜ່ານ ຕ້ອງປະເຊີນກັບຊ່ອງວ່າງຫາງດ້ານເທັກໂນໂລຊີ: ພຽງແຕ່ 0.3% ຂອງຄົວເຮືອນເທົ່ານັ້ນທີ່ມີບອດແບນຄົງທີ່.

ສົ່ງທີ່ຄວນພິຈາລະນາ

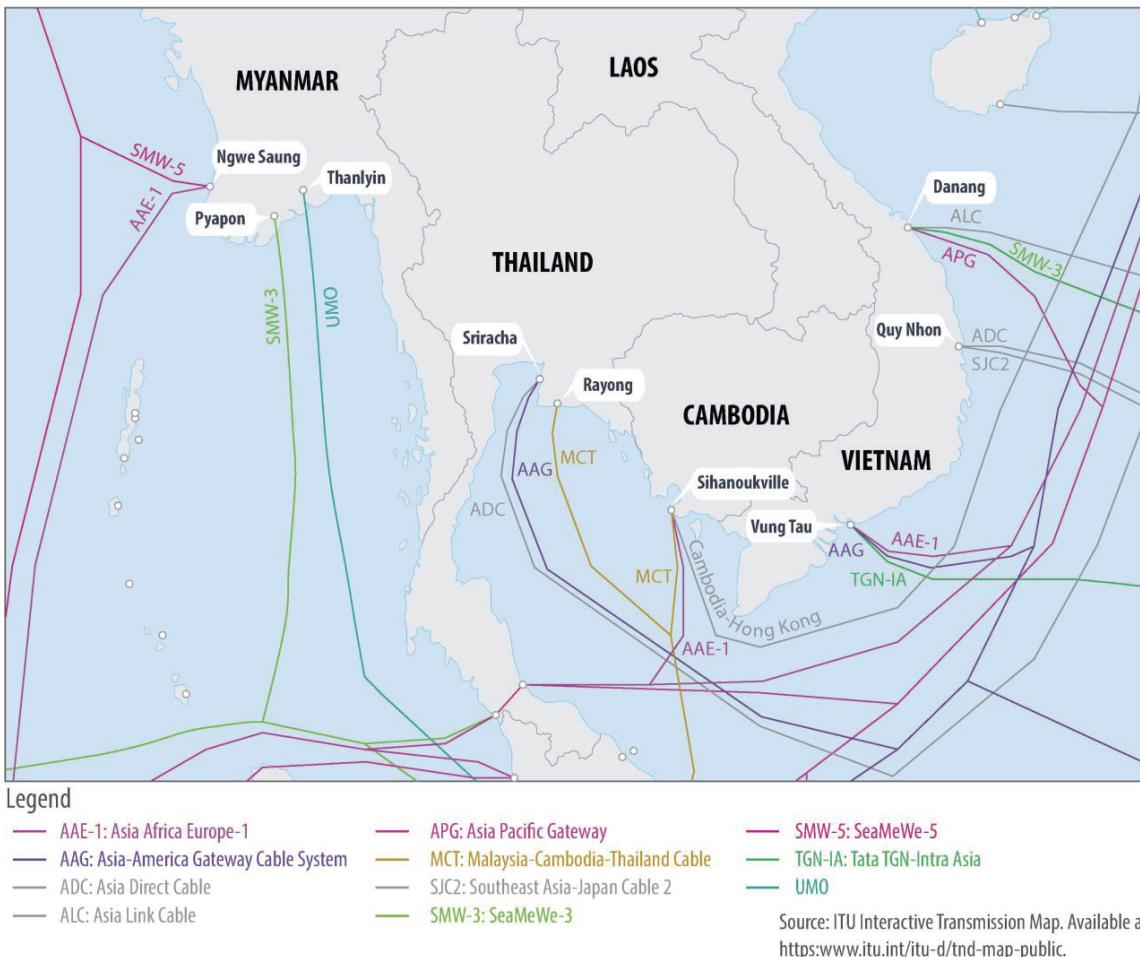
ໃນດ້ານກົງກັນຂ້າມກັບຈຳນວນໂຄງການເຄີຍໃຕ້ນັ້ນໃໝ່, ເຄືອຂ່າຍໄຍແກ້ວພາກພື້ນດິນ ເພື່ອເຊື່ອມຕໍ່ລາວ ແລະ ປະເທດເພື່ອນບ້ານເຮົາມີຄວາມສໍາຄັນທີ່ໜ້ອຍກວ່າ. ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ການຂະຫຍາຍກຳລັງຂີດຄວາມສາມາດຂອງເຄືອຂ່າຍສາຍໄຍແກ້ວນຳແສງໃນປະເທດ ແລະ ການຝັດທະນາເຄືອຂ່າຍແກ້ວພາຍໃນພາກພື້ນທີ່ແຂງແຮງທຶນຫານຕໍ່ໄພພິບດັດໄດ້ແມ່ນມີຄວາມຈໍາເປັນສໍາລັບການເພີ່ມຂຶ້ນໃນການເຂົ້າເຖິງ, ຄວາມອາດສາມາດໃນການຈ່າຍທີ່ເໜີຈະສົມ ແລະ ຄຸນນະພາບຂອງບອດແບນໃນປະເທດ. ການຮັບສິ່ງຂໍ້ມູນລະຫວ່າງປະເທດສ່ວນໃຫຍ່ໃນປະເທດ ແມ່ນແລກປ່ຽນຜ່ານຈຸດແລກປ່ຽນອິນເຕີເນັດຕ່າງປະເທດ ໂດຍປົກກະຕິຢູ່ທີ່ຈຸດທີ່ມີຜູ້ໃຫ້ການບໍລິການອິນເຕີເນັດລະດັບໂລກທີ່ມີລະດັບສູງກວ່າກັບເຄືອຂ່າຍການສ້າງສານລະຫວ່າງພາກພາກ ແລະ ທົ່ວໄລກ. ເນື່ອງຈາກບໍ່ມີນະໂຍບາຍທີ່ຕົກລົງຮ່ວມກັນໃນການຄຸ້ມຄອງຈັດການການຈະລາຈອນຂໍ້ມູນລະຫວ່າງປະເທດ, ການຮັບສິ່ງຂໍ້ມູນອິນເຕີເນັດຈະໄດ້ຮັບການຈັດການ ແລະ ແລກປ່ຽນລະຫວ່າງຜູ້ໃຫ້ບໍລິການອິນເຕີເນັດຂຶ້ນກັບແຕ່ລະກຳລະນີ.

ສາຍເຄີຍໃຕ້ທະເລທີ່ເປົ່ງບໍ່ເຫັນ ກຳລັງຊັກຍຸການຂະຫຍາຍຕົວຂອງການສ້າງສານທີ່ວ່າໄລກແນວໃດ (ຮູບພາບໂດຍ Airtel)

ການຂາດການຈັດການຮັບສິ່ງຂໍ້ມູນທາງອິນເຕີເນັດທີ່ມີປະສິດທິພາບ ແມ່ນອີກບັນຫາໜຶ່ງທີ່ຮ້າຍແຮງໃນອະນຸພາກພື້ນອາຊຽນທີ່ສິ່ງຜົນກະທີບັດໆຄວາມສາມາດໃນການຈ່າຍ ແລະ ອຸນນະພາບຂອງການບໍລິການອິນເຕີເນັດ. ດັ່ງນັ້ນ, ຕ້ອງຊັງກາຍຢູ່ສິ່ງເສີມການແລກປ່ຽນການຮັບສິ່ງຂໍ້ມູນພາຍໃນພາກພື້ນ ໂດຍການສ້າງຈຸດແລກປ່ຽນອິນເຕີເນັດທີ່ເປັນກາງ ແລະ ເປີດກວ້າໃນທົ່ວປະເທດ ແລະ ແນະນຳນະໂໄບບາຍການສິ່ງອອກທີ່ຕ່າງຝ່າຍຕ່າງມີຜົນປະໂຫຍກທີ່ສາມາດນຳໃຊ້ໄດ້ກັບກຳປຸເຈຍ, ສປປ ລາວ, ມຽນມາ ແລະ ຫວຽດນາມ. ນອກຈາກນີ້ ການປະສົມກົມກຽວທາງດ້ານນະໂໄບບາຍ ແລະ ການຮ່ວມມື້ຫາຍຝ່າຍລະຫວ່າງຊາດ ໃນການຄຸ້ມຄອງການຈະລາຈອນທາງອິນເຕີເນັດ ແລະ ການປະເມີນການຮັບສິ່ງຂໍ້ມູນ ແມ່ນມີຄວາມຈໍາເປັນໃນການຫຼັດຕິ່ນທຶນການຂົນສົ່ງ/ແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນ ແລະ ການປັບປຸງຄຸນນະພາບບອດແບນ.

ເຄື່ອຂ່າຍເຄເບີນໃຕ້ນີ້ໃນບັນດາປະເທດ CLMV

1.3.2 ໂຄງການສາຍເຄເບີນໃຕ້ນີ້ ລະຫວ່າງ ມາເລເຊຍ-ກຳປຸເຈຍ-ໄທ (MCT)

ໂດຍທ່ານ Mohd Zulhelmi bin Syafuddin Tan, ທ່ານ ນາງ Nuraini binti ແລະ ທ່ານ Tengku Muhammad Aiezuddin Shah bin Tengku Iskandar Abu Bakar

ໂຄງການລະບົບເຄເບີນໃຕ້ນີ້ ລະຫວ່າງ ມາເລເຊຍ-ກຳປຸເຈຍ-ໄທ (MCT) ມີເປົ້າໝາຍເພື່ອສ້າງລະບົບເຄເບີນໃຕ້ນີ້ທີ່ມີຄວາມສາມາດບັນຈຸສູງສຸດລະບົບໃນທົ່ວອາຊຽນ ເຄື່ອຂ່າຍນີ້ຈະເຊື່ອມຕໍ່ມາເລເຊຍ-ກຳປຸເຈຍ ແລະ ໄທ ດ້ວຍຄວາມຈຸລວມເກີນ 30 Tbps ແລະ ອອງຮັບເຕັກໂນໂລຊີອິນເຕີເນັດ 100 G.

ໂຄງການນີ້ຮ່ວມກັນສ້າງໂດຍບໍລິສັດຕ່າງໆ ເຊັ່ນ ເທເລຄອມ ມາເລເຊຍ (ມາເລເຊຍ), ເທວໂຄເຫັກ (ກຳປູເຈຍ), ບໍລິສັດ ຂີມໂພນີ ການສື່ສານພາກລັດຈຳກັດ (ປະເທດໄທ) ຊຶ່ງຄວບຄຸມໄລຍະທາງ 1,300 ກິໂລແມັດ, ສາຍ ເຕັບີນ MCT ເຊື່ອມຕໍ່ເຊເລີຕິງໃນມາເລເຊຍ, ສີຫານຸກວິນໃນກຳປູເຈຍ ແລະ ອະຍອງໃນປະເທດໄທ, ໂດຍ ສາມາດເຂົ້າເຖິງປະເທດອິນດຸຈິນເພີ່ມເຕີມເຊັ່ນ ລາວ, ມຽນມາ, ຫວຽດນາມ ຜ່ານການເຊື່ອມໂຍງພາກພື້ນ ດິນ. ໂຄງລ່າງພື້ນຖານສາຍເຕັບີນໃຕ້ນ້ຳຄວາມໄວສູງນີ້ ດັດເປີດໄຕໃນປີ 2017 ເພື່ອສະໜອງຜົນປະໂຫຍດ ຫຼາຍກວ່າໃນການບໍລິການດ້ານການຄ້າ.

ສາຍເຄເບີນໃຕ້ນ້ຳ MCT

Source: Submarine Cable Map, "Malaysia-Cambodia-Thailand (MCT) Cable".

Available at <https://www.submarinecablemap.com/#/submarine-cable/malaysia-cambodia-thailand-mct-cable>.

ເຕືອຂ່າຍຕັ້ງກ່າວ ໃຫ້ຜົນປະໂຫຍດແກ່ບັນດາປະເທດໃກ້ຄຽງ ໂດຍການເພີ່ມແບນວິດລະຫວ່າງເມືອງໃຫຍ່ໃນອາຊຽນ ແລະ ທີ່ອື່ນໜູຂອງໂລກ, ເລີ່ມຕັ້ງແຕ່ອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້ໄປຈົນເຖິງສະຫະລັດອາເມລິກາ. ເຮັດໃຫ້ເກີດການເສີມຂະຫຍາຍການເຊື່ອມໂຍງຫາງຕ້າມເສດຖະກິດທີ່ຕື້ຂຶ້ນ, ໂດຍສະເພາະສະມາຄົມເສດຖະກິດ ອາຊຽນ (AEC) ຜ່ານການປັບປຸງໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ແລະ ການເຊື່ອມຈອດຫາງດ້ານການສື່ສານ. ນອກຈາກນີ້, ໂຄງການ MCT ຈະຊ່ວຍໃຫ້ການສື່ສານໄວຂຶ້ນ, ເຊື້ອຖືໄດ້ຫຼາຍຂຶ້ນ ແລະ ການສື່ສານທີ່ສາມາດຈັບຕ້ອງໄດ້ໃນ ປະເທດທີ່ເຂົ້າຮ່ວມ. ສໍາລັບກຳປູເຈຍ, ໂຄງການຮ່ວມມືກັບໄທ ແລະ ມາເລເຊຍ ຈະຊ່ວຍໃຫ້ສາມາດເຂົ້າເຖິງ ຜູ້ປະກອບການທີ່ໄດ້ຮັບໃບອະນຸຍາດໃນແຕ່ລະປະເທດທີ່ເຂົ້າຮ່ວມໄດ້ ສ່ົງຜົນໃຫ້ມີປະສິດທິພາບຫຼາຍຂຶ້ນ ແລະ ຫຼຸດພາສີໃນພາກພື້ນ. ສໍາລັບປະເທດໄທ, ມັນຊ່ວຍເສີມຂະຫຍາຍການເຊື່ອມຈອດລະຫວ່າງກັນ ແລະ ສໍາລັບ ມາເລເຊຍ ມັນຊ່ວຍເປັນແຮງ ພັກດັນສໍາຄັນຕໍ່ຄວາມມຸ່ງມາດປາດຖະໜາຂອງປະເທດ ທີ່ຈະເປັນໃຈກາງສໍາຄັນ ຂອງອາຊຽນດ້ານດິຈິຕອນ ເນື່ອງຈາກມາເລເຊຍກາຍເປັນເປົ້າໜ້າຍທີ່ໜ້າສົນໃຈທີ່ສຸດໃນອາຊຽນ ເນື່ອງຈາກ ທຳເລທີ່ຕັ້ງ, ຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ຄວາມໜັ້ນຄົງພາຍໃນປະເທດ. ຍ້ອນແນວນັ້ນ, ບັນດາຜູ້ສ້າງຄອນເທັນຫາງ ອິນເຕີເນັດໃນພາກພື້ນ ສາມາດດຶງດຸດມາຢັ້ງມາເລເຊຍໄດ້ຫຼາຍຂຶ້ນ.

ນອກຈາກຜົນປະໂຫຍດຂອງໂຄງການແລ້ວ, ຍັງມີບັນຫາອື່ນໆທີ່ເກີດຂຶ້ນຈາກໂຄງການລີເລີ່ມ MCT ທີ່
ຕ້ອງໃຫ້ ຄວາມສິນໃຈເພີ່ມເຕີມ ບັນຫາສໍາຄັນທີ່ຕ້ອງໃຫ້ຄວາມສໍາຄັນຄື ຄວາມລ່າຊ້າໃນການສ້ອມແປງສາຍ
ເຄີຍນີ້ໃຕ້ນ້ຳ. ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໃນການປະຕິບັດງານ ແລະ ຜົນກະທົບຕໍ່ການລົງທຶນໃນສາຍເຄີຍນ
ໃນປະເທດມາເລເຊຍ, ຄວາມລ່າຊ້າໃນການສ້ອມແປງສາຍເຄີຍນີ້ໃຕ້ນ້ຳສາມາດຫຼຸດລົງໄດ້ ໂດຍການອະນຸຍາດ
ໃຫ້ມີການຍົກເວັ້ນນະໂຍ ບາຍການຂົນສົ່ງ, ຊົ່ງມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ຕັ້ງແຕ່ວັນທີ 1 ມັງກອນ ປີ 1980 ຕາມການ
ແກ້ໄຂຄໍາສັ່ງການເດີນເຮືອຈັດສິ່ງສິນຄ້າ ປີ 1952 (ມສທ. 1952) ມາດຕາ 65 KA MSO 1952 ຈຳກັດ
ການຈັດສິ່ງພາຍໃນປະເທດ ສະເພາະເຮືອຈົດທະບຽນຂອງມາເລເຊຍເທົ່ານັ້ນ. ການໃຊ້ເຮືອຈົດທະບຽນຕ່າງ
ປະເທດຈະໄດ້ຮັບການພິຈາລະນາໄດ້ ກໍ່ຕໍ່ເນື່ອເຮືອທີ່ຈົດທະບຽນຂອງມາເລເຊຍບໍ່ສາມາດຕອບສະໜອງໄດ້
ຕາມຄວາມຕ້ອງການຂອງບາງພາກສ່ວນ ພາຍໃຕ້ຂໍ້ກຳນົດ ແລະ ຕົ່ອນໄຂ ທີ່ກຳນົດໄດ້ລັດຖະມົນຕີກະຊວງ
ຄົມມະນາຄົມ [7].

ໃນຖານະຜູ້ໃຫ້ບໍລິການສາຍເຄີຍນ ມັກຈະນຳໃຊ້ເຮືອທີ່ຢູ່ຈຸດໄກ້ຄຽງທີ່ມີສາມາດບັນຈຸທີ່ເໝາະສົມ ເພື່ອສ້ອມ
ແປງສາຍເຄີຍນໃຕ້ນ້ຳ (ຂຶ້ນກັບຄວາມເລີກຂອງນ້ຳ, ສະພາບອາກາດ, ສະພາບທະເລ ແລະ ປັດໄຈອື່ນໆ) ເນື່ອ
ເກີດຂຶ້ຜິດພາດຂອງສາຍເຄີຍນ, ເຮືອເຄີຍນທີ່ມີທຸງຂອງຕ່າງປະເທດທີ່ຢູ່ໄກ້ສຸດເປັນທາງເລືອກທີ່ດີສຸດ ທັ້ງ
ບໍ່ມີເຮືອທີ່ລົງທະບຽນພາຍໃນປະເທດ, ໂດຍກຳນົດໃຫ້ຜູ້ບໍລິການສາຍເຄີຍນ ຈະຕ້ອງຢືນຂໍອະນຸຍາດໃນການ
ດຳເນີນການຂົນສົ່ງພາຍໃນປະເທດ (DSL). ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຮັບການອະນຸຍາດການສ້ອມແປງ DSLE, ການຍົກ
ເວັ້ນ DSL, ຫ້າອິດເຈົ້າຂອງກົດຈະການ ຈະຕ້ອງໄດ້ຢືນສະໜັກຂໍ້ໜັງສືບິນຍອມເຫັນດີພາຍໃນປະເທດຕາມ
ແບບຟອມ ແລະ ຂະບວນການຂອງ (DCL) ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຮັບອະນຸມັດກ່ອນ.

ຈາກຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ຈາກແຫຼ່ງຂ່າວ, ການຂໍໃບອະນຸຍາດນີ້ໂດຍສະເລ່ຍໃຊ້ເວລາ 27 ວັນ ທີ່ເກີດຂຶ້ນນັ້ນດິນ
ກວ່າໄລຍະເວລາໜຶ່ງອາທິດເກີອບ 4 ເທົ່າ ຊົ່ງຖືວ່າເປັນແນວທາງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ຕິດທຶນໃຫ້ວິລາກ. ການ
ດຳເນີນການນີ້ ຍັງຊ້າຖືວ່າລ່າຊ້າທຽບໃສ່ການບໍລິການຂອງປະເທດເພື່ອນບັນ ຕົວຢ່າງ ຫວຽດນາມ ໃຊ້ເວ
ລາ 12 ວັນ, ສິງກະໂປ 19 ວັນ, ແລະ ພິລິບປິນ 20 ວັນ, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂອງມະເລເຊຍ ກ່ຽວກັບ
DSLE ຍັງໃຊ້ເວລາດິນກວ່າ [8]. ຢ່າງປົກວ່ານັ້ນ, ຫາກມີຂໍຜິດພາດກັນລະຫວ່າງຜູ້ໃຫ້ບໍລິການສາຍເຄີຍນ
ກັບສະມາຄົມເດີນເຮືອຂອງມາເລເຊຍ (MASA) ຂະບວນການໄກ່ເກ່ຍຈະເລີ່ມຂຶ້ນເຮັດໃຫ້ການຂໍອະນຸຍາດ
ຈະຊັກຊ້າຂຶ້ນໄປອີກ ຊົ່ງອາດການເອົ້າຫຼາຍກວ່າ 100 ວັນ [9]. ນີ້ກະເພວ່າ ເຮືອທີ່ຕິດທຸງຕ່າງປະເທດທີ່
ໄດ້ຖືກຮັບເລືອກໃຫ້ສ້ອມແປງສາຍເຄີຍນໃຕ້ນ້ຳ ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບຮອງຈາກສະມາຄົມເດີນເຮືອຂອງມາເລເຊຍ
ກ່ອນ (MASA) ໂດຍຜ່ານການສະເໜີຂໍ້ໜັງສືບິນຍອມ. ຫຼັງຈາກນີ້, ສະມາຄົມເດີນເຮືອຂອງມະເລເຊຍ
ຈະຕ້ອງໄດ້ຢືນຢັນວ່າ ບໍ່ມີເຮືອທີ່ຈົດທະບຽນພາຍໃນປະເທດມີຄວາມສາມາດໃນການສ້ອມແປງສິ່ງເຫຼົ່ານັ້ນໄດ້.
ຊົ່ງໝາຍຄວາມວ່າ ສະມາຄົມເດີນເຮືອມາເລເຊຍ ມີອໍານາດຢັບຢັ້ງການອອກໃບອະນຸຍາດໃຫ້ເຮືອຕ່າງປະເທດ
DCL, ສັງເນົາໃຫ້ບໍ່ສາມາດອອກໃບອະນຸຍາດ DSLE ໃຫ້ໄດ້.

ການຍົກເວັ້ນການສ້ອມແປງສາຍເຄີຍນໃຕ້ນ້ຳຕາມນະໂຍບາຍການຂົນສົ່ງ ຈະຊ່ວຍຫຼຸດຜ່ອນຄວາມລ່າຊ້າ ແລະ
ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຕໍ່ການລົງທຶນສາຍເຄີຍນຂອງມາເລເຊຍ. ໂຄງການນີ້ ສາມາດປັບປຸງປະສິດທິພາບໄດ້ຫຼາຍ
ຂຶ້ນ ໂດຍການອະນຸມັດໃຫ້ເຮືອທີ່ບໍ່ມີທຸງມາເລເຊຍເຊິ່ງມີຄວາມອາດສາມາດທີ່ເໝາະສົມ ສາມາດດຳເນີນການ
ສ້ອມແປງສາຍເຄີຍນໃຕ້ນ້ຳໄດ້ ໂດຍບໍ່ຕ້ອງມີຂະບວນການອະນຸມັດທີ່ຍືດເຢືອຍວານນານ. ການແກ້ໄຂບັນຫາ
ນີ້, ຈະຊ່ວຍພັດທະນາປະສິດທິພາບຂອງໂຄງການ MCT ແລະ ຮັບປະກັນວ່າ ການສ້ອມແປງພື້ນຖານໂຄງ
ລ່າງສາຍເຄີຍນໃຕ້ນ້ຳ ໄດ້ຮັບການສ້ອມແປງ ແລະ ບໍາລຸງຮັກສາຢ່າງເປັນປົກກະຕິ ແລະ ຫັນເວລາ.

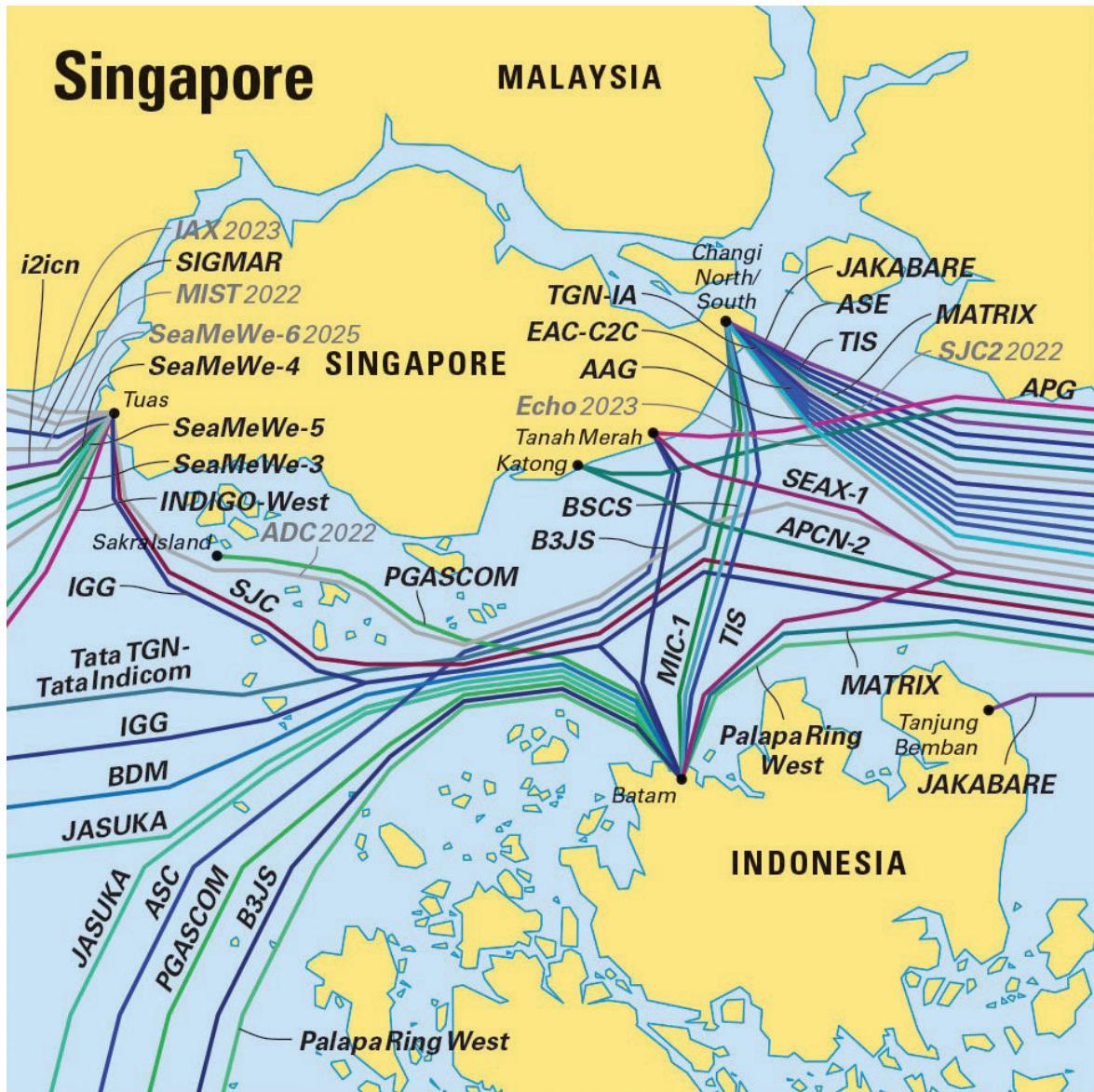
ຈາກແຫຼ່ງຂ່າວລາຍງານໃນເດືອນມິນາ 2024 ວ່າ, ປະເທດມາເລເຊຍປະກາດຍົກເລີກນະໂຍບາຍການຂົນສົ່ງ
ເພື່ອການສ້ອມແປງສາຍເຄີຍນໃຕ້ນ້ຳ, ຊົ່ງຍົກເວັ້ນເຮືອບໍາລຸງຮັກສາສາຍເຄີຍນບໍ່ຕ້ອງຢືນຂໍອະນຸຍາດ DSL
ໃນເວລາ 2 ເດືອນ. ລັດຖະບານຄະນະປະຈຸບັນ ໄດ້ຟັ້ນຝູຄືນການຍົກເວັ້ນນະໂຍບາຍການຂົນສົ່ງສໍາລັບເຮືອທີ່

ບໍ່ແມ່ນສັນຊາດມະເລເຊຍ ທີ່ດຳເນີນການສ້ອມແປງສາຍເຄເບີນໃຕ້ນ້າ ຊຶ່ງເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງຄວາມພະຍາຍາມ ເພື່ອກະຕຸນການເຕີບໂຕຂອງເສດຖະກິດດີຈິຕອນ. ພາຍຫຼັງການເຕີກລົງເຫັນດີດັ່ງກ່າວຂອງຄະນະລັດຖະບານ, ກະຊວງຄົມມະນາຄົມຂົນສົ່ງ ຈະໄດ້ດຳເນີນການຕາມບາດກ້າວທີ່ເຫັນສົມ ເພື່ອແນ່ໃສ່ກວດກາຄືນບັນດາຂະບວນການກວດກາ/ການດຳເນີນການອະນຸຍາດ. ນອກເຫຼືອຈາກນີ້, ຂະບວນການສະໜັກຂໍອະນຸຍາດ DSL ມີຂະບວນການທີ່ຢ່າຍຂຶ້ນ ແລະ ຈະດຳເນີນການໃຫ້ສໍາເລັດພາຍໃນສາມວັນ [10].

ເນື່ອງຈາກມາເລເຊຍ ໄດ້ດຳເນີນການທີ່ບໍ່ທົ່ວນນະໂຍບາຍນີ້, ປະເທດອື່ນໆໃນອາຊຽນ ກໍ່ມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ຜ່ອນຜັນກົດເກັນການຂົນສົ່ງຂອງປະເທດຕົນເອງ ເພື່ອເລັ່ງລັດດຳເນີນການຕາມແຜນແມ່ນົດ ວ່າດ້ວຍການເດີນເຮືອຂົນສົ່ງໜຶ່ງດຽວຂອງອາຊຽນ [11]. ຂໍ້ບົກຜ່ອງທີ່ຍັງບໍ່ໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂໃນປະຈຸບັນ ອາດຈະເປັນອຸປະສົງຂັດຂວາງການເຊື່ອມຍຶງເສດຖະກິດເຂົ້າກັນທ່ານກາງການແຂ່ງຂັນສໍາລັບການເຕີບໂຕທາງດ້ານເສດຖະກິດລະຫວ່າງປະເທດສະມາຊີກອາຊຽນ. ສະນັ້ນ, ສົ່ງຈຳເປັນສໍາລັບອາຊຽນຕ້ອງສູມໃສ່ການເຊື່ອມໂຍງດ້ານການຂົນສົ່ງ ແລະ ການຄ້າ ເພື່ອປັບປຸງການຄ້າ ແລະ ການຕໍ່ລອງການຄ້າພາຍໃນພາກພື້ນໃຫ້ດີຂຶ້ນ.

ສາຍເຄເບີນໃຕ້ນ້າໃນອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້ປີ 2022

1

ການເຊື່ອມຮ່ວມມືນ

ແຫ່ງຂໍ້ມູນ: TeleGeography, <https://submarinecablemap.com>

1.3.3 ໂຄງການສາຍເຄເບີນເຊື່ອມຕໍ່ອາຊີ (ALC)

ຂຽນໄດຍ ທ່ານ ມາງ Marie Loraine G. Ayson-Inton ແລະ ທ່ານ ມາງ Angelica S. Acosta

ກ່ອນທີ່ຈະມີການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ-19, ເສດຖະກິດດີຈິຕອນຢູ່ພາຍໃນປະເທດໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນໃນລະຫວ່າງ 2% ຫາ 9% ຂອງ GDP ອີງຕາມການສໍາຫຼວດເສດຖະກິດຂອງທະນາຄານໄລກ ຢູ່ 16 ປະເທດໃນອາຊີ ແລະ ອາພິກາ, ສະຫາພາບເອີຣີບ, ແລະ ອາເມລິກາເຫັນອ. ເຖິງຢ່າງກໍ່ຕາມ, ສະເພະເສດຖະກິດຂອງປະເທດທີ່ເພີ່ງພາດີຈິຕອນ, ເສດຖະກິດດີຈິຕອນ ປະກອບສ່ວນເຂົ້າກັບລະບົບເສດຖະກິດຂອງປະເທດ (GDP) ປະມານ 17% - 35% ຕໍ່ເສດຖະກິດ, ຂຶ້ງສ່ວນຫຼາຍແມ່ນເສດຖະກິດການບໍລິການ ທີ່ໄດ້ພັດທະນາມາເປັນລະບົບດີຈິຕອນຫຼາຍກວ່າຂຶ້ງເຂດເສດຖະກິດອື່ນໆ. ເມື່ອຕາດຄະເນເຖິງອະນາຄິດຂ້າງໜ້າການຂະຫຍາຍຕົວຂອງເສດຖະກິດໃນບັນດາປະເທດອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້, ຂຶ້ງລາຍງານໂດຍບໍລິສັດ Google, Temasek ແລະ Bain ໄດ້ຢືນຢັນເຖິງເສດຖະກິດດີຈິຕອນຂອງອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້ ເຊິ່ງຄາດວ່າ ຈະຂະຫຍາຍເຖິງ 363 ຕື້ໂລດາສະຫາລັດ ໃນປີ 2025. ດັ່ງນັ້ນ, ເສດຖະກິດດີຈິຕອນຢູ່ໃນພາກພື້ນຈົ່ງຄາດວ່າ ຈະເຕີບໂຕຢູ່ໃນລະດັບ 20% ປີຕໍ່ປີ ເລີ່ມຕົ່ນປີ 2022. ການເຕີບໂຕນີ້, ສືບເນື່ອມາຈາກຜົນກະທົບຂອງການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດ.

กานจะขยายตัวนี้ สอดคล้องกับแผนกานเดี่ยวมจดทายด้านเสถทางกีดขวางกุ่มประเทดเสถทางกีด APEC สลับปี 2015-2025 ที่ได้รับรองฯในกอนปะชุมผนบเนสทางกีดขวางบันดาประเทดสระมา

ຊັກ APEC ທີ່ນະຄອນຫຼວງປັກກົງ, ສປ ຈິນ ໃນປີ 2014 ຊຶ່ງເປັນການເສີມຂະຫຍາຍຄວາມມຸ່ງມາດປາດທະໜາຮ່ວມກັນຂອງເສດຖະກິດເອເປັກ (APEC) ເພື່ອເຊື່ອມຕໍ່ສະມາຊິກດ້ວຍກັນຢ່າງແໜ້ນແໜ້ນ ແລະເຊື່ອມໄປຢ່າງທະວີບອາຊີ-ປາຊີຟິກ, ດ້ວຍການເສີມສ້າງການເຊື່ອມຈອດທາງດ້ານກາຍະພາບ, ສະຖາບັນ, ແລະລະຫວ່າງປະຊາຊົນກັບປະຊາຊົນ.

ຄວາມພະຍາຍາມສະເພາະໃນຂົງເຂດສະຖາກິດນີ້ ມັກຈະຄຳນຶ່ງເຖິງຂໍສະເໜີແນະຈາກແຜນແບ່ບົດສະຖາກິດ
ດີຈີຕອນຂອງອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໄດ້ ປີ 2025 ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະຫວ່າງກອງປະຊຸມລັດຖະມິນຕີເສດຖະ
ກິດດີຈີຕອນຂອງອາຊຸງ ຄັ້ງທີ່ມີເອີ້ນ ມັງກອນ 2021 ແລະ ວາລະການໜັ້ນປ່ຽນເປັນເສດຖະກິດດີ
ຈີຕອນຂອງອາຊຸງ ເພື່ອເລັ່ງການຟື້ນຕົວທາງເສດຖະກິດຂອງອາຊຸງ ແລະ ການເຊື່ອມໂຢງເສດຖະກິດດີຈີ
ຕອນ ຈາກກອງປະຊຸມລັດຖະມິນຕີເສດຖະກິດອາຊຸງ ຄັ້ງທີ່ 53 ໃນເດືອນກັນຍາ 2021. ໂດຍມີຈຸດປະສົງ
ເພື່ອປ່ຽນຖ່າຍອາຊຸງ ໃຫ້ກ້າວເປັນກຸ່ມເສດຖະກິດດີຈີຕອນຊັ້ນນຳ ທີ່ຂັບເຄື່ອນດ້ວຍການບໍລິການດີຈີຕອນ
ແລະ ນຳໃຊ້ຕັກໂນໂລຊີທີ່ປອດໄພ ແລະ ບ່ຽນແປງໄດ້.

ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ເພື່ອຮັດໃຫ້ເສດຖະກິດໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກເສດຖະກິດຄີຈີຕອນ, ວຽກງານຕົ້ນຕໍ່ມີແມ່ນຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການປະຕິຮູບ ເພື່ອຮອງຮັບເສດຖະກິດຄີຈີຕອນພາຍໃນປະເທດກ່ອນ. ເຕັກໂນໂລຊີຄີຈີຕອນ ຫຼື ຊອງຫາງຄີຈີຕອນ ສາມາດນໍາລະບົບເສດຖະກິດໄປຢັ້ງຈຸດທີ່ດີຂຶ້ນ ແລະ ຜົນໄດ້ຮັບຂອງມັນຈະແຜ່ຫຼາຍຂຶ້ນ ຖ້າຫາກວ່າລັດຖະບານ ສາມາດພິຈາລະນາດໍາເນີນການ ດັ່ງລຸ່ມນີ້:

ความพยายามที่จะนำเออีสแตรทกิดดิจิตอนเข้าสู่ราชการและกิจกรรม โดยการสนับสนุน
กิจกรรมฯ ซึ่งได้รับความสนใจอย่างมากในสังคมไทย เช่น ประชุมเชิงปฏิบัติการ อบรม
มาดตามห้องเรียน ฯลฯ ที่สำคัญที่สุดคือ การจัดทำระบบฐานข้อมูล ที่สามารถ
ใช้งานได้สะดวกและรวดเร็ว ทั้งในรูปแบบเดิมและผ่านทางอินเทอร์เน็ต ทำให้การดำเนิน
การของหน่วยงานสามารถดำเนินการได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็น
การจัดทำเอกสาร จัดทำงบประมาณ หรือการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

ດ້ວຍມາດຕະການເຫຼົ່ານີ້, ໂຄງການສາຍແຕເບີນໃຕ້ນີ້ທີ່ມີຊື່ວ່າ ໂຄງການສາຍແຕເບີນເຊື່ອມຕໍ່ອາຊີ (ALC) ທີ່ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມໂດຍວຸ່ມບໍລະສັດໃຫ້ບໍລິການດ້ານການສື່ສານ (CSPs) ນຳໂດຍ ບໍລິສັດ Telecom and Singtel ຂອງຈິນ. ພິລິບປິນ, ຮົງກົງ, ສິງກະໂປ, ບຽນໄນ, ໄຫນານ ແລະ ສປ ຈິນ ຈະເຊື່ອມຕໍ່ກັນຜ່ານໂຄງການສາຍແຕເບີນເຊື່ອງຕໍ່ອາຊີ (ALC). ເຊິ່ງຄາວວ່າ ພາຍໃນໄຕມາດທີ່ 03 ຂອງປີ 2025 ການກໍ່ສ້າງຈະສໍາເລັດ. ເນື່ອຈາກຄວາມໄວທີ່ສາມາດແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນຂ່າວສານ, ການຊົມໃຊ້ສາຍແຕເບີນ

ໃຕ້ນໍ້າ/ທະເລ ໄດ້ພື້ສຸດໃຫ້ເຫັນເຖິງຕົວກະຕຸນການຂັບເຄື່ອນໃຫ້ແກ່ໂລກກາພິບັດ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມພົວພັນລະຫວ່າງປະເທດ ເພາະວ່າມັນໄດ້ຫຼຸດເວລາໃນການສື່ສານລະຫວ່າງທະວີບລົງຢ່າງໜູວັງໝາຍ.

ໃນຂະນະກຽງກັນ, ການພິຈາລະນາເຖິງອຸປະສົກ ແລະ ຄວາມສ່ຽງ ໃນການດຳເນີນການໂຄງການສາຍເຄເບີນໃຕ້ນໍ້າກໍເປັນສິ່ງສໍາຄັນ ຊຶ່ງມີດັ່ງນີ້:

1. ກິດຈະກຳແຜນດິນໄຫວ: ສາຍເຄເບີນມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ກັບການເກີດແຜນດິນໄຫວ ແລະ ກະແສຄວາມປັ້ນປວນ ເນື່ອງຈາກພິລິບປິນຕັ້ງຢູ່ວົງແຫວນແຫ່ງໄຟ. ແຜນດິນໄວໃຫຍ່ງສາມາດທຳລາຍສາຍເຄເບີນໜ້າຍໆແຫ່ງໃນພາກພື້ນ;
2. ການຈອດ/ວາງສະໜົມເຮືອ: ສະໜົມກໍາປັນອາດຕຳສາຍເຄເບີນໃຕ້ທະເລ ຊຶ່ງຈະນຳໄປສູ່ການທີ່ປິດການໃຊ້ງານການເຊື່ອມຕໍ່ອິນເຕີເນັດ ແລະ ສຽງໄດ້ ແລະ ອາດຈະຮັດໃຫ້ອຸດສາຫະກຳການທ່ອງທ່ຽວ ມີຄວາມວຸ້ນວາຍ;
3. ການປ່ຽນແປງຂອງດິນຝ້າອາກາດ: ຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງຂອງດິນຝ້າອາກາດທີ່ມີຄວາມຮ້າຍແຮງຂຶ້ນ ເປັນການເພີ່ມແນວໂນັ້ນທີ່ຕ້ອງຮັດໃຫ້ສະຖານທີ່ກໍສ້າງແຂງແຮງຂຶ້ນ ເປັນຕົ້ນ ຍົກລະດັບພື້ນຂັ້ນທຳອິດຂອງສະຖານີການຈອດສາຍເຄເບີນ (CLS) ເພື່ອປ້ອງກັນການເກີດໄພມັ້າຖ້ວມ; ສະນັ້ນ, ສະຖານທີ່ກໍສ້າງຈະຕ້ອງຖືກເລືອກຢ່າງລະມັດລະວັງ;
4. ຄວາມເຄັ່ງຕຶງທາງດ້ານພູມສາດການເມືອງ: ມີຄວາມກັງວິນເພີ່ມຂຶ້ນ ກ່ຽວກັບການຕັ້ງໃຈທຳລາຍສາຍເຄເບີນໃຕ້ທະເລ. ບັນດາສາຍເຄເບີນທີ່ສໍາຄັນ ອາດຈະບໍ່ສາມາດນຳໃຊ້ໄດ້ ຫຼື ຖືກທຳລາຍໂດຍຜູ້ບໍ່ຫວັງດີ; ແລະ
5. ຂັ້ນແຍ່ງຫາງທະເລ ແລະ ດິນແດນ: ປະເທດຕ່າງໆ ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບໃບອະນຸຍາດໃນການຕິດຕັ້ງ/ນຳໃຊ້ ແລະ ການສ້ອມແປງສາຍເຄເບີນຈາກໜ້າຍຂີ່ເຂດອໍານາດ ລວມທັງຈິນ, ໄຕ້ຫວັນ ແລະ ຜູ້ຮຽກຮ້ອງສິດອື່ນງໍ; ແລະ
6. ສັນຍາໂຄງການທີ່ບໍ່ສາມາດອບຮັບໄດ້: ຖ້າສ້າງນີ້ເກີດຂຶ້ນ ອາດຈະນຳໄປສູ່ການສູນເສຍທາງດ້ານການເງິນເນື່ອງຈາກມີລາຍງານວ່າ ບໍ່ປະຕິບັດຕາມສັນຍາທາງດ້ານການຄ້າໄດ້.

ເຖິງຢ່າງໄດ້ກໍຕາມ, ຂັ້ນແຍ່ງຫາງທະເລ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດ ໃນການສ້າງ/ວາງສາຍເຄເບີນໃຕ້ນໍ້າທີ່ປະສົບຜົນສໍາເລັດນັ້ນ ມີຫຼາຍກວ່າຄວາມສ່ຽງ ແລະ ອຸປະສົກ ໂດຍສະເພາະໃນດ້ານເສດຖະກິດ ເນື່ອງຈາກວ່າ ປະຈຸບັນພິລິບປິນເປັນຫຼົ່ງໃນປະເທດທີ່ມີເສດຖະກິດດີຈີຕອນຫຼາຍກວ່າປະເທດອື່ນໆໃນອາຊຽນ. ພິລິບປິນ ຖືໄດ້ວ່າເປັນສູນກາງທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຂອງເຄືອຂ່າຍສາຍເຄເບີນໃຕ້ນໍ້າຂໍາມມະຫາສະໜຸດປາຊີຟິກ ແລະ ພາຍໃນອາຊີ, ໂດຍມີນະໂຍບາຍ ແລະ ລະບຽບການທີ່ເປີດກວ້າງ, ບັບປຸງການແຂ່ງຂັນດ້ານການຕະຫຼາດ, ມີການເຊື່ອມຕໍ່ກັບສາກົນ ແລະ ສູນຂໍ້ມູນຕ່າງໆ. ຊຶ່ງສອດຄ່ອງກັບຄໍາຖະແຫຼງການຂອງປະຫານທີ່ບໍດີ Ferdinand Marcos ທີ່ວ່າ ການຫັນເປັນດີຈີຕອນ ສາມາດນຳມາຊື່ງຜົນປະໂຫຍດທີ່ສໍາຄັນ ແລະ ຂ່ວຍໃຫ້ພິລິບປິນຢູ່ໃນແຖວໜ້າຂອງໃນໂລກທີ່ບ່ຽນແປງຢ່າງໄວວາ. ດ້ວຍເຫດນີ້, ປະເທດຈີ່ສາມາດປັບປຸງປະສິດທິພາບ, ເພີ່ມການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນ ແລະ ການບໍລິການ, ສາມາດຂັບເຄື່ອນການຂະຫຼາຍຕົວຂອງເສດຖະກິດ, ເພີ່ມຄວາມອາດສາມາດໃນການແຂ່ງຂັນ ແລະ ປັບປຸງການບໍລິຫານງານຂອງລັດ.

ຂໍ້ມູນສະເພາະທາງເຕັກນິກວິຊາການ

ໂຄງການສາຍເຄເບີນເຊື່ອມຕໍ່ອາຊຽນ (ALC) ມີຄວາມຍາວປະມານ 6,000 ກິໂລແມັດ ເຊື່ອມຕໍ່ເຂດ
ບໍລິຫານພິເສດຮຶງກົງຂອງຈິນ ແລະ ສິງກະໂປ ເປັນຕົ້ນທາງ ພ້ອມກັບບັນດາສາຂາຕ່າງໆໄປຢ່າງພິລິບິນ,
ບຮຸໃນ ແລະ ໄທນານ ສປ ຈິນ. ລະບົບສາຍເຄເບີນ ALC ຈະມີຄູ່ເສັ້ນໄຍ່/ໄຟເບີຢ່າງໜ້ອຍ 8 ຄູ່, ໂດຍ
ມີຄວາມສາມາໃນການອອກແບບຊ່ອງສັນຍານຂັ້ນຕໍ່າ 18 Tbps/ຄູ່ເສັ້ນໄຍ່, ຊ່ວຍເພີ່ມຄວາມສາມາດຈຸ
ແລະ ຄວາມຫຼາກຫຼາຍໃຫ້ກັບເຄື່ອຂ່າຍທີ່ມີໃນພາກເັ້ນ. ໂຄງການສາຍເຄເບີນເຊື່ອມຕໍ່ອາຊຽນ ດາວວ່າຈະ
ມີມູນຄ່າ 300 ລ້ານໂດລາສະຫະ ລັດ. ກຸ່ມໂຄງການ ALC ປະກອບດ້ວຍບໍລິສັດ ຈິນ ເທເລຄອມ ໂກຮ
ບອລ ຈຳກັດ (CTG), ບໍລິສັດ ໂກຮບ ເທເລຄອມ ອີງ (Globe), ບໍລິສັດ ດີໂຕ ໂທລະຄົມມະນາຄົມ
(DITO), ບໍລິສັດ ສິງກາໂປ ໂທລະຄົມມະນາຄົມ ຈຳກັດ (Singtel), ອົງການ ເຄື່ອຂ່າຍແຫ່ງຊາດແບບ
ຄົບວົງຈອນ (UNN), ບໍລິສັດ ເອັພີທີ ເທເລຄອມ (FPT, ຫວຽດນາມ), ແລະ ບໍລິສັດ ມາເລເຊຍ ເທ
ເລຄອມ. ບໍລິສັດ ເຊົ້າເອັມເອັນ ເຕັກໂນໂລຊີ ຈຳກັດ (HMN Tech) ໄດ້ຮັບເລືອກໃຫ້ເປັນຜູ້ສະໜອງ
ລະບົບ ແລະ ດາວວ່າຈະສໍາເລັດການກໍ່ສ້າງໂຄງການສາຍເຄເບີນເຊື່ອມຕໍ່ອາຊຽນ ພາຍໃນໄຕມາດທີ 3 ຂອງ
ປີ 2025.

ແນ່ງຂໍ້ມູນ: Submarine Cable Networks ALC Intra-Asia

ຕອນເໜີອຂອງຫຼວງພະບາງ (ຮູບພາບໂດຍ Pauline Tan)

2

ການເຕີບໂຕແບບກວມລວມ

ປະຫວັດຄວາມເປັນມາ

ໃນຂະນະທີ່ກອບຕົວຊີ້ວັດການພັດທະນາແບບຍິງລະດັບໂລກ (SDG) ບໍ່ໄດ້ວັດແທກລະດັບການເຕີບໂຕແບບກວມລວມໂດຍກິງ, ເຊິ່ງໄດ້ລວມເອົາອົງປະກອບຈຳນວນໜຶ່ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບແນວຄວາມຄິດນີ້, ລວມທັງຕົວຊີ້ວັດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງການເຕີບໂຕຂອງເສດຖະກິດ ແລະ ຄວາມຍືນຍິງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ມີຄວາມສໍາຄັນຈາກທັດສະນະຄວາມສະເໜີພາບຊ່ວຄາວ. ເປົ້າໝາຍທີ 8 ແກ້ໄຂການຈ້າງງານເຕັມຮູບແບບ ແລະ ວຽກງານທີ່ເໝາະສົມ; ເປົ້າໝາຍທີ 16 ແນໃສ້ສ້າງສັງຄົມທີ່ມີຄວາມຍຸຕິທໍາ ແລະ ສັນຕິພາບ, ເປົ້າໝາຍທີ 10 ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມບໍ່ສະເໜີພາບ ໂດຍການປິດຊ່ອງວ່າງຫາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ພາຍໃນ ແລະ ລະຫວ່າງປະເທດ, ຮຸ່ນຄົນ ແລະ ຄົວເຮືອນ; ເປົ້າໝາຍທີ 5 ແນໃສ້ຫຼຸດຜ່ອນຊ່ອງວ່າງລະຫວ່າງຍິງ-ຊາຍ; ເປົ້າໝາຍທີ 1 ແລະ ເປົ້າໝາຍທີ 2 ມຸ່ງຫວັງທີ່ຈະສ້າງຊຸມຊັນທີ່ມີຄວາມເປັນຫ່ວງເປັນໄຍກັນຫຼາຍຂຶ້ນ ທີ່ປົກປ້ອງ ກຸ່ມປະຊາກອນທີ່ມີຄວາມບອບບາງ ແລະ ສະໜອງຄວາມຕ້ອງການພື້ນຖານທີ່ສຸດຂອງພວກເຂົາ. ດັ່ງນັ້ນ, ການເຊື່ອມໂຢູ່ລະຫວ່າງ ເປົ້າໝາຍທີ 8 ແລະ ເປົ້າໝາຍອື່ນໆ ແມ່ນມີຫຼາຍ ແລະ ປະຕິບັດຮ່ວມກັນ ຈຶ່ງສອດ ຕ່ອງກັບແນວຄວາມຄິດຂອງການຂະຫຍາຍຕົວແບບກວມລວມ.

ນອກຈາກວາລະກອງປະຊຸມປີ 2030, ມີຕາຕະລາງການສະແດງຜົນ, ຕົວຊີ້ວັດ ຫຼື ວິທີການວິເຄາະຈຳນວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງມີຄວາມມີສ່ວນຮ່ວມທີ່ມີຄວາມເປັນຫ່ວງເປັນໄຍກັນຫຼາຍຂຶ້ນ ທີ່ປົກປ້ອງ ການພື້ມທະວີການມີສ່ວນຮ່ວມທີ່ມີຄວາມເປັນຫ່ວງເປັນໄຍກັນຫຼາຍຂຶ້ນ ທີ່ປົກປ້ອງ ຍຸດທະສາດຂອງທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ ປີ 2020. ໃນຂອບການຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງທີ່ວ່າເຖິງ, ທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ (2014) ດັ່ງກໍານົດການຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງທີ່ວ່າເຖິງ/ລວມ ແມ່ນການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານເສດຖະກິດທີ່ມີຄວາມເທົ່າທຽມທາງດ້ານໂອກາດ. ຂອບເຂດຕົວຊີ້ວັດຂອງພວກເຂົາສະເໜີຊຸດຕົວຊີ້ວັດ 35 ຈຸດສຸມ ທີ່ແນໃສ່ດ້ານຄວາມທຸກຍາກ, ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງສັງຄົມ, ຄວາມປອດໄພທາງສັງຄົມ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ...

ສະນັ້ນ, ນີຍາມຂອງການເຕີບໂຕແບບກວມລວມ ຈຶ່ງຕ້ອງເຫັນວ່າການມີສ່ວນຮ່ວມທີ່ເທົ່າທຽມ ແລະ ພິຈາລະນາວິທີການເປັນໄຍກັນຜົນປະໂຫຍດຢ່າງສະເໜີພາບແນວໄດ. ດັ່ງນັ້ນ, ການເຕີບໂຕແບບກວມລວມ ຈຶ່ງຖືກກໍານົດວ່າ ເປັນໂອກາດທີ່ເທົ່າທຽມກັນ ແລະ ບໍ່ຈໍາແນກ/ເລືອກປະຕິບັດ, ສໍາລັບທຸກຄົນ, ທັງໃນການມີສ່ວນຮ່ວມໃນເສດຖະກິດ ແລະ ດັ່ງກັບຜົນປະໂຫຍດຈາກການເຕີບໂຕທາງເສດຖະກິດ ໂດຍພິຈາລະນາເຖິງ ຄວາມຍືນຍິງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ເນັ້ນໜັກໃສ່ຄວາມສະເໜີພາບທາງເພດ.

ແຫ່ງຂໍ້ມູນ: UNCTAD SDG Pulse - ຄວາມແຕກຕ່າງກັນຢ່າງສິ້ນເຊິ່ງໃນການເຕີບໂຕແບບກວມລວມ - ການກ້າວສ່ວນທີ່ເທົ່າທຽມກັນທີ່ຈໍາເປັນໃນທົ່ວທຸກແຫ່ງ

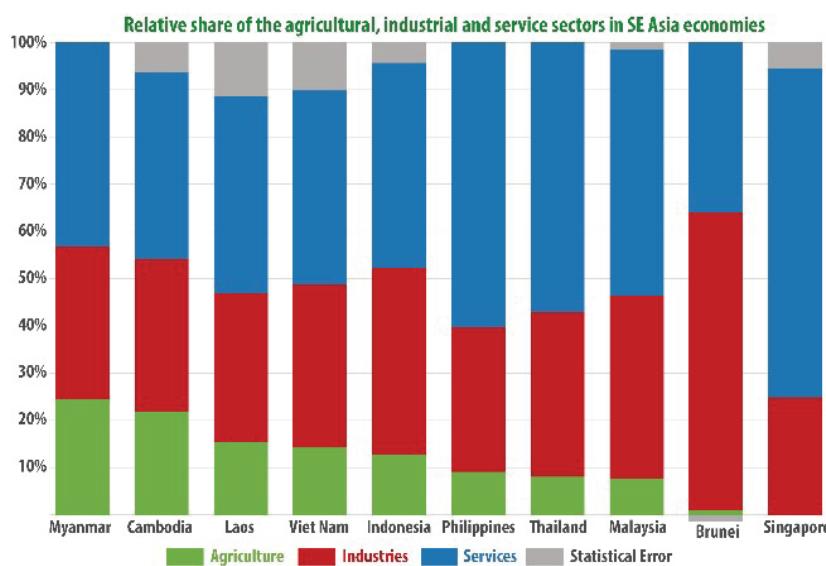
2.1 ຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ການຂະໜາຍ ຕົວຂອງດິຈິຕອນ

2.1.1. ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂອງເສດຖະກິດອາຊຽນ

ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບເສດຖະກິດແຫ່ງຊາດ ແລະ ອົງປະກອບຕາມຂະແໜງການ

Countries	Population	Gross Domestic Product (GDP)	GDP per capita
Viet Nam	99.5M	\$408.7B	\$4,109
Thailand	66.1M	\$495.3B	\$7,494
Singapore	5.6M	\$466.7B	\$82,794
Philippines	111.6M	\$404.3B	\$3,624
Myanmar	55.8M	\$60.9B	\$1,093
Malaysia	32.7M	\$407B	\$12,448
Lao PDR	7.4M	\$15B	\$2,022
Indonesia	275.7M	\$1.3T	\$4,778
Cambodia	16.8M	\$29.6B	\$1,758
Brunei	445K	\$16.7B	\$37,446

Source: ASEAN Statistical Yearbook 2023

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ກອງທິນການເງິນສາກົນ (IMF)

ຂໍ້ມູນຕົວເລກການນຳເຂົ້າ ແລະ ສິ່ງອອກຂອງອາຊຽນ

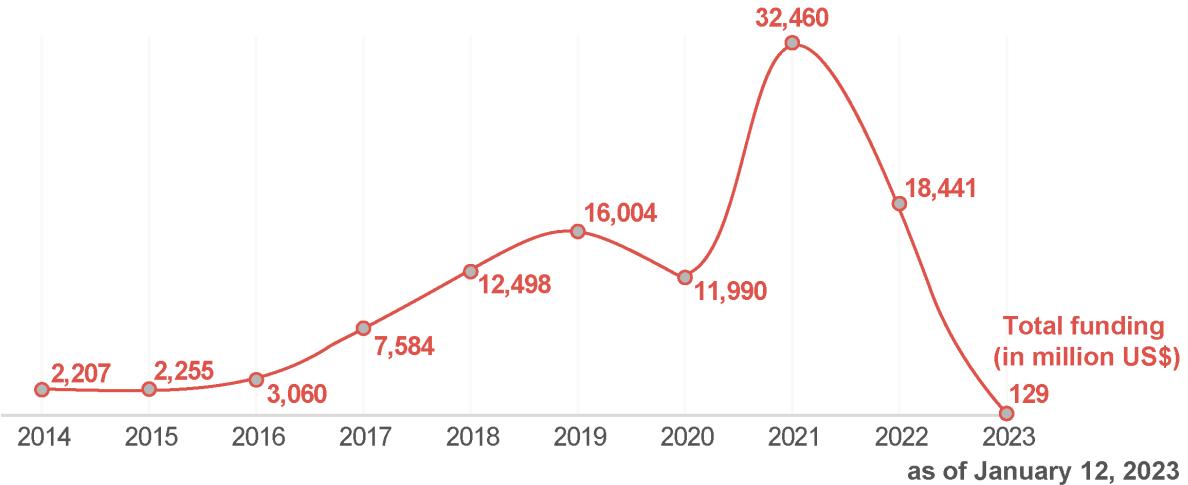
	ການຮື່ງອອກສິນຄ້າ ລ້ານໂດລວະ ທະລິດ	ການນໍາເຂົ້າສິນຄ້າ ລ້ານໂດລວະ ທະລິດ	ການຄຸນດ່າງການສິນ ລ້ານໂດລວະ ທະລິດ	ຮັດຕາການເຕີບ ໄຕຂອງການສິ່ງ ອອກສິນຄ້າ (%)	ຮັດຕາການເຕີບ ໄຕຂອງການນໍາ ເຂົ້າສິນຄ້າ (%)	ສ່ວນເບິ່ງ ການສິນຄ້າພາຍ ໃນອາຊຽນ (%)
Brunei	14,007.3	9,333.2	4,674.1	22.3	29.1	38.7
Cambodia	20,750.5	29,997.8	-9,247.3	22.4	17.7	28.1
Indonesia	291,979.1	237,447.2	54,531.9	26.1	21	21
Laos	9,563.9	7,615.9	1,948.0	24.2	29.4	60
Malaysia	357,295.6	298,534.4	58,761.3	19.4	25.3	27.1
Myanmar	16,964.8	17,384.0	-419.2	19.8	21.5	40.8
Philippines	78,929.7	145,102.4	-66,172.7	5.8	8.3	24.9
Singapore	514,873.7	475,243.7	39,630.0	12.7	17	25.7
Thailand	287,165.3	305,122.8	-17,957.5	5.8	13.4	21.7
Viet Nam	370,909.2	358,788.8	12,120.3	10.5	8.5	11.1

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ສະຖິຕິອາຊຽນ (2022)

2.1.2 ເສດຖະກິດດີຈິຕອນ

ໂດຍສາສະດາຈານ ມືເຊລ ຜູ້ເຊ (Prof. Michel Foucher)

ເງິນທຶນລວມຂອງເສດຖະກິດດີຈິຕອນ

ແຫ່ງຂໍ້ມູນ: Horizon ASEAN, n° 41, ມັງກອນ 2023, ສີງກະໂປ; “e-Economy SEA 2022, ຜ່ານຄົນ, ສູ່ທະເລແຫ່ງໂອກາດ, Google, Temasek and Bain

ເສດຖະກິດດີຈິຕອນໃນອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໄດ້ ຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງໄວວາ ໂດຍປະມານ 20% ຕໍ່ປີ ຈົນຕົງປີ 2025. ສ່ວນຕະຫຼາດຄາດຄະເນທີ່ 200 ຕີໂດລາສະຫະລັດ (ຄົດເປັນ 3.9% ຂອງລວມຍອດຜະລິດຕະພັນພາຍໃນ GDP ໃນພາກພື້ນ) ກໍາລັງຈະເພີ່ມຂຶ້ນຮອດ 390 ຕີໂດລາສະຫະລັດ ພາຍໃນປີ 2025 ແລະ 1,000 ຕີໂດລາສະຫະລັດ ພາຍໃນປີ 2030. ການຂະຫຍາຍຕົວນີ້ຖືກຂັບເຄື່ອນໂດຍຂະແໜງການທ່ອງທ່ຽວ, ການຂົນສົ່ງ ແລະ ການຈັດສິ່ງ (ການຊື້ເຄື່ອງ, ອາຫານ), ການຄ້າອີເລັກໂທຣນິກ, ສ້ອອນລາຍ ແລະ ການບໍລິການທາງດ້ານການເງິນ. ການຂະຫຍາຍຕົວນີ້ ແຊງໜ້າເຂດອື່ນໆທີ່ເຫຼືອຂອງໂລກ (4.9% ໃນປີ 2023).

ຕະຫຼາດຖືກຂັບເຄື່ອນດ້ວຍປະຊາກອນໄວໜຸ່ມ, ປະຊາກອນທີ່ຢູ່ໃນຕົວເມືອງ ແລະ ທີ່ເຊື່ອມໄຢງ້ກັນ; ມີຜູ້ນໍາໃຊ້ທາງອອນລາຍ 460 ລ້ານຄົນ. ບັນຫາທີ່ຫາກໍ່ເກີດຂຶ້ນ ແຕ່ມີຄວາມສໍາຄັນຫຼາຍຂຶ້ນເລື່ອຍ່າງສໍາລັບນັກລົງທຶນ, ຜູ້ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຜູ້ບໍລິໂພກ, ການພິຈາລະນາດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ, ສັງຄົມ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ ກໍາລັງເກີດຂຶ້ນໃນຂະແໜງດີຈິຕອນຂອງອາຊຸງ.

ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງເສດຖະກິດດີຈິຕອນ ເຮັດໃຫ້ເກີດສິ່ງທ້າທາຍດ້ານງົບປະມານຫຼາຍດ້ານ ໃນແງ່ການລົ້ມລະລາຍທາງດ້ານລາຍຮັບ ແລະ ຄວາມເຫົ່າຫຽມທາງດ້ານພາສີ-ອາກອນ, ໃນຊ່ວງເວລາທີ່ບັນດາປະເທດອາຊຸງມີລາຍຮັບພາກລັດໃນລະດັບຕໍ່ຫຼາຍ ເມື່ອທຽບກັບລວມຍອດຜະລິດຕະພັນພາຍໃນ GDP (14.2% ໃນປີ 2022). ການເກັບພາສີພາກພື້ນຢູ່ໃນຂຶ້ນຕອນການສ້າງຕັ້ງ (ໂດຍຜ່ານການຂະຫຍາຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແລະ ພາສີສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການ). ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ອາຊຸງສະແດງໃຫ້ເຫັນການເຊື່ອມໄຢງເຊົ້າກັບພາກພື້ນ ແມ່ນມີພຽງເລັກນ້ອຍໃນດ້ານລະບຽບກາດ້ານດີຈິຕອນ.

ຄໍາຖາມກ່ຽວກັບລະບົບການເນັບພາສີໄດ້ກົງຂອງຜູ້ໃຫ້ບໍລິການດີຈິຕອນ ຢັງຄົງເປັນຫົວໃຈຂອງການປຶກສາຫາລື, ໄດຍກອບຄວາມຮ່ວມມືລວມຂອງ OECD-G20 ທີ່ໄດ້ລົງນາມໂດຍ 6 ປະເທດອາຊຸງ ຊຶ່ງກໍາລັງຈະມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ໃນໄວ່ງນີ້ ໃນນັ້ນມີ, ອິນໂດເນເຊຍ, ມະເລເຊຍ, ພິລິບປິນ, ສີງກະໂປ, ໄທ ແລະ ຫວງດຸນາມ.

2.1.3 ການປຶກປ້ອງຂໍ້ມູນສ່ວນບຸກຄົມ

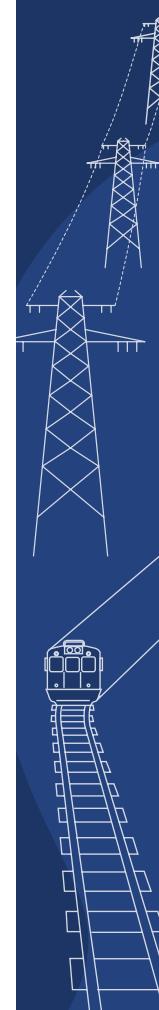
ຂຽນໂດຍ ທ່ານ ປຣະສະນາ ພິ

ອິນເຕີເນັດ, ເຊິ່ງເປັນສັນຍາລັກຂອງຍຸກຕິຈິຕອນ, ໄດ້ຖືກນຳສະເໜີຜ່ານໂຄງການ World Wide Web (ຫຼືເຊັ່ນວ່າ: ເວັບ) ໃນປີ 1989 ແລະ ເປີດໃຫ້ປະຊາຊົນທົ່ວໄປສາມາດໃຊ້ໄດ້ໃນປີ 1993 [12]. ນັບແຕ່ມັ້ນມາ, ໄດ້ມີການຫັນປ່ຽນຄັ້ງໃຫຍ່ຫຼວງ ຍ້ອນຄວາມກ້າວຂໍ້າດ້ານເຕັກໂນໂລຊີ. ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ການປະຕິວັດດິຈິຕອນໄດ້ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ພຽງແຕ່ໃນໄລຍະທິດສະວັດໜຶ່ງເທົ່ານັ້ນ ໂດຍໄດ້ເກີດການຫັນປ່ຽນທີ່ສໍາຄັນດ້ວຍການກຳເນົຟເຂອງເຕັກໂນໂລຊີໃຫ້ມໍທີ່ມີທ່າແຮງທີ່ຈະເປັນທັງການປ່ຽນແປງ ແລະ ການປິ່ນປວນ [13], ເຊິ່ງກວມເອົາເຖິງສື່ມວນຊົນສັງຄົມ, ບູອກເຊັນ, ສະກຸນເງິນຕິຈິຕອນ, ໂທເຄັນ ທີ່ບໍ່ສາມາທິດແໜນໄດ້ (NFT), ປັນຍາປະດິດ (AI), ອິນເຕີເນັດຂອງສິ່ງຕ່າງໆ (IoT), ຂັ້ນມູນໃຫຍ່, ເຕັກໂນໂລຢີ 3 ມີຕີ ແລະ ການປະຕິວັດອຸດ ສາຫະກຳ ຄັ້ງທີ 4 (4IR, ເຊິ່ງເຊັ່ນກັນວ່າ ອຸດສາຫະກຳ 4.0).

กานຂະຫຍາຍຕົວຂອງເຕັກໂນໂລຢີຢ່າງໄວວາ ສິ່ງເຜີນໃຫ້ປະລິມານຂໍ້ມູນສ່ວນບຸກຄົນ ທີ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງໄດ້ທາງອອນລາຍເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງຫຼວງໝາຍ, ເຊິ່ງກໍໃຫ້ເກີດຄວາມກັງວິນໜ້າຍປະການ ກ່ຽວກັບການປ້ອງກັນຄວາມເປັນສ່ວນຕົວຂອງແຕ່ລະບຸກຄົນ. ປະກິດການນີ້ຂັດແຍ້ງກັນບ່ອນວ່າ ໃນຂະນະທີ່ຂໍ້ມູນສ່ວນບຸກຄົນມີຄຸນຄ່າສໍາລັບການປົກປ້ອງສິດທິສ່ວນບຸກຄົນ ແລະ ຕໍ່ຄວາມກ້າວໜ້າຂອງເສດຖະກິດໃຈຕອນ ແຕ່ມັນຍັງເຮັດໃຫ້ເກີດຄວາມກັງວິນ ກ່ຽວກັບການໃຊ້ປະໂຫຍດຈາກຂໍ້ມູນເພື່ອຈຸດປະສົງທາງການດ້າ [14], ດະຕິອາຍາ [15] ແລະ ຈຸດປະສົງຂອງລັດ [16]. ການປົກປ້ອງຂໍ້ມູນສ່ວນບຸກຄົນໃນຍຸກິດໃຈຕອນ ແມ່ນສິ່ງທ້າທາຍທີ່ຊັບຊ້ອນ ໂດຍສະເພາະໃນລະດັບສາກົນ ເນື່ອງຈາກຂໍ້ມູນໃຈຕອນມີລັກສະນະຂ້າມພິມແດນ [17]. ເພື່ອຕອບສະໜອງຕໍ່ກັບບັນຫາດັ່ງກ່າວ, ໃນປີ 2016 ສະຫະພາບເອີຣິບ (EU) ໄດ້ຮັບຮອງເອົາກິດລະບຽບການປົກປ້ອງຂໍ້ມູນທົ່ວໄປ (GDPR) [18]. GDPR ແມ່ນກອບນີ້ຕີກຳໃຫມ່ຂອງເອີຣິບທີ່ສອດດ່ອງກິດລະບຽບ ກ່ຽວກັບການປົກປ້ອງ ແລະ ການໂອນຂໍ້ມູນສ່ວນບຸກຄົນສໍາລັບປະເທດສະມາຊັກສະຫະພາບເອີຣິບທັງໝົດ, ໂດຍມີຈຸດປະສົງ ເພື່ອປົກປ້ອງຂໍ້ມູນສ່ວນບຸກຄົນທີ່ມີປະສິດທິພາບ, ໂດຍກຳນົດ 3 ຂໍ້ກຳນົດຕົ້ນຕໍ່ຂອງ GDPR ຂຶ້ນ [19]: ເສີມສ້າງສິດທິຂອງບຸກຄົນ. ເຮັດໃຫ້ຜູ້ທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການປະມວນຜົນຂໍ້ມູນມີຄວາມຮັບຜິດຊອບໝາຍຂຶ້ນ; ແລະ ເພີ່ມທະວີການຮ່ວມມືລະຫວ່າງອີງການຄຸ້ມຄອງຕ່າງໆ. GDPR ມີຜົນນຳໃຊ້ກັບທັງອີງການຈັດຕັ້ງພາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນ ບໍ່ວ່າຈະຢູ່ໃສກ່າ່ຕາມ [20]. ແທ້ຈີງແລ້ວ, ຂອບເຂດດິນແດນໃນທົ່ວໄລກ [21] ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການປະຕິບັດຕາມກິດລະບຽບດັ່ງກ່າວ ບໍ່ວ່າຈະມີການປະມວນຜົນຂໍ້ມູນສ່ວນບຸກຄົນຂຶ້ນໃນສະຫະພາບເອີຣິບ ຫຼື ບໍ່ກຳຕາມ [22]. ເຊິ່ງມັນກວມເອົາອີງການຈັດຕັ້ງທີ່ປະມວນຜົນຂໍ້ມູນສ່ວນບຸກຄົນພາຍໃນສະຫະພາບເອີຣິບ, ເຊັ່ນດຽວກັນກັບໜ່ວຍງານຄວບຄຸມຂໍ້ມູນ ຫຼື ໜ່ວຍງານປະມວນຜົນຂໍ້ມູນທີ່ຖືກສ້າງຂຶ້ນຢູ່ນອກສະຫະພາບເອີຣິບ ທີ່ປະມວນຜົນຂໍ້ມູນຂອງປະຊາຊົນທີ່ຢູ່ໃນສະຫະພາບເອີຣິບ [23].

ປະເທດສະມາຊຸມອາຊຽນ ບໍ່ມີຂໍ້ຢັກເວັ້ນຕໍ່ກັບຄວາມຈໍາເປັນໃນການປັ້ງຕັບໃຊ້ຂອງກົດໝາຍ/ກົດລະບຽບ ການຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນສ່ວນບຸກຄົນ ຫຼື ຕໍ່ກັບຜົນກະທົບຕໍ່ນອກອານາເຂດຂອງຂໍ້ບັງຄິບທົ່ວໄປ ກ່ຽວກັບການ ຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນ [24]. ໂດຍພິຈາລະນາຈາກຄວາມສໍາຄັນຂອງການຄ້າລະຫວ່າງອາຊຽນ ແລະ ເອີຣີບ ມັນຈຶ່ງ ກາຍເປັນສິ່ງຈໍາເປັນສໍາລັບບັນດາວິສາຫະກິດໃນບັນດາປະເທດສະມາຊຸມອາຊຽນ ຈະຕ້ອງປະຕິບັດຕາມລະ ບຽບການຂອງເອີຣີບ ເຊິ່ງມີຜົນບັງຕັບໃຫ້ໃນປີ 2018 [25].

ຂະນະທີ 6 ປະເທດສະມາຊິກອາຊຽນ (ອາຊຽນ-6 ຫຼື ອາຊຽນ 6 ເສດຖະກິດ) ຄື ອິນໂດເນເຊຍ, ມາເລເຊຍ, ພິລິບປິນ, ສີງວະໂປ, ໄທ ແລະ ຫວຽດນາມ ໄດ້ຮັບອອງເອົາ ແລະ ປັບປຸງດີ່ຫມາຍ ວ່າດ້ວຍການປົກປ້ອນຂຶ້ມນ

ແທ່ງຊາດໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບກົດຂໍບັງຄິບທົ່ວໄປ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນ (GDPR) ແລະ ມາດຖານສາກົນ ເຊັ່ນ: ຂໍແນະນຳການຄຸ້ມຄອງຄວາມເປັນສ່ວນຕົວຂອງອົງການເພື່ອການຮ່ວມມື ແລະ ການພັດທະນາຫາງ ດ້ວນເສດຖະກິດ (OECD) ທີ່ໄດ້ປັບປຸງໃນປີ 2013 [26]. ອິນໂດເນເຊຍ ໄດ້ປະກາດໃຊ້ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການປົກປ້ອງຂໍ້ມູນສ່ວນບຸກຄົນ (PDP Law) ໃນວັນທີ 17 ຕຸລາ 2022 ເຊິ່ງຈະມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ໃນວັນທີ 17 ຕຸລາ 2024 [27]. ມາເລເຊຍ ມີກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍການປົກປ້ອງຂໍ້ມູນສ່ວນບຸກຄົນ ໃນປີ 2010 (PDPA) ແລະ ບັນດານິຕິກຳຍ່ອຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຫຼາຍສະບັບ ລວມທັງກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍການປົກປ້ອງຂໍ້ມູນສ່ວນບຸກຄົນ ປີ 2015 ແລະ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍການປະຕິບັດທົ່ວໄປ ກ່ຽວກັບການປົກປ້ອງຂໍ້ມູນສ່ວນບຸກຄົນ 2022 [28]. ໃນເດືອນຕຸລາ 2022, ໄດ້ມີການສະໜີປັບປຸງກົດໝາຍ PDPA ໄດ້ຖືກນຳສະເໜີຕໍ່ລັດຖະສະພາ ແລະ ໄດ້ຮັບການຮັບຮອງເອົາໂດຍລັດຖະສະພາ Dewan Negara (ສະພາສູງຂອງມາເລເຊຍ) ໃນວັນທີ 31 ກໍລະກົດ 2024 [29]. ລັດຖະສະພາຟີລົບປິນ ໄດ້ປະກາດໃຊ້ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນສ່ວນ ບຸກຄົນ (DPA) ໃນປີ 2012. ນັບຕັ້ງແຕ່ປີ 2022 ໄດ້ມີການປົກສາຫາລື ກ່ຽວກັບການປັບປຸງກົດໝາຍ DPA. ສິງກະໂປ ມີກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍການປົກປ້ອງຂໍ້ມູນສ່ວນບຸກຄົນ (PDPA) ສໍາລັບພາກເອກະຊົນ ຕັ້ງແຕ່ປີ 2012 ແລະ ຕໍ່ມາໄດ້ປັບປຸງກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍການປົກປ້ອງຂໍ້ມູນສ່ວນບຸກຄົນ ໃນປີ 2020 [30]. ມີກອບ ກົດໝາຍຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນສໍາລັບພາກລັດແຍກຕ່າງໜາກ [31] ເອັນວ່າ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍການປົກຄອງພາກລັດ ປີ 2018 ແລະ ຄຸ່ມືແນະນຳການດໍາເນີນງານຂອງລັດຖະບານ (ຄຸ່ມືແນະນຳການດໍາເນີນງານ 8) ກ່ຽວກັບເຕັກ ໂມໂລຊີ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງລະບົບອັດສະລິຍະ. ລັດຖະສະພາໃຫ້ ໄດ້ຮັບຮອງເອົາກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍການ ປົກປ້ອງຂໍ້ມູນສ່ວນບຸກຄົນ (PDPA) ໃນປີ 2019 ໂດຍຈະຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢ່າງເຕັມຮູບແບບ ຕັ້ງແຕ່ເດືອນ ມີຖຸນາ 2022, ເຊິ່ງມີຄວາມຊັກຊ້າຍ້ອນຜົນກະທົບຂອງໂລກລະບາດໃນທົ່ວໂລກ [32]. ຫວຽດນາມ ໄດ້ ປະກາດໃຊ້ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນສະບັບສົມບຸນ ສະບັບທຳອິດ ເຊິ່ງກຳຄົດລັດ ວ່າດ້ວຍ ການຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນສ່ວນບຸກຄົນ (PDPD) ໃນວັນທີ 17 ເມສາ 2023 [33] ແລະ ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ໃນວັນທີ 1 ກໍລະກົດ 2023 ໂດຍບໍ່ມີໄລຍະການປ່ຽນແປງໃດໆ [34].

ປະເທດສະມາຊຸກອາຊຽນອື່ນໆ ພວມຕອບສະໜອງບັນດາສິ່ງທ້າທາຍຂອງຍຸກໃຈຕອລ, ສະຫຼອນເຖິງ ສະພາບການດ້ານການເມືອງ, ເສດຖະກິດ, ສັງຄົມທີ່ມີຢູ່ໃນແຕ່ລະປະເທດ ແລະ ການກ້າວໄປຂ້າໜ້າດ້ວຍ ບາດກ້າວທີ່ແຕກຕ່າງໜັກ. ລັດຖະສະພາກຳປຸເຈຍ ໄດ້ປະກາດໃຊ້ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍການຄ້າເອັລັກໂທຣນິກ ແລະ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງຜູ້ບໍລິໂພກ ໃນເດືອນພະຈິກ 2019. ໃນຕົ້ນປີ 2021, ມີການປະກາດ ການເລີ່ມຮ່າງກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍການ ຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນສ່ວນບຸກຄົນ [35] ຂຶ້ນໂດຍໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບວິໄສທັດ ຂອງ RGC ກ່ຽວກັບສັງຄົມດິຈິຕອລທີ່ລະບຸ ໄວໃນກອບນະໂຍບາຍເສດຖະກິດດິຈິຕອລ ແລະ ສັງຄົມຂອງ ກຳປຸເຈຍ ປີ 2021-2035 [36] ແລະ ຈະສໍາເລັດສະ ບັບ ທຳອິດ ໃນປີ 2022 [37], ໂດຍຄາວວ່າ ຈະໃຫ້ ກົດໝາຍສະບັບນີ້ສໍາເລັດໃນທ້າຍປີ 2025 [38]. ໃນຂະນະນັ້ນ, ໃນລະຫວ່າງເດືອນ ເມສາ 2020 - ມັງກອນ 2024, ກຳປຸເຈຍ ໄດ້ພັດທະນາດ້ານນິຕິບັນຍັດຢ່າງຕັ້ງໜ້າ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນການປະກາດໃຊ້ອະນຸດຳລັດ 12 ສະບັບ ແລະ ປະກາດ 2 ສະບັບ [39]. ສປປ ລາວ ໄດ້ສ້າງຕັ້ງໂຄງຮ່າງກອບລະ ບຽບກົດໝາຍສະບັບທຳອິດ ຂຶ້ນ [40] ກ່ຽວກັບຂໍ້ມູນທາງເອັລັກໂຕ້ນິກໂດຍທົ່ວໄປ, ລວມມີກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນທາງ ອີເລັກໂທຣນິກ ປີ 2012, ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍອາຊະຍາກຳທາງອິນເຕີເນັດ ປີ 2015, ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍການ ປົກປ້ອງຂໍ້ມູນເອັລັກໂຕ້ນິກ ປີ 2017 ແລະ ຄໍາແນະນຳການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງ ຂໍ້ມູນທາງອີເລັກໂທຣນິກ ປີ 2018. ໃນປະຈຸບັນ, ມຽນມາໄດ້ກະຈາຍບົດບັນຍັດ/ຂໍ້ກຳນົດຢູ່ໃນບັນດານິຕິກຳ ຕ່າງໆພຽງເລັກນ້ອຍເທົ່ານັ້ນ [41] ລວມທັງ: ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍການປົກປ້ອງຄວາມເປັນສ່ວນຕົວ ແລະ ຄວາມໜັ້ນຄົງຂອງພິນລະເມືອງ ປີ 2017, ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍສະຖາບັນການເງິນ ປີ 2016, ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການແຂ່ງຂັນ ປີ 2015, ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍໂທລະຄົມມະນາຄົມ ປີ 2013 ແລະ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍທຸລະກຳເອັລັກໂຕ້ນິກ ປີ 2004.

ໃນຂະນະທີ່ກົດລະບຽບ GDPR ເປັນຕົວແທນຂອງກອບນິຕິກໍາທີ່ສືມບຸນແບບທີ່ສອດຄ່ອງກັບກົດລະບຽບກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນສ່ວນບຸກຄົນ ແລະ ການຫຼຸນວຽນໄປບໍ່ຍັງບັນດາປະເທດສະມາຊຸກຂອງສະຫະພາບເອົືບທັງໝົດ, ໃນປັດຈຸບັນ, ຍັງບໍ່ມີກອບການປຽບທຽບໄດ້ໃນລະດັບອາຊຽນ. ແທ້ຈົງແລ້ວ, ສະຫະພາບເອົືບແມ່ນອີງການຈັດຕັ້ງຂັ້ນສູງ ຂຶ້ງລັດຕ່າງໆມອບຄ້ານາດ ແລະ ຄວາມອາດສາມາດໃຫ້ແກ່ສະຖາບັນເອົືບຂັ້ນສູງ; ໃນການຮ່ວມມືກັບຜູ້ຕາງໜ້າຂອງລັດຖະບານສະຫະພາບເອົືບໃນລັດຖະສະພາເອົືບ, ລັດຖະສະພາສະຫະພາບເອົືບ ມີໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບໃນການຮັບຮອງເອົາກົດໜາຍຂອງສະຫະພາບເອົືບ [42]. ອາຊຽນ ແມ່ນອີງການໜຶ່ງທີ່ອີງໃສ່ການປະຕິບັດທີ່ເວັ້ນວ່າ ເສັ້ນທາງອາຊຽນ ໂດຍອີງໃສ່ອະທິປະໄຕອັນເຕັມທີ່ຂອງປະເທດສະມາຊຸກ, ການບໍ່ແຊກແຊງເຂົ້າວຽກງານພາຍໃນຂອງປະເທດອື່ນ ແລະ ການຕັດສິນໃຈໂດຍຄວາມເຫັນດີເປັນເອກະພາບ. ເຖິງວ່າສະມັດຊາລັດຖະສະພາອາຊຽນ (AIPA) ເປັນສູນກາງຂອງການສື່ສານ ແລະ ຂັ້ນລະຫວ່າງບັນດາລັດຖະສະພາສະມາຊຸກກໍ່ຕາມ ແຕ່ກໍບໍ່ມີອ້ານາດໃນການຕັດສິນຕາມກົດໜາຍເໜີອອາຊຽນ ແລະ ບັນດາສະມາຊຸກ, ເຖິງແມ່ນວ່າສະມັດຊາລັດຖະສະພາອາຊຽນ ສາມາດຮັບຮອງເອົາບັນດາມະຕິ ແລະ ຂັ້ສະເໜີທີ່ບໍ່ຜູກມັດ ຈາກຄວາມເຫັນດີເຫັນພ້ອມຂອງສະມາຊຸກ ໂດຍຜ່ານກອງປະຊຸມສະມັດຊາລັດຖະສະພາລະຫວ່າງແຫ່ງຊາດອາຊຽນ [43]. ຍິ່ງໄປກວ່ານັ້ນ, ກອງປະຊຸມຄະນະປະສານງານໄອປາ ຍັງມີຈຸດປະສົງເພື່ອເປັນກົນໄກໃນການພັດທະນາບັນດາຂໍ້ລືເລີ່ມດ້ານນິຕິບັນຍັດຮ່ວມກັນ ໂດຍມີຈຸດປະສົງເພື່ອໃຫ້ກົດໜາຍຂອງບັນດາປະເທດສະມາຊຸກອາຊຽນເປັນເອກະພາບກັນ [44].

ໃນການຮັບຮູ້ປິດບາດສໍາຄັນຂອງເຕັກໂນໂລຊີດິຈິຕອນໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມຂອງປະເທດສະມາຊຸກ ໂດຍອີງຕາມແນວທາງປະຕິບັດ ແລະ ຂະບວນການສ້າງກິດໝາຍ [45], ອາຊຽນໄດ້ຮັບຮອງເອົາກອບການດຳເນີນງານ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນສ່ວນບຸກຄົນ ໃນປີ 2016. ເຊິ່ງໄດ້ກຳນົດຫຼັກການແນວທາງໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມາດຕະການລະດັບຊາດ ແລະ ພາກພື້ນ ໂດຍມີຈຸດປະສົງເພື່ອຊຸກຍູ້ ແລະ ເພີ່ມທະວີການຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນສ່ວນບຸກຄົນໃນພາກພື້ນ. ເພື່ອໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບຈຸດປະສົງດັ່ງກ່າວ, ອາຊຽນໄດ້ໃຫ້ສັດຕະຍາບນ ກ່ຽວກັບຂໍ້ຕົກລົງອາຊຽນວ່າ ດ້ວຍການຄ້າເອເລັກໂຕຣນິກ ໃນປີ 2019 ເຊິ່ງບໍ່ພຽງແຕ່ໄດ້ກຳນົດຫຼັກການ ແລະ ລະບຽບການຮ່ວມກັນ ເພື່ອຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມການຂະຫຍາຍຕົວຂອງການຄ້າເອເລັກໂຕຣນິກໃນພາກພື້ນເທົ່ານັ້ນ, ທາງຍັງແນໃສ່ສ້າງສະພາບແວດລ້ອມແຫ່ງຄວາມໄວ້ເນື້ອເຊື້ອໃຈ ແລະ ຄວາມເຊື້ອໜັ້ນໃນການນຳໃຊ້ການຄ້າເອເລັກໂຕຣນິກ. ນອກຈາກນັ້ນ, ກອບວຽກງານການພື້ນຟູຮອບດ້ານຂອງອາຊຽນ (ACRF) ແລະ ແຜນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ໄດ້ຮັບຮອງເອົາໃນເດືອນພະຈິກ ປີ 2020 ຖືເປັນຍຸດທະສາດການອອກຈາກໂລກລະບາດໂຄວິດ-19 ຫົວໂລກຢ່າງເປັນໜຶ່ງດຽວ. ໂດຍກໍານົດໃຫ້ການຄ້າເອເລັກໂຕຣນິກ ເປັນພື້ນທີ່ບຸລິມະສິດໃນຍຸດທະສາດທີ່ກວ້າງຂວາງຂອງການເລັ່ງການທັນເປັນດິຈິຕອນທີ່ຄວບຄຸມໃນພາກພື້ນ. ເພື່ອເສີມຂະຫຍາຍບັນດາຂໍ້ຕົກລົງທີ່ສໍາຄັນຂອງເສດຖະກິດດິຈິຕອນນີ້, ອາຊຽນໄດ້ສືບຕໍ່ພະຍາຍາມຢ່າງຕັ້ງໜ້າໂດຍໄດ້ຮັບຮອງເອົາກອບວຽກງານການຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນດິຈິຕອນຂອງອາຊຽນໃນປີ 2018 ແລະ ກອບວຽກງານການເຊື້ອມໂຍໍດ້ານດິຈິຕອນຂອງອາຊຽນ.

ໄອປາ ແລະ ລັດຖະສະພາສະມາຊີກ ກໍາລັງເຮັດວຽກເພື່ອເສີມຄວາມພະຍາຍາມເຫຼົ້ານີ້ ດ້ວຍການສິ່ງເສີມ
ການທຸດລັດຖະສະພາຢ່າງທ້າວທັນໃນການຊູກຍູ້ການທັນເປັນດີຈິຕອນ ເພື່ອການປົກປັກຮັກສາສັງຄົມໂດຍ
ລວມ, ເສີມສ້າງຄວາມຮູ້ທາງດ້ານດີຈິຕອນ ແລະ ຄວາມປອດໄພທາງດີຈິຕອນ ແລະ ສະຫນອງການເຂົ້າເຖິງ
ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ແລະ ການບໍລິການຂອງລັດຖະບານທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນໃນລັກສະນະທີ່ສອດຄ່ອງກັບກົດໝາຍ ວ່າ
ດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນສ່ວນບຸກຄົນ. ໃນກອງປະຊຸມໃຫຍ່ໄອປາ ຄັ້ງທີ 42 ທີ່ຈັດຂຶ້ນຜ່ານລະບົບປະຊຸມທາງ
ວິດີໂອ ແຕ່ວັນທີ 23-25 ສິງຫາ 2021, ສະພານິຕີບັນຍັດບຮູໃນ ດາວໂຫຼາມ ທີ່ ບານດາ ເຊີ້ນ ເບກາວານ,
ໃນຖານະປະເທດເຈົ້າພາບ ໄດ້ເລືອກຫົວຂໍ້ກອງປະຊຸມ ພາຍໃຕ້ຫົວຂໍ້ "ການສິ່ງເສີມການຮ່ວມມືລະຫວ່າງ
ລັດຖະສະພາ ໃນການລວມຕົວເພື່ອທັນເປັນດີຈິຕອນ ເພື່ອກ້າວສູ່ປະຊຸຄົມອາຊຽນ ປີ 2025" ເປັນຫົວຂໍ້
ກອງປະຊຸມຢ່າງເປັນທາງການ ແລະ ສະຫນັບສະຫນຸນມະຕີ ວ່າດ້ວຍການສິ່ງເສີມຄວາມໜັ້ນຄົງທາງອິນເຕີ

ເນັດ ແລະ ການປຶກປ້ອງຂໍ້ມູນໃນໄລດີຈິຕອນທີ່ມີຄວາມຢືນຢັນໃນອາຊຽນ, ເຊິ່ງໄດ້ຮັບການຮັບຮອງເອົາໃນຕໍ່ມາ [46]. ຕົວຢ່າງທີ່ພື້ນເດັ່ນອີກອັນໜຶ່ງ ກຳນົມະຕີ ວ່າດ້ວຍການການເພີ່ມທະວີການຫັນເປັນດິຈິຕອລ ເພື່ອປຶກປັກຮັກສາສັງຄົມໂດຍຫົ່ວເຖິງ ເຊິ່ງສະເໜີໂດຍສະພາກຳປູເຈຍ [47], ພິລິບປິນ ແລະ ຫວຽດນາມ ແລະ ຕໍ່ມາໄດ້ຮັບການໃຫ້ສັດຕະຍາບັນ ໂດຍລັດຖະສະພາສະມາຊີກທັງໝົດໃນກອງປະຊຸມໃຫຍ່ໄອປາ ຄັ້ງທີ 43 ທີ່ ນະຄອນຫຼວງພະນິມເປັນ.

2.2 ການຂະໜາຍຕົວທາງເສດຖະກິດ ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນກາກບອນ

ໂດຍສາດສະດາຈານ ມີເຊລ ພູເຊ (Prof. Michel Foucher)

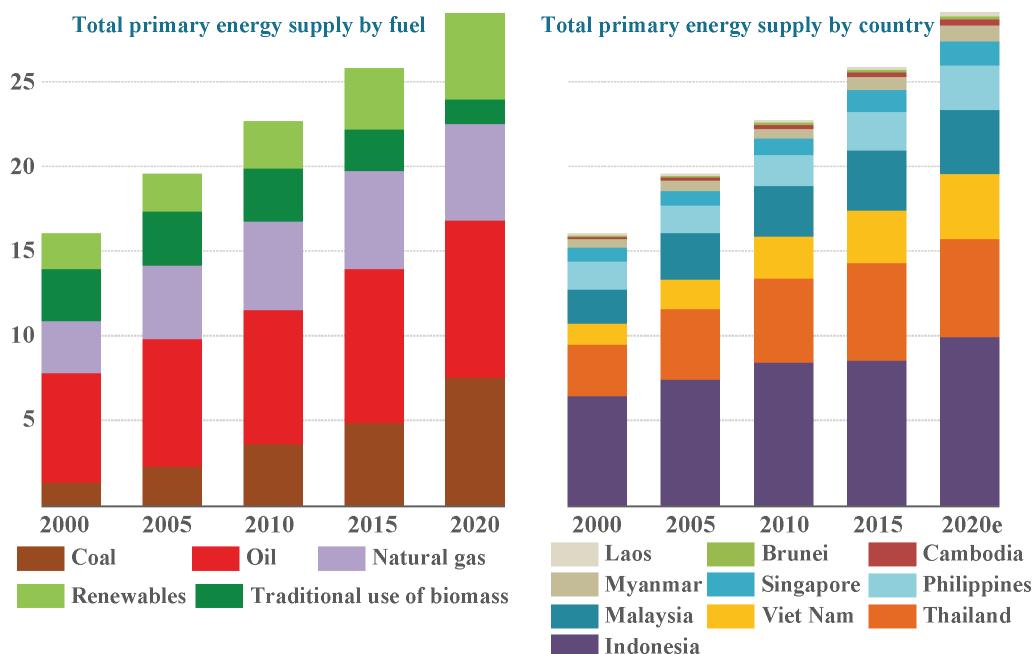
ແຫ່ງຂໍ້ມູນ: ລາຍງານຂອງສູນການສຶກສາຢູ່ທະສາດ ແລະ ການຕ່າງປະເທດ (CSIS) ກ່ຽວກັບພະລັງງານສະອາດ ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນກາກບອນໃນອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້ (CSIS) ເດືອນພຶດສະພາ 2023

ອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້

ບັນດາປະເທດອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້ ກໍາລັງປະເຊີນກັບພາລະກິດອັນໜັກໜ່ວງໃນການຮັກສາເປົ້າໝາຍການເຕີບໂຕດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການດ້ານພະລັງງານຂອງປະຊາກອນທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ໃນຂະນະທີ່ຍັງຍືດໜັ້ນທີ່ຈະປະຕິບັດຕາມຄໍາໜັ້ນສັນຍາການເປັນກາງທາງກາກບອນທີ່ທະຍີທະຍານ. ໃນທົ່ວພາກພື້ນ, ລັດຖະບານກໍາລັງປະເຊີນກັບຄວາມຕ້ອງການພະລັງງານທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ທີ່ມີແນວໂນມມຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການລົງທຶນຈຳນວນຫຼາຍ ບໍ່ພຽງແຕ່ໃນພະລັງງານແສງຕາເວັນ, ພະລັງງານລົມ ແລະ ພະລັງງານທິດແທນອື່ນໆ, ແຕ່ຍັງລວມເຖິງພະລັງງານໄຮໂດນກາກບອນ. ໃນຕໍ່ໜ້າທັ້ງບໍ່ໄດ້ສະໜອງແກ້ສທຳມະຊາດ, ປະເທດຕ່າງໆມີທ່າອຽງຈະຂະຫຍາຍເວລາໃນການເພິ່ງພາອາໄສຖ່ານທຶນຕໍ່, ເຊິ່ງອາດຈະທຳລາຍເປົ້າໝາຍທັງສອງປະເທດ. ເຊິ່ງມີໂອກາດສໍາລັບບັນດາຄູ່ຮ່ວມມືສາກົນຄີ: ອາເມລິກາ ໃນການລົງເລີກການຮ່ວມມືສອງຝ່າຍ ແລະ ຫຼາຍຝ່າຍໃນທົ່ວພາກພື້ນ ດ້ວຍການສິ່ງເສີມການພັດທະນາພື້ນຖານໂຄງລ່າງດ້ານພະລັງງານ ແລະ ການເງິນໃຫ້ມີຄວາມໂປ່ງໃສຂຶ້ນ, ຍືນຢັງ ແລະ ມີຄຸນນະພາບສູງ.

ຖ່ານທຶນ ແມ່ນຮາກຖານທີ່ໜັ້ນຄົງໃນອານາຄົດອັນໄກ້ຂອງອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້ ໂດຍໂຮງງານໄຟຟ້າທີ່ໃຊ້ຖ່ານທຶນເປັນເຊື້ອເີງ ກວມເອົາຫຼາຍກວ່າ 40% ຂອງການຜະລິດໄຟຟ້າໃນພາກພື້ນ. ຫຼາຍລັດຖະບານໃນພາກພື້ນຄາດຫວັງວ່າ ແກ້ສທຳມະຊາດທີ່ເປັນຫາດແຫຼວ (LNG) ຈະເປັນຂົວເຊື່ອມທີ່ມີປະສິດທິພາບດ້ານຕົ້ນທຶນລະຫວ່າງການເພິ່ງພາຖ່ານທຶນໃນປະຈຸບັນ ແລະ ການຫັນປ່ຽນໄປສູງການນຳໃຊ້ພະລັງງານທິດແທນໃນທຶນທຶນ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຂໍ້ຂັດແຍ່ງທີ່ຍັງຄົງດໍາເນີນຢູ່ໃນຢູ່ເຄຣນ ໄດ້ເຮັດໃຫ້ລາຄາ LNG ຜັນຜວນຫຼາຍຂຶ້ນ. ບັນດາປະເທດໃນອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້ ໄດ້ຮັບການສະໜີລາຄາທີ່ສູງກວ່າຈາກປະເທດໃນເອົຟົບ ທີ່ຈະຕ້ອງປ່ຽນແທນແກ້ສທຳມະຊາດທີ່ພວກເຂົາເຄີຍໄດ້ນຳເຂົ້າຈາກຮັດເຊຍໃນເມື່ອກ່ອນ. ດັ່ງນັ້ນ, ປະເທດໃນອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້ ບໍ່ຄາດຫວັງວ່າຈະນຳເຂົ້າ LNG ຈຳນວນຫຼາຍດັ່ງທີ່ພວກເຂົາຕັ້ງໃຈໄວ້ໃນເບື້ອງຕົ້ນ. ແກ້ສທຳມະຊາດສ່ວນໃຫຍ່ທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນໃນພະລັງງານປະສົມໃນອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້ມີແນວໂນມຖືກນຳໃຊ້ເພື່ອຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ແທນທີ່ການປ່ຽນແທນການນຳໃຊ້ຖ່ານທຶນທີ່ມີຢູ່.

ການສະໜັບອງພະລັງງານຕົ້ນຕໍ່

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: IEA 2022

2

ສປປ ລາວ

ພະລັງງານແບບປະສົມປະສານຂອງລາວ ປະກອບດ້ວຍພະລັງງານໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ 66%, ນໍ້າມັນເຊື້ອໄຟ 33% ແລະ 44% ເວັນ 1%. ພາຍໃຕ້ການປະກອບສ່ວນທີ່ໄດ້ກຳນົດໃນລະດັບຊາດສະບັບປຸງ, ສປປ ລາວ ໄດ້ ໃຫ້ຄໍາໜັນສັນຍາທີ່ຈະຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍອາຍພິດລົງ 60% ເມື່ອທຽບໃສ່ການຄາດຄະເນຂອງການຄາດຄະເນການປ່ອຍອາຍພິດສຸດທີ່ເປັນສູນ ໃນປີ 2050. ເປົ້າໝາຍ ແມ່ນບັນລຸໃຫ້ໄດ້ 30% ຂອງການໃຊ້ພະລັງງານຈາກແຫ່ງພະລັງງານທິດແທນ ພາຍໃນປີ 2025. ສອງອີງປະກອບຂອງການຫັນປ່ຽນພະລັງງານ ແມ່ນຍຸດທະສາດການເຕີບໂຕສີຂຽວເຫັນຊາດ ແລະ ຍຸດທະສາດການປ່ຽນແປງໃນຝ່າງກາດທີ່ຈະມາເຖິງ, ເຊິ່ງໄຕ້ລົງລາຍລະອຽດບັນດາຂະແໜງການຈຸດສຸມຂອງປະເທດ ແຕ່ຍັງຂາດແຜນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ຊັດເຈນ. ໃນການຫັນກັບຄືນສູ່ທ່າອ່ຽງຂອງໂລກ, ລາວໄດ້ຫັນໄປໃຊ້ຖ່ານທຶນໃນທິດສະວັດທີ່ຜ່ານມາ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຈຳນວນການນຳເຂົ້າພະລັງງານໃຫ້ໜ້ອຍທີ່ສຸດ ແລະ ເພື່ອແກ້ໄຂການຂາດແຄນໃນລະດຸແລ້ງ. ສ່ວນແບ່ງຂອງພະລັງງານໄຟຟ້າທີ່ຜະລິດຈາກຖ່ານທຶນເພີ່ມຂຶ້ນຈາກ 0% ໃນປີ 2014 ເປັນຫຼາຍກວ່າ 40% ໃນປີ 2019. ມອກຈາກນີ້, ການປ່ອຍກາກອນໄດ້ອອກໄຊດ້ ກໍຍັງເພີ່ມຂຶ້ນໄວ 5 ເທົ່າຈາກປີ 2015 ຫາ 2019 ຫຼາຍກວ່າທີ່ເຕີຍປ່ອຍມາເມື່ອທຽບກັບໄລຍະ 50 ປີຜ່ານມາ. ໃນລະດັບການລົງທຶນ ແລະ ການວາງແຜນໃນປະຈຸບັນ ສປປ ລາວ ຫັ້າຈະບໍ່ສາມາດບັນລຸເປົ້າໝາຍສຸດທິເປັນສູນໄດ້ຕາມເວລາ.

ສປປ ລາວ ມີທີ່ຕັ້ງທີ່ດີທີ່ສຸດໃນການຜະລິດພະລັງງານໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ, ລາວໄດ້ເອີ້ນຕົ້ນເອງວ່າເປັນ ຫຼືໄຟຂອງອາຊີຕາເວັນອອກສ່ວງໃຕ້. ທີ່ວປະເທດມີເຂື່ອນເກີອບ 80 ເຂື່ອນ ແລະ ຍັງມີແຜນສ້າງຕື່ມອີກຫຼາຍແຫ່ງຕາມສາຍແມ່ນໜ້ອງ ແລະ ສາຂາແມ່ນໜ້ອງຕ່າງໆ. ຫຼາຍກວ່າ 90% ຂອງພະລັງງານໄຟຟ້າຢູ່ໃນປະເທດຜະລິດໄດ້ໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ແລະ ຫຼາຍກວ່າ 66% ຂອງກໍາລັງການຜະລິດພະລັງງານໄຟຟ້າໃນປະຈຸບັນ ແມ່ນຖືກສ້ອງອອກ. ການພັດທະນາເຂື່ອນຢ່າງວ່ອງໄວ ໄດ້ຮັດໃຫ້ລະດັບໜີສິນຂອງລາວເພີ່ມຂຶ້ນ, ໃນນັ້ນສ່ວນຫຼາຍເປັນໜີຈິນ.

ໂຄງການເຊື່ອມຈອດພະລັງງານໄຟຟ້າຈາກ ສປປ ລາວ-ໄທ-ມາເລເຊຍ-ສິງກະໂປ ເຊິ່ງສົ່ງອອກໄຟຟ້າຈາກລາວ ໄປສິງກະໂປ ໄດ້ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນໃນເດືອນມີຖຸນາ ປີ 2022. ເປັນໂຄງການນຳສັ່ງພະລັງງານທິດແທນແຫ່ງທໍາອິດ ເຂົ້າສຸ່ສິງກະໂປ ແລະ ເປັນເສັ້ນທາງໄປສູ່ການພັດທະນາຂອບການຄ້າໄຟຟ້າຫຼາຍຝ່າຍບິນພື້ນຖານອະນຸພາກພື້ນ ໂດຍເຜົ່ານເຄືອຂ່າຍໄຟຟ້າສະມາຄົມປະຊາຊາດອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້ (ອາຊຽນ). ເຖິງແມ່ນວ່າ ໂຄງການ ເຊື່ອມຈອດພະລັງງານໄຟຟ້າ ໄດ້ຖືກຍິກຍ້ອງວ່າ ເປັນເຫດການສໍາຄັນ, ແຕ່ການສຶກສາຫຼາຍບິດໄດ້ສະແດງ ໃຫ້ເຫັນວ່າ ການພັດທະນາພະລັງງານໄຟຟ້າຕາມແລວແມ່ນໜ້າຂອງໃນຕໍ່ໜ້າ ຈະສິ່ງຜົນກະທິບທາງລົບຕໍ່ລະບົບ ນິເວດ, ຫຼຸດຄວາມອຸດືມສົມບຸນຂອງດິນ ແລະ ການຜະລິດເຊົ້າ ແລະ ເຮັດໃຫ້ມີການຍິກຍ້າຍປະຊາກອນໃນ ທ້ອງຖິ່ນ.

ສປປ ລາວ ຍັງຕັ້ງເປົ້າໝາຍທີ່ຈະເພີ່ມຄວາມອາດສາມາດດ້ານພະລັງງານແສງຕາເວັນ, ລົມ ແລະ ຄວາມຮັນ ໄດ້ດິນ ພາຍໃນປີ 2030 ແຕ່ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການລົງທຶນຈາກຕ່າງປະເທດຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ເພື່ອຫຼົງກ້າວງານຂະ ຫຍາຍກໍາລັງການຜະລິດໄຟຟ້າຈາກພະລັງງານຕ່ານທຶນອີກ. ໂຄງການພະລັງງານລົມອັນໃໝ່ ທີ່ຄາດວ່າຈະເລີ່ມ ດຳເນີນຫຼຸລະກິດ ໃນປີ 2025 ຈະສິ່ງອອກ ແລະ ຂາຍໄຟຟ້າໃຫ້ແກ່ຫວຽດນາມ ເຊິ່ງເປັນໂຄງການພະລັງງານ ລົມຂໍາມຊາຍແດນແຫ່ງທໍາອິດຂອງອາຊີ. ການກໍ່ສ້າງໂຮງໄຟຟ້ານີ້ ໄດ້ເລີ່ມຂຶ້ນໃນປີ 2022 ໃນພານພະລັງງານ ແສງຕາເວັນຂະໜາດໃຫຍ່ແຫ່ງທໍາອິດຂອງລາວ ເຊິ່ງຄາດວ່າຈະສະໜອງພະລັງງານໃຫ້ລັດວິສາຫະກິດ ໄຟຟ້າລາວ ພາຍໃຕ້ສັນຍາເຊື້-ຂາຍໄຟຟ້າ 30 ປີ.

2.3 ການເກັບອາກອນ ແລະ ການບໍລິການສາຫາລະນະ

ໂດຍສາດສະດາຈານ ມີເຊລ ຜູເຊ (Prof. Michel Foucher)

ແຫ່ງຂໍ້ມູນ: Horizon ASEAN 2023

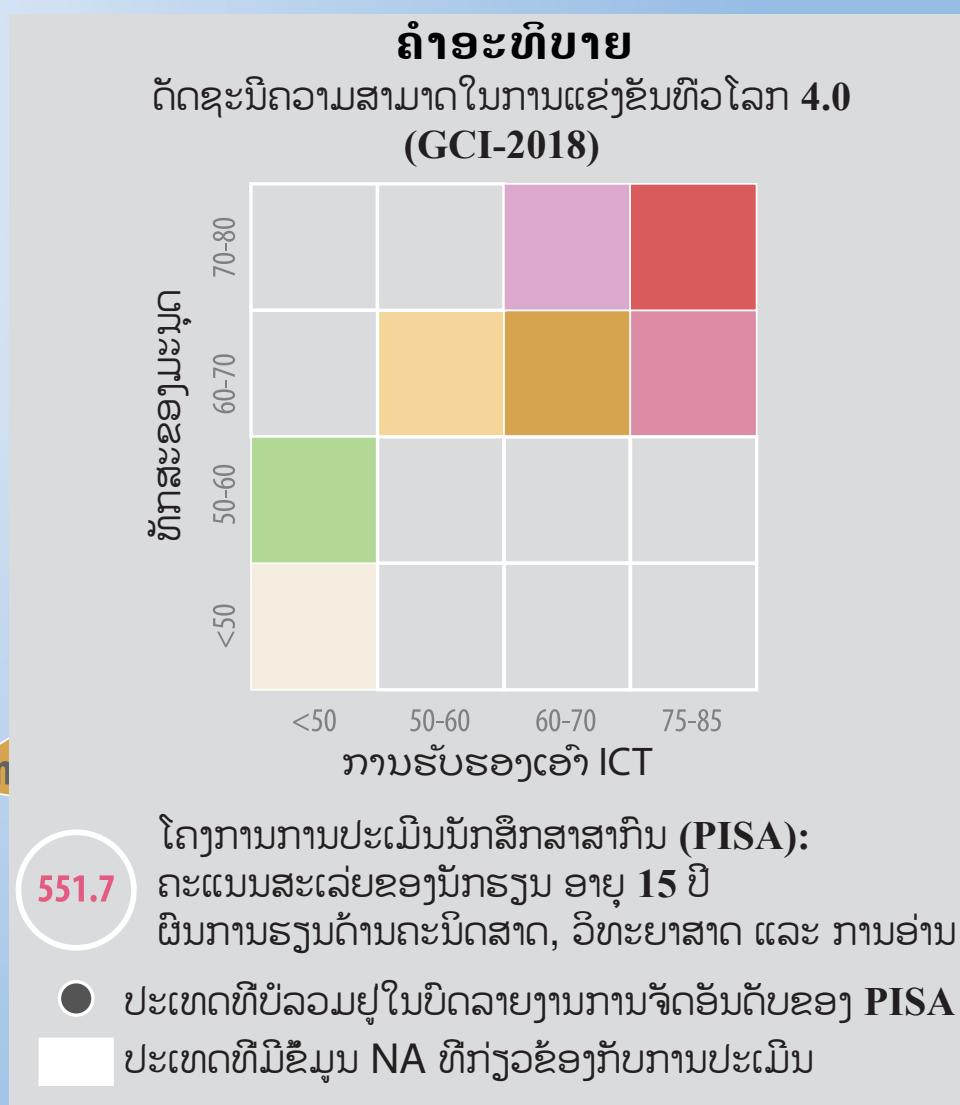
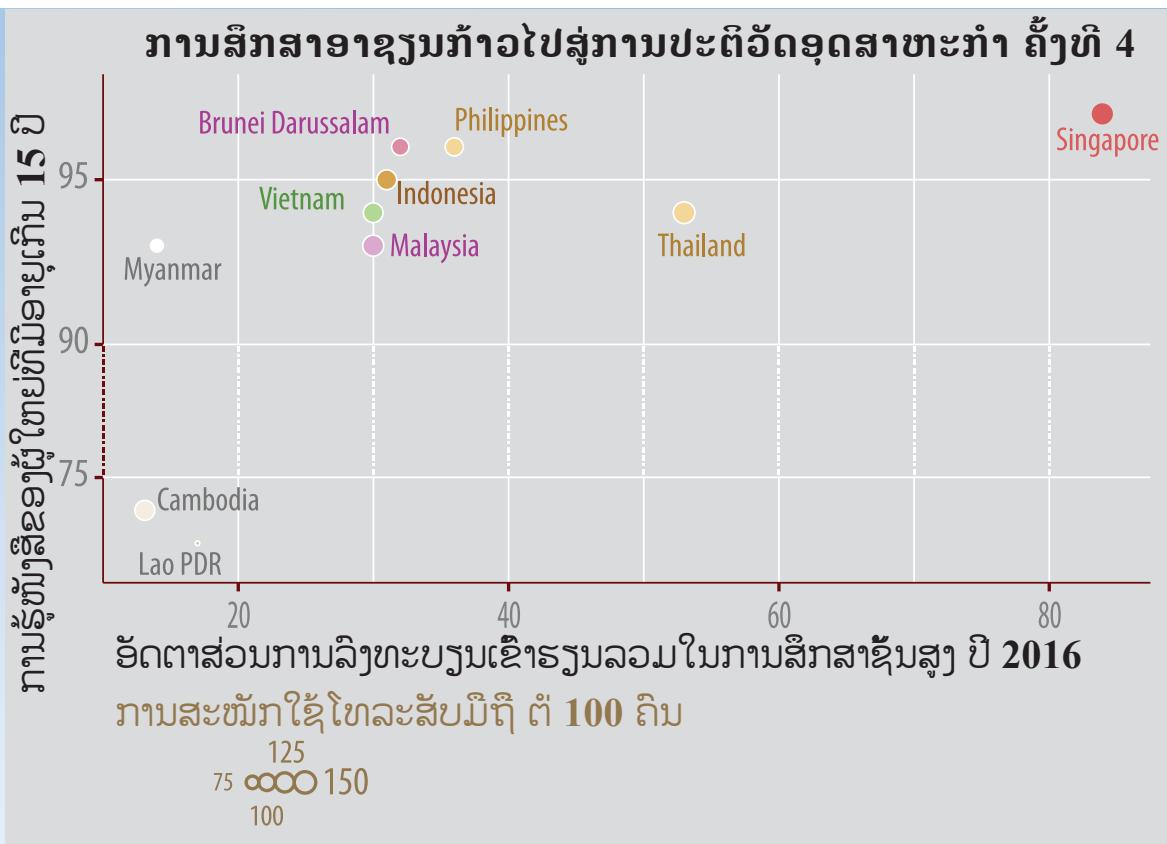
ນັບແຕ່ປີ 2020 ເປັນຕົ້ນມາ, ລາຍຮັບຈາກອາກອນ ຂອງບັນດາປະເທດອາຊຽນໄດ້ຫຼຸດລົງ, ເຖິງແມ່ນວ່າ ມີການອັດສິດດ້ວຍບັນດາມາດຕະການ ເພື່ອຕ້ານການ ລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ-19 ມູນຄ່າ 914 ຕື້ໂດລາ ສະຫະລັດ, ອີງຕາມຂໍ້ມູນຈາກທະນາຄານພັດທະນາ ອາຊີ (ADB). ແຫ່ງລາຍຮັບອາກອນຕົ້ນຕິນອາຊຽນ ຍິກເວັ້ນປະເທດບຸກ ໄນດາຊາລາມ: ອາກອນມູນຄ່າ ເພີ່ມ ແລະ ອາກອນອື່ນໆກ່ຽວກັບສິນຄ້າ ແລະ ການ ບໍລິການ ເຊິ່ງກວມເອົາ 48% ຂອງລາຍຮັບຈາກ ອາກອນ; ອາກອນລາຍໄດ້ຂອງບໍລິສັດ (24%); ແລະ ອາກອນລາຍໄດ້ສ່ວນບຸກຄົນ (13%).

Breakdown of ASEAN 8 tax revenues in 2020 (as a % of total)

ອີງຕາມການສຶກສາຂອງອິງການກອງທຶນສາກົນ (IMF), ອັດຕາສ່ວນອາກອນ/GDP ຕໍ່ສຸດແມ່ນ 15% ແມ່ນ ຈໍາເປັນເພື່ອສະໜັບສະໜູນການເລັ້ງການເຕີບໂຕທາງດ້ານເສດຖະກິດ. 4 ປະເທດ (ສິງກະໂປ, ມາເລ ເຊຍ, ອິນໂດເນເຊຍ ແລະ ລາວ) ມີອັດຕາສ່ວນທີ່ຕໍ່ກວ່າ. ຍິກເວັ້ນສິງກະໂປ, ຍ້ອນແຫ່ງລາຍຮັບອື່ນໆ. ອັດຕາສ່ວນ ຂອງອິງການເພື່ອຮ່ວມມື ແລະ ການພັດທະນາເສດຖະກິດ (OECD) ແມ່ນ 34%.

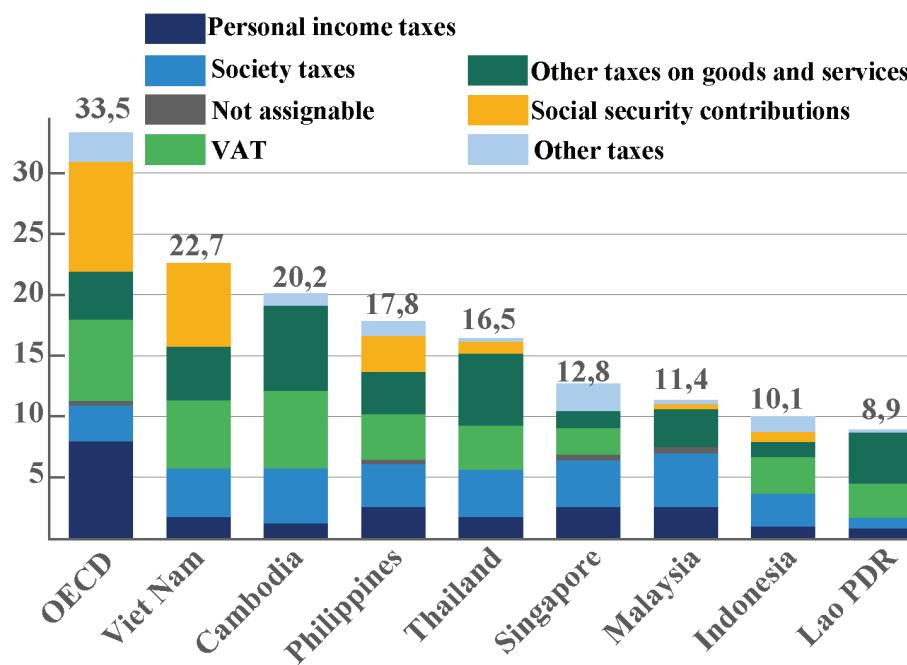

ຈຸດອ່ອນນີ້ ມີຄວາມໜ້າເປັນຫ່ວງ ເນື້ອພິຈາລະນາຈາກຄວາມຕ້ອງການລົງທຶນຂອງພາກພື້ນ, ໂດຍສະເພາະ ໃນດ້ານພື້ນຖານໂຄງລ່າງ (ຄາດຄະເນຢູ່ທີ່ 210 ຕັ້ງໄດ້ສະໜະລັດຕໍ່ປີ). ຕໍ່ກັບສະພາບໜ້າຂອງການເຊື່ອມໂຍງການຄ້າໃນພາກພື້ນ ບັນດາປະເທດອາຊຽນໄດ້ສຸມໃສ່ການອໍານວຍຄວາມສະດວກດ້ານການຄ້າຫຼາຍກວ່າຄວາມສອດຄ່ອງດ້ານອາກອນ. ສຸດທ້າຍ, ການນຳໃຊ້ອາກອນເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມຍັງຕໍ່ຍູ້ໃນພາກພື້ນ, ອີງຕາມຂໍ້ມູນຂອງ BasD, ໃນຂະນະທີ່ການປະຕິຮູບການອຸດໝູນພະລັງງານ ສາມາດລະດົມລາຍຮັບສາຫາລະນະຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ເພື່ອບັນລຸເປົ້າຫມາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ.

ແຫຼ່ງລາຍຮັບຈາກອາກອນເປັນເປົ້ນ

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: OECD (2022), ສະຖິຕິລາຍຮັບໃນອາຊີ ແລະ ປາຊີພິກ

2.4 ການກະກຽມສໍາລັບອະນາຄົດ: ການສຶກສາ 4IR ແລະ ປະຊາກອນຜູ້ສູງອາຍ

2.4.1 ການສຶກສາໃນອາຊຽນ ເພື່ອການປະຕິວັດອຸດສາຫະກຳ ຄັ້ງທີ 4 ແບບທົ່ວເຖິງ

ໂດຍ ຮິຊາມ ມູສາ (Hisham Mousar)

ທັງ 10 ປະເທດອາຊຽນຮັບຮູ້ວ່າ ສິ່ງທີ່ຫາຍຂອງການປະຕິວັດອຸດສາຫະກຳ ຄັ້ງທີ 4 ຈໍາເປັນຕ້ອງມີບຸດທະສາດການສຶກສາທີ່ປັບໃຫ້ເຂົ້າກັບຄົນລຸ່ມໃໝ່. ການເຊື່ອມໂຍງຂອງຕັກໂນໂລຊີຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ແລະ ການສື່ສານ (ICT) ເຂົ້າໃນການສຶກສາ ໄດ້ກາຍເປັນກິນໄກທີ່ສໍາຄັນ ທີ່ສາມາດປັບປຸງຄຸນນະພາບຂອງການຮຽນ-ການສອນພ້ອມທັງຈັດການກັບການມີສ່ວນຮ່ວມແບບທົ່ວເຖິງ, ຄວາມເທົ່າທຽມ ແລະ ຄຸນນະພາບ [48].

ໃນສະພາບການນີ້, ວິຊາສໍາຄັນທີ່ໃຊ້ຈັດລຳດັບໂຄງການປະເມີນມັກສຶກສານາມຊາດ (PISA) ໄດ້ແກ່: ການອ່ານ, ຄະນິດສາດ ແລະ ວິທະຍາສາດ ໂດຍສະເພາະກັບຜູ້ທີ່ຕ້ອງການທີ່ຈະເບິ່ງສະພາບການຂອງການສຶກສາທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການປະຕິວັດຄັ້ງນີ້. ໃນການສໍາຫຼວດ PISA ລ່າສຸດຂອງອົງການ ເພື່ອການຮ່ວມ

ມີ ແລະ ການພັດທະນາເສດຖະກິດ (OECD) ທີ່ຕີພິມໃນປີ 2022, ສິງກະໂປລື່ນປະເທດອື່ນໆໃນໄລກໂດຍແຊງໜ້າຢູ່ບຸນ, ສ. ເກົ່າຫຼີ, ເອສໂຕເນຍ, ສະວິດເຊີແລນ ແລະ ການດາ. ໂດຍໃຫ້ບຸລິມະສິດດ້ານຊັບພະຍາກອນມະນຸດ, ສິງກະໂປໃນທຸກມັນ້ນ ຈຶ່ງເປັນສູນກາງທາງດ້ານການຄ້າ, ການຕົງນ ແລະ ການຂົນສົ່ງລະດັບໄລກທີ່ມີຊີວິດເຊີວາ ແລະ ມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍ. ການຫັນປ່ຽນຈາກ "ໄລກທີ່ສາມໄປສູ່ໄລກທຳອິດ" ໃນຍຸກໜຶ່ງຖືເປັນເລື່ອງຄວາມສໍາເລັດທີ່ສໍາຄັນໃນອາຊີ [49,50].

ສ່ວນປະເທດອາຊຽນອື່ນໆທີ່ບໍ່ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການສໍາຫຼວດປີ 2022 ແຕ່ສົມຄວນໄດ້ຮັບການກ່າວເຖິງ ເຊັ່ນ: ມາເລເຊຍ ທີ່ໄດ້ລົ້ມໃນຕົ້ນຊົມປີ 1990 ເພື່ອແນະນຳການນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີຂຶ້ນມຸນຂ່າວສານ ແລະ ການສື່ສານ ໃນການສຶກສາລະດັບຊັ້ນປະຖົມ ແລະ ມັດທະຍົມສຶກສາ. ການໃຊ້ຈ່າຍຂອງລັດຖະບານມາເລເຊຍ ໃນການສຶກສາຊັ້ນປະຖົມ ແລະ ມັດທະຍົມທີ່ສະແດງອອກເປັນສ່ວນຮ້ອຍຂອງ GDP ນັ້ນສູ່ທີ່ສຸດໃນອາຊີຕາເວັນອອກ ນັບແຕ່ປີ 1980. ປີ 2011 ຍອດມຸນຄ່າການໃຊ້ຈ່າຍ (3,8% ຂອງ GDP ຫຼື 16% ຂອງລາຍຈ່າຍສາຫາລະນະທັງໝົດ) ສາມາດທຽບໄດ້ກັບລະບົບທີ່ໄດ້ຮັບການຍົກຍ້ອງຫຼາຍທີ່ສຸດເຊັ່ນ ສິງກະໂປ, ຢູ່ບຸນ ແລະ ເກົ່າຫຼີ [51]. ແຜນການໂຮງຮຽນອັດສະລິຍະ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີຂຶ້ນມຸນຂ່າວສານ ແລະ ການສື່ສານໃນນະໂຍບາຍການສຶກສາ 2010 ຂ່ວຍໃຫ້ສາມາດພັດທະນາພື້ນຖານໂຄງລ່າງຂອງເຕັກໂນໂລຊີຂຶ້ນມຸນຂ່າວສານ ແລະ ການສື່ສານ ແລະ ການເຊື່ອມໄຍງເຕັກໂນໂລຊີຂຶ້ນມຸນຂ່າວສານ ແລະ ການສື່ສານເຊົ້າໃນຂະບວນການຮຽນ-ການສອນໄດ້ [52].

ແນວທາງປະຈຸບັນຂອງອິນໂດເນເຊຍ ຍັງຊື້ໃຫ້ເຫັນເຖິງການພັດທະນາທີ່ມີທ່າແຮງ. ຕາມບົດລາຍງານຂອງອິງການ ເພື່ອການຮ່ວມມື ແລະ ການພັດທະນາເສດຖະກິດ ປີ 2018 ລະບຸວ່າ: ຖ້າອິນໂດເນເຊຍ ສາມາດກ້າວຕາມການພັດທະນາດັ່ງກ່າວໄດ້, ເດັກນ້ອຍທີ່ເກີດໃນປະຈຸບັນມີໂອກາດທີ່ເປັນຄວາມຈິງ ຊຶ່ງສອດຄ່ອງກັບຜົນງານທາງວິທະຍາສາດຂອງໜຸ້ມື່ອນໃນໄລກອຸດສາຫະກໍາຂອງພວກເຂົາພາຍໃນປີ 2030 ເຊິ່ງເປັນປີທີ່ເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຢັງຂອງອິງການ ສະຫະປະຊາຊາດ ຄາດວ່າ ມັກຮຽນທຸກຄົນຈະໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກການສຶກສາທີ່ມີຄຸນນະພາບ [53].

ເຖິງວ່າລະດັບການໃຊ້ຈ່າຍຂອງລັດຖະບານໃນການສຶກສາ, ການລົງທະບຽນຮຽນ, ການພັດທະນາໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ແລະ ການປັບປຸງຫຼັກສູດທີ່ທຽບເທົ່າກັບການໃຊ້ຈ່າຍດ້ານເສດຖະກິດຂອງປະເທດທີ່ພັດທະນາເລື່ອຂອງພາກພື້ນ, ມັກສຶກສາຂອງມາເລີ່ມຍູ້ບຸນ ແລະ ມີລາຍຮັບຕໍ່ກ່າວ່າຫວຽດນາມ, ຊຶ່ງມີອັດຕາການໃຊ້ຈ່າຍດ້ານການສຶກສາສູງສຸດ ເຊິ່ງສະແດງເປັນອັດຕາສ່ວນຂອງ ໃນອາຊຽນ [54].

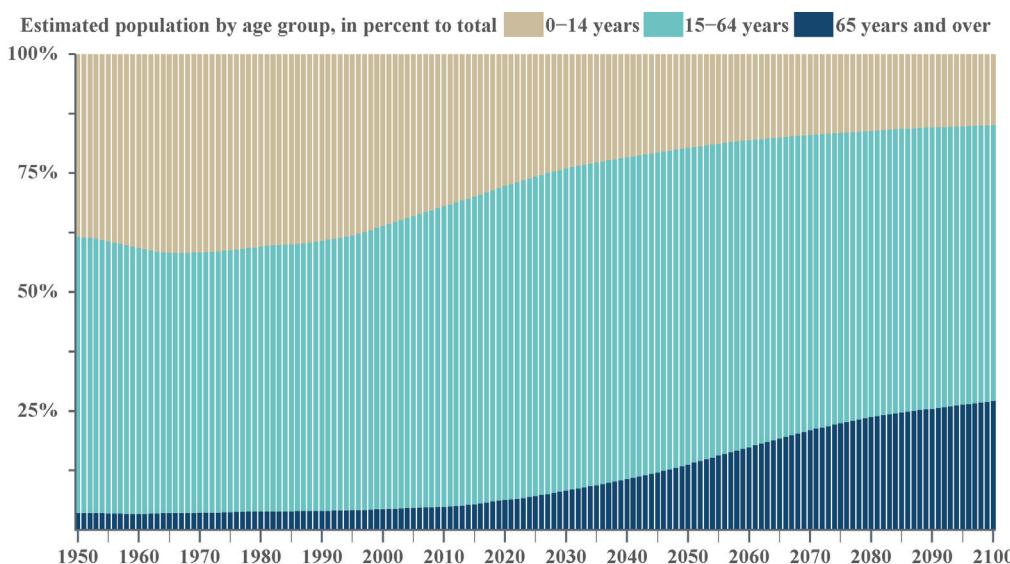
ເນື່ອງມາຈາກການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ-19, ສປປ ລາວ ໄດ້ວາງແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ ປະຈຳປີ 2021-25. ໂດຍມີເປົ້າໝາຍລວມ ເພື່ອພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດທີ່ມີຄວາມຮູ້, ຄວາມສາມາດ, ທັກສະ ແລະ ມີຄຸນຄ່າ ເພື່ອເປັນກໍາລັງແຮງງານທີ່ມີຄຸນນະພາບ ທີ່ສາມາດຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການຂອງເສດຖະກິດທີ່ເຕີບໃຫຍ່ ແລະ ຍືນຍົງ. ແຜນການດັ່ງກ່າວ ໄດ້ສຸມໃສ່ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມແຕກໂຕນລະຫວ່າງເຕັກຍົງ ແລະ ເດັກຊາຍ, ກຸ່ມຊົນເຟົາ, ຄົນຮັ້ງມີ ແລະ ຄຸນທຸກຍາກ, ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນໃນເມືອງທີ່ຕ້ອຍໂອກາດຕ່າງໆ [55].

ເພື່ອເປັນການສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງການສືບຕໍ່ໃຫ້ຄໍາໜັ້ນສັນຍາ ລະຫວ່າງລັດຖະສະພາຕໍ່ກັບບັນດາບັນຫາ ດັ່ງກ່າວໃນສະພາບການແຜ່ລະບາດ ແລະ ພາຍຫຼັງການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ, ບັນດາລັດຖະສະພາ ສະມາຊີກໄອປາ ໄດ້ຮັບຮອງເອົມະຕີ ກ່ຽວກັບການສັງເສີມດິຈິຕອນຂອງອາຊຽນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ເພື່ອສ້າງ ຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ເສດຖະກິດຂະໜາດນີ້ອຍ ແລະ ຂະໜາດກາງ ແລະ ເພີ່ມທະວີການເຊື່ອມຈອດເສດຖະກິດ ອາຊຽນ ຕາມການແນະນຳຂອງບຮຸໃນ ແລະ ມາເລເຊຍ ໃນປີ 2021. ແລະ ມະຕີ ກ່ຽວກັບການເພີ່ມທະວີ ການຫັນເປັນດິຈິຕອນ ເພື່ອປົກປັກຮັກສາສັງຄົມຢ່າງທົ່ວເຖິງ, ເຊິ່ງໄດ້ນຳສະເໜີໂດຍ ກຳປຸເຈຍ, ພິລິບປິນ ແລະ ຫວຽດນາມ ໃນປີຕໍ່ມາ [56].

2.4.2 ການກະກຽມ ສໍາລັບປະຊາກອນຜູ້ອາຍສູງ

ອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້ ກຳລັງປະສົບກັບການສູງໄວຂອງປະຊາກອນຢ່າງໄວວາ, ໂດຍອັດຕາສ່ວນຂອງປະຊາ ກອນໃນອາຍເຮັດວຽກ (15-64) ຄາດຄະເນວ່າ ຈະປຸດຂະຫຍາຍຕົວ. ກຳລະນີແບບນີ້ ໄດ້ເກີດຂຶ້ນແລ້ວຢູ່ໃຫ ຕັ້ງແຕ່ປີ 2013 ແລະ ຫວຽດນາມ ຕັ້ງແຕ່ປີ 2014, ເຖິງແມ່ນວ່າ ປະເທດທີ່ມີປະຊາກອນຫຼາຍກວ່າໜຸ້ໃນພາກ ພື້ນຄີ ອິນໂດເນເຊຍ ຄາດວ່າຈະບໍ່ມີຜົນກະທົບກ່ອນປີ 2030.

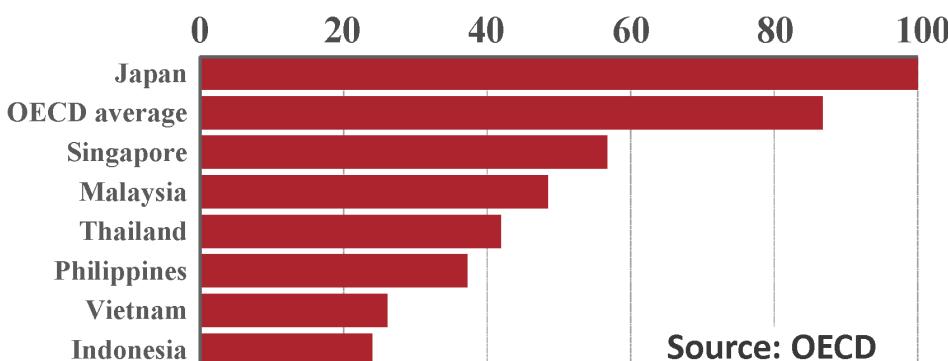
ການພັດທະນາປະຊາກອນແຕ່ລະກຸມອາຍໃນອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ສະຫະປະຊາຊາດ (ສະຖານະການຂະໜາດກາງ)

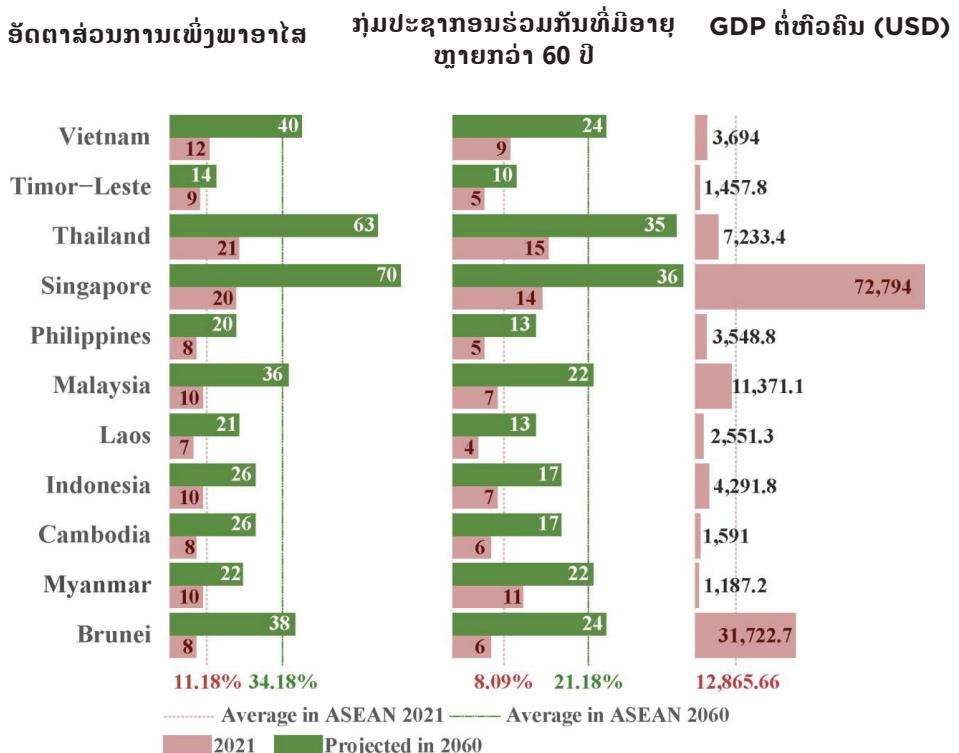
ໃນຂະນະທີ່ປະຊາກອນໄດ້ຊັກຍຸການເຕີບໂຕດ້ານເສດຖະກິດໃນພາກພື້ນ, ຕາໜ່າງການປ້ອງກັນຄວາມປອດ ໄພທາງສັງຄົມຢັ້ງຢືນຢັ້ງພໍໃນຫຼາຍປະເທດໃນພາກພື້ນ; ມີພຽງໜຶ່ງສ່ວນສື່ຂອງປະຊາກອນໃນໄວເຮັດວຽກ ເທົ່ານັ້ນທີ່ໄດ້ຮັບການຄຸ້ມຄອງໂດຍລະບົບບໍານານຂອງລັດ.

ອັດຕາສ່ວນການຄຸ້ມຄອງປະຊາກອນໃນໄວອາຍເຮັດວຽກເປັນເປີເຊັນ

ໂດຍສະເພາະ ໄທ, ຫວຽດນາມ, ແລະ ມາເລເຊຍ ມີຄວາມສ່ຽງ ທີ່ຈະຕິກູ່ໃນກັບດັກຂອງລະດັບລາຍຮັບປານກາງເນື່ອງຈາກການປ່ຽນແປງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ປະຊາກອນແບບປະສົມປະສານ. ພາລະຂອງປະຊາກອນຜູ້ອາຍສູງເຖິງວ່າຈະໄດ້ຮັບອິດທິພິນຈາກລັກສະນະດ້ານໂຄງສ້າງ, ສະຖາບັນ ແລະ ວັດທະນະທຳຂອງປະເທດເຫຼົ່ານີ້, ແຕ່ກໍສາມາດຫັນປ່ຽນເປັນເງິນປັນຜົນຂອງຊ່ວງອາຍຸທີ່ຢ່າວນານໄດ້ ໂດຍເງິນການປະຕິບັນນະໂຍບາຍໂຄງສ້າງພື້ນຖານ.

ຮັດຕາສ່ວນການເພິ່ງພາອາໄສ, ສ່ວນແບ່ງປະຊາກອນ ແລະ ລວມຍອດຜະລິດຕະພັນພາຍໃນຕໍ່ຫົວຄົນ

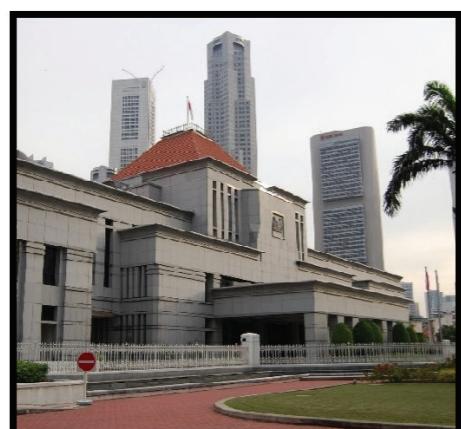
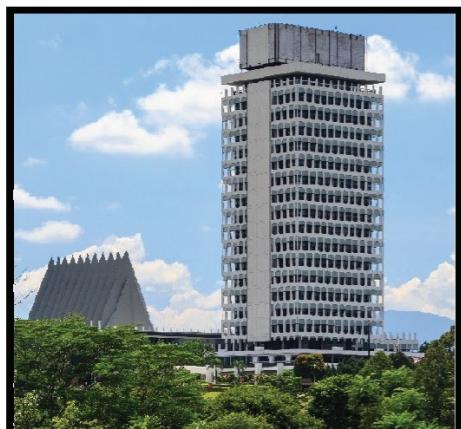

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: Vieillir avant de s'enrichir ? Perspectives et enjeux économiques du vieillissement de la population en Thaïlande, au Vietnam et en Malaisie (Grégoire Darcy) IRASEC 2023 (ເຖິງກ່ອນລວຍ? ໂອກາດດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ສິ່ງທ້າທາຍຂອງປະຊາກອນຜູ້ສູງອາຍຸໃນໄທ, ຫວຽດນາມ ແລະ ມາເລເຊຍ)

ເງິນປັນຜົນໃນຊ່ວງອາຍຸທີ່ຢ່າວນານຂຶ້ນ

ເງິນປັນຜົນສໍາລັບການມີອາຍຸຢືນຍາວຂຶ້ນ ແມ່ນຜົນປະໂຫຍດທີ່ສາມາດຮັບຮູ້ໄດ້ ຮ້າອາຍຸໄຂສະເລ່ຍທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນສອດຄ່ອງກັບການປັບປຸງສຸຂະພາບໃນວິຖີທີ່ພວກເຮົາມີອາຍຸຫຼາຍຂຶ້ນ ແລະ ການປ່ຽນແປງພິດຕິກຳສ່ວນບຸກຄົນ ແລະ ແບບແຜນທາງສັງຄົມຂອງພວກເຮົາ ເພື່ອໃຫ້ມີຊີວິດຢືນຍາວຂຶ້ນຢ່າງມີເປົ້າໝາຍ ແລະ ດຳລົງຊີວິດຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ. ການປ່ຽນແປງໃນວິຖີທີ່ພວກເຮົາມີອາຍຸຫຼາຍຂຶ້ນ ສາມາດນຳມາເຊິ່ງເງິນປັນຜົນໃນຊ່ວງອາຍຸທີ່ຢ່າວຂຶ້ນໃນລະດັບບຸກຄົນ, ເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມ.

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ເງິນປັນຜົນອາຍຸຢືນ/ໄລຍະຍາວແມ່ນຫຍັງ? <https://profandrewjscott.com/what-is-the-longevity-dividend>

3

ພາລະບົດບາດຂອງໄອປາ ແລະ ບັນດາສະມາຊິກລັດຖະສະພາ

ໂດຍ ຫ່ານ ມາລີໂອ ປັນດຸ ເດວູໂນ (Mario Pandu Dewono)

ພາລະບົດບາດຂອງສະມັດຊາລັດຖະສະພາລະຫວ່າງຊາດອາຊຽນ (ໄອປາ) ຄືການກຳນົດບັນດາມາດຕະການທີ່ຊ່ວຍໃຫ້ລັດຖະສະພາສາມາດບັນລຸເປົ້າໝາຍຂອງການເຊື່ອມໄໂຢງອາຊຽນ, ຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມການຮ່ວມມືລະຫວ່າງລັດຖະສະພາບິນພື້ນຖານການຮ່ວມມືແບບໜ້າຍຝ່າຍ ແລະ ສິ່ງເສີມບັນດານະໂຍບາຍບິນພື້ນຖານລະບຽບຫຼັກການຕາມທິດຍິນຍົງ, ເຂັ້ມແຂງ ແລະ ມີການພັດທະນາແບບກວມລວມ. ໄອປາ ໄດ້ຮັດໃຫ້ລັດຖະສະພາມີການປະກອບສ່ວນໃນການເຊື່ອມໄໂຢງອາຊຽນ ລວມທັງມີການເລັ່ງລັດການສ້າງຕັ້ງປະຊາຄົມອາຊຽນ ແລະ ປະສານງານໃຫ້ລັດຖະສະພາເຂົ້າຮ່ວມກັບການສຸ່ຂົນດັ່ງກ່າວ ເພື່ອນຳມາຊື່ງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ການຕອບໂຕ້ທີ່ຫັນກັບສະຖານະການ. ບັນດາຫຼັກການທີ່ສໍາຄັນຂອງການທຸດລັດຖະສະພາໃນພາກພື້ນແມ່ນເກີດຂຶ້ນໂດຍໄດ້ນຳໃຊ້ກິນໄກ ແລະ ບັນດາຂະບວນການຂອງໄອປາ ເພື່ອຮ່າງ ແລະ ພິຈາລະນາຮັບຮອງເອົາບັນດາມະຕິກອງປະຊຸມໄອປາ ໂດຍຜ່ານດຳເນີນງານຂອງລັດຖະສະພາ ຊຶ່ງຮັດໜ້າທີ່ຢ່າງກົມກ່ຽວໃນການເປັນຕົວແທນຂອງປະຊາຊົນ, ດ້ານນີ້ຕິກຳ ແລະ ການຕິດຕາມກວດກາ ເພື່ອຮັບມີກັບສິ່ງທ້າທາຍຮ່ວມກັນໃນຂອບເຂດພູມສາດການເມືອງໃນປັດຈຸບັນ.

3.1 ບັນດາກົມໄກ ແລະ ຂະບວນການຂອງໄອປາ

ບັນດາກົມໄກກອງປະຊຸມຄົບຄະນະ

ການດຳເນີນງານຂອງໄອປາ ແມ່ນຈັດຂຶ້ນພາຍໃຕ້ກອບແຜນງານຂອງບັນດາກອງປະຊຸມຄົບຄະນະ ຄືດັ່ງກ່າວຂີບຂາຍ ລຸ່ມນີ້:

- ກອງປະຊຸມຄົບຄະນະ ຄັ້ງທີ່ໜຶ່ງ: ກອງປະຊຸມຄົບຄະນະຄັ້ງທີ່ເອີດຂອງກອງປະຊຸມສະມັດຊາລັດຖະສະພາລະຫວ່າງຊາດອາຊຽນ ໂດຍທີ່ວ່າໄປແລ້ວ ຈະເຮັດໜ້າທີ່ເປັນວາລະເປີດກອງປະຊຸມ, ເປັນການກຳນົດສຽງທັງໝົດໃນກອງປະຊຸມ. ອົງປະກອບທີ່ສໍາຄັນ ປະກອບມີ: ພິທີເປີດ; ການຮັບຮອງເອົາວາລະ; ການເລືອກຕັ້ງເຈົ້າໜ້າທີ່/ພະນັກງານ; ຄໍາຖະແຫຼງການຂອງຫົວໜ້າຄະນະຜູ້ແທນສະມາຊິກໄອປາ, ບັນດາຜູ້ສັງເກດການ ແລະ ແຂກຖືກເຊີ່ນ.
- ກອງປະຊຸມຄົບຄະນະ ຄັ້ງທີ່ສອງ: ການນຳສະເໜີບິດລາຍງານຂອງບັນດາປະເທດ ດ້ວຍບັນດາສະມາຊິກລັດຖະສະພາໄອປາ ແລະ ພິຈາລະນາບັນດາຮ່າງມະຕິ.
- ກອງປະຊຸມຄົບຄະນະ ຄັ້ງທີ່ສາມ: ບົກສາຫາລື ແລະ ຮັບຮອງບິດລາຍງານ.

ກອງປະຊຸມສະມັດຊາລັດຖະສະພາລະຫວ່າງຊາດອາຊຽນ (ໄອປາ)

ກອງປະຊຸມສະມັດຊາລັດຖະສະພາລະຫວ່າງຊາດອາຊຽນ (ໄອປາ-GA) ເປັນອີງການກຳມືດນະໂຍບາຍສູງສຸດຂອງໄອປາ. ກອງປະຊຸມໃຫຍ່ໄອປາ ອະນຸຍາດໃຫ້ຜູ້ຕາງໜ້າຂອງລັດຖະສະພາສະມາຊິກໄອປາ ນໍາສະເໜີບັນດາມະຕີ ຊຶ່ງສະຫຼຸບບັນດາຂໍຄິດລືເລີ່ມຂອງລັດຖະສະພາ ແລະ ເນື້ອໃນຂໍ້ມູນ ເພື່ອກຳມືດນະໂຍບາຍໃຫ້ແກ່ບັນດາລັດຖະບານຂອງບັນດາປະເທດອາຊຽນ ເພື່ອສາມາດຮັດວຽກຮ່ວມກັນຕໍ່ກັບບັນດາຂໍ້ກັງວິນໃນພາກພື້ນດຽວກັນ. ກອງປະຊຸມໃຫຍ່ໄອປາ ຍັງເປີດໂອກາດໃຫ້ແກ່ບັນດາລັດຖະສະພາສະມາຊິກ ເພື່ອປຶກສາຫາລືບັນຫາສະເພາະ ແລະ ສ້າງຂໍຕິກລົງທີ່ສອດຄ່ອງກັບບັນດາຈຸດປະສົງ ແລະ ເປົ້າໝາຍຂອງໄອປາ.

ກອງເລຂາລະດັບຊາດຂອງໄອປາ

ແຕ່ລະລັດຖະສະພາສະມາຊິກ ໄດ້ມີການສ້າງຕັ້ງກອງເລຂາລະດັບຊາດໄອປາ ຫຼື ທ້ອງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃດໜຶ່ງເພື່ອຮັດໜ້າທີ່ ດັ່ງນີ້:

- ຮັດໜ້າເປັນຜູ້ປະສານງານລະດັບຊາດ ແລະ ເກັບຮັກສາຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບທຸກວຽກງານຂອງໄອປາ
- ຮັດໜ້າທີ່ປະສານງານ ກ່ຽວກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານຂອງໄອປາ
- ປະສານງານ ແລະ ສະໜັບສະໜູນການກະກຽມກອງປະຊຸມສະມັດຊາໃຫຍ່ໄອປາ
- ສິ່ງເສີມເອກະລັກຂອງໄອປາ ແລະ ຄວາມຮັບຮູ້ໃລ້ດັບຊາດ ແລະ ປະກອບສ່ວນໃນການສ້າງປະຊາຄົມອາຊຽນ
- ຮັກສາການຕິດຕໍ່ພົວພັນກັບກອງເລຂາໄອປາ ໃຫ້ເປັນປິກກະຕິ
- ເຜີຍແຜ່ບັນດາມະຕິຂອງກອງປະຊຸມສະມັດຊາໃຫຍ່ໄອປາທີ່ໄດ້ຮັບຮອງແລ້ວ ໃຫ້ແກ່ບັນດາລັດຖະສະພາ ແລະ ລັດຖະບານຂອງຕົນ ເພື່ອຊູກຍູ້ສິ່ງເສີມການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານຕ່າງໆກ່າວ
- ແຈ້ງໃຫ້ກອງເລຂາໄອປາຊາບ ກ່ຽວກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂອງລັດຖະສະພາ ແລະ ລັດຖະບານຂອງຕົນຕໍ່ກັບການດໍາເນີນການ ກ່ຽວກັບບັນດາມະຕິທີ່ໄດ້ຮັບການອະນຸມັດແລ້ວ, ນະໂຍບາຍ ແລະ ບັນດາຂໍ້ລືເລີ່ມດ້ານນີ້ຕິກໍາທີ່ໄດ້ຮັບຮອງໂດຍກອງປະຊຸມສະມັດຊາໃຫຍ່ໄອປາ.

ບັນດາກອງປະຊຸມຄະນະປະສານງານໄອປາ (AIPA CAUCUS)

ກອງປະຊຸມປະຈຳປີຂອງຄະນະປະສານງານໄອປາ ເປັນວາລະໜຶ່ງທີ່ລັດຖະສະພາສະມາຊິກໄອປາ ປຶກສາຫາລືກ່ຽວກັບຄວາມຄືບໜ້າໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາມະຕິທີ່ໄດ້ຮັບຮອງໃນປີຜ່ານມາ. ບິດລາຍງານຄວາມຄືບໜ້າ ກ່ຽວກັບການຮັບຮອງບັນດາມະຕິກອງປະຊຸມໃຫຍ່ໄອປາໃນປີຜ່ານມາ ຊຶ່ງກະກຽມໂດຍກອງເລຂາໄອປາ ແລະ ສາມາດເບິ່ງໄດ້ທີ່ນີ້: <https://aipasecretariat.org/elements/aipa-caucus-report>.

3.2 ប៉ាណាកំមាតិការងាយស្រប

ກອງປະຊຸມສະມັດຊາໃຫຍ່ໄອປາ ອາດຈະສ້າງຕັ້ງຄະນະປະຈຳ, ຄື້ນຄວ້າ ແລະ ຄະນະສະເພາະວິດ ຫຼື ອະນຸກຳມະການຂອງຄະນະປະຈຳ ກ່ຽວກັບທີ່ວັນຂໍສະເພາະໄດ້ໜຶ່ງ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການຕັດສິນໃຈ/ບັນດາຂໍຕິກລົງຕ່າງໆ ໃຫ້ມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບບັນດາຈຸດປະສົງ ແລະ ເປົ້າໝາຍຂອງໄອປາ [57].

ប័ណ្ណតាកសម្រោះចំណាំខែងទៅបាន

ຄະນະປະຈໍາຂອງໄອປາ ໃນໄລຍະດຳເນີນກອງປະຊຸມໃຫຍ່ໄອປາ ປະກອບມື:

- a. កាំមាខិការងារភ្លាមាធិការនៃសាសនា
  - b. កាំមាខិការងារភ្លាមាបណ្តុះបណ្តាល
  - c. កាំមាខិការងារភ្លាមាបណ្តុះបណ្តាល
  - d. កាំមាខិការងារភ្លាមាបណ្តុះបណ្តាល
  - e. កាំមាខិការងារភ្លាមាបណ្តុះបណ្តាល
  - f. កាំមាខិការងារភ្លាមាធិការនៃសាសនា
  - g. កាំមាខិការងារភ្លាមាបណ្តុះបណ្តាល

บันดาณณะสำมำທິການ ຈະຕ້ອງສຶກສາ, ພິຈາລະນາ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕາມບັນດາມະຕິທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຕົນ ແລະ ຈະຕ້ອງສະເໜີໃຫ້ກອງປະຊຸມໃຫຍ່ໄອປາຮັບຮອງເອົາມະຕິເຫຼົ້ານັ້ນ, ແຊ້ໃນການຕັດສິນຂອງພວກເຂົາ, ຈະຕ້ອງກໍານົດວິທີການແກ້ໄຂບັນຫາທີ່ມີຜົນປະໄຫຍດຮ່ວມກັນ ໂດຍມີເປົ້າໝາຍໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃຫ້ທັນເວລາ ແລະ ຕອບສະໜອງໃຫ້ທັນກັບເຫດການ ໂດຍບັນດາສະມາຊີກລັດຖະສະພາໄອປາ.

ແຫ່ງຂໍ້ມູນ: ດຳແນະນຳກົດລະບຽບ ແລະ ຂັ້ນຕອນຂອງໄອປາ ໃນການເປັນເຈົ້າພາບກອງປະຊຸມໃຫຍ່ໄອປາ.

ຄະນະກຳມະການບໍລິຫານານໄອປາ

ຄະນະກຳມະການບໍລິຫານງານຂອງໄອປາ ປະກອບດ້ວຍ 3 ຄະນະ ທີ່ຖືກຮັບມອບສຶດຈາກທຸກໆສະມາຊິກ ລັດຖະສະພາ ແລະ ປະຫານຂອງໄອປາ ເປັນປະຫານຂອງຄະນະກຳມະການບໍລິຫານງານພ້ອມ. ອໍານາດຕົ້ນຕົ້ນ ການຕັດສິນໃຈ ກ່ຽວກັບການເຫັນເປັນສະມາຊິກຂອງໄອປາ ລວມທ້າການກຳນົດວາລະກອບປະຊຸມ [58].

3

ດັ່ງທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນມາດຕາທີ 11, ວັກ 2(a) ແລະ 2(c) ຂອງທຳມະນຸນໄອປາ:

- 2(a): ຄະນະກຳມະການບໍລິຫານງານ ອາດຈະຈັດກອງປະຊຸມຢ່າງໜ້ອຍໃດໆອນກ່ອນດຳເນີນກອງປະຊຸມໃຫຍ່ໄອປາ.
- 2(c): ບັນດາສະມາຊີກຄະນະກຳມະການບໍລິຫານງານ ອາດຈະຜ່ານເອກະສານດ້ວຍວິທີໜູນວຽນ ຫຼື ຜ່ານທາງກອງປະຊຸມທາງໄກ (video conferencing), ກະກຽມໂຄງການ, ວາລະ ແລະ ວຽກງານ ອື່ນໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບກອງປະຊຸມໃຫຍ່ໄອປາ.

ບົນພື້ນຖານການອະນຸມັດຂອງກອງປະຊຸມໃຫຍ່ໄອປາ, ວາລະຈະຖືກນຳສະເໜີໂດຍຄະນະກຳມະການບໍລິຫານງານ ແລະ ຈະຖືກປຶກສາຫາລືໃນລາຍລະອຽດ ໂດຍບັນດາກຳມາທີ່ການທີ່ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ ໂດຍກອງປະຊຸມໃຫຍ່ໄອປາ [59].

3.3 ບັນດາມະຕິຂອງກອງປະຊຸມໄອປາ

ການກະກຽມ, ການຮ່າງ ແລະ ການນຳສິ່ງມະຕິຂອງກອງປະຊຸມໃຫຍ່ໄອປາ ຈະປະຕິບັດຕາມຂະບວນການທີ່ໄດ້ອະທິບາຍຂ້າງ ລຸ່ມນີ້:

ການກະກຽມ

ອີງການທີ່ລີເລື່ມ (ສະມາຊີກລັດຖະສະພາ ຫຼື ກອງເລຂາໄອປາ) ດຳເນີນການຄົ້ນຄວ້າວິຈາ. ໃນຂະບວນການຄົ້ນຄວ້ານີ້ ຄວນປະກອບດ້ວຍບັນດາຂັ້ນຕອນ ດັ່ງນີ້:

- ເກັບກຳຂໍ້ມູນ-ຂ່າວສານ ແລະ ຂໍ້ເທັດຈິງ
- ກວດກາຂໍເທັດຈິງຄົນຢ່າງຮອບຄອບ ແລະ ກວດສອບຂໍ້ມູນທີ່ນຳໃຊ້
- ສັງເກດ ຫຼື ນຳສະເໜີແຫຼ່ງຂໍ້ມູນຫຼັກທີ່ນຳໃຊ້ ຊຶ່ງສາມາດກວດສອບຂໍ້ມູນພື້ນຖານ ແລະ ຂອບເຂດໄດ້ ເຊັ່ນດຽວກັນກັບແບບຢ່າງຖານຂໍ້ມູນຂອງມະຕິໄອປາ (<https://aipasecretariat-dms.org/home>)

ຄໍາອະທິບາຍ

ໃນທຸກໆຮ່າງມະຕິກອງປະຊຸມໄອປາ ຈະຕ້ອງມີຄໍາອະທິບາຍຄັດຕິດມາພ້ອມ. ຄໍາອະທິບາຍດັ່ງກ່າວ ເປັນຂໍ້ມູນພື້ນຖານຂອງຮ່າງມະຕິຂອງກອງປະຊຸມໄອປາທີ່ສະເໜີ. ຊຶ່ງເຮັດໜ້າທີ່ເປັນປິດສະຫຼຸບຫຍໍ້ ແລະ ມີຈຸດປະສົງເພື່ອນຳໃຊ້ໃນກອງປະຊຸມຂອງກຳມາທີ່ການຢູ່ໃນກອງປະຊຸມສະມັດຊາໃຫຍ່. ເປັນເອກະສານທີ່ສະແດງໃຫ້ເຫັນພາບລວມ. ສະນັ້ນ, ມັນຈະບໍ່ໄດ້ເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງຮ່າງມະຕິດັ່ງກ່າວທີ່ໄດ້ຮັບຮອງເອົາແລ້ວ.

ການນຳສິ່ງ/ຍື່ນສະເໜີ

ບັນດາຮ່າງມະຕິຂອງກອງປະຊຸມໃຫຍ່ໄອປາ ທີ່ມາຈາກສະມາຊີກລັດຖະສະພາ ຈະຕ້ອງຖືກນຳສິ່ງຜ່ານອີເມວໃຫ້ກອງເລຂາໄອປາ ໂດຍຜ່ານເລຂາທີ່ການໃຫຍ່ຂອງໄອປາ ຈາກກອງເລຂາລະເບັບຊາດຂອງບັນດາສະມາຊີກລັດຖະສະພາໄອປາ.

ມະຕິ ສະບັບເລກທີ 39GA/2018/Org/06 ໃນຫົວຂໍ້ “ມະຕິ ວ່າດ້ວຍການນຳສິ່ງບັນດາຮ່າງມະຕິຂອງບັນດາສະມາຊີກລັດຖະສະພາໄອປາ” ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ບັນດາສະມາຊີກລັດຖະສະພາໄອປານຳສິ່ງຮ່າງມະຕິ

ຕ່າງໆໃຫ້ກອງເລຂາໄອປາ ຢ່າງໜ້ອຍ 6 ອາທິດ ກ່ອນກອງປະຊຸມສະມັດຊາໃຫຍ່ ເພື່ອໃຫ້ກອງເລຂາລະດັບ
ຊາດຂອງບັນດາສະມາຊີກລັດຖະສະພາໄອປາ ສາມາດກະກຽມ ແລະ ເຮັດວຽກໄດ້ຢ່າງມີປະສິດທິພາບຫຼາຍ
ຂຶ້ນ.

ມະຕິນີ້ ຍັງຮຽກຮ້ອງໃຫ້ທຸກໆມະຕິທີ່ຖືກນຳສະເໜີ ຕໍ່າກວ່າ 6 ອາທິດ ກ່ອນດຳເນີນກອງປະຊຸມໃຫຍ່ໄອປາ
ຈະຕ້ອງຖືກພິຈາລະນາເປັນການນຳສັງທຶນແມ່ນສໍາລັບກອງປະຊຸມໄອປາທີ່ກໍາລັງຈະມາເຖິງນີ້, ແຕ່ແມ່ນການ
ນຳສະເໜີ ເພື່ອພິຈາລະນາໃນກອງປະຊຸມຄັ້ງຕໍ່ໄປແຫນ, ເນື່ອງຈາກວ່າ ບັນດາສະມາຊີກລັດຖະສະພາໄອປາ ມີ
ຄວາມຈໍາເປັນຕ້ອງນຳສະເໜີບັນດາຮ່າງມະຕິຂອງຕົນຄືນອີກຄັ້ງ ກ່ອນກໍານົດເວລາ.

ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ສະມາຊີກລັດຖະສະພາ ອາດຈະສະເໜີໃຫ້ມີການລວບລວມຮ່າງມະຕິສູກເສີນ/ເລັ່ງ
ດ່ວນ ເຂົ້າໃນວາລະກອງປະຊຸມສະມັດຊາໃຫຍ່ລັດຖະສະພາລະຫວ່າງຊາດອາຊຽນ. ການນຳສັງຮ່າງມະຕິ ຈະ
ຕ້ອງຖືກດຳເນີນຂຶ້ນ ກ່ອນກອງປະຊຸມຄະນະກຳມະການບໍລິຫານງານ ຢ່າງໜ້ອຍ 72 ຊົ່ວໂມງ. ຈະມີຮ່າງມະຕິ
ສູກເສີນ/ເລັ່ງດ່ວນ ພຽງສະບັບດຽວເທົ່ານັ້ນ ທີ່ຈະຖືກລວມເຂົ້າໃນວາລະຂອງກອງປະຊຸມສະມັດຊາໃຫຍ່ໂດຍ
ຄະນະກຳມະການບໍລິຫານງານ.

ສໍາລັບບັນດາມະຕິເລັ່ງດ່ວນ/ສູກເສີນ, ການນຳສັງຈະຕ້ອງຜ່ານໜັງສືນນຳສັງ ຂຶ້ງລົງລາຍເຊັນໂດຍປະຫານສະພາ
ລັດຖະສະພາສະມາຊີກໄອປາທີ່ເປັນຜູ້ສະເໜີ.

ໜັງຈາກນັ້ນ, ບັນດາຮ່າງມະຕິດັ່ງກ່າວ ຄວນຈະຖືກພິຈາລະນາໃນກອງປະຊຸມກຳມາຫິການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຂຶ້ງ
ຈະຖືກຮັບຮອງໂດຍຜ່ານວິທີການເຫັນດີເປັນເອກະພາບກັນ ເຊິ່ງໃນການຕັດສິນຂອງພວກເຂົາ ຈະກຳນົດ
ແນວທາງການແກ້ໄຂບັນຫາທີ່ເປັນປະໂຫຍດຮ່ວມກັນ. ຖ້າຫາກວ່າບໍ່ສາມາບັນລຸໄດ້ຄວາມເປັນເອກະພາບ,
ຮ່າງມະຕິດັ່ງກ່າວ ກໍຈະຖືກຍົກເລີກຈາກການພິຈາລະນາ ແລະ ອາດມີຖືກນຳສະເໜີຄືນໃໝ່.

3.4 ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມະຕິຂອງບັນດາສະມາຊີກລັດຖະສະພາໄອປາ

ເນື່ອງຈາກວ່າບັນດາມະຕິກອງປະຊຸມສະມັດຊາໃຫຍ່ໄອປາເປັນຄຳແນະນຳ ແລະ ບໍ່ໄດ້ມີຜົນຜູກມັດທາງກິດໝາຍ,
ມັນຈຶ່ງຂຶ້ນກັບແຕ່ລະສະມາຊີກລັດຖະສະພາທີ່ຈະພິຈາລະນາວ່າ ແຕ່ລະບັນຫາທີ່ມາຈາກການຮັບຮອງມະຕິ
ຕ່າງໆນັ້ນ ຈະຖືກເຊື່ອມສາມເຂົ້າໃນບັນດາກິດໝາຍ ແລະ ນະໂຍບາຍຂອງປະເທດຕົນຄືແນວໃດ ແລະ ຈະ
ມີຕິດຕາມກວດກາບັນດາກິດໝາຍ ແລະ ນະໂຍບາຍເຫຼົ້ານັ້ນແນວໃດ.

ເນື້ອໃນໃນສ່ວນນີ້ ຈະໃຫ້ຂໍ້ມູນສະຫຼຸບໂດຍຫຍໍ້ ກ່ຽວກັບຫຼັກກປະຕິບັດຕົວຈິງໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມະຕິ
ຂອງກອງປະຊຸມໄອປາ ໂດຍລັດຖະສະພາຂອງກໍາປຸເຈຍ ແລະ ສປປ ລາວ ຕາມລຳດັບ.

3.4.1 ກໍາປຸເຈຍ: ຫໍສະໜຸດກິດໝາຍດີຈິຕອນຂອງໄອປາ

ເລກທີມະຕິ	RES.43GA/2022/Org/13
ທີ່ວ່າງມະຕິ	ມະຕິ ວ່າດ້ວຍການສ້າງຕັ້ງຫໍສະໜຸດກິດໝາຍດີຈິຕອນຂອງໄອປາ
ຜູ້ນຳສະເໜີຮ່າງມະຕິ	ປະເທດກໍາປຸເຈຍ
ປະເພດທີ່ວ່າງ	ວຽກງານຈັດຕັ້ງພາຍໃນ
ປີຖືກຮັບຮອງ	2022

ມະຕິວ່າດ້ວຍການສ້າງຕັ້ງທຳສະໜຸດກົດໝາຍດີຈີຕອນຂອງໄອປາ ໄດ້ຖືກລືເລີ່ມໂດຍສະພາຂອງຮາຊະອານາຈັກ ກຳປູເຈຍ ແລະ ໄດ້ຮັບຮອງໃນລະຫວ່າງກອງປະຊຸມສະມັດຊາໃຫຍ່ລັດຖະສະພາລະຫວ່າງຊາດອາຊຽນ ຕັ້ງທີ 43 ໃນປີ 2022.

ເຊັ່ນດຽວກັນກັບມະຕິສະບັບອື່ນໆຂອງກອງປະຊຸມໄອປາ ທີ່ລັດຖະສະພາກຳປູເຈຍເປັນຜູ້ນໍາສະເໜີ, ການຄົ້ນ ຄວ້າ, ການຮ່າງມະຕິ ແລະ ການຄັດຕິດຄໍາອະທິບາຍ ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂດຍຄະນະສະເພາະກົດ (ບັນດາ ສະມາຊີກລັດຖະສະພາ) ທີ່ຮັບຜິດຊອບດ້ານເນື້ອໃນ ພ້ອມກັບໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກຄະນະ ທີ່ປຶກສາ ແລະ ຄະນະເຮັດວຽກ ທີ່ຖືກແຕ່ງຕັ້ງໃຫ້ສະໜັບສະໜູນຄະນະປະຈຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ໂດຍການຕິດຕາມກອງປະຊຸມສະມັດຊາໃຫຍ່ລັດຖະສະພາລະຫວ່າງຊາດອາຊຽນ ປີ 2022, ອີງຕາມການ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂອງກຳປູເຈຍ, ການຮັບຮອງມະຕິເລກທີ RES.43GA/2022/Org/13 ໄດ້ຖືກສິ່ງຕໍ່ ໃຫ້ລັດຖະບານ ຜ່ານທາງກະຊວງການຕ່າງປະເທດ. ໃນບາງກຳລະນີ ບັນດາມະຕິຍັງສາມາດສໍາເນົາໃຫ້ສະພາ ລັດຖະມິນຕິໄດ້.

ການດຳເນີນການຂອງລັດຖະສະພາກຳປູເຈຍ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມະຕິ ມີດັ່ງລຸ່ມນີ້:

1. ກອງປະຊຸມສອງຝ່າຍ ທີ່ໄດ້ຈັດຂຶ້ນໃນວັນທີ 23 ກໍລະກົດ 2023 ຮ່ວມກັບພະນະທ່ານ Suos Yara, ສະມາຊີກລັດຖະສະພາຂອງກຳປູເຈຍ ແລະ ກອງເລຂາໄອປາ ຊຶ່ງທັງສອງຝ່າຍໄດ້ປຶກສາຫາລື ກ່ຽວກັບ ບັນຫາທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການສ້າງຕັ້ງທຳສະໜຸດກົດໝາຍດີຈີຕອນຂອງໄອປາ.
2. ໃນການກະກຽມກອງປະຊຸມຄະນະສະເພາະກົດ ເພື່ອສ້າງຕັ້ງທຳສະໜຸດກົດໝາຍດີຈີຕອນ ແລະ ການ ເພີ່ມປະສິດພາບແນວທາງການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງໄອປາກັບພາກສ່ວນພາຍນອກ, ກອງເລຂາໄອປາ ໄດ້ ຈັດກອງປະຊຸມກະກຽມຮ່ວມກັບກອງເລຂາລະດັບຊາດຂອງບັນດາສະມາຊີກລັດຖະສະພາໄອປາ ໃນ ວັນທີ 10 ມັງກອນ 2024.
3. ກອງປະຊຸມຄະນະສະເພາະກົດຄັ້ງທໍາອິດຂອງໄອປາ ກ່ຽວກັບການສ້າງຕັ້ງທຳສະໜຸດກົດໝາຍດີຈີ ຕອນຂອງໄອປາ ແລະ ການເພີ່ມປະສິດທິພາບແນວທາງການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງໄອປາກັບພາກສ່ວນ ພາຍນອກ ໄດ້ຈັດຂຶ້ນໃນລະຫວ່າງວັນທີ 16-19 ມັງກອນ 2024. ມີຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມຫຼາຍກວ່າ 25 ທ່ານ ລວມທັງສະມາຊີກລັດຖະສະພາ ແລະ ພະນັກງານລັດຖະສະພາທີ່ວ່າພາກພື້ນ ທີ່ ຈາກາຕາ, ອິນໂດເນ ເຊຍ ໂດຍການເປັນປະຫານຂອງພະນະທ່ານ ສັນຍາ ປະເສີດ, ສະມາຊີກສະພາແຫ່ງຊາດ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ. ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໄດ້ປຶກສາຫາລືກ່ຽວກັບການສ້າງຕັ້ງທຳສະໜຸດກົດໝາຍດີຈີຕອນຂອງໄອປາ ແລະ ການສິ່ງເສີມແນວທາງແນະນຳຂອງໄອປາກັບພາກສ່ວນພາຍນອກ.
4. ໃນການກະກຽມກອງປະຊຸມຂອງຄະນະສະເພາະກົດໃນວັນທີສອງ, ກອງເລຂາໄອປາ ໄດ້ສະຫຼຸບຫຍ້ ໃຫ້ພະນະທ່ານ ປອ. Ly Chheng, ຫົວໜ້າຄະນະຜູ້ແທນຂອງກຳປູເຈຍ, ສະມາຊີກສະພາຂອງຮາຊະອານາຈັກກຳປູເຈຍ ໃນວັນທີ 18 ມັງກອນ 2024.
5. ເລີ່ມແຕ່ປີ 2023, ລັດຖະສະພາກຳປູເຈຍ ໄດ້ລືເລີ່ມພັດທະນາແອັບພົມເຄັ້ນໃນໂທລະສັບມືຖື ຊຶ່ງ ທຳສະໜຸດກົດໝາຍດີຈີຕອນໄອປາສາມາດເຂົ້າເຖິງໄດ້. ຄະນະເຮັດວຽກພາຍໃນຂອງສະມາຊີກລັດຖະສະພາແຕ່ລະເຫັນ ຮັບຜິດຊອບແບ່ງປັນເອກະສານນິຕິກຳສະບັບໃໝ່ໃຫ້ກັບກອງເລຂາໄອປາ ຊຶ່ງເຮັດໜ້າທີ່ ໃນການປະສານງານ ເພື່ອອັບໂຫຼດເນື້ອໃນເຂົ້າໃນແຮັບພົມເຄັ້ນໃນໂທລະສັບມືຖື.

3.4.2 ສປປ ລາວ: ການສິ່ງເສີມການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງໄວໜຸ່ມ

ເລກທີມະຕິ	RES.43GA/2022/Soc/04
ຫົວຂໍ້ມະຕິ	ມະຕິ ວ່າດ້ວຍການສິ່ງເສີມການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງໄວໜຸ່ມ ໂດຍຜ່ານປະຊາຄົມອາຊຽນທີ່ຍືນຍົງ, ເຂັ້ມແຂງ ແລະ ຈະເລີນຮຸ່ງເຮືອງ
ຜູ້ນໍາສະເໜີຮ່າງມະຕິ	ກອງເລຂາໄອປາ, ບັນດາສະມາຊີກລັດຖະສະພາໄອປາ
ປະເພດຫົວຂໍ້	ວຽກງານສັງຄົມ
ປີຖືກຮັບຮອງ	2022

ມະຕິ ວ່າດ້ວຍການສິ່ງເສີມການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງໄວໜຸ່ມ ໂດຍຜ່ານປະຊາຄົມອາຊຽນທີ່ຍືນຍົງ, ເຂັ້ມແຂງ ແລະ ຈະເລີນຮຸ່ງເຮືອງ ໄດ້ຖືກລົ່ມໂດຍກອງເລຂາໄອປາ ແລະ ບັນດາສະມາຊີກລັດຖະສະພາໄອປາ ແລະ ຖືກຮັບຮອງໃນລະຫວ່າງກອງປະຊຸມສະມັດຊາໃຫຍ່ລັດຖະສະພາລະຫວ່າງຊາດອາຊຽນ ຄັ້ງທີ 43 ໃນປີ 2022.

ເພື່ອໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບວິໄສທັດນີ້, ສະພາເທົ່າຊາດ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ ໄດ້ດໍາເນີນຂັ້ນຕອນສະໜັບສະໜູນຫຼາຍປະການ, ລວມທັງດ້ານນິຕິກຳ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງລັດຖະສະພາເອງ.

ເນື້ອງຈາກວ່າ ປະຊາກອນຫຼາຍກວ່າເຄື່ອງໜຶ່ງຂອງ ສປປ ລາວ ເປັນປະຊາກອນໄວໜຸ່ມ, ສະພາເທົ່າຊາດລາວ ຈຶ່ງໄດ້ດໍາເນີນການຮັບຮອງ ແລະ ປັບປຸງບັນດາກົດໝາຍ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນຂີ່ເຂດການພັດທະນາໄວໜຸ່ມ ທີ່ສອດຄ່ອງກັບມະຕິຂອງກອງປະຊຸມໄອປາ ສະບັບເລກທີ RES.43GA/2022/Soc/04. ຂັ້ນຕອນເຫຼົ່ານີ້ ປະກອບມີ:

- ໄດ້ອອກຍຸດທະສາດການພັດທະນາໄວໜຸ່ມ ແລະ ເຢົາວະຊົນລາວ (2021-2023) ເພື່ອສິ່ງເສີມການມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ການເຂົ້າຮ່ວມໃນການປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນທຸກວຽກງານພັດທະນາປະເທດຊາດ ແລະ ບັນດາກົດຈະກຳຕ່າງໆ
- ການຮັບຮອງກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍອີງການຈັດຕັ້ງຊາວໜຸ່ມປະຊາຊົນປະຕິວັດລາວ
- ການຮັບຮອງເອົາກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍຊາວໜຸ່ມລາວ (2023)
- ການຮັບຮອງເອົາກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍຊາວໜຸ່ມ ແລະ ເຢົາວະຊົນລາວ
- ຜູ້ແຕນສະພາເທົ່າຊາດໜຸ່ມຂອງຫວຽດນາມ ແລະ ລາວ ໄດ້ປີເວທີສິນທະນາ ທີ່ມະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ໃນວັນທີ 23 ທັນວາ ຊຶ່ງເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງປີສາມັກຄີ ແລະ ມິດຕະພາບຂອງສອງປະເທດ ໃນປີ 2022
- ການປັບປຸງກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍການປົກປ້ອງສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຂອງເຕັກ ໃນປີ 2023

ການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານເຫຼົ່ານີ້ ໄດ້ກົດຂຶ້ນໃນຂອບເຂດຂອງສະພາເທົ່າຊາດລາວ ຊຸດທີ IX ໃນປະຈຸບັນ ຂຶ້ງມີສະມາຊີກລັດຖະສະພາມີອາຍ ຕໍ່ກວ່າ 45 ປີ ລວມຈຳນວນ 13 ທ່ານ ຫຼື 7.92% ຂອງສະມາຊີກທັງໝົດ. ນອກຈາກນັ້ນ, ສະພາເທົ່າຊາດ ຍັງໄດ້ມີການສ້າງຕັ້ງສະພາເທົ່າຊາດໜຸ່ມ ເພື່ອຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ສິ່ງເສີມກົດຈະກຳຂອງໄວໜຸ່ມ.

ເອກະສານຊັ້ອນທ້າຍ: ຖະແຫຼງການວຽງຈັນ ກ່ຽວກັບ ການຮັບຮອງເອົາແຜນແມ່ນີດ ວ່າດ້ວຍການເຊື່ອມ ຈອດອາຊຽນ 2025

ວັນທີ 6 ກັນຍາ 2016

ພວກເຮົາ, ປະມຸກລັດ/ທົວໜ້າລັດຖະບານຂອງບັນດາປະເທດສະມາຊີກະອງສະມາຄົມປະຊາຊາດ
ອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້ (ເນັ້ນວ່າ ອາຊຽນ), ໄດ້ແກ່ ບຮົມໃນ ດາວໂຫຼວມ, ອາຊະອານາຈັກກຳປຸເຈຍ,
ສາທາລະນະລັດ ອິນໂດເນເຊຍ, ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ, ມາເລເຊຍ, ສາທາລະນະລັດ
ສະຫະພາບມຽນມາ, ສາທາລະນະລັດ ພິລິບປິນ, ສາທາລະນະລັດ ສີງກະໂປ, ອາຊະອານາຈັກໄທ,
ສາທາລະນະລັດ ສັງຄົມນິຍົມ ຫວຽດນາມ, ເນື່ອງໃນໂອກາດກອງປະຊຸມສຸດຍອດອາຊຽນ ຄັ້ງທີ 28 ທີ່
ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ;

ໂດຍຢັ້ນຢືນຄົນ ວິໄສທັດຂອງບັນດາການນໍາອາຊຽນ ເພື່ອສ້າງປະຊາຄົມອາຊຽນ ທີ່ຈະສະໜັບສະໜູນ
ອາຊຽນທີ່ມີການແຂ່ງຂັນ, ທຶນທານ/ຢືນຢັນ ແລະ ການເຊື່ອມຈອດທີ່ດີຫຼາຍຂຶ້ນ;

ໂດຍຢ້າຄົນ ແຜນແມ່ນີດ ວ່າດ້ວຍການເຊື່ອມຈອດອາຊຽນ ທີ່ຖືກຮັບຮອງໂດຍບັນດາການນໍາອາຊຽນ ທີ່
ຮ່ານີຍ, ຫວຽດນາມ, ໃນວັນທີ 28 ຕຸລາ 2010. ໂດຍສືບຕໍ່ຢ້າຄົນ ຖະແຫຼງການກົວລາລໍາເປີ ກ່ຽວກັບອາຊຽນ
2025: ພ້ອມກັນກ້ວາໄປຂ້າງໜ້າ, ທີ່ລົງມາໂດຍບັນດາຜູ້ນໍາອາຊຽນທັງໝົດ ໃນກອງປະຊຸມສຸດຍອດອາຊຽນ
ຄັ້ງທີ 27 ທີ່ ກົວລາລໍາເປີ, ມາເລເຊຍ ໃນເດືອນພະຈິກ 2015 ຊຶ່ງໄດ້ຮັບຮອງວິໄສທັດຂອງປະຊາຄົມອາຊຽນ
2025, ແຜນແມ່ນີດ ວ່າດ້ວຍປະຊາຄົມການເມືອງ-ຄວາມໜັ້ນຄົງ 2025, ແຜນແມ່ນີດ ວ່າດ້ວຍປະຊາຄົມ
ເສດຖະກິດອາຊຽນ 2025 ແລະ ແຜນແມ່ນີດ ວ່າດ້ວຍປະຊາຄົມວັດທະນະທຳ-ສັງຄົມ ອາຊຽນ 2025;

ໂດຍຮັບຮູ້ວ່າ ການສິ່ງເສີມການເຊື່ອມຈອດອາຊຽນ ຈະສືບຕໍ່ສ້າງຜົນປະໂຫຍດໃຫ້ແກ່ບັນດາປະເທດສະມາ
ຊີກະອງອາຊຽນ ໂດຍຜ່ານການປັບປຸງການເຊື່ອມໄຢງ່ທາງກາຍຍະພາບ, ສະຖາບັນ ແລະ ລະຫວ່າງປະຊາຊົນ ຕ້ອຍ
ການສິ່ງເສີມຄວາມສາມາດໃນການແຂ່ງຂັນ, ຄວາມຈະເລີນຮູ່ເຮືອງ, ຄວາມທົ່ວເຖິງ ແລະ ຄວາມຮັ້ສືກຂອງ
ປະຊາຄົມ;

ໂດຍເນັ້ນໜັກ ເຖິງຄວາມສໍາຄັນຂອງແຜນແມ່ນີດ ວ່າດ້ວຍການເຊື່ອມຈອດອາຊຽນ 2025 ໃນການສ້າງ
ປະຊາຄົມອາຊຽນ ລວມທັງການສະໜັບສະໜູນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນແມ່ນີດ ວ່າດ້ວຍປະຊາຄົມການ
ເມືອງ-ຄວາມໜັ້ນຄົງ 2025, ແຜນແມ່ນີດ ວ່າດ້ວຍປະຊາຄົມເສດຖະກິດອາຊຽນ 2025 ແລະ ແຜນແມ່
ນີດ ວ່າດ້ວຍປະຊາຄົມວັດທະນະທຳ-ສັງຄົມ ອາຊຽນ 2025, ແຜນງານສະເພາະຂະແໜງການຂອງອາຊຽນ
ແລະ ແຜນງານການລືເລີ່ມການເຊື່ອມສານອາຊຽນ ຄັ້ງທີ III ລວມທັງການເພີ່ມທະວີການເຊື່ອມໄຢງ່ເຂົ້າກັບ
ແຜນງານອະນຸພາກພື້ນ ແລະ ລະຫວ່າງພາກພື້ນ ອື່ນງ;

ຊົມເຊີຍ ການປະຕິບັດໜ້າທີ່ຂອງຄະນະກຳມາທີ່ການປະສານງານດ້ານການເຊື່ອມຈອດອາຊຽນ ໃນການພັດ
ທະນາແຜນແມ່ນີດ ວ່າດ້ວຍການເຊື່ອມຈອດອາຊຽນ 2025 ກັບພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງອາຊຽນ ແລະ
ກອງເລຂາອາຊຽນ;

ຂໍສະແດງ ຄວາມຮູ້ບຸນຄຸນຕໍ່ການສະໜັບສະໜູນຂອງບັນດາປະເທດຄູ່ຮ່ວມເຈລະຈາ ແລະ ບັນດາພາກສ່ວນພາຍນອກ ຕໍ່ແຜນແມ່ບິດ ວ່າດ້ວຍການເຊື່ອມຈອດອາຊຽນ 2025 ແລະ ຄວາມພ້ອມຂອງພວກເຂົາໃນການເປັນຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາກັບອາຊຽນ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນແມ່ບິດດັ່ງກ່າວ;

ດັ່ງນັ້ນ, ຈຶ່ງໄດ້:

- ຮັບຮອງ** ແຜນແມ່ບິດ ວ່າດ້ວຍການເຊື່ອມຈອດອາຊຽນ 2025 ຊຶ່ງຈະເປັນສ່ວນໜຶ່ງທີ່ສໍາຄັນຂອງອາຊຽນ 2025: ພ້ອມກັນກ້າວໄປຂ້າງໜ້າ;
- ເຫັນດີໃຫ້** ແຜນແມ່ບິດ ວ່າດ້ວຍການເຊື່ອມຈອດອາຊຽນ 2025 ຈະເປັນເອກະສານສືບຕໍ່ຈາກແຜນແມ່ບິດ ວ່າດ້ວຍການເຊື່ອມຈອດອາຊຽນ ທີ່ໄດ້ຮັບຮອງເອົາໃນວັນທີ 28 ຕຸລາ 2010;
- ຕີກລົງໃຫ້** ບັນດາປະເທດສະມາຊີກອາຊຽນ ກຳຄິຫຼາກອົງກອນ ແລະ ຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງອາຊຽນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນແມ່ບິດ ວ່າດ້ວຍການເຊື່ອມຈອດອາຊຽນ 2025 ຢ່າງທັນການ ແລະ ມີປະສິດທິພາບ;
- ມອບໝາຍໃຫ້** ບັນດາລັດຖະມົນຕີທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງອາຊຽນ, ຄະນະເລຂາທິການໃຫຍ່ອາຊຽນ, ຄະນະກຳມະການຜູ້ປະສານງານການເຊື່ອມຈອດອາຊຽນ, ອົງກອນ ແລະ ຂະແໜງການອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງອາຊຽນ ລວມທັງບັນດາຜູ້ປະສານງານ ແລະ ຈຸດປະສານງານລະດັບຊາດ ຈົ່ງປະສານງານຢ່າງໄກ້ຊີດກັບບັນດາພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ເພື່ອລະດົມຊັບພະຍາກອນໃຫ້ພຽງພໍຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນແມ່ບິດ ວ່າດ້ວຍການເຊື່ອມຈອດອາຊຽນ 2025; ແລະ,
- ມອບໝາຍໃຫ້** ຄະນະກຳມະການຜູ້ປະສານງານການເຊື່ອມຈອດອາຊຽນ ຕິດຕາມກວດກາ, ປະເມີນຜົນ ແລະ ລາຍງານຄວາມຄືບໜ້າ ແລະ ສິ່ງທ້າທາຍຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນແມ່ບິດ ວ່າດ້ວຍການເຊື່ອມຈອດອາຊຽນ 2025 ແລ້ວລາຍງານໃຫ້ກອງປະຊຸມຍຸດຍອດອາຊຽນຢ່າງເປັນປົກກະຕິ ໂດຍຜ່ານສະພາຜູ້ປະສານຂອງອາຊຽນ ໃນການປຶກສາຫາລືກັບສະພາປະຊາຄົມການເມືອງ-ຄວາມໜັ້ນຄົງ, ສະພາປະຊາຄົມເສດຖະກິດອາຊຽນ ແລະ ສະພາປະຊາຄົມວັດທະນະທຳ-ສັງຄົມອາຊຽນ.

ຮັບຮອງ ທີ່ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ, ວັນທີ 6 ກັນຍາ ປີ 2016, ຊຶ່ງມີຕົ້ນສະບັບພຽງສະບັບດຽວເປັນພາສາອັງກິດ.

ວຽກງານຂອງສູນຄົ້ນຄວ້າລັດຖະສະພາແຫ່ງອາຊີ **PCASIA**

ເພື່ອສະໜັບສະໜູນສັນຕິພາບ, ຄວາມປອງດອງ ແລະ ຄວາມເຂົ້າໃຈເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນ, ສູນ PCAsia ໄດ້ສະເໜີ
ການພັດທະນາຄວາມຂີດສາມາດໃຫ້ແກ່ບັນດາລັດຖະສະພາໃນພາກພື້ນອາຊຽນ, ໂດຍອີງຕາມຄວາມຕ້ອງການ
ທີ່ ການຮຽກຮ້ອງຂອງແຕ່ລະລັດຖະສະພາ.

ສູນ PCAsia ແມ່ນສູນຝຶກອົບຮົມແຫ່ງທຳອິດ ແລະ ສໍາຄັນທີ່ສຸດ ເຊິ່ງສະຫນອງຫຼັກສຸດໃນການຝຶກອົບຮົມໜ້າຍ ຂີ່ເຂດວິຊາການ ເປັນຕີ່ນີ້: ການວິຄາະງົບປະມານ, ການຄົ້ນຄວ້າລັດຖະສະພາ, ການສື່ສານຂອງລັດຖະສະພາ, ແລະ ແວທາງວິທີການລັດຖະສະພາ ເພື່ອຄວາມສະເໜມພາບລະຫວ່າງຢືນຊາຍ, ແລະ ຂີ່ເຂດອື່ນງ.

“ กองປະຊຸມຝຶກອົບຮົມ ກ່ຽວກັບການຄົ້ນຄວ້າລັດຖະສະພາ

ຂ້າພະເຈົ້າ ໄດ້ມີໂຄກາດຝຶກທັກສະການຄົ້ນຄວ້າ, ມີຕິກຳ ແລະ ການວິເຄາະບັນຫາ, ເຊິ່ງໄດ້ເພີ່ມປະສິດທິພາບການປະຕິບັດໜ້າທີ່ຂອງຂ້າພະເຈົ້າ ໃນການສະຫັບສະຫນຸ້ນທາງດ້ານເຕັກນິກວິຊາການໃນບ່ອນເຮັດວຽກຂອງຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ຢ່າງປະສິບຜົນສໍາເລັດ.

ນອກນີ້, ຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ຮູ້ຈັກກັບໜຸ່ມເພື່ອນໃໝ່ນັງ ແລະ ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມການແລກປ່ຽນວັດທະນະທຳກັບຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມຈາກບັນດາປະເທດໃນອາຊຽນ.

ນາງ ສູສາດາ ແກ້ວມະນີ,
ສະພາແຫ່ງຊາດ ແຫ່ງ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ

ສູນ PCAsia ຍັງໄດ້ສືບຕໍ່ສະຫນັບສະຫນຸ້ນລັດຖະສະພາເພີ່ມເຕີ່ມ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າ ສະມາຊິກລັດຖະສະພາສາມາດເຂົ້າເຖິງຄວາມຮູ້ ແລະ ການຄົ້ນຄວ້າ ໂດຍອີງໃສ່ຫຼັກຖານຕົວຈິງ ເພື່ອຊ່ວຍສະຫນັບສະຫນຸ້ນໃນການການຕັດສິນໃຈຂອງພວກເຂົາ.

ກອງປະຊຸມຝຶກອົບຮົມ ກ່ຽວກັບຄວາມສາມາດໃນການ ວິເຄາະການເງິນ

ຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ຮູ່ງຮູ້ຫາຍ່າງຈາກການຝຶກອົບຮົມນີ້. ຂ້າພະເຈົ້າ
ຫວັງວ່າ *PCAsia* ຈະສາມາດສືບຕໍ່ສະໜອງການຝຶກອົບຮົມນີ້ອີກ
ຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ເພື່ອໃຫ້ເພື່ອນຮ່ວມງານຂອງຂ້າພະເຈົ້າສາມາດເຊົ້າ
ຮ່ວມໄດ້. ສໍາທີ່ພວກເຮົາຕ້ອງການ ກຳຄົດວາມຮັບ ແລະ ທັກສະ.

ທ່ານ ນາງ ມາລີຣອທ,

ໃນຄວາມເປັນຈິງ, ພະນັກງານລັດຖະສະພາທີ່ເຂົ້າຮ່ວມໃນໂຄງການຝຶກອົບຮົມ ກ່ຽວກັບການທຸດລັດຖະສະພາຂອງ ສູນ PCAsia ໃນມໍ່ງນີ້ ໄດ້ປະກອບສ່ວນຂຽນຫຼາຍບົດຄວາມທີ່ລວມຢູ່ໃນ Atlas ນີ້, ຂຶ້ງເປັນຕົວຢ່າງຂອງວິທີການ ຮຽນຮູ້ຈາກການປະຕິບັດຕົວຈິງ ທີ່ສູນ PCAsia ນຳໃຊ້.

“

ກອງປະຊຸມຝຶກອົບຮົມ ກ່ຽວກັບການທຸດລັດຖະສະພາ

ໂຄງການຝຶກອົບຮົມນີ້ ໄດ້ກະກຽມໃຫ້ຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ເປັນຢ່າງ ດີ ສໍາລັບໜ້າທີ່ວຽກງານໃນປະຈຸບັນຂອງຂ້າພະເຈົ້າ, ຍ້ອນວ່າ ຂ້າພະເຈົ້າມີຄວາມຝ້ອມດ້ວຍທາງດ້ານຄວາມຮູ້ ແລະ ທັກສະ ການປະຕິບັດ ເພື່ອສະຫນອງການບໍລິການ ແລະ ສະຫນັບສະຫຼຸບສະຫຼຸບ ມູນສະມາຊຸກສະພາສູງ.

ນອກຈາກນັ້ນ, ຂ້າພະເຈົ້າຍັງໄດ້ເພີ່ມທັກສະການສື່ສານ, ການແກ້ໄຂ ບັນຫາ ແລະ ການຮ່ວມມືອິກດ້ວຍ.

ທ່ານ ໂອນ ສີມເລັກຊີ, ສະພາເສົງກຳປຸເຍ

“

ກອງປະຊຸມຝຶກອົບຮົມໂຄງການຄຸຟົກ

ຂ້າພະເຈົ້າຢາກຊູກຍຸ່ງໃຫ້ບັນດາທ່ານເຂົ້າຮ່ວມຫຼັກສູດຝຶກອົບຮົມຂອງ ສູນ PCAsia ເພື່ອທີ່ທ່ານຈະໄດ້ຮຽນຮູ້ສິ່ງໃຫມ່ງ ແລະ ຍັງສາມາດ ເພີ່ມເພີ່ມທະວີຄວາມອາດສາມາດຂອງທ່ານ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການປະຕິ ບັດໜ້າທີ່ວຽກງານຂອງທ່ານດີທີ່ສຸດ.

ທ່ານ ນາງ ປະທຸມພອນ ຮັກສາພິນເມືອງ, ສະພາຜູ້ແທນລາຊະດອນໄທ

”

Seminar on Parliamentary Committee Work

QUOTES

ກອງປະຊຸມຝຶກອົບຮົມຂອງສູນລັດຖະສະພາຫາວຽກຊັ້ນ PCASIA

Parliamentary Communications Training

Fiscal Analysis Capacity Training

Workshop on Good Governance Practices

Seminar on Parliamentary Negotiation and Mediation Techniques

REFERENCES

1. Vientiane Times (2022). The transformation of Laos from land-locked to land-linked. Online
2. World Bank, (2020). From Landlocked to Land-Linked: Unlocking the Potential of Lao-China Rail Connectivity. Washington DC: W. Bank, 1-100. Available at: <https://documents1.worldbank.org/curated/en/648271591174002567/pdf/Main-Report.pdf> [Accessed Jul 04, 2024].
3. Group, W. B. (2020). Transforming Lao PDR from a Land-locked to a Land-linked Economy [Online]. Lao PDR: World Bank Available at: <https://www.worldbank.org/en/country/laos/publication/transforming-lao-pdr-from-a-land-locked-to-a-land-linked-economy> [Accessed Jul. 04 2020].
4. Socheata, V. (2023). Capital-Poipet express rail project making headway. Phnom Penh The Phnom Penh Post.
5. Joiprages, B. (2021). Singapore and Malaysia abandon high-speed rail project after failing to reach agreement. 11:36 am ed. Online: myNEWS.
6. Azmi, H. (2023). Malaysia's next king Sultan Ibrahim set to give PM Anwar 'a tough time' with his 'hands-on' approach. 11: 30 am ed. Malasia South China Morning Post
7. Ministry Of Transport Malaysia. (2019). *Domestic Shipping License Application information* [Online]. Putrajaya,: Ministry of Transport Malaysia. Available at: <https://edsl.mot.gov.my/edsl/public/about> [Accessed Jul.04 2024].
8. Barrock, J. andThe Edge Malaysia (2024). Cabotage policy to be reviewed. Online: The EDGE Malaysia, .
9. Malaysia Digital Economy, (2021). Malaysia International Connectivity Impact of Cabotage Policy on Submarine Cable Operations and Investment. Online M. D. Economy, Available at: <https://soyacincau.com/wp-content/uploads/2021/04/Cabotage-Law-and-Impact-of-Submarine-Cables-v4.pdf> [Accessed Jul. 04 2024].
10. Tan, T. (2024). Cabotage policy exemption revived Online Star Media Group.,
11. ASEAN Secretariat, (2015). Master Plan on ASEAN Connectivity 2025. Jakarta: A. Secretariat, Available at: <https://asean.org/wp-content/uploads/2016/09/Master-Plan-on-ASEAN-Connectivity-2025.pdf> [Accessed Jul. 04 2024].
- 12 European Organization for Nuclear Research (CERN) . 20 years of a free and open web. Available at: <https://home.cern/fr/news/news/birth-web/twenty-years-free-open-web> [Accessed on 20 Aug 2024]
- 13 Forbes, Roomy Khan, Web3 - A Transformative and Disruptive Multi-Trillion-Dollar Opportunity to Service Billions. 22 Sep 2022. Available at: <https://www.forbes.com/sites/roomykhan/2022/09/22/web3a-transformative-and-disruptive-multi-trillion-dollar-opportunity-to-service-billions/?sh=2d1c16a93c56> [Accessed on 22 Aug 2024]

- 14 Amnesty International, What is Big Tech's surveillance-based business model? 16 Feb 2022. Available at: <https://www.amnesty.org/en/latest/campaigns/2022/02/what-is-big-techs-surveillance-based-business-model/> [Accessed on 22 Aug 2024]
- 15 TechCrunch, Zack Whittaker, The biggest data breaches in 2024: 1 billion stolen records and rising. 12 Aug 2024. Available at: <https://techcrunch.com/2024/08/12/2024-in-data-breaches-1-billion-stolen-records-and-rising/> [Accessed on 22 Aug 2024]
- 16 The Guardian, Greenwald Glenn, Macaskill Ewen and Poitras Laura, Edward Snowden: the whistleblower behind the NSA surveillance revelations, 11 Jun 2013. Available at: <https://www.theguardian.com/world/2013/jun/09/edward-snowden-nsa-whistleblower-surveillance> [Accessed on 22 Aug 2024]

Thomas More Institute, Dubois de Prisque Emmanuel, The social credit system - How China evaluates, rewards and punishes its population, Jul 2019. Available at: <http://institut-thomas-more.org/2019/07/29/le-systeme-de-credit-social-%E2%80%A2-comment-la-chine-evalue-recompense-et-punit-sa-population/> [Accessed on 22 Aug 2024]
- 17 Reis Oluwatosin, Eneh Nkechi, Ehimuan Benedicta and Anyanwu Anthony, Privacy law challenges in the digital age: a global review of legislation and enforcement, International Journal of Applied Research in Social Sciences, Volume 6, Issue 1, P.No. 73-88, January 2024, 10.51594/ijarss.v6i1.733 [Accessed on 22 Aug 2024]
- 18 Legifrance, Legislative files, Explanatory memorandum to Law no. 2018-493 of 20 June 2018 on the protection of personal data. Available at: https://www.legifrance.gouv.fr/dossierlegislatif/JORFDOLE000036195293/?detailType=EXPOSE_MOTIFS&detailId= [Accessed on 22 Aug 2024]
- 19 GDPR, Recital 11
- 20 Your Europe, an official web site of the European Union, Data protection under GDPR. Available at: https://europa.eu/youreurope/business/dealing-with-customers/data-protection/data-protection-gdpr/index_en.htm [Accessed on 22 Aug 2024]
- 21 GDPR, Article 3 – Territorial scope
- 22 GDPR, Article 44 – General principle for transfers
- 23 Ibid
- 24 Financier Worldwide, Sharon Tan and Nurul Syahirah Azman, The EU GDPR's impact on ASEAN data protection law. September 2019. Available at: <https://www.financierworldwide.com/the-eu-gdpr-s-impact-on-asean-data-protection-law> [Accessed on 22 Aug 2024]
- 25 Ibid
- 26 OECD, Personal data protection. Available at: <https://www.oecd.org/en/about/data-protection.html> [Accessed on 22 Aug 2024]

- 27 ASEAN Briefing, Hardy Salim, Navigating Personal Data Protection in Indonesia. 13 Feb 2024. Available at: <https://www.aseanbriefing.com/news/navigating-personal-data-protection-in-indonesia/> [Accessed on 22 Aug 2024]
- 28 Privacy World, Charmian Aw & Brendan Lai, Malaysia Pushes Out Groundbreaking Amendment to Personal Data Protection Act – Impact on Businesses. 6 Aug 2024. Available at: <https://www.privacyworld.blog/2024/08/malaysia-pushes-out-ground-breaking-amendment-to-personal-data-protection-act-impact-on-businesses/> [Accessed on 22 Aug 2024]
- 29 Ibid
- 30 International Association of Privacy Professionals (IAPP), The Personal Data Protection Framework in Singapore. 2 Oct 2014. Available at: <https://iapp.org/news/a/the-personal-data-protection-framework-in-singapore> [Accessed on 22 Aug 2024]
- 31 Ministry of Digital Development and Information (MDDI) of Singapore, Government's Personal Data Protection Laws and Policies. Available at: <https://www.mddi.gov.sg/gov-personal-data-protection-laws-and-policies/> [Accessed on 22 Aug 2024]
- 32 Asean Briefing, Nguyen Minh Hanh, Thailand Issues First Personal Data Protection Act. 11 May 2022. Available at: <https://www.aseanbriefing.com/news/thailand-issues-first-personal-data-protection-act/> [Accessed on 22 Aug 2024]
- 33 Tilleke & Gibbins International, Anh Hoai Nguyen, Giang Thi Huong Tran and Waewpen Piemwichai. A Closer Look at Vietnam's First-Ever Personal Data Protection Decree. 21 Apr 2023. Available at: <https://www.tilleke.com/insights/a-closer-look-at-vietnams-first-ever-personal-data-protection-decree/> [Accessed on 22 Aug 2024]
- 34 Ibid
- 35 OneTrust Dataguidance, Cambodia - Data Protection Overview. August 2024. Available at: <https://www.dataguidance.com/notes/cambodia-data-protection-overview> [Accessed on 22 Aug 2024]
- 36 Phnom Penh Post, Ly Lya, Telecommunications ministry preparing new draft law on data privacy. 21 Oct 2022. Available at: <https://www.phnompenhpost.com/national/telecommunications-ministry-preparing-new-draft-law-data-privacy> [Accessed on 22 Aug 2024]
- 37 Eurocham Cambodia, Digital and Technology Committee, Digital & Technology Issue Tackled, Adoption of Data Protection and Privacy Laws REF#6293. 4 Jul 2024. Available at: <https://www.eurocham-advocacy-compass.com/adoption-of-data-protection-and-privacy-laws/> [Accessed on 22 Aug 2024]
- 38 Kiripost, Marissa Carruthers, Digital Future Forum Explores Draft Data Protection Law. 31 Jan 2024. Available at: <https://kiripost.com/stories/digital-future-forum-explores-draft-data-protection-law> [Accessed on 22 Aug 2024]
- 39 Kiripost, Marissa Carruthers, Digital Future Forum Explores Draft Data Protection Law. 31 Jan 2024. Available at: <https://kiripost.com/stories/digital-future-forum-explores-draft-data-protection-law> [Accessed on 22 Aug 2024]
- 40 DLA Piler, Data Protection Laws of the World: Laos. Available at: <https://www.dlapiperdataprotection.com/index.html?t=law&c=LA> [Accessed on 22 Aug 2024]

- 41 DLA Piler, Data Protection Laws of the World: Myanmar. Available at: <https://www.dlapiperdataprotection.com/index.html?t=law&c=MM&c2=> [Accessed on 22 Aug 2024]
- 42 European Parliament, Legislative powers. Available at: <https://www.europarl.europa.eu/about-parliament/en/powers-and-procedures/legislative-powers> [Accessed on 22 Aug 2024]
- 43 Vandewalle Laurence, The ASEAN Inter-Parliamentary Assembly (AIPA): A privileged interlocutor for the European Parliament in South East Asia. Aug 2015. Available at: [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2015/549064/EXPO_IDA\(2015\)549064_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2015/549064/EXPO_IDA(2015)549064_EN.pdf) [Accessed on 22 Aug 2024]
- 44 AIPA Secretariat General, Report AIPA Caucus. Available at: <https://aipasecretariat.org/aipa-caucus-report/> [Accessed on 22 Aug 2024]
- 45 HUCK Winfried, Informal International Law-Making in the ASEAN: Consensus, Informativity and Accountability, 2020, Max Planck Institute for Comparative Public Law and International Law and Heidelberg Journal of International Law (HJIL) 2020, 101-138.
- 46 AIPALync, AIPA's platform of synchronizing legislations across ASEAN, a project initiated by the National Assembly of the Kingdom of Cambodia during Cambodia's AIPA presidency in 2022. AIPA Resolution on Enhancing Cybersecurity and Data Protection Towards a Resilient Cyberspace. Available at: <https://aipalync.org/document/enhancing-cybersecurity-and-data-protection-towards-a-resilient-cyber-space-in-asean#!> [Accessed on 22 Aug 2024]
- 47 AIPALync, AIPA Resolution on Enhancing Digital Transformation for Inclusive Social Protection. Available at: <https://aipalync.org/document/enhancing-digital-transformation-for-inclusive-social-protection> [Accessed on 22 Aug 2024]
- 48 So, o.-J., Yeon, y.-s., Yoon, e.-h. and Xi Teng, J. (2018). Positioning ICT in education to achieve the Education 2030 Agenda in Asia and the Pacific: recommendations for a regional strategy. UNESCO 95 p. Available at: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000261661?posInSet=1&queryId=18742361-643b-4547-bea6-7c8a603f7dc6> [Accessed Jul. 04 2024].
- 49 Factsmaps. (2018). PISA 2015 Worldwide Ranking – average score of math, science and reading. Online: Factsmaps.
- 50 OECD. (2011). Singapore: Rapid Improvement Followed by Strong Performance. Online: OECD, Available at: <https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/9789264096660-8-en-pdf?expires=1720092669&id=id&accname=guest&checksum=AC070635927C371B-45D16490A859079E>.
- 51 Kuttappan, S., (2017). Education Reform in Malaysia: An Overview and Sustainability towards a Developed Nation. Phnom Penh: PIC, Available at: https://pcasia.org/pic/wp-content/uploads/simple-file-list/20170523-Education_Reform_Malaysia_Eng.pdf [Accessed 20 Nov. 2018].
- 52 The Ministry of Education Malaysia (2010). Policy on ICT in Education Malaysia. Malaysia: Frost & Sullivan.
- 53 OECD, (2016). Country Note-Results from PISA 2015. [pdf] OECD, Available at: <http://www.oecd.org/pisa/PISA-2015-Indonesia.pdf> [Accessed 20 Nov. 2018].

- 54 Than Tha Aung. (2019). CLM must prepare for ‘Industry 4.0’ [Online]. Bangkok, Thailand: Bangkok Post. Available at: <https://www.bangkokpost.com/opinion/opinion/1648420/clm-must-prepare-for-industry-4-0> [Accessed 28 Mar. 2019].
- 55 Ministry of Education and Sports, (2020). Education and Sports Sector Development Plan 2021-2025 Vientiane Ministry of Education and Sports,, Available at: <https://www.globalpartnership.org/node/document/download?file=document/file/2023-02-lao-pdr-education-sports-sector-development-plan-2021-2025.pdf> [Accessed 20 Nov. 2018].
- 56 AIPA library (2021). Promoting Inclusive Digital ASEAN to Empower MSMES and Strengthen the ASEAN Economic Integration. 20 Nov. 2018 ed. Brunei Darussalam: AIPA library
- 57 AIPA Statutes, Article 13
- 58 <https://ghum.kuleuven.be/ggs/research/paco/vipco-1/vipco-factsheet-asean-inter-parliamentary-assembly.pdf>
- 59 AIPA Statutes, Article 9 (6) and Article 11 (2b)

EDITOR IN CHIEF

Michel FOUCHER

Geographer, diplomat, former ambassador, and more recently European Commission advisor on South Asia and Southeast Asia integration, he presently holds the chair of Applied Geopolitics at the College of World Studies (FMSH, Paris) and is currently the Programme Director of Parliamentary Diplomacy at PCAsia

DESIGN AND COORDINATION

PROJECT COORDINATOR & EDITOR

Jeffrey Cole

PCAsia Programme Development Manager, he also acts as Coordinator and Editor for the PCAsia Atlas series

MAPS

Seila NHIEP

Geomatics Specialist with expertise in land use change detection and urban growth simulation, has designed maps for PIC and Save Cambodia's Wildlife (SCW), and interactive maps for Open Development Cambodia for use by the general public

Design, Layout & Printing in Cambodia by

Graphic Roots

Tel: +855 (0) 23 210 712 | (0) 92 979 295

Website: www.graphicroots.net

Printed in November 2024

Copyright © 2024 by the Parliamentary Centre of Asia

Atlas of Parliamentary Diplomacy 2024

ISBN-13: 978-9924-9144-6-4

Published by

Parliamentary Centre of Asia (PCAsia)

Head Office: House No. 32 Street 9, Sangkat Tonle Bassac, Khan Chamkar Mon, Phnom Penh, Training Center: Senate Compound, Vimeanrath Chamkar Mon, Preah Norodom Blvd., Phnom Penh, Cambodia

Tel: +855 (0) 23 210 055 / 6

Website: www.pcasia.org

Supported by

- The Swedish International Development Cooperation Agency (Sida)
- The Swiss Agency for Development and Cooperation (SDC)

Disclaimer

Portions of this Atlas in the Lao language are unofficial translations provided for reference only. Responsibility for the ideas, facts and opinions presented in the texts of the Atlas rests solely with the authors. Their opinions and interpretations do not necessarily reflect the views of the Parliamentary Centre of Asia.

All maps included in An Atlas of Parliamentary Diplomacy 2024 are for discussion purposes only. The designations employed and the presentation of the material on these maps do not imply the expression of any opinion whatsoever on the part of the Parliamentary Centre of Asia or any parties involved in the production of this atlas concerning the legal status of any country, territory, city or area or of its authority, or concerning the delimitation of its frontiers or boundaries.

Citation

Parliamentary Centre of Asia (PCAsia). 2024. Atlas of Parliamentary Diplomacy 2024. Phnom Penh: PCAsia

Photos:

Front Cover : Alamy & shutterstock

Page 2 : shutterstock

Back Cover : shutterstock

ATLAS OF PARLIAMENTARY DIPLOMACY 2024

The aim of this Atlas, the fourth in a series from the Parliamentary Centre of Asia (PCAsia), is to provide information that contributes towards discussions about how the challenges and opportunities faced by ASEAN Inter-parliamentary Assembly (AIPA) Member Parliaments in the current geo-political setting can be addressed, to the benefit of the citizens of ASEAN.

The articles and maps within are set in the context of the 45th General Assembly of AIPA and its theme, “The Role of Parliaments in Enhancing Connectivity and Inclusive Growth of ASEAN”, taking place from 17 to 24 October 2024 under the chairmanship of the National Assembly of the Lao People’s Democratic Republic. Contributed texts come from PCAsia as well as from parliamentary staff participating in PCAsia’s Training Programme on Parliamentary Diplomacy.

ຈຸດປະສົງຂອງAtlas ຊຸດທີ 4 ຂອງສູນຄົ້ນຄວ້າລັດຖະສະພາແຫ່ງຊາຊີ (PCAsia), ແມ່ນເພື່ອສະໜອງຂຶ້ມູນຂ່າວ ສາມ ທີ່ຈະຊ່ວຍປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການປຶກສາ ຫາລີ ກ່ຽວກັບການແກ້ໄຂຄວາມທ້າທາຍ ແລະ ເສີມສ້າງໂອກາດ ທີ່ລັດຖະສະພາສະມາຊິກໄອປາ (AIPA) ກໍາລັງປະເຊີນໃນສະພາບການພຸມສາ-ການເມືອງໃນປະຈຸບັນ, ເພື່ອຜົນປະໂຫຍດຂອງພິນລະເມືອງໃນອາຊຽນ.

ບັນດາປົດຄວາມ ແລະ ແຜນທີ່ໃນAtlas ຊຸດນີ້ ແມ່ນສ້າງຂຶ້ນໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບບໍລິບິດຂອງກອງປະຊຸມສະມັດຊາລັດຖະສະພາລັດຫວ່າງຊາດອາຊຽນ ຄັ້ງທີ່ 45 (AIPA) ພາຍໃຕ້ທີ່ວັນຊີ້ “ບົດບາດຂອງລັດຖະສະພາໃນການຊູກຍູ້ການຊ່ວມຈອດ ແລະ ການຕັບໂຕແບບກວມລວມຂອງອາຊຽນ”ທີ່ຈະດຳເນີນຂຶ້ນໃນແຕ່ລະຫວ່າງວັນທີ 17-24 ຕຸລາ 2024 ພາຍໃຕ້ການເປັນປະຫານຂອງສະພາແຫ່ງຊາດ. ແຫ່ງສາຫາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ. ບົດຄວາມເຫຼົ້ານີ້ ແມ່ນການປະກອບສ່ວນຈາກPCAsiaເຊັ່ນດູວກັນກັບພະນັກງານລັດຖະສະພາທີ່ເຂົ້າຮ່ວມໂຄງການຝຶກອົບຮົມຂອງ PCAsia ກ່ຽວກັບການທຸດລັດຖະສະພາ.

Produced with the support of

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC

9 789924 914464 >